

Folksam Liv Ordinarie fullmäktigemöte 2024

Protokoll fört vid ordinarie
fullmäktigemöte i Folksam ömsesidig
livförsäkring torsdagen den 18 april
2024 i Folksamhuset, Bohusgatan 14,
Stockholm

§ 1 Fullmäktigemötets öppnande

Fullmäktigemötet öppnas av Lars Ericsson som hälsar alla välkomna. Han framför även ett varmt tack till verkställande direktören Ylva Wessén och Folksams personal för ett mycket gott arbete. Därefter förklarar han fullmäktigemötet öppnat. Lars Ericsson informerar även om att fullmäktige får besluta om att den som inte är fullmäktigeledamot eller delägare ska ha rätt att närvara.

Fullmäktige beslutar att andra än fullmäktigeledamöter eller delägare ska ha rätt att närvara.

§ 2 Fastställande av dagordning

Förslag till dagordning godkänns (bilaga 1).

§ 3 Val av ordförande och sekreterare vid fullmäktigemötet

Fullmäktige beslutar utse Elisabeth Brandt Ygeman till ordförande och Emily Almhagen Rosenvinge till sekreterare.

§ 4 Justering av röstlängden

Röstlängd upprättas utifrån närvarolista och godkänns (bilaga 2).

§ 5 Val av minst en justerare att jämte ordföranden underteckna fullmäktigemötets protokoll

Till att jämte ordföranden justera fullmäktigemötets protokoll väljs Nina Zebergs.

§ 6 Fråga huruvida fullmäktigemötet blivit behörigen utlyst

Fullmäktige fastställer att fullmäktigemötet är utlyst i behörig ordning.

§ 7 Föredragning av styrelsens och verkställande direktörens förvaltningsberättelse och övriga redovisningshandlingar

Verkställande direktören (vd) Ylva Wessén föredrar styrelsens och verkställande direktörens förvaltningsberättelse och övriga redovisningshandlingar för år 2023 (bilaga 3).

I sitt anförande redogör vd bland annat för nyckeltal och händelser av betydelse för verksamheten samt för de omvärldsfaktorer som påverkat bolaget. Vd konstaterar att 2023 var ett år präglad av en rad utmaningar och oroande händelser i världen men att Folksam fortsätter arbeta för att möta dessa utmaningar och säkerställa Folksams vision om att kunderna ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vd går vidare igenom utvecklingen för sakförsäkrings- och livförsäkringsaffärerna under det gångna året. I sitt anförande beskriver vd att Folksam Livs premier växte med 16 procent under året och att solvensgraden var fortsatt hög; 190 procent. Vd lyfter bland annat fram den kollektivavtalade tjänstepensionen och besked från Collectum att Folksam får fortsatt förtroende att leverera traditionell tjänstepension inom ITP. Hon lyfter vidare fram beslutet att inflationssäkra pensionen för 160 000 kunder med mer än 10 procent och beslutet att sänka premierna för 2 600 arbetsgivare med 60 procent.

Vd beskriver vidare kapitalförvaltningen och konstaterar bland annat att Folksamgruppens totala förvaltade kapital ökade med 12 procent jämfört med året innan, detta trots att utvecklingen på de finansiella marknaderna var orolig under större delen av året. Av de investeringar som gjorts under året nämns särskilt investeringen i Världsbankens första trafiksäkerhetsobligation, investeringen i en Informationsklass = öppen

infrastrukturfond med fokus på utveckling av vindkraftstillgångar samt investeringen i en grön obligation i Nacka kommun för att stödja insatser för klimatomställning. En investering som under året fått uppmärksamhet i media är Heimstaden Bostad. Folksam bistår Finansinspektionen i deras granskning, som fortfarande pågår.

Hon lyfter avslutningsvis fram alla medarbetare som gjort enastående insatser i att stötta Folksams kunder.

Fullmäktige förklarar styrelsens och verkställande direktörens förvaltningsberättelse och övriga redovisningshandlingar för år 2023 föredragna.

§ 8 Föredragning av revisionsrapporter

Daniel Eriksson, Ernst & Young AB, föredrar revisionsberättelsen 2023. Denna finns intagen i årsredovisningen (bilaga 3). Daniel Eriksson hänvisade även till lämnat revisorsyttrande enligt Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag om fullmäktiges riktlinjer avseende ersättningar till ledande befattningshavare har följts (bilaga 4)

Därefter föredrar lekmannarevisor Albert Ohlin och Hans Eklund lekmannarevisorernas granskningsrapport (bilaga 5).

Fullmäktige förklarar revisionsberättelsen och revisorsyttrandet för år 2023 redovisade. Fullmäktige beslutar godkänna lekmannarevisorernas granskningsrapport för 2023.

§ 9 Fastställande av resultat-och balansräkning samt koncernresultat- och koncernbalansräkning

Fullmäktige beslutar fastställa resultaträkningen och balansräkningen samt koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen för 2023.

§ 10 Fråga om dispositioner i anledning av uppkommen vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen

Fullmäktige beslutar att disponera årets resultat enligt styrelsens och verkställande direktörens förslag.

Informationsklass = öppen

§ 11 Fråga om beviljande av ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören för den tid redovisningen omfattar

Fullmäktige beslutar i enlighet med revisorns förslag att bevilja styrelseledamöterna och verkställande direktören ansvarsfrihet för 2023 års förvaltning.

§ 12 Nedsättning av konsolideringsfonden

Fullmäktige tar del av förslag avseende nedsättning av konsolideringsfonden (bilaga 6).

Fullmäktige beslutar enligt förslaget att ge styrelsen rätt att fram till nästa ordinarie fullmäktigemöte använda konsolideringsfonden för premiereducering och annan tilldelning av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.

§ 13 Fastställande av reviderad instruktion för valberedningen

Styrelsens vice ordföranden ska numera, i likhet med ordföranden, utses av fullmäktige. I den uppdaterade instruktionen för valberedningen anges därför att valberedningen även ska föreslå val av vice ordförande i respektive styrelse. Instruktionen uppdateras också med en justerad processbeskrivning (bilaga till instruktionen), dels med anledning av Finansinspektionen nya digitala rutiner för lämplighetsprövning, dels för att säkerställa efterlevnad av vissa regler i Marknadsmisbruksförordningen.

Fullmäktige tar del av förslag till reviderad instruktion för valberedningen (bilaga 7).

Fullmäktige fastställer reviderad instruktion för valberedningen.

§ 14 Fastställande av reviderad instruktion för nomineringskommittén

Instruktionen för nomineringskommittén uppdateras för att förtydliga nomineringskommitténs uppdrag och mandat att nominera lämpliga kandidater möjliga att rösta på i direktvalet.

Fullmäktige tar del av förslag till reviderad instruktion för nomineringskommittén (bilaga 8).

Fullmäktige fastställer reviderad instruktion för nomineringskommittén.

§ 15 Fastställande av reviderad bolagsordning

Den lagstadgade redovisningsmässiga hanteringen om en omföring från konsolideringsfonden till fonden för utvecklingsutgifter i bokslutet kan, enligt genomförd analys, inte anses utgöra en nedsättning av konsolideringsfonden. Med anledning av detta föreslås att lydelsen i 13 § (disposition av årets resultat) om att en sådan omföring innebär en nedsättning av konsolideringsfonden tas bort.

Fullmäktige tar del av förslag till reviderad bolagsordning (bilaga 9).

Fullmäktige fastställer reviderad bolagsordning.

§ 16 Rapport från Kundombudsmannen

Fullmäktige tar del av Kundombudsmannens rapport för 2023 (bilaga 10).

Fullmäktige beslutar godkänna Kundombudsmannens rapport.

§ 17 Moderniserad och förstärkt klagomålshanteringsprocess

En översyn har genomförts av kundklagomålsprocessen och Kundombudsmannens verksamhet. Översynen har resulterat i ett förslag som syftar till att åstadkomma en mer enhetlig, modern och förstärkt hantering av kunders klagomål. Förslaget är att klagomålsansvariges och Kundombudsmannens verksamheter ska samordnas i en gemensam organisation.

För att möjliggöra en samordning föreslås att Kundombudsmannen ska vara direkt underställd styrelsen. Vidare föreslås att Kundombudsmannen ska utses av och rapportera till styrelsen. Den nya ordningen ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Fullmäktige beslutar att Kundombudsmannen från den 1 juli 2024 ska vara direkt underställd styrelsen.

Fullmäktige beslutar att instruktion för Kundombudsmannen ska upphöra att gälla den 1 juli 2024 för att övergå till ett regelverk som fastställs av styrelsen.

§ 18 Fastställande av ersättningsprinciper för verkställande direktör och för ledamöterna i koncernledningen

Fullmäktige tar del av förslag om oförändrade ersättningsprinciper för verkställande direktören och för ledamöterna i Folksams koncernledning (bilaga 11).

Fullmäktige fastställer ersättningsprinciper för verkställande direktören och för ledamöterna i Folksams koncernledning enligt förslaget.

§ 19 a) Val av styrelseledamöter

Förslag till styrelseledamöter finns intaget i valberedningens förslag (bilaga 12).

Valberedningens ordförande Ella Niia presenterar förslag till styrelseledamöter.

Valberedningen föreslår följande styrelseledamöter för tiden till och med 2025 års ordinarie fullmäktigemöte:

Lars Ericsson (omval)

Göran Arrius (omval)

Anna Almqvist (omval)

Britt Hansson (omval)

Cecilia Hermansson (omval)

Jesper Andersson (omval)

Johan Lindholm (omval)

Kerstin Wallentin (omval)

Robert Eriksson (omval)

Sineva Ribeiro (omval)

Johanna Jaara Åstrand (nyval)

Eva Eriksson (nyval)

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

Det noteras att Folksams personalorganisationer har representation i styrelsen med tre ordinarie ledamöter och två suppleanter.

§ 19 b) Val av styrelsens ordförande

Valberedningen föreslår att Lars Ericsson utses till ordförande i bolagets styrelse.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 19 c) Val av styrelsens vice ordförande

Valberedningen föreslår att Göran Arrius utses till vice ordförande i bolagets styrelse.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 19 d) Val av revisor

Valberedningen lämnar förslag till val av revisor för bolaget för tiden till och med 2025 års ordinarie fullmäktige enligt följande:

Ernst & Young AB (EY) (omval)

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 19 e) Val av lekmannarevisorer

Valberedningen lämnar förslag till val av lekmannarevisorer för bolaget för tiden till och med 2025 års ordinarie fullmäktige enligt följande:

Hans Eklund (omval)

Leif Hansson (omval)

Albert Ohlin (omval)

Lasse Thörn (omval)

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 19 f) Val av Kundombudsman Folksam

Valberedningen lämnar förslag till val av Kundombudsman enligt följande:

Marcus Kitti (nyval)

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 19 g) Val av ledamöter till nomineringskommittén

Valberedningen lämnar förslag till val av ledamöter till nomineringskommittén för bolaget för tiden till och med 2025 års ordinarie fullmäktige enligt följande:

Dag Klackenbergs (omval), ordförande

Catarina Fritz (omval)

Håkan Weberyd (omval)

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 a) Bestämmande av arvoden åt styrelseledamöter

Valberedningen föreslår att årsarvoden samt inläsnings- och mötesarvoden höjs för styrelseledamöterna. Arvoden föreslås utgå enligt följande:

	Årsarvode	Inläsnings- och mötesarvode
Fullmäktigevalda styrelseledamöter	86 000 kr	9 000 kr
Personalrepresentanter, ordinarie	86 000 kr	9 000 kr
Personalrepresentanter, suppleant		9 000 kr

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) utgår enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 b) Bestämmande av arvoden åt styrelsens ordförande och vice ordförande

Valberedningen föreslår att årsarvoden samt inläsnings- och mötesarvoden höjs för styrelsens ordförande och vice ordförande. Arvoden föreslås utgå enligt följande:

	Årsarvode	Inläsnings- och mötesarvode
Styrelseordförande	224 400 kr	9 000 kr
Vice ordförande	121 500 kr	9 000 kr

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) utgår enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 c) Bestämmande av arvoden åt Risk- och kapitalutskottets ledamöter

Valberedningen föreslår att årsarvoden samt inläsnings- och mötesarvoden höjs för Risk- och kapitalutskottets ledamöter. Arvoden föreslås utgå enligt följande:

	Årsarvode	Inläsnings- och mötesarvode
Utskottets ordförande	86 200 kr	9 000 kr
Utskottets ledamöter	53 300 kr	9 000 kr

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) utgår enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 d) Bestämmande av arvoden åt Revisions- och complianceutskottets ledamöter

Valberedningen föreslår att årsarvoden samt inläsnings- och mötesarvoden höjs för Revisions- och complianceutskottets ledamöter. Arvoden föreslås utgå enligt följande:

	Årsarvode	Inläsnings- och mötesarvode
Utskottets ordförande	86 200 kr	9 000 kr
Utskottets ledamöter	53 300 kr	9 000 kr

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) utgår enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 e) Bestämmande av arvoden åt Ersättningsutskottets ledamöter

Valberedningen föreslår att årsarvoden samt inläsnings- och mötesarvoden höjs för ledamöterna i Folksam Livs och Folksam Saks gemensamma ersättningsutskott.

Arvoden föreslås utgå enligt följande:

<i>Folksam Livs andel</i>	Årsarvode	Inläsnings- och mötesarvode
Utskottets ledamöter	20 950 kr	4 500 kr

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) utgår enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 f) Bestämmande av arvode åt revisor

Valberedningen föreslår att revisorn ska erhålla skälig ersättning enligt faktura.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 g) Bestämmande av arviden åt lekmanarevisorer

Valberedningen föreslår att årsarvodet för lekmanarevisorerna höjs. Arvode föreslås utgå enligt följande:

<i>Folksam Livs andel</i>	Årsarvode
Lekmanarevisorer	37 450 kr

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 h) Bestämmande av arviden åt fullmäktigeledamöter

Valberedningen föreslår att årsarvode och mötesarvode för fullmäktigeledamöter höjs. Arvode föreslås utgå enligt följande:

	Årsarvode	Mötesarvode
Fullmäktigeledamot	4 750 kr	4 750 kr
Fullmäktigesuppleant	-	4 750 kr

Fullmäktigeledamöter föreslås också ges rätt till ersättning för löneavdrag med anledning av deltagande på fullmäktigemöte, under förutsättning att det finns stöd för ett sådant ersättningskrav genom intyg eller annan dokumentation.

Resersättning (traktamente, måltider och resa) föreslås också utgå till fullmäktigeledamöterna enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning föreslås lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 i) Bestämmande av arvode åt ordförande för fullmäktigemötet

Valberedningen föreslår att arvodet till ordförande för fullmäktigemötet höjs till 11 650 kronor.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 20 j) Bestämmande av arvoden åt ledamöter i nomineringskommittén

Valberedningen föreslår att årsarvodet för i nomineringskommittén höjs. Arvode föreslås utgå enligt följande:

<i>Folksam Livs andel</i>	Årsarvode	Mötesarvode
Ledamot	12 950 kr	4 500 kr
Ordförande	20 900 kr	4 500 kr

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) föreslås också utgå till ledamöterna i Nomineringskommittén enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning föreslås lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Fullmäktige beslutar enligt valberedningens förslag.

§ 21 a) Val av valberedningens ledamöter

Fullmäktige tar del av förslag till val av ledamöter i valberedningen för tiden till och med 2025 års ordinarie fullmäktige jämte förslag till arvode till dessa (bilaga 13) enligt följande:

Val av valberedningens ledamöter

Ella Niia, ordförande (omval)

Mikael Sjöberg (omval)

Mari Ternbo (omval)

Anders Dahlquist-Sjöberg (nyval)

Dag Klackenberglund (nyval)

Fullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 21 b) Bestämmande om arvode åt valberedningen

Bestämmande av arvoden till valberedningens ledamöter

<i>Folksam Livs andel</i>	Årsarvode	Mötesarvode
Valberedningens ordförande	43 100 kr	4 500 kr
Valberedningens övriga ledamöter	26 650 kr	4 500 kr

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) utgår enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Fullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 22 Övriga frågor

Ingen övrig fråga har anmälts.

§ 23 Fullmäktigemötets avslutande

Ordförande förklarar fullmäktigemötet avslutat, samt meddelar att nästa ordinarie fullmäktigemöte kommer att äga rum den 24 april 2025.

Vid protokollet:

Emily Almhagen Rosenvinge

Sekreterare

Justeras:

Elisabeth Brandt Ygeman

Ordförande

Nina Zebergs

Justerare

Intyg

På denna sida visas namnen på den eller de personer som har skrivit under dokumentet digitalt samt tidpunkten då underskriften gjordes. En digital underskrift är juridiskt lika giltig som en underskrift gjord med penna och papper. För mer information om digitala signaturer hos Folksam, se www.folksam.se/e-underskrifter

E-underskrifter

Detta dokument är underskrivet med en eller flera elektroniska underskrifter från CGI Signature Service på uppdrag av nedanstående fysiska person eller personer.



Undertecknat av:
EMILY ALMHAGEN
2024-04-26 10:13:58



Undertecknat av:
NINA ZEBERGS
2024-04-26 10:17:58



Undertecknat av:
ELISABETH BRANDT YGEMAN
2024-04-26 14:32:54

Ordinarie fullmäktigemöte i Folksam ömsesidig livförsäkring

Torsdagen den 18 april 2024 klockan 13.00

i Folksams Personal matsal i Folksamhuset vid Skanstull, Bohusgatan 14, Stockholm.

Förslag till dagordning

1	Fullmäktigemötets öppnande	Styrelseordförande
2	Fastställande av dagordning	Styrelseordförande
3	Val av a. ordförande vid fullmäktigemötet b. sekreterare vid fullmäktigemötet	Valberedningens ordförande
4	Justering av röstlängden	Fullmäktigeordförande
5	Val av minst en justerare att jämte ordföranden underteckna fullmäktigemötets protokoll	Fullmäktigeordförande
6	Fråga huruvida fullmäktigemötet blivit behörigen utlyst	Fullmäktigeordförande
7	Föredragning av styrelsens och verkställande direktörens förvaltningsberättelse och övriga redovisningshandlingar	Verkställande direktör
8	Föredragning av revisionsrapporter a. Revisionsberättelse b. Revisorsyttrande avseende ersättningar till ledande befattningshavare c. Lekmannarevisorernas granskningsrapport och yttrande över styrelsens bolagsstyrningsrapport	Revisor EY Lekmannarevisorer
9	Fastställande av resultat- och balansräkning samt koncernresultaträkning och koncernbalansräkning	Fullmäktigeordförande
10	Fråga om dispositioner i anledning av uppkommen vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen	Fullmäktigeordförande
11	Fråga om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktören för den tid redovisningen omfattar	Fullmäktigeordförande
12	Nedsättning av konsolideringsfonden	Fullmäktigeordförande
13	Fastställande av reviderad instruktion för valberedningen	Fullmäktigeordförande
14	Fastställande av reviderad instruktion för nomineringskommittén	Fullmäktigeordförande
15	Fastställande av reviderad bolagsordning	Fullmäktigeordförande
16	Rapport från Kundombudsmannen	Fullmäktigeordförande
17	Moderniserad och förstärkt klagomålshanteringsprocess	Fullmäktigeordförande

18	Fastställande av ersättningsprinciper för verkställande direktör och för ledamöterna i koncernledningen	Fullmäktigeordförande
19	Val av a. styrelseledamöter b. styrelsens ordförande c. vice ordförande i styrelsen d. revisor e. lekmannarevisorer f. Kundombudsman i Folksam g. ledamöter till nomineringskommittén	Valberedningens ordförande
20	Bestämmande av arvoden till a. styrelseledamöter b. styrelsens ordförande och vice ordförande c. Risk- och kapitalutskottets ledamöter d. Revisions- och complianceutskottets ledamöter e. Ersättningsutskottets ledamöter f. revisor g. lekmannarevisorer h. fullmäktigeledamöter i. stämмоordförande j. ledamöter nomineringskommittén	Valberedningens ordförande
21	Val av valberedningens ledamöter samt bestämmande av arvode till dessa a. val av valberedningens ledamöter b. bestämmande av arvode till valberedningen	Fullmäktigeordförande
22	Övriga frågor	Fullmäktigeordförande
23	Fullmäktigemötets avslutande	Fullmäktigeordförande

Bilaga 2

Korporation	Ledamot		Suppleant		Anmäld	Närvaro
Företagsaffär	James	Nkingi			Ja	Närvarande
Företagsaffär	Ulf	Blomgren			Ja	Närvarande
Kooperativa sfären	Bernt	Karlsson			Nej	Ej närvarande
Kooperativa sfären	Anders	Dahlquist-Sjöberg			Ja	Närvarande
Kooperativa sfären	Eva	Nordström			Ja	Närvarande
Kooperativa sfären	Mailis	Cavalli-Björkman			Ja	Närvarande
Kooperativa sfären			Jonas	Nygren	Nej	Ej närvarande
Kooperativa sfären			Michael	Carlsson	Nej	Ej närvarande
Kooperativa sfären	Jesper	Josbrandt			Ja	Närvarande
Kooperativa sfären	Lina	Öien			Ja	Närvarande
Kooperativa sfären	Peter	Göransson			Ja	Närvarande
Kooperativa sfären	LarsGöran	Andersson			Nej	Ej närvarande
Kooperativa sfären	Kristina	Mårtensson			Ja	Närvarande
Kooperativa sfären	Britta	von Schoultz			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Pim	van Dorpel			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Louise	Olsson			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Bengt	Forsling			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Jessica	Leiding			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Martin	Nyberg			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Conny	Andersson			Nej	Ej närvarande
Landsorganisationen	Tommy	Strandhäll			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Johan	Lindholm			Nej	Ej närvarande
Landsorganisationen	Eva	Guovelin			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Patrick	Roselin			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Sofie	Rehnström			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Markus	Blomberg			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Renée	Andersson			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Mikael	Johansson			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Carin	Wallenthin			Ja	Närvarande
Landsorganisationen	Elisabeth	Brandt Ygeman			Nej	Ej närvarande
Landsorganisationen	Gunilla	Gustavsson			Ja	Närvarande
Landsorganisationen			Caroline	Drott	Ja	Närvarande
Landsorganisationen			Peggy	Nyholm	Nej	Ej närvarande
Landsorganisationen			Michael	Benthin	Ja	Närvarande

Pensionärernas Riksorganisation	Åsa	Lindestam			Ja	Närvarande
Privat individuell affär			Sören	Bergmark	Ja	Ej närvarande
Privat individuell affär			Jan	Scotte Andersson	Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Anna-Karin	Kristoffersson			Nej	Ej närvarande
Privat individuell affär	Ann-Sofi	Stenbom			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Linda Marie	Anttila			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Lena	Amorøe			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Nicklas	Samuelsson			Nej	Ej närvarande
Privat individuell affär	Kristina	Michelson			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Ella	Bohlin			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Pia	Janson			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Hans	Nordlöf			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Jeanine	Öhrstedt Holmgren			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Jörgen	Wettbo			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Marie	Berglund			Ja	Närvarande
Privat individuell affär	Mattias	Hallberg			Ja	Närvarande
Saco	Magnus	Nordström			Ja	Närvarande
Saco	Robert	Fahlgren			Ja	Närvarande
Saco	Sara	Svanlund			Ja	Närvarande
Saco	Johanna	Jaara Åstrand			Ja	Närvarande
Saco	Lena	Durfors			Ja	Närvarande
Saco	Jonas	Larsson			Ja	Ej närvarande
Saco	Hannah	Boss			Ja	Närvarande
Saco	Anna	Ingmanson			Ja	Närvarande
Saco	Jon	Stenbeck			Ja	Närvarande
SPF Seniorerna	Lars Åke	Carlsson			Ja	Närvarande
Svenska Kommunal Pensionärernas Förbund	Lars	Hedin			Ja	Närvarande
TCO	Lars Åke	Josefsson			Ja	Närvarande
TCO	Adam	PåhlmanTiwe			Ja	Närvarande
TCO	Ulrika	Johansson			Ja	Närvarande
TCO	Johan	Lindgren			Ja	Närvarande
TCO	Nina	Zebergs			Ja	Närvarande
TCO	Henrik	Vahldiek			Ja	Närvarande



Årsredovisning

Folksam ömsesidig livförsäkring

Folksam



Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld

Vi finns till för kunderna

Vårt jobb är att öka tryggheten i livets alla skeenden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Drygt tre miljoner hushåll är kunder i Folksam vilket motsvarar två av tre hushåll i Sverige. Totalt har Folksam drygt fyra miljoner kunder. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

Folksam Liv och Folksam Sak ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av utbetald återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

Tillsammans med våra samarbetspartner

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten, exempelvis med fackliga organisationer och idrottsrörelsen. Genom våra täta samarbeten och genom att ansluta stora grupper kan vi ge attraktiva erbjudanden till förmånliga priser. Tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Läs mer om hur vi skapar värde för kunderna på sidan 22.

Vi är ekonomiskt starka

Vår ekonomiska styrka ger oss motståndskraft i tider av oro. Den ekonomiska styrkan har även gett goda förutsättningar att utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden till våra kunder. Vi är en av Sveriges största investerare och det är viktigt att vi förvaltar våra kunders pengar ansvarsfullt. För oss betyder det god och konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Vi tar ansvar

Vårt bolags ömsesidighet, storlek och verksamhet medför ett ansvar. Som stor aktör och investerare har vi möjlighet att påverka, vara långsiktiga och bidra till en hållbar utveckling. Därför erbjuder vi försäkringar som ökar tryggheten för kunderna samtidigt som vi värnar om människa och miljö. Vår målsättning är att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Läs mer om vårt hållbarhetsarbete i Hållbarhetsrapporten på sidan 45.

Innehåll

Koncernchefen har ordet.....	4
Året i korthet.....	6
Det här är Folksamgruppen	9
Finansiell utveckling 2023	14
Kunden i fokus.....	20
Förvaltningsberättelse.....	31
Hållbarhetsrapport	45
Bolagsstyrningsrapport	63
Finansiella rapporter	78
Noter	90
Årsredovisningens undertecknande	198
Definitioner och begrepp	199
Bolagsbenämningar	201
Revisionsberättelse	202



Att arbeta på
Folksam är att
göra skillnad.



God avkastning till våra kunder under ett utmanande år

Det har varit ett utmanande år och vi är många som känner oss oroliga över utvecklingen i omvärlden. Hushållens ekonomi har varit sämre än på länge och klimatrelaterade skador har tyvärr blivit allt vanligare. I somras slog ovädret Hans till och över 1 500 av våra kunder drabbades av bland annat översvämmade källare och läckande tak. Inte nog med det, 150 av våra kunder hamnade i något de aldrig hade kunnat föreställa sig – sprängdåd kopplade till gängkriminalitet. Mitt i den här oroliga tiden har vi på Folksam stått starka och funnits här för våra kunder när de behövt oss som mest - och det kommer vi fortsätta med.

Även på de finansiella marknaderna har året varit oroligt. Hög inflation, stor geopolitisk oro och snabbt stigande räntor har skapat volatilitet. Trots detta har aktiemarknaden i flera regioner varit gynnsam, pådrivet av fallande inflationstakt och motståndskraftig tillväxt. Vi har en försiktig positiv marknadssyn på 2024 då räntorna bör sänkas i takt med att inflationen fortsätter att mattas av.

Under året fortsatte vi även att utveckla vårt hållbarhetsarbete. I december investerade Folksamgruppen i en infrastrukturfond, Copenhagen Infrastructure V, som fokuserar på att utveckla storskalig infrastruktur inom förnybar energi och är mörkgrön enligt EU:s klassificeringssystem. Ett annat exempel är vår investering i Världsbankens första trafiksäkerhetsobligation som kommer att bidra till att öka kunskapen kring trafiksäkerhet i utvecklingsländer. Därtill har vi under året löpande arbetat med de företag som vi har investerat i för att påverka dem att bli mer hållbara. Detta har vi bland annat gjort genom dialog och uppföljning av deras ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupktion. Det finns fler exempel att läsa om i rapporten.

Finansiellt starka för våra kunder

Folksam har förvaltat våra kunders kapital och skapat en god avkastning. Under året har kunderna fått en god och konkurrenskraftig kapitalavkastning i Folksam Liv moderföretag med 8,2 procent, i Folksam Tjänstepension med 8,1 procent och i KPA Tjänstepensionsförsäkring med 7,6 procent. Det totala förvaltade kapitalet, inklusive fondförsäkringstillgångar, uppgick till 823 miljarder kronor, en uppgång med 12 procent jämfört med föregående år.

I ett av Folksam's större innehav inom fastighetssektorn, Heimstaden Bostad AB, har avkastningen påverkats negativt. Värdet av innehavet har sjunkit med 25 procent, motsvarande 6 487 miljoner kronor under 2023.

Värdenedgången beror dels på att de underliggande fastigheterna i Heimstaden Bostad AB har minskat i värde, dels på att en justering har gjorts på substansvärdet med 15 procent vid årsskiftet. Den sammanlagda värdeförändringen på aktierna i Heimstaden Bostad AB innebär att Folksamgruppens investering understeg anskaffningsvärdet med 7,5 procent vid årets utgång.

Vår väg mot branschens nöjdaste kunder

En sammanhållen kundupplevelse, en lönsam tillväxt och en effektiv vardag är viktiga grundstenar i vår riktning mot branschens nöjdaste kunder – och vi har tagit flera viktiga steg under året. Fusionen av tjänstepensionsföretag inom KPA är ett exempel. Folksam har också fått förnyat förtroende inom ITP. Ett antal samarbeten har inletts eller förstärkts som exempelvis med Vision, Saco och Svenska Ridsportförbundet. Tillsammans med LO har vi kunnat lansera en förbättrad sjuk- och efterlevandeförsäkring och en ny barnförsäkring till samtliga förbund.

Detta har bidragit till att Folksamgruppens totala premievolym växte med 13 procent jämfört med föregående år och uppgick till 72 miljarder kronor.

Fokus 2024

I år fortsätter Folksamgruppen att fokusera på ett antal större affärs- och infrastrukturflyttningar som ska bidra både till långsiktig effektivisering och möjliggöra ökad digitalisering och kundnytta. Att stärka lönsamheten och få ner våra skadekostnader är ett annat fokus under 2024.

Vi förändrar vår rapportering av hållbarhetsarbetet med anledning av EU-regleringen Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) och kommer framöver att rapportera utfallen för Folksamgruppen i årsredovisningarna i enlighet med lagstiftningen.

Oavsett vilken riktning vår omvärld tar under 2024 står vi stadigt i Folksamgruppens vision om att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Att arbeta på Folksam är att göra skillnad.



Ylva Wessén
Ylva Wessén
Vd och koncernchef

Året i korthet 2023

LIV

Folksam fick fortsatt förtroende inom ITP

Collectum gav besked att Folksam fick fortsatt förtroende inom ITP. Folksam har varit valbara inom ITP utan avbrott de senaste 10 åren. ITP är ett avtalsområde som växer kraftigt och är ett prioriterat tillväxtområde för Folksam.

Folksam och Riksbyggen i nytt samarbete för ett tryggt sparande till en bostad

Folksam och Riksbyggen har inlett ett nytt samarbete som möjliggör för Riksbyggens Förturskunder att teckna ett förmånligt, tryggt och långsiktigt bosparande genom Folksam.

Folksam störst bland liv- och sparandeaktörer

Folksam livaffär var fortsatt störst bland liv- och sparandeaktörer, enligt Svensk Försäkrings rapport för det tredje kvartalet 2023.

SAK

Folksam delade ut 1 miljard kronor till sina kunder

Med start i maj delade Folksam ut 1 miljard kronor till drygt 2,1 miljoner kunder i form av återbäring. Storleken på återbäringen syftar till att stötta Folksams kunder i en orolig tid, men är också ett kvitto på Folksams starka finansiella position och att bolaget är väl rustat inför framtiden.

Saco och medlemsförbunden valde Folksam

Saco och deras 22 medlemsförbund har valt Folksam som försäkringsgivare för sina respektive organisationsförsäkringar från och med den 1 januari 2023.

Folksam och Vision fördjupar samarbetet

Folksam och fackförbundet Vision har haft avtal om hemförsäkring i över 20 år och från den 1 september utökades samarbetet genom att inkludera samtliga Folksams boendeförsäkringar för Hem, Villa och Bostadsrätt till medlempris för Visions drygt 200 000 medlemmar.

Folksam inledde samarbete med Svenska Volleybollförbundet

Från den 1 januari 2023 inledde Folksam och Svenska Volleybollförbundet ett samarbete som innebär att över 11 000 licensierade spelare och barn upp till 18 år omfattas av Folksams idrottsförsäkring om skadan skulle vara ett faktum.

Folksam och Svenska Golförbundet förlängde och utvecklar sitt samarbete

Det nya avtalet innebär att drygt 500 000 golfare omfattas av Folksams medlemsförsäkring om en spelare skulle skada sig, någon annan eller någons egendom.

Folksams hemförsäkring toppade Konsumenternas lista

Konsumenternas försäkringsbyrå har genomfört en oberoende jämförelse i hur svenska sakförsäkringsbolag arbetar med hållbarhet inom olika områden. Jämförelsen visar på stora skillnader mellan bolagen.

Risken att drabbas av klimatrelaterade skador har fördubblats på 30 år

Ovädret Hans är bara en i en lång rad av händelser som orsakat klimatrelaterade skador. Skador som inträffar allt oftare i Sverige. På 30 år har Folksams skadekostnader kopplade till översvämningar och stormar mer än fördubblats i villaförsäkringarna.

Folksam och Svenska Ridsportförbundet förlängde och utökade samarbetet

Folksam och Svenska Ridsportförbundet har haft ett nära samarbete sedan 2015 då Folksam klev in som ridsportens huvudsponsor. Avtalet förlängdes i tre år, 2024 - 2026, med fortsatt fokus på ridsportens unga där trygghetsfrågor nu adderades som ett nytt samarbetsområde.



Folksam och Unizon tände ett hjärta för våldsutsatta kvinnor

Den 25 november tände Folksam ihop med Unizon upp ett orange hjärta på fasaden till Folksams huvudkontor på Södermalm i Stockholm – för att uppmärksamma Orange Day, den Internationella dagen mot våld mot kvinnor. En av tre kvinnor i världen utsätts för fysiskt eller sexuellt våld under sin livstid. Mäns våld mot kvinnor och flickor är ett brott mot de mänskliga rättigheterna och ett folkhälsoproblem som sträcker sig över lands-, klass- och åldersgränser.

Året i korthet 2023 – fortsättning

Folksamgruppen

Storslam för Folksamgruppen i årets Sustainable Brand Index

Folksam rankades som det mest hållbara varumärket i kategorin försäkringar och KPA Pension, som är en del av Folksamgruppen, vann kategorin pensionsbolag för tolfte året i rad när Sustainable Brand Index för 2022 presenterades.

Swedbank och Folksam tecknade avsiktsförklaring om fördjupat kommersiellt samarbete

Swedbank och Folksam har sedan flera år ett kommersiellt samarbete inom bland annat kapitalförvaltning och skadeförsäkringar för att skapa kundnytta. En avsiktsförklaring har nu tecknats om att gemensamt undersöka möjligheterna att fördjupa detta för att skapa attraktiva kunderbjudanden inom respektive verksamhet, exempelvis inom låne- och försäkringsprodukter.

Ylva Wessén återigen på listan över Näringslivets mäktigaste

På Internationella kvinnodagen den 8 mars uppmärksammas kvinnors rättigheter och hur långt man kommit i att uppnå jämställdhet mellan könen runt om i världen. För 25:e året i rad presenterade Dagens industri rankingen av näringslivets mäktigaste kvinnor, där Folksamgruppens vd och koncernchef Ylva Wessén placerade sig på plats 29.

Folksamgruppen återigen bäst i branschen på jämställdhet

Folksam var återigen bäst i finans- och försäkringsbranschen när det gäller jämställda arbetsvillkor. Det visade Nyckeltalsinstitutets Jämställdhetsindex (Jämix). Folksam ligger långt över snittet på totalen för alla bolag i branschen.

Ylva Wessén i ministermöte om finanssektorns bidrag till klimatomställningen

På ett möte den 30 maj med klimatminister Romina Pourmokhtari och finansmarknadsminister Niklas Wykman och representanter från finanssektorn förde Folksamgruppens vd Ylva Wessén fram hur finanssektorn och i synnerhet pensionskapitalet kan bidra till klimatomställningen, bland annat inom energisektorn.

Folksam och KPA Pension investerade i en grön obligation utgiven av Nacka kommun

Folksamgruppen var ensam investerare på totalt 250 miljoner kronor i en grön obligation som Nacka gett ut för att finansiera klimatomställning och klimatanpassning i kommunen. KPA Pension stod för 100 miljoner kronor av investeringen.



Folksamgruppen investerade 5,6 miljarder kronor i en ny infrastrukturfond

Folksamgruppen investerade 5,6 miljarder kronor i Copenhagen Infrastructure V, en infrastrukturfond fokuserad på energiomställningen med en tydlig hållbarhetsprofil. Fonden utvecklar storskalig infrastruktur inom förnybar energi och är mörkgrön enligt EU:s klassificeringssystem inom Sustainable Finance (SFDR). Investeringarna sker huvudsakligen i västra Europa, Nordamerika och den mer utvecklade delen av Asien/Pacific.

Emilie Westholm på plats nio över Sveriges mäktigaste inom hållbarhet

När tidningen Aktuell Hållbarhet listar de 101 mäktigaste i Sverige inom hållbarhet 2023 hamnar Folksamgruppens Emilie Westholm, chef ansvarsfullt ägande, på plats nummer nio.

Folksam investerade en miljard kronor i Världsbankens trafikobligation för att öka kunskapen kring trafiksäkerhet i utvecklingsländer

Världsbanken emitterade den första obligationen i sitt slag som bland annat syftar till att finansiera hållbara projekt i utvecklingsländer med inriktning på trafiksäkerhet. Folksamgruppen var ensam investerare i obligationen som bland annat kommer att bidra till att stötta projekt för att öka kunskapen kring trafiksäkerhet för att förebygga trafikskador i utvecklingsländer – men också till projekt inom akutsjukvård och rehabiliteringstjänster för vård efter trafikolyckor.

Makroekonomisk uppdatering av Marcus Svedberg, chefsekonom på Folksam i augusti till december

Marcus Svedberg, chefsekonom på Folksam kommenterade det makroekonomiska läget varje månad under hösten 2023.

Året i korthet 2023 – fortsättning

Fastighetsaffärer



Folksam förvärvade kontorsfastighet mitt i city i Stockholm

Folksam Tjänstepension, som är en del i Folksamgruppen, förvärvade tomträtten Orgelpipan 4 i centrala Stockholm av Corem Property Group för 570 miljoner kronor. Fastigheten har ett mycket attraktivt läge på Klarabergsgatan med närhet till Centralen och har genomgått en omfattande ombyggnad och modernisering.

Folksam välkomnade SEB till Canvashuset Långan 1 i Malmö

Folksam Fastigheter har tecknat ett nytt hyresavtal med SEB Malmö. Hyresavtalet gäller drygt 4 500 kvadratmeter i Långan 1 på Gibraltargatan 5–9 i Malmö och infattar såväl kontor som banklokal.

Folksam förvärvade fastighet på Östermalm i centrala Stockholm

Folksam Sak förvärvade fastigheten Rotundan 1 i centrala Stockholm av Zürich Insurance för 565,5 miljoner kronor. Fastigheten har ett mycket attraktivt läge med närhet till Humlegården och Stureplan.

Folksam välkomnade ABF till nya lokaler i Göteborg

Folksam har tecknat hyresavtal med ABF Vuxenutbildning AB. Hyresavtalen omfattar ca 2 800 kvadratmeter i fastigheten Gårda 19:7 i Göteborg. I lokalerna kommer ABF Vux att bedriva vuxen- och SFI utbildningar.

Nya positioner i Folksamgruppen



Malin Ohlsson-Leijon ny CFO på Folksam

Den 15 augusti började Malin Ohlsson-Leijon som ny CFO på Folksam och tog plats i koncernledningen. Malin kommer närmast från Länsförsäkringar AB där hon haft flera ledande roller, bland annat som CFO i drygt 11 år.



Jonas Bjuggren – Folksamgruppens nya fastighetsdirektör

Jonas Bjuggren utsågs till Folksamgruppens nya fastighetsdirektör. Jonas har sin bakgrund till stor del på Vasakronan och som förvaltningsdirektör på Akademiska Hus. Det senaste året har han arbetat med ett konsultuppdrag som fastighetsdirektör på RISE. Jonas tillträdde sin tjänst den 15 januari 2024.



Ragnhild Lindegren ny skadedirektör på Folksam

I början av 2023 tillträdde Ragnhild Lindegren som ny skadedirektör på Folksam och tog även plats i koncernledningen. Ragnhild kommer närmast från If som Head of Nordic Claims center och har arbetat i olika roller på If bland annat som chef för kundcenter och som chef för affärsutveckling.



Det här är Folksamgruppen

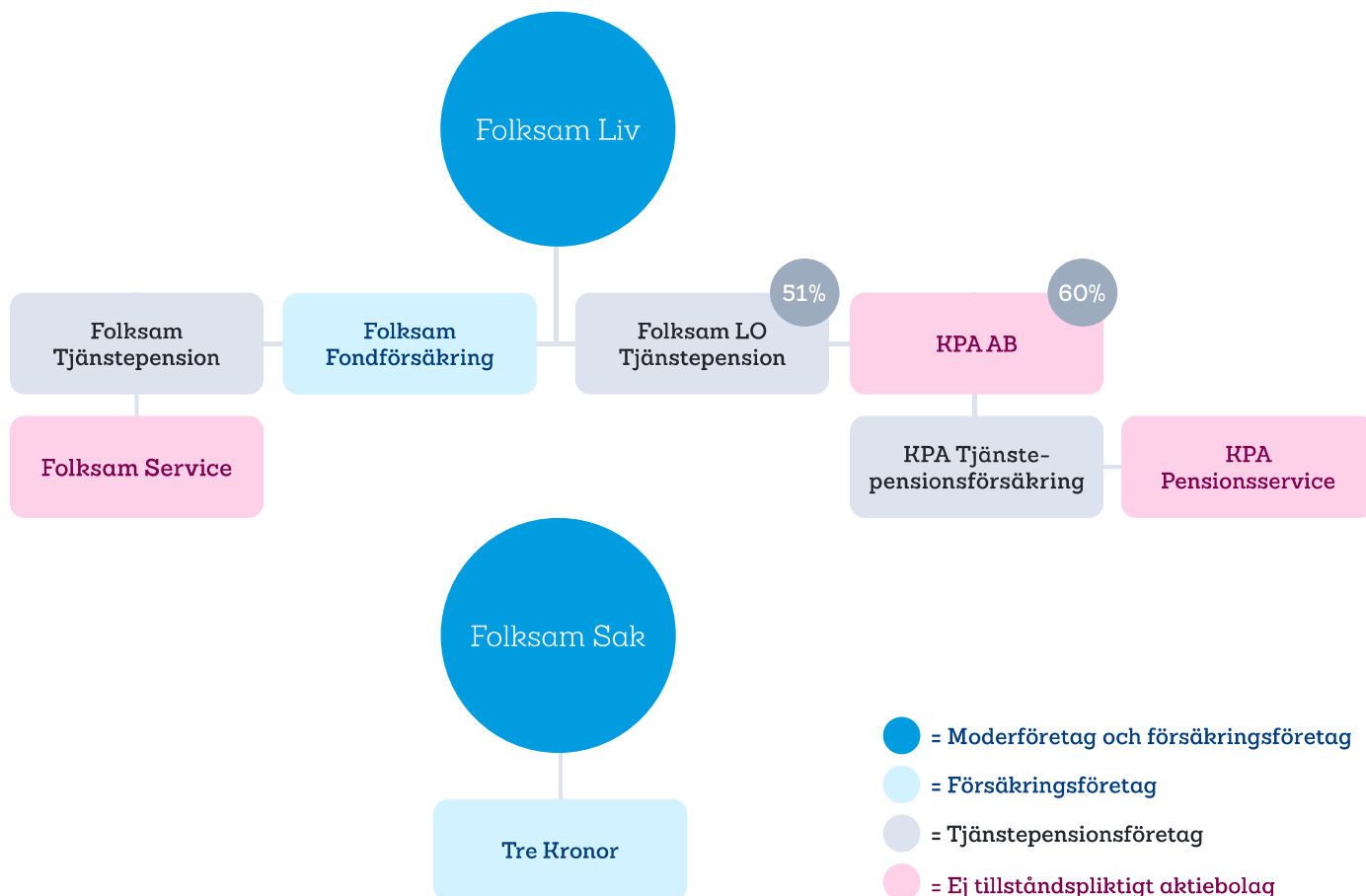
Det är vårt jobb att ge trygghet i livets alla skeden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner kunder sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionsparande i Sverige.

Folksam Liv och Folksam Sak ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av utbetald återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

Vårt hållbarhetsarbete utgår från vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Folksamgruppen

Bolags- och gruppstruktur 31 december 2023



Företag och organisation som kompletterar varandra

Folksamgruppen omfattar moderföretagen Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) med dotterföretag och Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med dotterföretag.

Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar försäkringsverksamhet i det helägda dotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB* (Tre Kronor).

Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda dotterföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, det till 60 procent ägda företaget KPA AB med dotterföretag, vilka bedriver verksamhet under varumärket KPA Pension** samt Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag, som under 2023 bytt namn till Folksam LO Tjänstepension AB och bedriver verksamhet under varumärket Folksam LO Pension vilket ägs till 51 procent. Inom Folksamgruppen finns även Folksam Tjänstepension.

* Tillhandahåller försäkringar som säljs under annat varumärke

** Varumärket KPA Pension omfattar moderbolaget KPA AB, försäkringsföretagen KPA Tjänstepension AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB samt KPA Pensionservice AB.

Strategiska varumärken

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension.

Strategi, vision och övergripande mål

Vårt övergripande mål är att ha branschens mest nöjda kunder. För att lyckas med det behöver vi vara lönsamma, finansiellt stabila och vara ledande inom hållbarhet. Därtill behöver vi vara en attraktiv arbetsgivare som arbetar modernt och effektivt med våra värderingar som rättesnöre.

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern som skapar ömsesidigt mervärde genom samarbeten. För att värna våra kunders trygghet krävs ordning och reda i vår verksamhet.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld

Vårt jobb är att skapa trygghet för våra kunder i livets alla skeden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen.

På så sätt skapar vi samtidigt trygghet i samhället i stort. Vi engagerar oss i det våra kunder bryr sig om och främjar därför en hållbar utveckling.

Vår affärsidé

Vi är kundernas företag som erbjuder försäkringar, pension och långsiktigt sparande för de många.

Vårt övergripande mål

Vi ska ha branschens mest nöjda kunder.

Våra värderingar

Vi är personliga, engagerade och ansvarstagande

Allt vi gör ska genomsyras av våra värderingar. Vi ska vara personliga genom att visa omtanke, föra dialog och utgå från kunden. Engagerade genom att vara aktiva och ta initiativ för kundens bästa, se möjligheter och vara lösningsinriktade. Vi ska vara ansvarstagande genom att vara pålitliga, kunniga och långsiktiga.



Folksam

Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkring som bas.

Folksam Liv erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner eller via samarbeten samt gruppörsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.



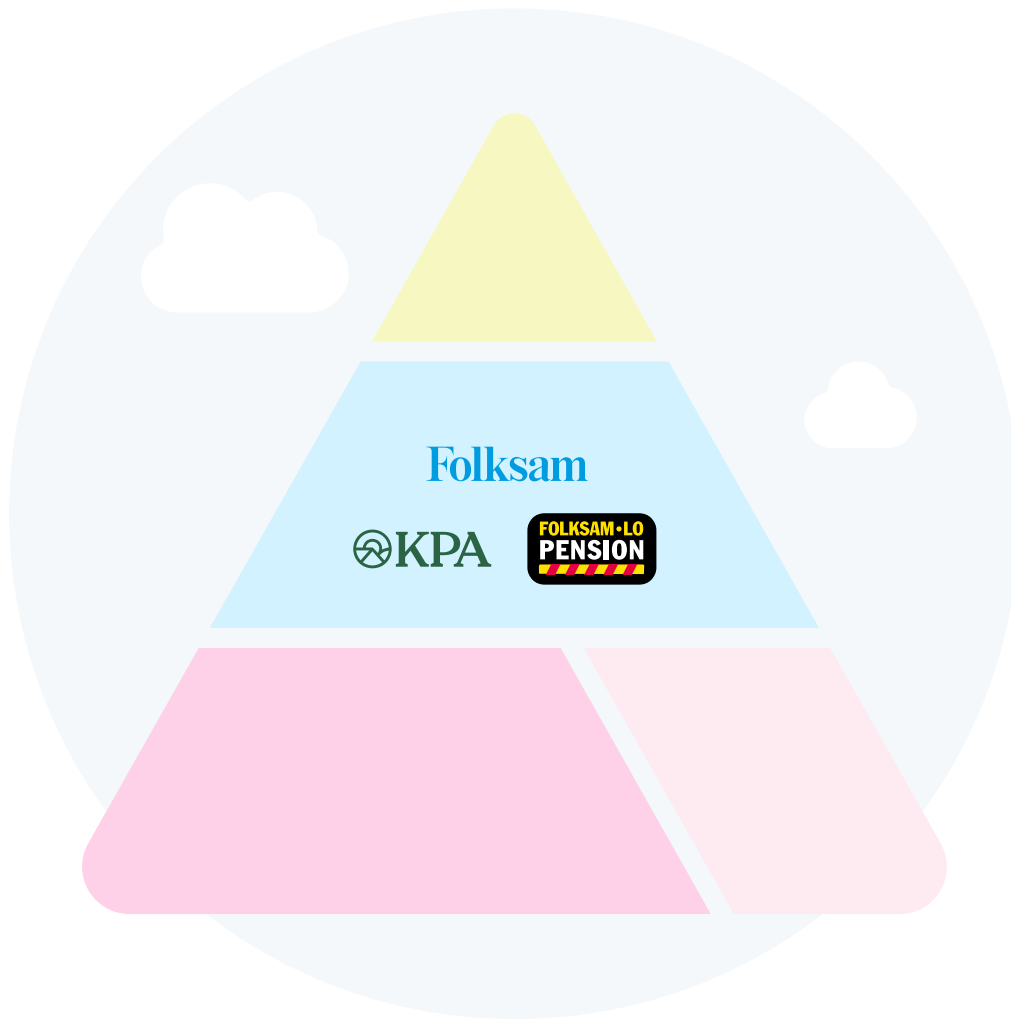
KPA

KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn som förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag. Företaget samägs av Folksam och Sveriges Kommuner och Regioner.



FOLKSAM-LO
PENSION

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.



Tjänstepensionsföretag i Folksamgruppen

Möjligheten att bedriva tjänstepensionsverksamhet enligt lagen om tjänstepensionsföretag har använts av företagen i Folksamgruppen. Genom detta har grunden lagts för ett bättre tjänstepensionssparande. För våra tjänstepensionskunder innebär omvandlingen att vi kan fortsätta att investera klokt och långsiktigt med en aktiv förvaltning och låga avgifter.

Folksam Tjänstepension

Folksam Tjänstepension AB drivs, precis som sitt moderföretag Folksam Liv, enligt ömsesidiga principer och allt överskott tillfaller därmed kunderna i företaget.

Folksam LO Pension

Under 2022 godkände Finansinspektionen Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolags ansökan om omvandling till tjänstepensionsföretag. I samband med omvandlingen den 1 januari 2023 namnändrades företaget till Folksam LO Tjänstepension AB.

KPA Pension

KPA Tjänstepension och KPA Tjänstepensionsförsäkring fusionerades per den 1 november 2023 och verkar nu med tillstånd enligt lagen om tjänstepensionsföretag i företaget KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Företaget drivs enligt ömsesidiga principer.

Strategi

Illustrationen beskriver Folksams strategi. Strategin är vårt gemensamma riktmärke för vart vi ska och hur vi kommer dit. Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet.

Starka tillsammans

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten.

En attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt.

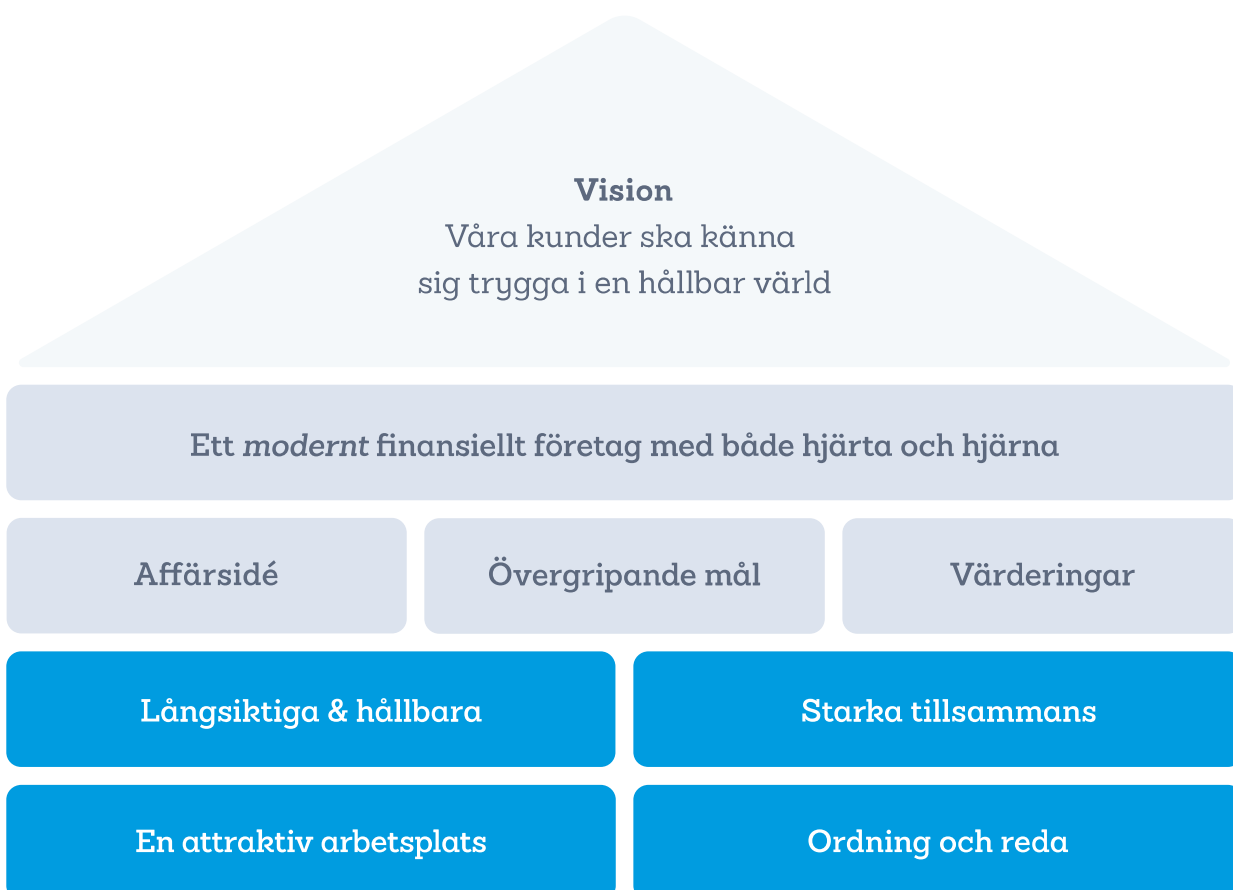
Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda.

Läs mer om våra strategiska huvudområden och hur de tillför värde för kunden på sidan 22.

Övergripande mål

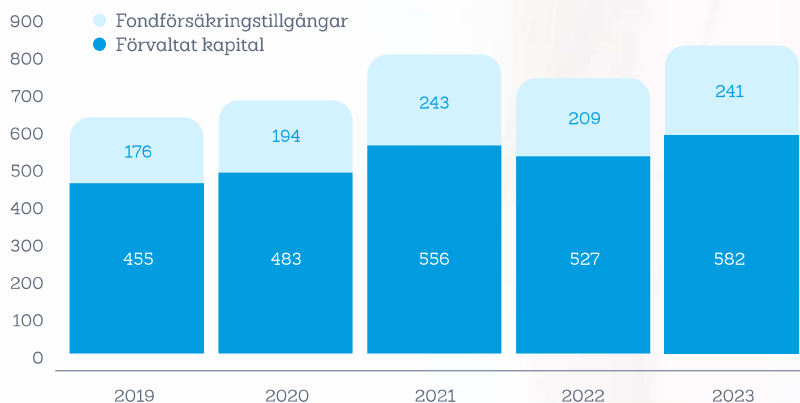
För att mäta vårt övergripande mål om att ha branschens mest nöjda kunder använder vi vår återkommande kundundersökning Folksams kundindex, FKI. Den ger oss kundinsikter, identifierar våra styrkor och svagheter samt visar hur vi uppfyller våra kundmål. Resultatet för 2023 uppgick till 75 procent vilket också var målet för året.



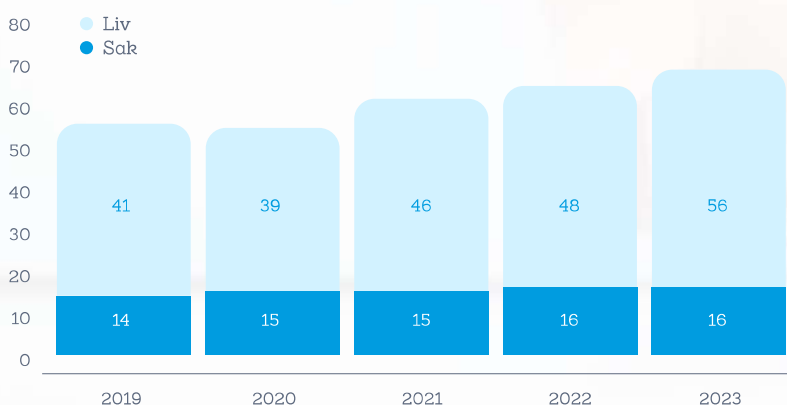
Finansiell utveckling

Under 2023 var prövningarna i omvärlden många. Den totala premievolumen uppgick till 72 miljarder kronor under 2023. Inom både liv- och sakförsäkring ökade premierna från föregående år.

Förvalt kapital och fondförsäkringstillgångar, Mdkr



Total premievolum, Mdkr



Nyckeltal

Folksamgruppen	2023	2022	2021	2020	2019
Folksam kundindex (FKI) % ¹⁾	75	75	76	74	75
Premier, Mkr ²⁾	71 923	63 693	61 093	54 351	55 543
Förvaltad kapital, Mkr ^{3) 4)}	581 820	526 756	556 341	483 379	454 684
Fondförsäkringstillgångar, Mkr ^{3) 5)}	241 169	209 189	242 541	193 972	175 826
Antal heltidstjänster ⁶⁾	3 495	3 399	3 399	3 478	3 605

1) Ny mätmetod från 2020 som medför lägre numerärt värde än 2019. I det nya FKI-mätetalet ingår inte partner och företag, utan bara privat och individmarknad.

2) Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring i de försäkringsbolag som ingår i Folksamgruppen.

3) Avser vid periodens slut.

4) Tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag.

5) Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

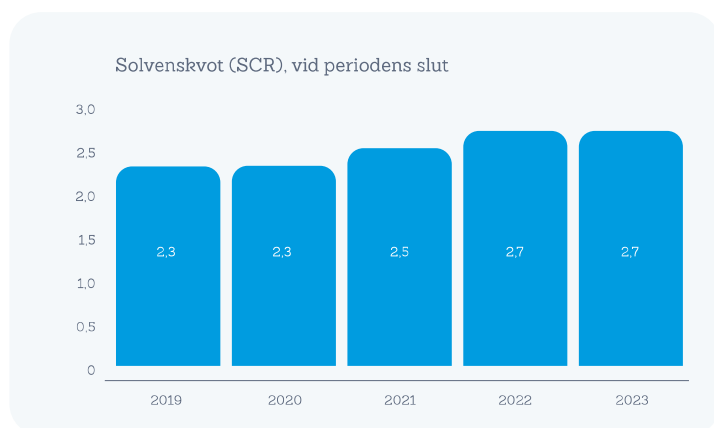
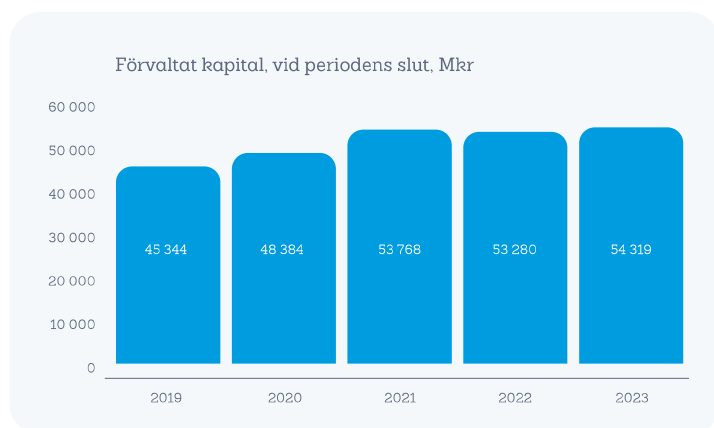
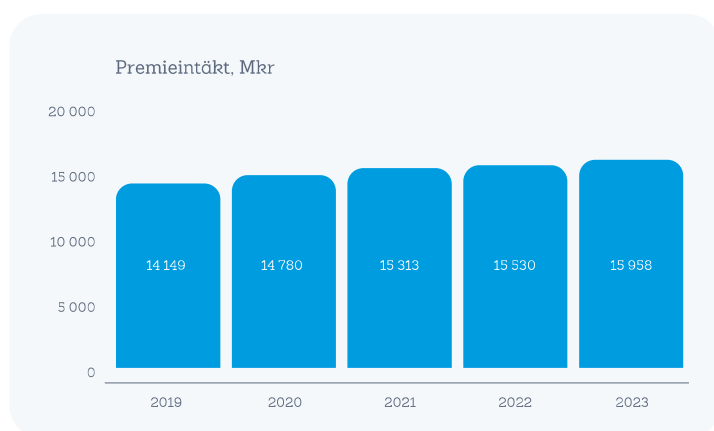
6) Baseras på betald tid under perioden.

Sakförsäkring



Folksam bedriver skadeförsäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden. Verksamheten bedrivs under varumärket Folksam.

Folksam Sak-gruppen



Sakförsäkring, fortsättning

Folksam Sak-gruppen	2023	2022	2021	2020	2019
Premieintäkt, Mkr ¹⁾	15 958	15 530	15 313	14 780	14 149
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	54 319	53 280	53 768	48 384	45 344
Solvenskvote ²⁾ (SCR), vid periodens slut	2,7	2,7	2,5	2,3	2,3

1) Med premier avses premieintäkten som är den del av inbetalda premier som hör till perioden.

2) Solvensknoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket. Solvensknoten innevarande kvartal redovisas med ett kvartals eftersläpning.

Folksam Sak (moderföretag)	2023	2022	2021	2020	2019
Premieintäkt, Mkr ¹⁾	14 607	14 257	14 089	13 419	12 885
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	-773	-890	1 306	1 026	237
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	2 336	-2 453	4 667	1 843	1 308
Totalkostnad, %	104,5	99,9	87,3	89,8	96,1
varav skadekostnad, %	89,5	86,1	74,5	76,4	81,8
varav driftskostnad, %	15,0	13,7	12,8	13,5	14,3
Totalavkastning, %	5,8	-2,3	7,8	2,2	3,0
Konsolideringskapital, vid periodens slut, Mkr	28 442	26 693	29 016	24 401	22 821
Konsolideringsgrad, vid periodens slut, %	192	187	203	180	178
Solvenskvote ²⁾ (SCR), vid periodens slut	2,8	2,7	2,5	2,3	2,2

1) Med premier avses premieintäkten som är en del av inbetalda premier som hör till perioden.

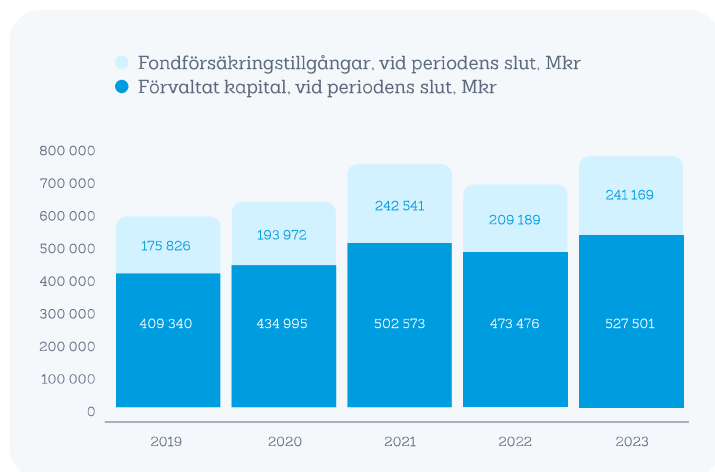
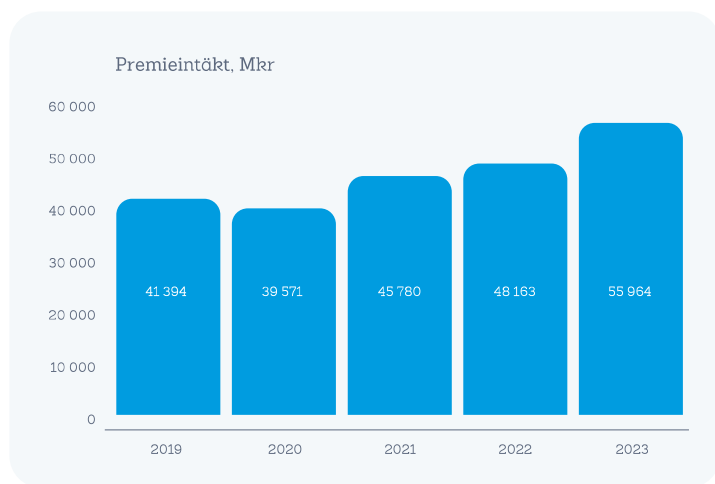
2) Solvensknoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket. Solvensknoten innevarande kvartal redovisas med ett kvartals eftersläpning.

Livförsäkring

Folksam erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner eller via samarbeten samt gruppförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar. Verksamheten bedrivs under tre varumärken, Folksam, KPA Pension och Folksam LO Pension.



Folksam Liv-gruppen



Livförsäkring, fortsättning

Folksam Liv-gruppen	2023	2022	2021	2020	2019
Premier, Mkr ¹⁾	55 964	48 163	45 780	39 571	41 394
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	527 501	473 476	502 573	434 995	409 340
Fondförsäkringstillgångar vid periodens slut, Mkr	241 169	209 189	242 541	193 972	175 826
Solvenskvt ²⁾ (SCR), vid periodens slut	1,3	1,3 ³⁾	3,3	3,2	3,2

1) Premier omfattar premieinkomst för livförsäkring och premieintäkt för skadeförsäkring.

2) Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket. Solvenskvoten innevarande kvartal redovisas med ett kvartals eftersläpning.

3) Den lägre solvenskvoten (SCR) jämfört med föregående år förklaras av överlåtelsen av merparten av tjänstepensionsbestånden till Folksam Tjänstepension.

Folksam Liv (moderföretag)	2023	2022	2021	2020	2019
Premier, Mkr ¹⁾	6 790	15 173	16 399	10 935	12 040
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	7 429	-1 394	29 017	6 371	11 868
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	7 745	-1 668	29 437	6 522	12 134
Förvaltningskostnad, %	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5
Totalavkastning, %	8,2	-7,0	12,4	4,7	10,4
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr ²⁾	120 427	115 214	238 914	211 444	205 912
varav bolagsstrategiska innehav:	8 004	7 286	8 142	6 465	5 778
Solvensgrad, vid periodens slut, %	190	185	194	171	169
Solvenskvt blandade bolag ³⁾	1,9	1,9	3,7	3,7	3,7
Kollektiv konsolidering övrig livförsäkring, vid periodens slut, %	115	110	123	118	119

1) Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring.

2) Siffrorna för förvalt kapital har justerats, värde av dotterföretag (bolagsstrategiska innehav) inkluderas från och med 2020 i förvalt kapital i moderföretaget. Siffror för tidigare år har justerats med nämnda förändring.

3) Från 2023-01-01 avser solvenskvoten summan av kapitalbasen i relation till kapitalkrav för övrig livförsäkring (i enlighet med Solvens II-regelverket) och dessförinnan solvenskvot för blandade bolag. Solvenskvoten innevarande kvartal redovisas med ett kvartals eftersläpning.



Kunden i fokus

Att skapa trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Drygt tre miljoner hushåll är kunder i Folksam vilket motsvarar två av tre hushåll i Sverige. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Affär och verksamhet

Vi skapar värde för kunden i varje del av Folksamgruppen. Det gör vi genom att ha tydliga riktlinjer för verksamheten, från kundmöten och produktutveckling till förvaltningen av kundernas pengar.

Produktutveckling och erbjudande

Vi erbjuder produkter som ger skydd för olika händelser och bidrar till våra kunders trygghet genom livets olika skeden. Kunderna ska uppleva att våra produkter är enkla att förstå, lätta att förhålla sig till och att de känns viktiga. Vi utvecklar vårt erbjudande i takt med hur kundbehoven förändras.

Skadereglering och kundtjänst

Folksams skadereglering bidrar till kundernas trygghet och underlättar den situation som de hamnat i. Vi strävar efter att förebygga skadan och ställer samtidigt tuffa hållbarhetskrav på leverantörerna.

Försäljning och marknadsföring

Vi vet att kontakten med kunderna påverkar deras nöjdhet. I försäljningssammanhang utgår vi från varje kunds enskilda behov, upplyser om tänkbara alternativ. Vi ska alltid ha ett rådgivande förhållningssätt och ska aldrig övertyga en kund att köpa något den inte behöver. Folksams etiska regler styr oss i vårt dagliga arbete.

Service och rådgivning

Digitalisering och förändrade beteenden hos kunderna driver på behovet av nya och förändrade sätt att bedriva vår verksamhet. Kunderna vill möta oss när och där det passar dem. Utveckling av det digitala kundmötet är därför prioriterat. Oavsett om kundmötet är digitalt eller bemannat ska det vara enkelt att få kontakt med oss och få den hjälp som förväntas. Vi ger behovsanpassad rådgivning inom försäkringar, pension och långsiktigt sparande och ger även råd om hur skador som till exempel, brand eller inbrott kan undvikas.

Ansvarsfull kapitalförvaltning

Vår förvaltning av kundernas pengar ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. För att nå god riskspridning fördelar vi våra investeringar på olika tillgångsslag och marknader. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning. Vi kompromissar aldrig med den ekonomiska avkastningen, men menar att den avkastning våra kunder kan förvänta sig från oss är mer än bara ekonomisk. Vi tar utgångspunkt i vår tro på påverkan, ständiga förbättringar och transparens.

Strategiska huvudområden

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Starka tillsammans

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten. Det gör vi både genom affärsmässig samverkan med samarbetspartner och genom samarbete mellan bolagen inom Folksamgruppen.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare där vi arbetar modernt och effektivt. Då kan vi attrahera och behålla den kompetens vi behöver för att möta kundernas förväntningar på ett modernt och digitalt bolag.

Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda. Vår verksamhet omfattas av en stor mängd regelverk och det tillkommer ständigt nya. Ordning och reda krävs för att värna våra kunders trygghet, att upprätthålla förtroende bland kunder, myndigheter och andra intressenter samt för att kunna öka affärsnyttan.

Värde för kund

Att skapa trygghet i livets alla skeden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara långsiktigt till pensionen. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Tillsammans med fackliga organisationer och flera andra samarbetspartner skapar vi ett ömsesidigt mervärde genom samverkan. Genom vårt samarbete kan vi tillhandahålla attraktiva erbjudanden till förmånliga priser till våra kunder.

Vår skadereglering bidrar till kundernas trygghet och underlättar den situation som de hamnat i och som stor aktör inom den svenska försäkrings- och pensionssparandebanschen har vi samtidigt möjligheter att påverka. Att till exempel återanvända och reparera istället för att köpa nytt, är inte bara en vinst för miljön utan även en god affär för våra kunder och oss.

Vi renoverar hus med bra och hållbara material, reparerar mobiltelefoner i en cirkulär process, köper och återvinner reservdelar på skadade bilar och när kunden får en hyrbil ska den hålla hög säkerhets- och miljöstandard. Om kunden är missnöjd med ett beslut kan Kundombudsmannen pröva beslutet.

Genom att hjälpa kunderna att välja rätt, tänka efter före och förhindra att en skada eller olycka inträffar kan vi bidra till tryggare kunder, lägre resursanvändning och därmed lägre försäkringspremier. Vår forskning och vårt skadeförebyggande arbete gynnar både våra kunder och vår miljö. I över 35 år har vi till exempel undersökt olika bilmodellernas krocksäkerhet och presenterat resultaten i rapporten "Hur säker är bilen?"

Pensionen är något som för många ligger långt fram i tiden och förvaltningen av kundernas pensionssparande ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning.

Folksamgruppen ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

För kunder som inte har svenska som modersmål erbjuder vi kundservice på 16 andra språk. Det ger fler människor en möjlighet att få information om försäkring och sparande på sitt modersmål.

Vårt hållbarhetsarbete ger långsiktig framgång

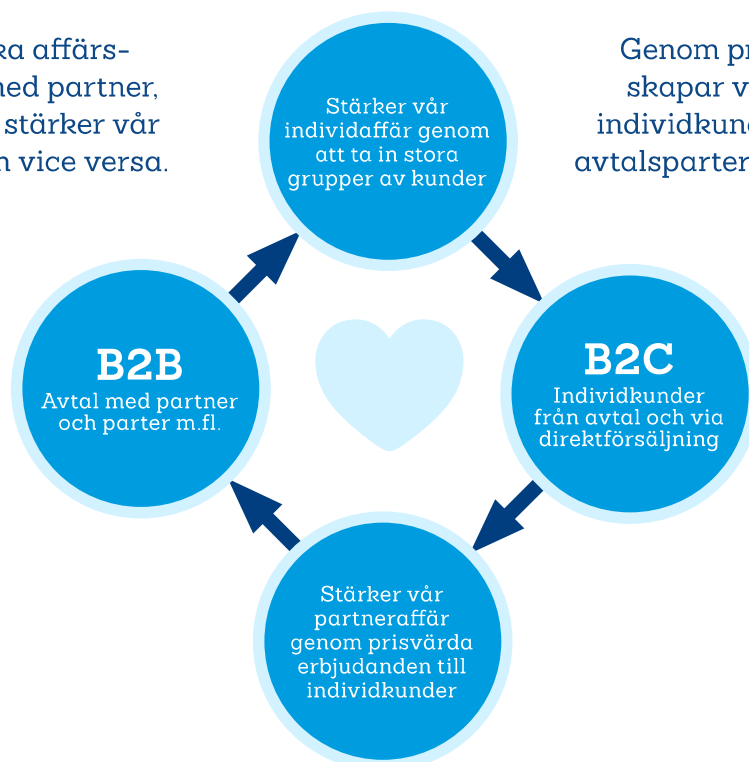
Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamhet förbättrar våra förutsättningar för långsiktig framgång. Genom vår storlek och verksamhet har vi stora möjligheter att vara en positiv kraft för kunderna och samhället i stort. Därför är vår målsättning att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Folksamgruppen bidrar även till FN:s Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling genom våra erbjudanden, våra placeringar och hur vi bedriver vår verksamhet. Folksamgruppens målområden är direkt kopplade till mål nummer 3, 5, 8, 11, 12 och 13.

Läs mer om vårt hållbarhetsarbete på sidan 45.

Vår unika affärsmodell

Vi utvecklar vår starka affärsmodell där relationen med partner, fackförbund och parter stärker vår individkundsrelation och vice versa.



Kundvärde för de många

Genom prisvärda erbjudanden skapar vi kundvärde för både individkunden och våra kollektivavtalsparter, fackförbund och parter.

Brett kunderbjudande

Vi utvecklar våra erbjudanden i takt med hur kundbehoven förändras. Vi arbetar nära våra samarbetspartner för att kunderna ska få de bästa försäkrings- och pensionslösningarna på marknaden. Våra försäkrings- och pensionserbjudanden kan delas in i följande områden:

Traditionell försäkring

Tryggt sparande

Traditionell försäkring är en trygg sparform. Kunden påverkar inte själv sin risknivå utan Folksamgruppen placerar kapitalet i aktier, räntebärande värdepapper och övriga tillgångar. Kunden garanteras ett visst belopp när det blir dags för utbetalning och kan därutöver även få tilläggsbelopp i form av återbäring.

Tjänstepension

Arbetsgivaren betalar

Tjänstepensionen är den del av pensionen som kundens arbetsgivare betalar. Det handlar om cirka 4,5 procent av årslönen, men det kan vara mer, som avsätts varje år och är därför en väsentlig del av kundens framtida ekonomi. I dag har cirka 90 procent av alla anställda tjänstepension genom sin arbetsgivare. Alla som arbetar i ett kooperativt eller folkrörelseägt företag är försäkrade hos Folksam. Vi har trygga tjänstepensioner för kunder både med och utan kollektivavtal.

Fondförsäkring

Möjlighet att påverka avkastningen

Fondförsäkring är en sparform som innebär att premierna placeras i fonder. Kunden står därmed själv för risken vad gäller fondvärdets utveckling. Fonderbjudandet bygger på att det ska vara enkelt att placera i fonder av god kvalitet och med ett brett utbud, anpassat till våra kunders olika behov.

Personriskförsäkring

Trygghet vid olycksfall, sjukdom och dödsfall

Personriskförsäkring ger ekonomisk trygghet vid olycksfall, sjukdom och dödsfall. Folksamgruppen erbjuder både individuella försäkringslösningar och gruppförsäkringar. Kundenpassade gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkringar respektive sjuk- och olycksfallsförsäkringar samt inkomstförsäkringar, är speciellt framtagna för fackförbund, företag och organisationer.

Sakförsäkring

Försäkringar för hemmet, bilen och andra saker

Folksamgruppen erbjuder ett fullsortiment av sakförsäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden.

Översikt kunderbjudande per företag

Traditionell försäkring

Folksam

KPA

Tjänstepension

Folksam

KPA

Fondförsäkring

Folksam

KPA



Personriskförsäkring

Folksam

KPA

Tre Kronor

Sakförsäkring

Folksam

Tre Kronor



Vår omvärld och marknad

Branschen för försäkringar och långsiktigt sparande spelar en betydande roll i samhälls-ekonomi och det blir allt viktigare med försäkringslösningar som avlastar det offentliga systemet. Under 2023 har världen påverkats starkt av kriget i Ukraina och kriget mellan Israel och Hamas.

Omvärlden

Vad hände 2023?

Inflationen låg långt över Riksbankens mål under hela 2023 och de flesta centralbanker svarade med att höja styrräntorna kraftigt. Men inflationstakten mattades samtidigt av under året och räntorna nådde sannolikt toppen under hösten. Världsekonomin visade sig vara förhållandevis motståndskraftig och såväl tillväxt som arbetsmarknad förvånande på uppsidan under större delen av året. De mest ränte- och konjunkturkänsliga delarna av ekonomin försvagades dock tydligt under andra halvåret, inte minst i Sverige. Hög inflation och stigande räntor har minskat köpkraften hos hushållen med minskad konsumtion och lägre sparande som resultat. Även arbetslösheten började stiga, om än från förhållandevis låga nivåer, mot slutet av året.

Den geopolitiska situationen komplicerades ytterligare under hösten även om det inte fick några större direkta effekter på globala ekonomin och de finansiella marknaderna. Riskfyllda tillgångar som aktier utvecklades till och med starkt under perioden mot bakgrund av att inflationen mattades av och marknadsräntorna sjönk. Den makroekonomiska och politiska osäkerheten är fortsatt stor och det är svårt att bedöma hur de finansiella marknaderna kommer att utvecklas samt hur sparare och försäkringstagare betar sig i rådande makroekonomiska klimat givet de ökade kostnader som hushållen möter. På övergripande nivå är förväntan avseende riskfyllda tillgångar som aktier försiktigt optimistisk för helåret 2024, främst på grund av inflations- och ränteutvecklingen, även om riskbilden förblir komplex.



Trender som vi möter

Tre trender som vi måste förstå för att möta morgondagens behov och efterfrågan

Förändrat kundbeteende

Ökad individualisering och högre krav på personifierade rekommendationer och individanpassade kundupplevelser.

Ökad förväntan på enkel och snabb service. Att vid skadetillfället lättillgängligt kunna anmäla skada och direkt få den utbetald.

Kundernas krav på enkelhet i vardagen ökar och vikten av produktnära tjänster som skapar mervärde anpassat efter kundens behov och livssituation.

Prediktiva analyser och skadeförebyggande tjänster som förhindrar att skada inträffar blir allt viktigare och att kunderna blir omhändertagna vid skada.

Nya sätt att köpa försäkring "on demand" vilket innebär att du får skydd under korta perioder eller bara när du är utsatt för risken.

Innovativ teknik

Automation, automatisering och AI ökar i snabb omfattning och genererar nya affärsmodeller.

Nya tekniker som uppkopplade enheter och avancerad dataanalys möjliggör att anpassa försäkringslösningar efter den enskilde individens livsstil och behov.

Skalbar teknik, molntjänster och en modulär infrastruktur ger snabb omställningsförmåga och en flexibilitet där bolag kan anpassa sin kostnad även vid små volymer och konkurrera med lägre premie.

Data science och nya prismodeller som möjliggör individuell riskbedömning. Försäkringsbolag som bedömer risk med större träffsäkerhet får ett stort övertag.

Nya marknadsförutsättningar

Lagkrav från EU driver på hållbarhetsarbetet med förändrade förutsättningar för hela branschen.

Nya lagkrav driver på transparens inom försäkringsbranschen leder till ökad konkurrens och prispress.

Inflation och klimatpåverkan driver ökade skadekostnader som leder till premiehöjningar i branschen. Driver ökat fokus på prevention.

Fortsatt tillväxt med en tilltagande arbetslöshet påverkar hushållens köpkraft negativt under kommande år.

Utmaning inom fackförbunden med minskad anslutningsgrad.

Flytträtt, provisionsförbud och andra sparformer utmanar oss på sparmarknaden.

Försäkringsbranschen i Sverige

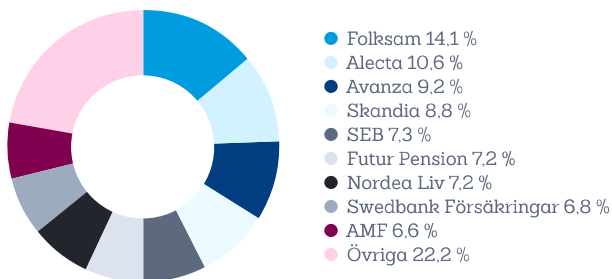
I början av 2023 bestod försäkringsbranschen i Sverige av 278 företag, varav 244 var svenska företag och 34 var utlandsägda filialer som är verksamma i Sverige. Av de svenska företagen så var 28 livförsäkringsföretag, 16 tjänstepensionsföretag, 175 skadeförsäkringsföretag och 25 understödsföreningar.

Branschen spås påverkas väsentligt av klimatpåverkan och omställning till el-bilism, vilket kommer att driva upp premierna inom sakbolagen. Andra faktorer, som ökad frekvens av cyberhot, kan också komma att påverka prissättningen.

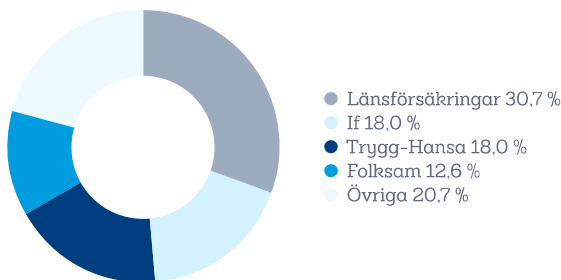
Nya affärsmodeller växer fram till följd av teknikutvecklingen. Traditionella försäkringsbolag, särskilt inom sakförsäkring, står inför växande konkurrens från helt nya digitala aktörer. Även etablerade företag från andra branscher utmanar. Även inom livförsäkring och sparande sker förändringar snabbt, till exempel utvecklingen av "robotrådgivning" där kunder kan få en anpassad men automatiserad lösning för att välja långsiktigt sparande. Globala klimatförändringar är en annan viktig faktor. När väderrelaterade skador ökar påverkar det hela försäkringsbranschen som därmed måste se över prognoserna för de framtida skadeutbetalningarna.

Marknadsandelar

Marknadsandelar i procent för inbetalda premier för både gamla och nya försäkringar inom livförsäkring.



Marknadsandelar i procent av total premieinkomst, skadeförsäkring.



Källa: Svensk Försäkring

Lagar och regelverk

2020-översyn Solvens II

Solvens II är ett harmoniserat EU-rörelseregelverk som gäller för försäkringsföretag verksamma inom EU och EEA-området. Det pågår en översyn av regelverket. Särskilt prioriterat för Folksam är de förändringar som föreslås i utformningen av solvenskapitalkraven, diskonteringsräntan, gruppso-lvensberäkningar samt omfattningen av tillsynsrapporteringen. Reglerna väntas träda i kraft tidigast i slutet av 2025.

Sustainable Finance

EU:s Sustainable Finance-paket syftar till att nå målen i EU:s gröna giv, Parisavtalet och Agenda 2030. Folksamgruppen fortsätter anpassningen till Sustainable Finance-regelverken. Bland annat har ny hållbarhetsrelaterad information tagits fram för sparandeprodukter när det gäller förköpsinformation respektive årlig information i enlighet med Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Stora insatser har genomförts för att möta de utökade kraven på icke-finansiell rapportering enligt Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Utvecklingsarbete har även genomförts för rapportering avseende linjering enligt EU:s taxonomiförordning. Folksamgruppen har ett program för att implementera Sustainable Finance.

Tilläggsskatt för stora koncerner

Lagen om tilläggsskatt trädde i kraft den 1 januari 2024 och innebär att en nationell tilläggsskatt införs för att uppnå en effektiv minimibeskattning av enheter som ingår i stora koncerner. Enligt lagen ska koncerner med en årlig intäkt motsvarande minst 750 miljoner euro, under minst två av de fyra räkenskapsår som föregår det aktuella räkenskapsåret, vara föremål för en effektiv skatt om minst 15 procent på en särskilt definierad skattebas.

Vissa enheter är undantagna från lagens tillämpningsområde, vilket exempelvis gäller för pensionsfonder. Enligt regeringen uppfyller bland annat svenska pensionsstiftelser och tjänstepensionsföretag kriterierna för att vara en pensionsfond. Även andra enheter som ägs av undantagna enheter kan under vissa förutsättningar behandlas som undantagna. Därutöver finns lätttnadsregler som innebär att en enhets tilläggsskatt i vissa fall ska sättas ned till noll under en övergångsperiod om högst fem år.

Folksamgruppen arbetar med att analysera lagstiftningen och hur den ska implementeras av de företag som berörs. Bedömningen i nuläget är att ovan nämnda lätttnadsregler bör kunna tillämpas. När lätttnadsreglerna inte längre är tillämpliga kan det inte uteslutas att det uppkommer en kostnad för tilläggsskatt. På grund av lagstiftningens komplexitet och att det i delar saknas tydlig vägledning är det i nuläget inte möjligt att med rimlig säkerhet uppskatta framtida kvantitativa effekter. Lagstiftningen förväntas vidare komma att påverkas av det arbete som fortfarande bedrivs av framförallt OECD, vilket kan leda till inte obetydliga förändringar i förhållanden till nuvarande lagstiftning.

En skattefri grundnivå för sparande i kapitalförsäkring

I december 2023 presenterade Finansdepartementet sin promemoria "en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring". I promemorian föreslås bland annat att det införs en skattefri grundnivå för sparande i kapitalförsäkring. Förslaget är utformat på så sätt att fysiska personer som har en kapitalförsäkring får göra ett avdrag i inkomstslaget kapital motsvarande beskattningsunderlaget för det sammanlagda sparandet i de produkter som omfattas av förslaget (investeringssparkonto, kapitalförsäkringar och PEPP-produkter). Avdraget får högst uppgå till det belopp som motsvarar beskattningsunderlaget för ett sparande om 300 000 kr. Värdet av avdraget kan därmed som mest motsvara skatten som tas ut på ett sparande upp till detta belopp. Vidare föreslås en kontrolluppgiftsskyldighet för bland annat försäkringsföretag för sparande i kapitalförsäkring och PEPP-produkter. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Digital operativ motståndskraft (DORA)

2022 antogs EU-förordningen om digital operativ motståndskraft (Digital Operational Resilience Act, DORA). Förordningen ställer krav inom bland annat IT-säkerhet, incidenthantering, riskhantering, leverantörsstyrning, kontinuitetshantering och testning. Förordningen ska tillämpas från och med januari 2025. Under 2024 väntas mer detaljerad reglering i form av bland annat tekniska standarder. Folksamgruppen har ett program för att implementera DORA.

Förordning om en ram för åtkomst till finansdata (FIDA)

EU-kommissionen har lagt ett förslag med reglering av informationsdelning på finansområdet (FIDA). Avsikten är bland annat att öka kundskyddet och transparensen kring användandet av kundinformation och ökad tillsyn av de företag som använder informationen samt att bidra till utveckling av nya produkter. Förslaget innehåller regler om tillgång, delning och användande av kunduppgifter. Sakförsäkring liksom försäkringsbaserade investeringsprodukter omfattas.

Krishantering och resolution av försäkringsföretag (IRRD)

EU-kommissionen tog 2021 fram ett förslag till nya regler avseende krishantering och resolution av försäkringsföretag. Förslaget syftar till att ge förutsättningar för en ordnad omstrukturering eller avveckling av ett försäkringsföretag i samband med illikviditet. Enligt förslaget kommer försäkringsföretag vara skyldiga att upprätta förebyggande återhämtningsplaner som ska lämnas till en nationellt utsedd resolutionsmyndighet. Planerna ska därtill uppdateras regelbundet samt inkorporeras i företagets styrningssystem. IRRD förväntas träda i kraft tidigast i början av 2026.

Flexiblare regler för utbetalning från pensionsförsäkring

I december 2023 presenterade Finansdepartementet promemorian "Flexiblare regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto". Där föreslås att det under de fem första åren ska vara möjligt att göra uppehåll i en påbörjad utbetalning av pension samt att det ska vara möjligt att ändra utbetalningstiden efter att pensionsutbetalning påbörjats. Syftet med de föreslagna ändringarna är att möjliggöra en mer flexibel pensionering. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.



Folksams riktning mot 2026

Folksams riktning mot 2026 visar vägen mot att nå visionen. Vårt övergripande mål handlar om en sammanhållen kundupplevelse, lönsam tillväxt och att vara effektiv i vardagen.



Sammanhållen kundupplevelse

Som kund ska du möta ett Folksam i en sammanhållen kundupplevelse. Du ska känna dig sedd och uppleva att Folksam är ansvarstagande och engagerad i dig, din livssituation och för ett hållbart samhälle. Folksam finns här för dig som kund och du möter oss oftast digitalt.



Lönsam tillväxt

Folksam fortsätter att utveckla sin affärsmodell med gruppförsäkring, tjänstepension, försäkringar samt sparande som passar de många. Folksam utvecklar sitt samarbete med partner för att vara det självklara valet som försäkringsgivare och tjänstepensionsbolag och har även direktkontakt med slutkunden, som enkelt kan komplettera sitt engagemang. Folksam utgår från hållbarhet i erbjudandeutvecklingen och delar med sig av sin skadeförebyggande kunskap.



Effektivitet i vardagen

Folksam använder sin gemensamma operativa organisation för att samla kompetens där det är möjligt att uppnå synergier. Vi arbetar som ett Folksam med en gemensam kultur och ett utvecklande medarbetar- och ledarskap som präglas av ständigt lärande, tillit och öppenhet. IT-miljön förenklas och data- och informationshanteringen effektiviseras. Utveckling och införande av nya IT-lösningar följs av avveckling av gamla system. Nivån på driftskostnaderna bidrar till Folksams konkurrenskraft.

Förvaltningsberättelse

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam Liv är moderföretag i Folksam Liv-koncernen.

Folksam Liv-koncernen består främst av följande företag:

- Det helägda försäkringsdotterföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring).
- Det helägda ej vinstutdelande tjänstepensionsdotterföretaget Folksam Tjänstepension AB (Folksam Tjänstepension).
- Det delägda och ej vinstutdelande tjänstepensionsföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) samt till och med den 31 oktober 2023 det delägda och ej vinstutdelande tjänstepensionsföretaget KPA Tjänstepension AB (publ) (KPA Tjänstepension). Företagen är verksamma under varumärket KPA Pension där holdingföretaget KPA AB är moderföretag och är delägt av Folksam Liv. KPA Pension omfattar även KPA Pensionservice AB.
- Det delägda tjänstepensionsföretaget Folksam LO Tjänstepension AB (publ) (fd Folksam LO Fondförsäkring) som är verksamt under varumärket Folksam LO Pension

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepensionsförsäkring och KPA Tjänstepension genom en så kallad omvänd fusion. I samband med fusionen upphörde KPA Tjänstepension att existera.

För information om företagets dotterföretag, intresseföretag samt gemensamt styrda företag som är verksamma i branscher såsom fastigheter och specialplaceringar, hänvisas till not 18 Aktier i koncernföretag, not 19 Aktier i intresseföretag och gemensamt styrda företag samt not 20 Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i. En översikt finns även i not 48 Upplysningar om närstående samt noten 29 Finansiella tillgångar och skulder.

Samverkan inom Folksam sker bland annat inom distribution, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna.

Verksamhet

Folksam Liv bedriver liv- och skadeförsäkringsverksamhet med inriktning på den svenska marknaden. Folksam Liv erbjuder personriskförsäkring samt sparandeförsäkring främst för privatpersoner.

KPA-företagen bedriver verksamheten under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommun- och regionsektorn, kunderna är både arbetsgivare och anställda.

Folksam Liv och KPA Pension erbjuder bland annat traditionell livförsäkring till kunderna. Traditionell livförsäkring lämpar sig för långsiktigt pensionssparande och innebär att kunden ger Folksam förtroendet att förvalta kapitalet. Folksams kapitalförvaltning investerar kapitalet ansvarsfullt i en väl sammansatt portfölj bestående av räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och alternativa placeringar.

Folksam LO Tjänstepension är inriktat mot kollektivavtalade tjänstepensioner och omfattar i huvudsak administration och förvaltning av pensionsmedel som avsätts enligt pensionsöverenskommelsen mellan SAF och LO.

Folksam Liv är ett ömsesidigt och därmed kundägt företag vilket innebär att allt överskott går tillbaka till kunderna. Överskottet fördelas löpande till kunder med traditionell försäkring och för merparten av kunderna sker detta genom återbäringsräntan, men det fördelade överskottet är dock inte garanterat. Överskottshanteringen innebär att Folksam Liv inte fördelar allt överskott till kunderna utan behåller en buffert (kollektiv konsolidering) i syfte att jämna ut svängningarna på de finansiella marknaderna och för att kunna ge kunderna en stabil återbäringsränta över tid.

Överskott som uppstår inom personriskförsäkring kan bland annat tilldelas genom avsättning till Fonden för tilldelad återbäring, för att sedan betalas ut i form av premierabatter eller kontantutbetalningar.

Folksam erbjuder även sparande i fondförsäkring inom Folksam Liv, Folksam Fondförsäkring, KPA Tjänstepensionsförsäkring och Folksam LO Tjänstepension. Fondförsäkring innebär att kunden själv bestämmer risknivån på sitt sparande genom att välja vilka fonder kapitalet ska investeras i.

Marknadskommentarer

Inflationen, som steg kraftigt under hela 2022, var alltså i fokus under 2023, då prisökningstakten legat kvar på historiskt höga om än fallande nivåer. Centralbanker världen över har svarat med höjda styrräntor i syfte att få ner inflationen. Höga styrräntor i kombination med det starka inflationstrycket har påverkat hushållens köpkraft och företagets investeringsvilja negativt. Data visar också att den svenska ekonomin har bromsat in även om ekonomins motståndskraft varit förvånansvärt god och arbetslösheten ligger också kvar på en förhållandevis låg nivå. Trots ett försämrat konjunkturläge och marknadsturbulens inom vissa sektorer som en följd av ränteuppgången har breda aktieindex stigit under året. Även ränteindex har utvecklats positivt men det har varit ett volatilt år. Kriget i Ukraina är ingalunda över och den geopolitiska risken är fortsatt hög även om det inte har haft lika stor direkt påverkan på finansiella marknader under året. Fastigheter har påverkats negativt till följd av högre styrräntor och ökad osäkerhet samtidigt som efterfrågan varit fortsatt god för såväl hyresbostäder som hyreslokaler i attraktiva lägen.

Väsentliga händelser under året

Återbäringränta och överskottsmedel

Den 1 januari 2023 höjde Folksam Liv återbäringräntan från tre till fyra procent, för att därefter höjas till sex procent den 1 mars. Den 1 april justerades återbäringräntan från sex procent till fem procent. Ändringarna av återbäringräntan ligger i linje med Folksams konsolideringspolicy. Återbäringräntan är före skatt och avgifter.

Verksamhet och affär

Folksam Livs dotterföretag Folksam LO Tjänstepension AB (publ) (tidigare benämnd Folksam LO Fondförsäkring (publ)) omvandlades den 1 januari 2023 från ett fondförsäkringsföretag till ett tjänstepensionsföretag. Från det datumet följer företaget rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag.

Folksam och Riksbyggen har inlett ett nytt samarbete som möjliggör för Riksbyggens Förturskunder att teckna ett förmånligt, tryggt och långsiktigt bosparande genom Folksam. Genom erbjudandet Folksam Bospar kan Riksbyggens kunder teckna ett sparande digitalt. Folksams Bospar är en trygg sparandeform i Folksams kapitalförsäkring med traditionell förvaltning. Sparandet sker i en portfölj som är sammansatt av många olika tillgångsslag, vilket gör att kunden inte behöver oro sig över tvåra kast på till exempel aktiemarknaden. Sparandet innebär att kunden får en välbalanserad risk, samtidigt som det historiskt sett gett en jämn och god avkastning.

Ledande befattningar

I maj lämnade Linn Edström Larsson sin tjänst som CFO för Folksamgruppen samt chef för Ekonomi och finans för ett nytt uppdrag utanför Folksam. Malin Ohlsson-Leijon utsågs därefter till ny CFO samt chef för Ekonomi och finans och tillträdde i augusti. Malin kommer närmast från Länsförsäkringar AB där hon haft flera ledande roller, bland annat som CFO. Under tiden fram till att Malin tillträdde utsågs Michael Kjeller till tillförordnad CFO och chef för Ekonomi och finans, parallellt med sin tjänst som vice vd och chef för Kapitalförvaltning och hållbarhet för att säkra kontinuitet fram tills dess att Malin tillträdde.

Anna-Karin Laurell, chef Marknad och försäljning, har sagt upp sig för ett nytt uppdrag utanför Folksam. Anna-Karin lämnade Folksam i februari 2024. För att säkra kontinuitet fram tills ny chef för enheten har tillträtt kommer ledningsgruppen i Marknad och försäljning att rapportera till Michael Kjeller, vice vd och chef för Kapitalförvaltning och hållbarhet. Michael fortsätter som enhetschef för Kapitalförvaltning och hållbarhet parallellt.

Kapitalförvaltning

Hållbara obligationer

Folksam Liv fortsatte under perioden att investera i obligationer klassade som hållbara, och vid periodens slut var totalt 5,6 miljarder kronor investerade i hållbara obligationer. Exempelvis investerades 0,5 miljarder kronor i en obligation från Världsbanken. Obligationen är den första emitterade i sitt slag och syftar bland annat till att finansiera hållbara projekt i utvecklingsländer med inriktning på trafiksäkerhet. Folksamgruppen är ensam investerare i obligationen som bland annat kommer att bidra till att stötta projekt för att öka kunskapen kring trafiksäkerhet för att förebygga trafikskador i utvecklingsländer – men också till projekt inom akutsjukvård och rehabiliteringstjänster för vård efter trafikolyckor.

Säkerställt lån med Swedbank

Folksam Liv har investerat 0,3 miljarder kronor i ett säkerställt lån sida vid sida med Swedbank. Låntagare är Delcore Fastigheter AB som ägs till 50 procent vardera av ICA Holding AB och AMF Pension. Hyresgäst är ICA Fastigheter AB med hyresavtal på en löptid om 11–15 år. Ett 30-tal butiksfastigheter som i huvudsak inrymmer ICA Maxi och ICA Kvantum utgör säkerhet för lånet. Lånet Folksam Liv har investerat i är uppdelat på två löptider, till hälften vardera på 3 respektive 4 år.

Copenhagen Infrastructure

Folksam Liv har investerat 0,5 miljarder i fonden Copenhagen Infrastructure V, en infrastrukturfond fokuserad på energiomställningen med en tydlig hållbarhetsprofil. Fonden utvecklar storskalig infrastruktur inom förnybar energi, som till exempel vindkraftstillgångar på land och till havs samt solcellsparkar och energilagring och är mörkgrön enligt EU:s klassificeringssystem inom Sustainable Finance (SFDR). Investeringarna sker huvudsakligen i västra Europa, Nordamerika och den mer utvecklade delen av Asien/Pacific.

Sicklaön Bygg Invest AB

Folksam Liv avtalade i december 2023 om att avyttra samtliga sina aktier i Sicklaön Bygg Invest AB med byggrätter på Kvarnholmen i Nacka till Peab.

Tornet Bostadsproduktion AB

Folksam Liv avtalade i december 2023 om att öka sin ägarandel i Tornet Bostadsproduktion AB genom att förvärva 25 procent av Peabs aktier. Bolaget grundades år 2009 och har fram till nu ägts gemensamt av Folksam Liv, Folksam Tjänstepension, Fastighets AB Balder och Peab. Efter affären är Folksambolagen och Balder ägare av Tornet. Bolaget äger och förvaltar cirka 2 300 hyreslägenheter och har cirka 600 hyreslägenheter i produktion i ett antal städer i Sverige, framför allt hyresrättsprojekt i attraktiva områden i huvudsak i Stockholms-, Mälardals-, Göteborgs- och Öresundsregionen.

Ekonomisk översikt

Under 2023 betalade kunderna in 56,0 (48,2) miljarder kronor i premier inom liv- och fondförsäkring till Folksam Liv med dotterföretag vilket inkluderar företag som inte konsolideras i koncernen. Folksam-gruppen återtog sin ledande ställning på marknaden. Mätt i totala premier, gamla och nya, för konkurrensutsatt livförsäkringsmarknad enligt Svensk Försäkrings statistik var marknadsandelen i kvartal tre 13,0 procent jämfört med 11,5 procent motsvarande period föregående år. Den främsta orsaken till den högre marknadsandelen var utvecklingen i KPA

Tjänstepensionsförsäkring där det nya avtalet AKAP-RR innebär ökade premier. Marknadsandelen på nytecknad affär ökade och uppgick till 9,3 (8,4) procent.

Resultat

Koncernens resultat

Folksam Liv-koncernens resultat före bokslutsdispositioner och skatt, hänförligt till företag som konsolideras, uppgick till 8 302 (867) miljoner kronor. Kapitalavkastning i tekniskt resultat för året var högre än föregående år och uppgick till 36 988 (-50 558) miljoner kronor och var den huvudsakliga förklaringen till att resultatet var högre än föregående år.

Premieinkomsten och premieintäkten sammantaget i koncernen uppgick till 7 066 (15 398) miljoner kronor. De lägre premierna förklaras av lägre premier inom Folksam Liv som påverkats negativt till följd av en utmanande miljö för sparande med hög inflation och minskat sparutrymme samt av att Folksam Liv den 1 november 2022 överlätit den största delen av tjänstepensionsverksamheten till Folksam Tjänstepension. År 2022 innehåller därför produkter för perioden januari - oktober som därefter överlätits till Folksam Tjänstepension. Även den, under året, lägre återbäringsräntan har påverkat premieutvecklingen. Premierna för Folksam Fondförsäkring utvecklades i linje med föregående år, medan premierna för Folksam LO Tjänstepension översteg föregående år främst till följd av högre inflyttar.

Försäkringsersättningarna uppgick till -7 183 (-8 706) miljoner kronor. De lägre försäkringsersättningarna förklaras av beståndsöverlåtelsen till Folksam Tjänstepension. De underliggande försäkringsersättningarna ökade på grund av högre återköp.

Förändring av livförsäkringsavsättningarna uppgick till -433 (11 058) miljoner kronor. Den främsta förklaringen till skillnaden i försäkringstekniska avsättningar jämfört med 2022 är att räntan steg kraftigare under föregående år vilket gav lägre avsättningar medan räntan sjönk i slutet av 2023 vilket ökade avsättningen.

Utfall för driftskostnaderna var -1 586 (-1 859) miljoner kronor. Driftkostnaderna minskade till följd av beståndsöverlåtelsen till Folksam Tjänstepension. De underliggande driftskostnaderna ökade i samtliga bolag främst till följd av högre personalkostnader vilka påverkats negativt av ökad kostnad för förmånsbestämda pensioner på grund av inflationsvärdesäkring.

Placeringsstillgångarna ökade till 114 350 (109 145) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångar ökade till 229 493 (198 669) miljoner kronor. De högre placeringsstillgångarna förklaras främst av den positiva utvecklingen på aktiemarknaderna som haft positiv utveckling i såväl Folksam Liv, Folksam Fondförsäkring och Folksam LO Tjänstepension.

Moderföretagets resultat

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 7 745 (-1 668) miljoner kronor. Det högre resultatet var främst hänförligt till högre kapitalavkastning vilket till viss del motverkades av högre försäkringstekniska avsättningar.

Moderföretaget Folksam Liv rapporterade en premieinkomst och premieintäkt som sammantaget uppgick till 6 790 (15 173) miljoner kronor. Minskningen för året förklarades av beståndsöverlåtelsen till Folksam Tjänstepension som genomfördes den 1 november 2022 samt att företaget påverkats negativt av en utmanande miljö för sparande med hög inflation och minskat sparutrymme.

Försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring i moderföretaget uppgick till -6 788 (-8 152) miljoner kronor. De lägre försäkringsersättningarna förklaras av beståndsöverlåtelsen till Folksam Tjänstepension. De underliggande försäkringsersättningarna är högre i Folksam Liv till följd av högre återköp.

Förändring av livförsäkringsavsättningarna i moderföretaget uppgick till -433 (11 058) miljoner kronor.

Försäkringstekniska avsättningar var högre jämfört mot föregående år vilket förklarades av högre räntor under 2022 vilket minskade avsättningen. Under slutet av 2023 gick räntorna ner vilket ökade avsättningen. Avsättningen påverkas även av beståndsöverlåtelsen till Folksam Tjänstepension.

Driftkostnaderna i moderföretaget minskade och uppgick till -896 (-1 137) miljoner kronor. Avvikelsen förklarades av beståndsöverlåtelsen till Folksam Tjänstepension vilket delvis motverkades av högre personalkostnader för inflationssäkring av förmånsbestämda pensioner. Kostnaden för 2023 uppgick till 87 miljoner kronor.

Förvaltningskostnadsprocenten för sparandeverksamheten i moderföretaget uppgick till 0,6 (0,6) procent.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Folksam Livs investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och alternativa placeringar (onoterade tillgångar). Dessutom finns strategiska placeringar, främst dotterföretag.

Folksam Liv tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

Folksamgruppen har under 2023 fortsatt arbetet med att försöka påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning. Under året träffade bolaget ett stort antal representanter från våra innehav för att diskutera frågor rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

Under 2023 fortsatte påverkansarbetet av Folksamportföljens största utsläppare av växthusgaser, i linje med delklimatmålen till 2025. Målen innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent under de kommande åren, samtidigt som fler av Folksamportföljens största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Allt fler företag ökar sitt klimatengagemang.

Under året röstade Folksamgruppen vid 59 svenska årsstämmor. Folksamgruppen var även representerat i valberedningen i Bilia, Telia, SSAB, Volvo Cars och Swedbank. Folksam ställde frågor kring portföljbolagens arbete med mänskliga rättigheter vid samtliga fysiska stämmor i Sverige. Vidare röstade Folksam även vid 699 utländska årsstämmor, via elektronisk röstning och ombud.

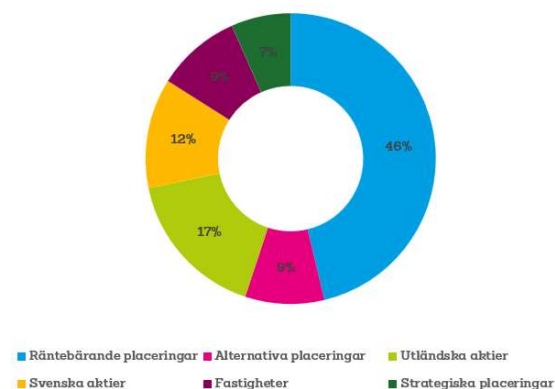
Folksamgruppen fortsatte under 2023 det pågående påverkansarbetet samtidigt som nya initiativ lanserades. Folksam har bland annat fört dialog med Tesla om bolagets motstånd till facklig anslutning, samt med bland annat Atlas Copco, H&M, Volvo Cars och andra svenska storföretag med verksamhet i Mellanöstern och Nordafrika om arbete med mänskliga rättigheter. Vidare har Folksam fortsatt samarbetet inom Investor Integrity Forum kring bygg- och fastighetssektorns utmaningar med korruption och dåliga arbetsvillkor. Under året har Folksam Liv träffat flera svenska bolag i denna sektor för att diskutera företagens arbete mot korruption och på olika sätt uppmuntra till ökad regelefterlevnad.

Folksam Livs kapitalavkastning

Folksam Livs förvaltade kapital utifrån totalavkastningstabellen uppgick vid utgången av 2023 till 120 522 (115 286) miljoner kronor. Av detta utgjorde cirka 46 (49) procent räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för ca 29 (26) procent av det förvaltade kapitalet. Fastigheter stod för 9 (10) procent av kapitalet. Alternativa placeringar, bland annat onoterade aktier, stod för 9 (9) procent av det förvaltade kapitalet. Strategiska placeringar består av dotterföretag och utgjorde cirka 7 (6) procent. Valuta-exponeringen var vid utgången av året ca 8 (10) procent.

Totalavkastningen för 2023 på företagets tillgångar uppgick till 8,2 (-7,0) procent, motsvarande 9 266 (-17 805) miljoner kronor. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras den positiva avkastningen främst av aktier och räntebärande placeringar under perioden. I ett av Folksam:s större innehav inom fastighetssektorn, Heimstaden Bostad AB, har avkastningen påverkats negativt, ungefär i linje med övriga fastighetstillgångar. Innehavet ägs via ett helägt dotterföretag, Folksam Liv Övrig Specialplaceringar AB, och värdet i dotterföretaget har sjunkit med 25 procent, motsvarande 325 miljoner kronor under 2023. Värdenedgången beror dels på att de underliggande fastigheterna i Heimstaden Bostad AB har minskat i värde, dels på att en justering har gjorts på substansvärdet med 15 procent vid årsskiftet.

Den sammanlagda värdeförändringen på aktierna i Heimstaden Bostad AB innebär att Folksam Livs investering understeg anskaffningsvärdet med 3,9 procent vid årets utgång.



Totalavkastningstabell, Moderföretaget

Mkr	Ingående marknads- värde 2023-01-01	Utgående marknads- värde 2023-12-31	Total- avkastning 2023	Total- avkastning 2023 %	Total- avkastning 2022 %	Total- avkastning 2021 %	Total- avkastning 2020 %	Total- avkastning 2019 %
Räntebärande placeringar	55 959	55 732	3 066	5,8	-10,0	-1,5	2,7	1,1
Aktier	30 362	34 821	5 828	19,5	-11,6	34,6	7,4	25,9
Alternativa placeringar	9 785	10 643	-39	-0,2	17,3	10,0	3,1	7,3
Fastigheter	11 893	11 322	-307	-2,6	5,4	11,7	4,9	12,1
Strategiska placeringar	7 286	8 004	717	9,8	-9,9	25,9	11,9	41,9
Summa	115 286	120 522	9 266	8,2	-7,0	12,4	4,7	10,4

Totalavkastning beräknas tidsviktad per dag och presenteras enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. Företagets placeringsriktlinjer utgör grund för de tillgångar som omfattas av beräkning och av indelning i portföljgrupper. Upplysningar lämnas i not 29, sista avsnittet "Totalavkastningstabell - klassificerings- och värderingsskillnader", om samband mellan de portföljgrupper som presenteras i totalavkastningstabellen respektive de benämningar som används i årsredovisningens balans- och resultaträkning.



Ekonomisk ställning

Solvensgrad

Solvensgraden i moderföretaget ökade till 190 procent jämfört med 185 procent föregående år.

Den högre solvensgraden jämfört med föregående år förklaras till största delen av en högre kapitalavkastning. Solvensgraden beskriver hur väl ett livförsäkringsföretag lever upp till de garanterade åtagandena gentemot kunderna. Folksam Livs starka solvens är en förutsättning för att kunna ge en bra framtida avkastning på förvaltad kapital.

Kollektiv konsolidering

Den kollektiva konsolideringen uppgick vid årets slut till 115 (110) procent. Den kollektiva konsolideringen beskriver förhållandet mellan företagets tillgångar och hur mycket som fördelats till kunderna med traditionell försäkring. Fördelningen omfattar både garanterade och inte garanterade åtaganden.

Återbäring

Återbäring till kunderna tas från de överskott som uppstår inom bolaget och som inte krävs för att hålla nödvändigt riskkapital. Återbäring kan ges i form av till exempel tilläggsbelopp, premiereducering eller värdesäkring.

Inom premiebestämd sparförsäkring fördelas överskottet till försäkringarna men är en del av konsolideringskapitalet tills de betalas ut som tilläggsbelopp. De preliminärt allokerade beloppen påverkar inte årets resultat- och balansräkning. Vid utbetalning av tilläggsbeloppen påverkas balansräkningen genom motsvarande minskning av konsolideringskapitalet.

För riskförsäkring kan överskott tilldelas genom avsättning till fond för tilldelad återbäring. Efter beslut av styrelsen kan utbetalning göras i form av premierabatter eller kontantutbetalningar. Avsättningar till fond för tilldelad återbäring påverkar resultat- och balansräkning.

Egen risk- och solvensbedömning

Moderföretaget och dotterföretagen i Folksam Liv-gruppen har under 2023 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för perioden 2024 till 2028. Det övergripande syftet med denna risk- och solvensbedömning är att bedöma det egna solvensbehovet samt att säkerställa att Folksam Liv-gruppen och de däri ingående försäkrings- och tjänstepensionsföretagen är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner. Som en del av bedömningen utvärderas externa kvotmått för företagen inom Folksam Liv-gruppen. Folksam Liv-gruppen har beslutat att konsolidera bolagsstrukturen så att merparten av tjänstepensionsverksamheten bedrivs i tjänstepensionsföretag och övrig livförsäkringsverksamhet i försäkringsföretag.

Med regulatoriska kvotmått avses SCR-kvot för försäkringsföretag enligt försäkringsrörelselagen och riskkänslig kapitalkravskvot (RKK-kvot) för tjänstepensionsföretag enligt lag om tjänstepensionsföretag med kompletterande författningar.

Då moderföretaget är ömsesidigt och därmed har begränsade möjligheter att förstärka kapitaliseringen med externa medel är det av yttersta vikt att moderföretaget har en mycket god finansiell ställning samt undviker att hamna i situationer där det tvingas begränsa risktagandet. Den egna risk- och solvensbedömningen visar att Folksam Liv-gruppen och de däri ingående försäkrings- och tjänstepensionsföretagen är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner.

Medarbetare

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. Folksam har cirka 3 900 medarbetare på flera orter i Sverige. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom Folksam.

Folksam ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga erbjudanden. 2023 års medarbetarundersökning visade generellt goda resultat. Resultatet slutade på 85 (83) procent positiva svar i genomsnitt och 89 (88) procent svarade att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam framöver. Under 2023 nyanställdes 502 (679) personer totalt inom Folksam.

Arbetsmiljö och arbetssätt

Folksamns sjuktal för helåret 2023 uppgick till 4,1 procent, vilket är lägre än föregående års utfall på 4,9 procent. Trenden har varit sjunkande under hela året med både minskad kort- och långtidssjukfrånvaro. Folksam har fortsatt arbeta för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Under hösten 2023 lanserades ett obligatoriskt e-lärande för samtliga medarbetare om systematiskt arbetsmiljöarbete och organisatorisk arbetsmiljö. En liknande insats för cheferna genomfördes 2022. Syftet är att säkerställa att medarbetarna har tillräckliga kunskaper om arbetsmiljö för att kunna arbeta på ett säkert sätt och förebygga risker för ohälsa eller olycksfall i arbetet.

Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande inom ramen för processen Prestera och utveckla.

Folksams mötesplatser, arbetssätt och teknik ska främja samarbete, engagemang och effektivitet. Under hösten gjordes ett arbete för att förenkla och tydliggöra det agila arbetssättet på Folksam. En kartläggning påvisade behov av introduktion till roller, arbetssätt och samarbete mellan linjechefer och agila ledarroller. En plan för införande har tagits fram och förankringen i verksamheten kommer att fortsätta under nästa år.

Förflyttningen mot digitala arbetssätt har stärkts ytterligare. Under året genomfördes mätningar av medarbetarnas upplevelse av den digitala arbetsplatsen på Folksam. Syftet är att kunna följa förflyttningen av den digitala upplevelsen och kontinuerligt genomföra förbättringar. Resultatet låg i genomsnitt på 3,9 på en 5-gradig skala, vilket är i nivå med föregående års utfall på 3,9.

Lärande och utveckling

Under 2023 har en fördjupning i Folksams medarbetarskap och ledarskap erbjudits för att skapa engagemang och kraft framåt, så att Folksam kan nå uppsatta mål. Chefer och ledare har genomfört utvecklingsaktiviteter inom ökad handlingskraft, involverande möten och feedback. Vidare har insatser gjorts för att öka medarbetarnas lärförmåga, samt förmågan att ansvara för sin egen utveckling, i syfte att uppnå ett ständigt lärande som bidrar till att möta en hög förändringstakt.

Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2023 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat hållbarhet, kommunikation och kundbemötande samt agila arbetssätt. Medarbetare och chefer som berörs av Försäkringsdistributionslagen samt lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har genomgått utbildningar, kunskapsstest och kontinuerlig fortbildning.

Introduktionsprocessen för nya medarbetare har utvecklats och genomförs nu med både digitala och fysiska träffar. Folksams chefs- och ledarprogram har vidareutvecklats utifrån nya behov där utvalda avsnitt genomförs digitalt. Anmälningförfarandet till programmet "Att leda utan att vara chef" har gjorts om för att nå personerna med störst behov.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i arbetsgivarorganisationen Fremia bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folksams ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. För att minimera överdrivet risktagande, samt undvika intressekonflikter där kundernas intressen inte tas tillvara med tillbörlig omsorg, utgår inga rörliga ersättningar, med undantag för Folksamgruppens gemensamma belöningsprogram.

Belöningsprogrammet syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksams affärsstrategier och övergripande mål – att ha branschens mest nöjda kunder. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppen förutom Folksams vd och koncernledning, vd i dotterföretagen samt cheferna för internrevision i Folksam Liv respektive Folksam Sak. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av målpuppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 49.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av aktie- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Under året har inflationen varit hög och centralbanker har höjt styrräntor i snabb takt. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkrings- och sparandelösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av Folksam Livs samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Framtida utveckling

Fortsatta förändringar i den finansiella marknaden, digitalisering, hållbarhet och genomgripande regelverksförändringar påverkar framtida utveckling i Folksam Liv med dotterföretag. Omvärlden förändras i allt snabbare takt och kundernas krav ökar. Folksam Liv påverkas i stor utsträckning av besluten kring regelverk som fattas inom EU och nationellt, rörande tjänstepensioner, pensionssystemet samt frågor som rör hållbarhet och klimat.

Kapitalmarknaden

Året 2023 handlade i första hand om inflation och räntor och i andra hand om ekonomins motståndskraft och sjunkande tillväxt under det sista halvåret. Utanför den ekonomiska sfären låg fokus på det komplicerade säkerhets- och geopolitiska läget samt klimatfrågan. Dessa frågor lär stå i centrum även år 2024 men får konkurrens om uppmärksamheten från arbetsmarknaden, finanspolitiken och politiska val.

Penningpolitiken kommer troligtvis stå i främsta rummet även under 2024 men fokus skiftar från räntehöjningar till räntesänkningar i takt med att inflationen rör sig neråt mot målet. Folksam tror att inflationsmålet nås till sommaren, vilket kommer vara positivt för ekonomin men inte nödvändigtvis för finansiella marknader eftersom dessa diskonterade tidiga, och många, räntesänkningar redan under slutet av 2023. Räntesänkningarna kommer inte heller att hjälpa arbetsmarknaden i någon större utsträckning, utan arbetslösheten lär öka mot bakgrund av lågkonjunktur och svag efterfrågan i ekonomin.

Finanspolitiken kommer gradvis att spela en större och viktigare roll när inflationen väl är under kontroll men de stora stimulanserna kommer troligtvis inte förrän 2025. På många håll i världen, inte minst i Eurozonen, finns det dessutom behov av att strama åt finanspolitiken. Däremot kommer reallöneökningar hjälpa till, inte minst om inflationen blir ännu lägre än väntat, och sentimentet lär påverkas positivt av att ekonomin får stöd från såväl penning- som finanspolitiken under andra halvåret.

Det är svårt att se några snabba lösningar på det svåra inrikespolitiska säkerhetsläget eller den komplicerade internationella geopolitiska situationen, men det är samtidigt inte någon naturlag att läget försämras ytterligare. Och Sverige lär till slut bli medlem av NATO. Året kommer annars att domineras av att närmare fyra miljarder människor runt om på jorden går till val. Det amerikanska presidentvalet är i särklass viktigast och samtidigt den största risken givet den växande polariseringen inom och mellan partierna i kombination med att huvudkandidaterna är så svaga.

Politisk dysfunktionalism, till skillnad från geopolitisk turbulens, tenderar att ha en mer direkt koppling till den ekonomiska och finansiella utvecklingen.

Digitalisering

Folksam fortsätter att göra stora framsteg i det digitala gränssnitt som skapar värde för kunderna och ägare. Det blir enklare och smidigare att både skadeanmäla, teckna försäkring och kommunicera med Folksam på det sätt som kunden vill. Bakom denna förenkling för kund ligger nya tekniker som AI och intelligent automation. Folksam som har 4 miljoner kunder, har genom åren genererat enorma datamängder som ger stora fördelar i användningen av nya tekniker. Därför satsar nu Folksam på att göra data tillgängligt i hela företaget för att kunna accelerera den digitala utvecklingen. Givetvis görs denna satsning med informationssäkerhet och respekten för kunders information i första rummet, det är en del av hjärtat i Folksam.

Folksam ställer även om för att tillgängliggöra data externt vilket förenklar ytterligare för både kunder och partner. EU-kommissionen har publicerat ett nytt regelverksförslag om öppen datadelning inom EU, Open Finance (FIDA) som väntas träda i kraft tidigast 2025. Det kommer att ställa ytterligare krav på Folksam både vad det gäller att dela data och utnyttja data från konkurrenter för att vinna nya kunder och skapa nya affärsmöjligheter för Folksam. Ett fortsatt fokus på att tillgängliggöra data samtidigt som arbetet fortlöper med att integrera ny teknologi och befintliga IT-system, kommer skapa förutsättningar för att bättre möta kraven vid införande nya regelverk.

Hållbarhet

Att Folksam Liv lyckas med ett långsiktigt hållbarhetsarbete är avgörande för företagets framtida utveckling då kraven på mätbarhet, transparens och standardiserad redovisning och rapportering ökar. Framtida klimatpåverkan blir en allt tydligare fråga för försäkringsbolagen när det gäller att förebygga skador på grund av högre vattennivåer och stormar på lång sikt. Det ställs också högre krav på finansiella aktörer att redovisa vilka resultat företagen uppnår i sitt hållbarhetsarbete.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla Folksam Livs verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam Liv bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk.

De mest aktuella kommande regelverksförändringarna för företaget framgår nedan. För regelverksförändringar gällande för räkenskapsår 2024 eller senare som ger väsentlig påverkan på Folksam Livs redovisning, hänvisas till avsnitt 2.5 i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper.

2020-översyn Solvens II

Solvens II började gälla den 1 januari 2016. Solvens II är ett harmoniserat EU-rörelseregelverk gällande för försäkringsföretag verksamma inom EU och EEA-området. Det syftar bland annat till att stärka konsumentskyddet och att skapa en bättre konkurrens mellan försäkringsföretagen, genom att reglerna blir lika i alla länder. Regelverket innebär riskbaserat kapitalkrav för försäkringsföretag samt behandlar intern styrning och kontroll, rapportering och offentliggörande av information, samt en mer harmoniserad och proaktiv tillsyn.

Sedan 2019 har den så kallade 2020-översynen av Solvens II-regelverket varit pågående inom EU, vilket föranleds av att det i Solvens II-regleringen finns bestämmelser om att reglerna ska följas upp och ses över av EU Kommissionen.

Hösten 2021 lade Kommissionen fram ändringsförslag till Solvens II-direktivet. Under hösten 2023 har Kommissionen enats med EU Rådet och EU Parlamentet om de föreslagna ändringarna, vilka kommer att träda i kraft sommaren 2026. Ändringarna kommer innan dess också att behöva behandlas och införlivas i nationell rätt, men tidplanen för när detta sker är i nuläget oklart.

I översynen väntas nu Kommissionen följa upp med ändringar till de mer detaljerade reglerna som framgår i särskilda förordningar, däribland Solvens II-förordningen, EIOPA, den europeiska myndigheten för försäkring och tjänstepension, väntas också uppdatera i sina befintliga riktlinjer samt även komplettera med ytterligare riktlinjer.

Särskilt prioriterat i 2020-översynen för Folksam har bedömts vara förändringarna i solvenskapitalkraven, i beräkningen av riskmarginalen samt i utformningen av diskonteringsräntan. Folksam påverkas också av ett antal större ändringar i den kvantitativa tillsynsrapporteringen och i innehållet i den offentliga solvens- och verksamhetsrapporten, SFCR. En ytterligare nyhet med den sistnämnda rapporten är att den i framtiden också blir föremål för lagstadgad revision. Folksams arbete med att genomföra ändringarna till följd av översynen väntas pågå fram till dess att de nya reglerna träder i kraft.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det kommer att vara krav på stora investeringar i hållbara verksamheter och branscher, som främjar omställningen mot en mer hållbar värld, för att nå målen. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi.

Folksam har en helhetssyn för implementering av EU-kommissionens handlingsplan och följer aktivt kommissionens och de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete. Många är engagerade i arbetet och Folksam arbetar tvärfunktionellt för att implementera regelverken. Eftersom ambitionen med regelverken till stora delar handlar om att göra det lättare för kunderna att fatta mer välinformerade beslut kopplat till hållbara investeringar är det Folksams ambition att implementera regelverken på ett så kundvänligt sätt som möjligt.

Under 2023 har Folksamgruppens företag fortsatt anpassningen till de nya regleringarna. Bland annat har ny hållbarhetsinformation för sparandeprodukter i enlighet med Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) tagits fram, både avseende information innan köp och årlig information. Stora insatser har även genomförts för att förbereda gruppen för de kommande utökade kraven på icke-finansiell rapportering, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Den nya regleringen innebär ett mer omfattande och systematiskt arbete avseende hållbarhetsfrågor. Folksam Sak och Folksam Liv väntas rapportera i enlighet med det nya direktivet för räkenskapsår 2025. I tillägg har även utvecklingsarbete genomförts för att omhänderta rapportering avseende taxonomilinjer.

Tilläggsskatt för stora koncerner

Lagen om tilläggsskatt träder i kraft den 1 januari 2024 och innebär att en nationell tilläggsskatt införs för att uppnå en effektiv minimibeskattnings av enheter som ingår i stora koncerner. Enligt lagen ska koncerner med en årlig intäkt motsvarande minst 750 miljoner euro, under minst två av de fyra räkenskapsår som föregår det aktuella räkenskapsåret, vara föremål för en effektiv skatt om minst 15 procent på en särskilt definierad skattebas.

Vissa enheter är undantagna från lagens tillämpningsområde, vilket exempelvis gäller för pensionsfonder. Enligt regeringen uppfyller bland annat svenska pensionsstiftelser och tjänstepensionsföretag kriterierna för att vara en pensionsfond. Även andra enheter som ägs av undantagna enheter kan under vissa förutsättningar behandlas som undantagna. Därutöver finns lätttnadsregler som innebär att en enhets tilläggsskatt i vissa fall ska sättas ned till noll under en övergångsperiod om högst fem år.

Folksamgruppen arbetar med att analysera lagstiftningen och hur den ska implementeras av de företag som berörs. Bedömningen i nuläget är att ovan nämnda lätttnadsregler bör kunna tillämpas. När lätttnadsreglerna inte längre är tillämpliga kan det inte uteslutas att det uppkommer en kostnad för tilläggsskatt. På grund av lagstiftningens komplexitet och att det i delar saknas tydlig vägledning är det i nuläget inte möjligt att med rimlig säkerhet uppskatta framtida kvantitativa effekter.

Lagstiftningen förväntas vidare komma att påverkas av det arbete som fortfarande bedrivs av framför allt OECD, vilket kan leda till inte obetydliga förändringar i förhållanden till nuvarande lagstiftning.

Digital operativ motståndskraft (DORA)

2022 antogs EU-förordningen om digital operativ motståndskraft (Digital Operational Resilience Act, DORA). Förordningen ställer krav inom bland annat IT-säkerhet, incidenthantering, riskhantering, leverantörsstyrning, kontinuitetshantering och testning. Förordningen ska tillämpas från och med januari 2025. Under 2024 väntas mer detaljerad reglering i form av bland annat tekniska standarder. Folksamgruppen har ett program för att implementera DORA.

Förordning om en ram för åtkomst till finansdata (FIDA)

EU-kommissionen har lagt ett förslag med reglering av informationsdelning på finansområdet (FIDA). Avsikten är bland annat att öka kundskyddet och transparensen kring användandet av kundinformation och ökad tillsyn av de företag som använder informationen samt att bidra till utveckling av nya produkter. Förslaget innehåller regler om tillgång, delning och användande av kunduppgifter.

Sakförsäkring liksom försäkringsbaserade investeringsprodukter omfattas. Enligt de uppgifter som finns tillgängliga i dagsläget uppskattar Folksam att FIDA ska tillämpas från 2026-06-30 (bestämmelser rörande medlemskap i datadelningssystem och utformning av sådana system) respektive 2026-12-30 (övrigt).

EU Retail Investment Strategy (RIS)

RIS har till syfte att stärka konsumentskyddsregelverken inom bland annat försäkringsdistribution. Tanken är att regelverket bland annat ska underlätta för konsumenter som vill investera så att de kan fatta välgrundade beslut som motsvarar deras behov och mål. RIS innehåller förslag som påverkar distributionen av försäkringsbaserade investeringsprodukter. Förslaget innebär bland annat att reglerna i försäkringsdistributionsdirektivet (IDD) gällande tredjepartsersättningar ändras genom provisionsförbud vid försäljning utan rådgivning, skärpta krav för att ta emot och ge ut tredjepartsersättningar i samband med distribution som föregåtts av rådgivning samt utökade informationskrav.

Krishantering och resolution av försäkringsföretag (IRR)

EU-kommissionen tog 2021 fram ett förslag till nya regler avseende krishantering och resolution av försäkringsföretag. Förslaget syftar till att ge förutsättningar för en ordnad omstrukturering eller avveckling av ett försäkringsföretag i samband med illikviditet. Enligt förslaget kommer försäkringsföretag vara skyldiga att upprätta förebyggande återhämtningsplaner som ska lämnas till en nationellt utsedd resolutionsmyndighet. Planerna ska därtill uppdateras regelbundet samt inkorporeras i företagets styrningssystem. IRRD förväntas träda i kraft tidigast i början av 2026.

Flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring

I december 2023 presenterade Finansdepartementet promemorian "Flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto". Där föreslås att det under de fem första åren ska vara möjligt att göra uppehåll i en påbörjad utbetalning av pension samt att det ska vara möjligt att ändra utbetalningstiden efter att pensionsutbetalning påbörjats. Syftet med de föreslagna ändringarna är att möjliggöra en mer flexibel pensionering. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Femårsöversikt ¹⁾

Koncernen, Mkr	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat					
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring), skadeförsäkring	733	769	767	748	818
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring) livförsäkring	6 332	14 629	15 873	10 356	11 240
Kapitalavkastning, netto i försäkringsrörelsen ²⁾	36 988	-50 558	70 064	23 306	26 090
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-7 183	-8 706	-8 316	-9 170	-7 137
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-268	-21	-704	-191	-1 104
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	7 620	1 456	31 985	7 738	12 836
Årets resultat	6 956	563	31 628	7 218	12 743
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	352 693	315 982	471 653	397 480	244 749
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	293 588	261 791	354 150	308 411	169 946
Konsolideringskapital ³⁾	64 214	59 499	125 410	94 752	82 517
varav övertvärde i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	8 849	8 168	9 485	6 537	331
varav uppskjuten skatt	850	698	1 315	1 048	869
Solvens ⁴⁾					
Kapitalbas för gruppen	107 164	94 774	112 937	87 545	84 470
Solvenskapitalkrav för gruppen	87 033	73 185	34 257	27 398	26 214
Ekonomisk ställning, procent					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Konsolideringsgrad	386	401	419	390	332
Nyckeltal, procent ⁵⁾					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	117,3	96,9	87,4	55,5	38,9
Driftskostnadsprocent	16,3	14,2	12,4	11,6	8,6
Totalkostnadsprocent	133,6	111,1	99,8	67,1	47,5
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning, procent	0,7	1,2	0,9	0,8	1,6
Totalavkastning, procent	8,0	-7,0	11,8	4,7	9,6

Nyckeltal koncernföretag ej konsoliderade

Folksam Tjänstepension AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) konsolideras inte då dessa bedrivs enligt ömsesidiga principer. För finansiell information avseende dessa bolag hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

¹⁾Från och med 2021 tillämpas Lagbegränsad IFRS i koncernen. Medan jämförelsesiffror för 2020 har räknats om, har detta inte gjorts för år 2019.

²⁾Från och med 2022 ingår värdeförändring fondförsäkringstillgångar i kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen. Jämförelsetalen har räknats om.

³⁾Gällande uppgifter om övertvärden i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag, lämnas upplysning om hur dessa innehavs verkliga värde beräknats i not 18 och not 19.

⁴⁾I Folksam Liv-gruppen bedrivs såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring, i både försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Solvensuppgifter hänförliga till försäkringsföretagens verksamhet beräknas enligt Solvens II-regleringen men påverkas av övergångsbestämmelser gällande tjänstepensionsverksamhet under perioden 2016-2022. Övergångsbestämmelserna har inneburit att för verksamhet i försäkringsföretag beräknas övrig livförsäkring enligt Solvens II och tjänstepensionsverksamhet enligt den äldre solvensregleringen, Solvens I. De solvensrelaterade uppgifterna för verksamhet i försäkringsföretag har således under denna period utgjort en kombination av dessa regelverk, vilket påverkar jämförelsevärdena för åren 2018-2022. För verksamhet i tjänstepensionsföretag beräknas solvensuppgifter ingående i grupp-solvensberäkningar enligt tjänstepensionsregleringen (IORP ID).

⁵⁾Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Femårsöversikt

Moderföretaget, Mkr	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat					
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring), skadeförsäkring	733	769	767	748	818
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring) livförsäkring	6 056	14 404	15 632	10 187	11 222
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	9 219	-18 554	22 489	7 865	16 889
Försäkringsärsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-6 788	-8 152	-7 710	-8 692	-7 099
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-268	-21	-704	-191	-1 104
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	7 429	-1 393	29 017	6 371	11 868
Årets resultat	7 500	-1 747	28 968	6 099	11 882
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	120 014	112 010	235 562	210 009	202 608
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	64 944	63 965	125 237	125 549	123 782
Konsolideringskapital ¹⁾	57 118	52 986	116 453	87 783	83 996
varav övervärde i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	8 373	6 007	14 377	10 918	9 546
varav uppskjuten skatt	695	421	740	579	564
Kollektivt konsolideringskapital	13 042	8 697	52 051	39 964	38 438
Solvens ²⁾					
Kapitalbas för företaget	51 378	47 356	110 184	83 699	80 927
varav primärkapital	51 378	47 356	110 184	83 699	80 927
Minimikapitalkrav för företaget	7 021	6 145	7 413	5 677	5 453
Solvenskapitalkrav för företaget	28 083	24 579	29 653	22 709	21 811
Ekonomisk ställning, procent					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Konsolideringsgrad	386	401	419	390	332
Livförsäkringsrörelsen					
Kollektiv konsolideringsnivå, procent, premiebestämd försäkring ³⁾	115,0	110,0	123,4	118,8	118,6
Kollektiv konsolideringsnivå, procent, förmånsbestämd försäkring ⁴⁾	-	-	212	190,7	186,6
Nyckeltal, procent ⁵⁾					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	117,3	96,9	87,4	55,5	38,9
Driftskostnadsprocent	16,3	14,2	12,4	11,6	8,6
Totalkostnadsprocent	133,6	111,1	99,8	67,1	47,5
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5
Förvaltningskostnadsprocent för sparprodukter	0,6	0,6	0,4	0,4	0,5
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,8	2,1	1,6	1,3	2,1
Totalavkastning	8,2	-7,0	12,4	4,7	10,4

¹⁾ Gällande uppgifter om övervärden i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag, lämnas upplysning om hur dessa innehavs verkliga värde beräknats i not 18 och not 19.

²⁾ Folksam Liv bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Under 2022 har dock företaget överlåtit merparten av sitt tjänstepensionsbestånd till dotterföretaget Folksam Tjänstepension. Under perioden 2016 – 2022 har Folksam Liv, inklusive för det återstående beståndet i företaget, tillämpat övergångsbestämmelser gällande tjänstepensionsverksamheten. Övergångsbestämmelserna har inneburit att för verksamhet i försäkringsföretag som Folksam Liv beräknas övrig livförsäkring enligt Solvens II och tjänstepensionsverksamhet enligt den äldre solvensregleringen, Solvens I. De solvensrelaterade uppgifterna för Folksam Liv har således under denna period utgjort en kombination av dessa regelverk, vilket påverkar jämförelsevärdena för åren 2019–2022. Fr.o.m. 1 januari 2023 omfattas all verksamhet i företaget av Solvens II, inklusive beräkning av solvens.

³⁾ Enligt retrospektivreservmetoden.

⁴⁾ Enligt pensionstilläggsmetoden. Per den 1 november 2022 beståndsöverläts all förmånsbestämd försäkring till Folksam Tjänstepension AB.

⁵⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att den för år 2023 redovisade vinsten 7 499 598 252,14 kronor överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren. Av redovisat resultat föreslås uttag ur (-) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning:

Konsolideringsfond, Mkr	
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	6 586
Fondförsäkring	0
Grupplivförsäkring	370
Sjukförsäkring	186
Premiefrielseförsäkring	76
Sjuk- och olycksfall	282
Årets avsättning/uttag konsolideringsfond	7 500



Hållbarhetsrapport

Trygghet i en hållbar värld

Folksam Livs hållbarhetsarbete har stolta traditioner och höga ambitioner. Visionen, "Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld", vittnar om den centrala betydelse som hållbarhetsarbetet har för den verksamhet Folksam Liv bedriver. Folksam Livs hållbarhetsarbete tar sitt avstamp i internationella överenskommelser och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030. Folksam Liv anser att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamheten i övrigt, ger bättre förutsättningar för långsiktig framgång. Folksam Liv eftersträvar därför att vara ledande på hållbarhetsområdet relativt sina konkurrenter. Hållbarhetsarbetet syftar till att skapa värden för intressenter såsom kunder (tillika ägare), försäkrade, anställda, samarbetspartners, leverantörer och samhället i stort. Arbetet är inriktat mot målområden som är väsentliga för Folksamgruppen: Människa och samhälle samt Klimat och miljö. Inom Människa och samhälle ligger fokus på hälsa och välbefinnande, jämlikhet och mångfald samt arbetsmiljö och mänskliga rättigheter. Klimat och miljö fokuserar på klimat, hållbara städer och samhällen samt effektiv resursanvändning. Hållbarhet integreras i verksamhetens alla delar och även såväl samarbetspartners som leverantörer.

Styrande regelverk för hållbarhet

Folksamgruppen står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk som påverkar hållbarhetsarbetet. Några av dessa är:

- FN:s Global Compact
- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI)
- UN-Convended Net-Zero Asset Owner Alliance
- FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen
- FN:s miljöprogram för den finansiella sektorn (UNEP FI)
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Montreal Carbon Pledge
- Green Bond Principles
- Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD)
- ICC:s regler för reklam och marknadskommunikation
- EU kommissionens handlingsplan för hållbara finanser (Sustainable Finance)

Till grund för allt arbete i Folksamgruppen finns Folksams värderingar: personliga, ansvarstagande och engagerade. Folksam har interna styrdokument i form av policyer, riktlinjer och instruktioner som relaterar till hållbarhetsarbetet. Samtliga styrelser i Folksamgruppen har antagit en hållbarhetspolicy. Policyn har en gemensam grund för samtliga företag, med företagsspecifika inslag. Den anger vad som ska gälla för Folksamgruppens arbete för en hållbar utveckling.

De etiska reglerna genomsyrar Folksamgruppens interna regelverk. De omfattar hela verksamheten och anger vilka rättigheter och skyldigheter medarbetarna har att förhålla sig till i olika situationer, inte minst i samspel med företagets omvärld.

Utöver ovan nämnda är andra exempel på viktiga interna styrdokument som är relaterade till hållbarhetsarbetet placeringspolicy, klagomålpolicy, inköpsriktlinjer, uppförandekod för leverantörer (med krav gällande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorrupcion och miljö), åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och visseblåsning, resor och möten, arbetsmiljö och diskriminering och trakasserier.

Organisation och styrning inom hållbarhet

Styrelsen har det yttersta ansvaret för Folksam Livs hållbarhetsarbete. Verkställande direktören ansvarar för hållbarhetsarbetet inom de ramar som styrelsen ger i form av hållbarhetspolicyn och andra beslut. Verkställande direktören ska säkerställa att affärsplanen inkluderar mål som är relaterade till hållbarhetsarbetet.

Ansvaret för det strategiska hållbarhetsarbetet inom Folksamgruppen är samlat inom enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet. Chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet har det övergripande ansvaret för att samordna, utvärdera och rapportera Folksamgruppens hållbarhetsarbete samt att utgöra stöd för övriga affärsområden och enheter i hållbarhetsrelaterade frågor. Övriga affärsområdes- och enhetschefer inom Folksamgruppen ansvarar för att implementera och bedriva hållbarhetsarbetet inom sina respektive ansvarsområden i enlighet med relevanta styrdokument och beslut.

För att bereda koncernchefens beslut i hållbarhetsrelaterade frågor såsom ambitioner, prioriteringar och mål har

Folksamgruppen inrättat en Hållbarhetskommitté. Kommittén ansvarar för den övergripande uppföljningen av Folksamgruppens hållbarhetsarbete. Hållbarhetskommittén består av chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet (ordförande), affärsområdeschefen för affärsområde Sak, affärsområdeschefen för affärsområde Liv, chefen för Skador, chefen för Människor och miljöer, chefen för Marknad och försäljning samt chefen för Ekonomi och finans. Adjungerade ledamöter är Folksamgruppens hållbarhetschef samt kommunikationschefen.

Risker och riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten inom Folksamgruppen. Folksamgruppens förmåga att uppfylla åtaganden mot kunderna, efterleva legala krav och nå målen för verksamheten påverkas av hur Folksamgruppen styr, hanterar och följer upp risker. Det finns därför interna regelverk som reglerar och stödjer en strukturerad och enhetlig riskhantering.

Inom Folksamgruppen kategoriseras risker i fyra övergripande kategorier, där hållbarhetsrisker ingår i varierande grad. Ett exempel är klimatförändringarna som kan ses som nutidens ödesfråga. Uppvärmningen måste begränsas till 1,5 grader för att inte konsekvenserna ska bli alltför svåra för människor, biologiska system och företag. Inom ramen för TCFD-rapporteringen och den egna risk och solvensbedömningen (ERSB) har ett hållbarhetsscenario (ESG) analyserats.

Som kapitalförvaltare analyserar Folksam hur investeringarna påverkas av förändringar kopplat till miljö & klimat, sociala frågor och bolagsstyrningsfrågor. Arbetet med risker och möjligheter har främst berört noterade aktier och alternativa placeringar. Folksam har även bedömt räntepaceringar, dels hur Folksam investerar, dels genom investerardialoger. Folksamgruppen har klimatrelaterade mål för direktägda fastigheter.

Väsentliga frågor och målområden

Folksams hållbarhetsarbete är organiserat i två övergripande målområden, Människa och samhälle samt Klimat och miljö. Inom dessa målområden har Folksam prioriterat sex sakområden, som är kartlagda mot FN:s globala mål, som utgår från affären inom både Folksam Liv- och Folksam Sak koncernerna och Folksams påverkan på miljö och samhälle. Vad som är viktigast för Folksams kunder och intressenter har också bidragit till urvalet. Folksamgruppens målområden ligger till grund för såväl det strategiska utvecklingsarbetet som för det operativa arbetet med att integrera hållbarhet i hela verksamheten.

Människa och samhälle

Som försäkrings- och pensionsföretag bidrar Folksam till ekonomisk trygghet. Att erbjuda bra villkor till så många som möjligt är en av Folksamgruppens viktigaste uppgifter. Schyssta villkor ska gälla oavsett om du är kund, medarbetare eller arbetar någonstans i Folksams leverantörskedja eller Folksams investeringar.

- God hälsa och välbefinnande: Folksam gynnar god hälsa och motverkar skada för kunderna (FN:s mål 3).
- Ökad jämlikhet och mångfald: Folksam motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter. Alla ska ha möjlighet att försäkra sig och råd att gå i pension (FN:s mål 5).
- Främja god arbetsmiljö och mänskliga rättigheter: Folksam arbetar för anständiga arbetsvillkor och möjligheten att hålla ett helt arbetsliv (FN:s mål 8).

Klimat och miljö

Klimatförändringarna är nutidens ödesfråga. För Folksam syns effekterna av klimatförändringarna allt tydligare. Naturskadehändelser ökar globalt. Återförsäkringskostnaderna ökar och de internationella investeringsflödena rör sig bort från fossila tillgångar. Folksamgruppen har valt att fokusera på följande väsentliga områden för att minska klimatförändringar och bidra till omställning

- Bromsa klimatförändringarna: Folksam verkar för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5-grad i linje med Parisavtalet (FN:s mål 13).
- Hållbara städer: Folksam bidrar till omställningen av ett mer hållbart samhälle genom att investera i grön infrastruktur (FN:s mål 11).
- Effektiv resursanvändning: Folksam förebygger och minskar effekten av skador på människa och miljö och verkar för att bevara den biologiska mångfalden (FN:s mål 12).
- Nedan följer beskrivning av mål och utveckling under året enligt Årsredovisningslagens definierade områden för hållbarhet. När inte annat anges omfattas samtliga företag inom Folksamgruppen i rapporteringen av hållbarhetsmål och nyckeltal.

Miljö

Inom Folksamgruppen ses klimatförändringarna som ett hot mot den grundläggande principen om försäkringsbarhet och möjligheten för kunderna att leva i en trygg och hållbar värld. Genom att investera kapital både för att minimera avtryck och för att skapa ett mer klimatsmart samhälle driver Folksam på finansbranschens omställning till fossilfrihet.

Folksam minskar påverkan på miljö och klimat i den egna verksamheten genom att effektivisera resurserna inom kontor och förbrukningsmaterial samt minska antalet tjänsteresor. Folksamgruppen har klimatmål om att ha nettonoll utsläpp i den egna verksamheten 2030 och i investeringsportföljerna till 2050. Folksam investerar i gröna obligationer kopplade till effektiv resursanvändning och screenar även innehaven utifrån miljö- och klimatkriterier.

Som en del av arbetet med Net Zero Asset Owner Alliance har Folksamgruppen antagit klimatdelmål till 2025 för placeringsportföljerna. Klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent till 2025. Stor vikt läggs vid påverkansarbete gentemot de bolag Folksamgruppen investerar i, bland annat genom att få de bolag med störst utsläpp att anta vetenskapligt förankrade klimatmål godkända av Science Based Targets Initiative (SBT). Vid utgången av 2023 var den siffran 53,5 procent, vilket motsvarar en ökning om 13,5 procentenheter jämfört med 2022 (40 procent). Detta innebär att delmålet är uppfyllt.

Under 2023 ökade utsläppen från den egna verksamheten med sex (45) procent jämfört med 2022. Trots ökningen under 2023 är Folksam fortsatt i linje med en årlig nio procentig minskning i jämförelse med basåret och ligger under den uppsatta målkurvan för att nå nettonoll 2030. Ökningen under de två senaste åren beror på återgången efter pandemin och ändrade emissionsfaktorer.

Sociala förhållanden

Folksam arbetar hälsofrämjande och skadeförebyggande genom att hjälpa kunderna att välja rätt och förhindra att en skada eller olycka inträffar. Folksam har bedrivit ett aktivt arbete med jämställdhet och mångfald i många år, som ägare genom bolagsstämmor och dialog med företagen.

Som en del av FN:s mål om att halvera trafikolyckor till 2030 hölls under 2022 ett högnivåmöte för global trafiksäkerhet i New York. Folksams vd Ylva Wessén var inbjuden för att tala om hur försäkrings- och pensionsbolag genom bland annat skapandet av trafiksäkerhetsobligationer skulle kunna bidra till finansiering av globala trafiksäkerhetsprojekt. Under 2023 investerade Folksam en miljard i en obligation för att öka kunskapen kring trafiksäkerhet i utvecklingsländer.

Folksams flerspråkiga kundservice är viktig. Den ger fler människor möjlighet att få information om det svenska försäkrings- och pensionssystemet på sitt modersmål. Dessutom ger det bolagen en möjlighet att nå kundgrupper som annars är svåra att nå. Med de 16 språk som Folksam erbjuder idag når kundservice ut till cirka 100 olika nationaliteter och tar emot drygt 100 000 telefonsamtal varje år.

Folksamgruppen arbetar aktivt med olika informationsinsatser för att nå ut med kunskap om och motverka pensionsgapet. Ett viktigt område är den ekonomiska ojämställdhet som råder. Med nuvarande takt dröjer det tills år 2060 innan kvinnors pension är lika hög som mäns. Skillnaden mellan kvinnors och mäns allmänna pension har minskat under de senaste 40 åren, men takten är långsam.

Vad gäller förbättrad trygghet vid våld i hemmet införde Folksam 2018 ersättning och stöd i sina hemförsäkringar för kunder som utsatts för våld i nära relationer. 2021 förbättrades skyddet genom att även innefatta ett ekonomiskt stöd för att täcka akuta merkostnader samt lämna överfallsersättning vid upprepat fysiskt våld i nära relation. Under 2023 har Folksam tillsammans med Unizon gått ut med en kampanj för att fler kvinnor ska få stöd.

I Folksams roll som "idrottens försäkringsbolag" försäkras Folksam inte bara 57 idrottsförbund, utan jobbar även aktivt genom sponsoravtal och utbildning. Som en del av det arbetet har under 2023 begreppet "ansvarsfull sponsring" implementerats i partneravtalen. Det innebär att partnern ska ta fram en väsentlighetsanalys över vilka områden som ska prioriteras i deras hållbarhetsarbete. Partnern ska sedan ta fram mätetal och plan för uppföljning av de prioriterade områdena. Uppföljning görs gemensamt av Folksam och partnern inom ramen för samarbetet. Därutöver har Folksam under året utökat sitt engagemang inom ramen för partnerskapet med Svenska Fotbollförbundet. Avtalet löper under 2024–2026 och syftar till att skapa en meningsfull fritid och motverka kriminalitet för barn och unga genom att stärka fotbollens närvaro i de områden som polismyndigheten benämner som utsatta.

Medarbetare

Folksamgruppen ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga förmåner. Folksam genomför årligen medarbetarundersökningen Fokus och följer genom den exempelvis medarbetarskap, ledarskap, arbetsmiljö, hälsa och mångfald. Folksam har bedrivit ett aktivt arbete med jämställdhet och mångfald i många år. Folksam arbetar för en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män på alla nivåer och i alla yrkesgrupper, exempelvis vid rekrytering och vid antagning till Folsams interna ledarutvecklingsprogram. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2023:

- Folksamgruppen uppfyllde målet om att ha en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män (50/50 ± 5 procent) inom såväl totala medarbetarstyrkan som för chefer.
- Folksamgruppen har ett strategiskt arbetsmiljöarbete och följer upp sjuktal bland medarbetarna. Folksamgruppens sjuktal för helåret 2023 uppgick till 4,1 procent, vilket är lägre än föregående årsutfall på 4,9 procent.
- Folksamgruppen arbetar aktivt mot kränkande särbehandling. Under året har nio fall av misstänkt diskriminering, trakasserier eller andra kränkningar rapporterats. Av de anmälningar som kom in under 2023 ledde en till arbetsrättsliga åtgärder.

Respekt för mänskliga rättigheter

Respekt för mänskliga rättigheter är något Folksam främjar och driver i alla delar av verksamheten, bland annat genom påverkansarbetet som aktiva ägare och även genom Folsams uppförandekod för leverantörer. Tillsammans med fackliga partners arbetar Folksam för att kunderna ska känna sig trygga på sin arbetsplats och hålla ett helt yrkesliv. Det är i nära samarbete, med medlemmarnas behov som utgångsläge, som Folksam utvecklar tjänster och villkor för gruppforsäkringarna. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2023:

- För att möta förändringar i lagen om anställningsskydd har Folksam i samarbete med fackliga partners utvecklat ett tillägg i förbundens inkomstförsäkring för att ge medlemmar ett bättre ekonomiskt skydd om tvist uppstår vid uppsägning.

- Folksam har under året också kontinuerligt fortsatt att följa portföljbolaget Ericsson, som under lång tid har haft utmaningar med sitt antikorrupsionsarbete. Folksam har under 2023 deltagit i flera möten med företrädare för bolaget, bland annat styrelseordförande. Även om ett mycket stort arbete återstår röstade Folksam för ansvarsfrihet för styrelse och vd vid årsstämman, för att bolaget fullt ut ska kunna fokusera på detta arbete framöver.

Motverkande av korruption

Att agera etiskt är en självklarhet för Folksamgruppen. För att alla i Folksam ska veta vad som gäller har Folksam etiska regler. En viktig del av Folsams affäretik gäller arbetet med anti-korruption.

Enligt Institutet mot mutor är försäkring en särskilt integritetskänslig bransch. Folksam har nolltolerans mot mutor. Folksam har en uppförandekod för leverantörer som bygger på internationella konventioner avseende mänskliga rättigheter, arbetsmiljö- och arbetsrätt samt internationella miljö- och antikorrupsionsförfordningar.

Som investerare är Folksamgruppens utgångspunkt alltid att försöka påverka innehaven i en mer hållbar riktning. Inom ansvarsfullt ägande strävar Folksam efter att alla portföljbolag inom Folksamgruppen ska ta hänsyn till klimat och miljö, mänskliga rättigheter samt förebygga alla former av korruption. Om det upptäcks att en tillgång inte möter Folsams hållbarhetsmål kan, efter påverkansdialoger, tillgången väljas att säljas. Genom Folsams placeringar påverkas innehaven i frågor som rör klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupsion. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2023:

- Inom Investors Integrity Forum (IIF) har Folksamgruppen tillsammans med Transparency International Sverige och andra investerare fokuserat på att sätta ljus på företagens arbete mot korruption och på olika sätt uppmuntra till ökad regelefterlevnad. Under året har fokus främst legat på dialoger med bygg- och fastighetsbolag, eftersom det är sektorer med stora risker för korruption, osunda arbetsvillkor och olycksfall.
- Folksamgruppen har inte hanterat något bekräftat fall av korruption under 2023. Inget försäkringsbolag inom Folksamgruppen har tilldelats någon sanktion eller böter under 2023 för brott mot lagar och bestämmelser.

För en mer heltäckande beskrivning av arbetet med hållbarhet samt mål och nyckeltal för 2023, se Folksamgruppens Års- och hållbarhetsrapport 2023.

Taxonomiförordningen

Taxonomiförordningen (Taxonomin) är EU:s regelverk för att avgöra om en ekonomisk aktivitet är miljömässigt hållbar eller inte. Syftet med Taxonomin är att hjälpa investerare att identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar genom ett gemensamt klassificeringssystem. Taxonomin ställer krav på finansiella aktörer att redovisa hur stor andel av företagets totala tillgångar som utgörs av investeringar som är miljömässigt hållbara i enlighet med regelverket. Utöver investeringar ska på motsvarande sätt redovisas hur stor andel (utifrån premieintäkter) av skadeförsäkringsverksamheten som är miljömässigt hållbar enligt Taxonomin.

I dagsläget finns utmaningar för finansiella aktörer när det gäller Taxonomins redovisningskrav, dels för att tillgången till data är begränsad beträffande vilka investeringar som är miljömässigt hållbara, dels för att endast innehav i större företag inom EU omfattas, utöver fastigheter. Detta medför i nuläget att endast en begränsad del av de investeringar som görs av finansiella aktörer omfattas av Taxonomin.

För räkenskapsåren 2021 och 2022 gällde specifika övergångsregler. Konsekvensen av övergångsreglerna var att finansiella företag endast skulle redovisa hur stor andel av företagets investeringar respektive skadeförsäkringsverksamhet som omfattades av Taxonomin utifrån de två miljömål för vilka tekniska granskningskriterier fastställts; begränsning av klimatförändringar och anpassning till klimatförändringar.

Från och med räkenskapsår 2023 ska för första gången en fullständig redovisning av taxonomilinjer för dessa två miljömål göras. Övergångsregler gäller alljämt för de övriga fyra miljömålen, men verksamheter som redan omfattas av något av de två första miljömålen anses inte kunna omfattas av ytterligare miljömål.

Nedanstående nyckeltal utgör Folksam Liv-koncernens redovisning för räkenskapsåret 2023 och visar hur väl investeringar och skadeförsäkringsverksamhet är förenliga med reglerna för taxonomilinjer.

Tabell 1 Investeringar

Andelen av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, taxonomiförenliga verksamheter i förhållande till totala investeringar.	
Det vägda medelvärdet av alla försäkrings- eller återförsäkringsföretags investeringar som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven i förhållande till värdet av de totala tillgångar som omfattas av resultatindikatorn, med följande vikter för investeringar i företag enligt nedan: Omsättningsbaserad: 2,0% Kapitalutgiftsbaserad: 2,5%	Det vägda medelvärdet av alla försäkrings- eller återförsäkringsföretags investeringar som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven, med följande vikter för investeringar i företag enligt nedan: Omsättningsbaserad (mkr): 3 147 Kapitalutgiftsbaserad (mkr): 3 874
Procentandelen tillgångar som omfattas av resultatindikatorn i förhållande till försäkrings- eller återförsäkringsföretagets totala investeringar (totala förvaltade tillgångar). Exklusive investeringar i statliga enheter. Täckningsgrad: 87,7%	Det monetära värdet av tillgångar som täcks av den centrala resultatindikatorn. Exklusive investeringar i statliga enheter. Täckning (mkr): 154 670
Ytterligare, kompletterande upplysningar: uppdelning av resultatindikatorns nämnare	
Procentandelen derivat i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn. 1,3%	Värdet i monetära belopp av derivat (mkr): 2 013
Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: För icke-finansiella företag: 2,1% För finansiella företag: -	Värdet av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU : För icke-finansiella företag (mkr): 3 281 För finansiella företag (mkr): -
Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i länder utanför EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn.: För icke-finansiella företag: 27,8% För finansiella företag: 3,4%	Värdet av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i länder utanför EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU : För icke-finansiella företag (mkr): 42 979 För finansiella företag (mkr): 5 315
Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: För icke-finansiella företag: 29,4% För finansiella företag: 29,4%	Värdet av av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU : För icke-finansiella företag (mkr): 45 461 För finansiella företag (mkr): 45 403
Andelen exponeringar mot andra motparter i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn 6,6%	Värdet av exponeringar mot andra motparter (mkr): 10 217
Andel av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar, utom investeringar avseende livförsäkringskontrakt där försäkringstagaren bär investeringsrisken , som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven: Omsättningsbaserad: 1,5% Kapitalutgiftsbaserad: 1,6%	Värde av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar, utom investeringar avseende livförsäkringskontrakt där försäkringstagaren bär investeringsrisken , som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven Omsättningsbaserad (mkr): 2 244 Kapitalutgiftsbaserad (mkr): 2 522
Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin i förhållande till värdet på alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 86,6% Kapitalutgiftsbaserad: 85,9%	Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin : Omsättningsbaserad (mkr): 133 996 Kapitalutgiftsbaserad (mkr): 132 931
Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som omfattas av taxonomin men inte är förenliga med taxonomikraven i förhållande till värdet av alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 11,3% Kapitalutgiftsbaserad: 11,6%	Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som omfattas av taxonomin men inte är förenliga med taxonomikraven : Omsättningsbaserad (mkr): 17 527 Kapitalutgiftsbaserad (mkr): 17 865

Ytterligare, kompletterande upplysningar: uppdelning av resultatindikatorns täljare	
Andelen taxonomiförenliga exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: För icke-finansiella företag: Omsättningsbaserad: 1,6% Kapitalutgiftsbaserad: 2,1% För finansiella företag: Omsättningsbaserad: - Kapitalutgiftsbaserad: -	Värdet av taxonomiförenliga exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU (mkr) : För icke-finansiella företag: Omsättningsbaserad: 2 477 Kapitalutgiftsbaserad: 3 226 För finansiella företag: Omsättningsbaserad: - Kapitalutgiftsbaserad: -
Andel av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar, utom investeringar avseende livförsäkringskontrakt där försäkringstagaren bär investeringsrisken , som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, verksamheter som är förenliga med taxonomikraven: Omsättningsbaserad: 1,5% Kapitalutgiftsbaserad: 1,6%	Värde av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar, utom investeringar avseende livförsäkringskontrakt där försäkringstagaren bär investeringsrisken , som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, verksamheter som är förenliga med taxonomikraven (mkr) Omsättningsbaserad: 2 244 Kapitalutgiftsbaserad: 2 522
Andelen taxonomiförenliga exponeringar mot andra motparter och tillgångar i förhållande till totala tillgångar som omfattas av den centrala resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 0,4% Kapitalutgiftsbaserad: 0,4%	Värdet av taxonomiförenliga exponeringar mot andra motparter och tillgångar i förhållande till totala tillgångar som omfattas av resultatindikatorn (mkr): Omsättningsbaserad: 670 Kapitalutgiftsbaserad: 647

Uppdelning av den centrala resultatindikatorns täljare enligt miljömål		
Taxonomiförenliga verksamheter – under förutsättning att bedömningarna avseende att "inte orsaka betydande skada" och sociala skyddsåtgärder är positiva:		
	Omsättning: 2,0%	Omställningsverksamhet: 0,1 % (omsättning, kapitalutgifter)
(1) Begränsning av klimatförändringar	Kapitalutgifter: 2,4%	Möjliggörande verksamhet: 1,5% (omsättning, kapitalutgifter)
(2) Anpassning till klimatförändringar	Omsättning: 0,0% Kapitalutgifter: 0,0%	Möjliggörande verksamhet: 0,0% (omsättning, kapitalutgifter)
(3) Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser	Omsättning: % Kapitalutgifter: %	Möjliggörande verksamhet: B % (omsättning, kapitalutgifter)
(4) Omställning till en cirkulär ekonomi	Omsättning: % Kapitalutgifter: %	Möjliggörande verksamhet: B % (omsättning, kapitalutgifter)
(5) Förebyggande och begränsning av miljöföroreningar	Omsättning: % Kapitalutgifter: %	Möjliggörande verksamhet: B % (omsättning, kapitalutgifter)
(6) Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem	Omsättning: % Kapitalutgifter: %	Möjliggörande verksamhet: B % (omsättning, kapitalutgifter)

Tabell 2 Mallar med avseende på kärnenergi- och fossilgasrelaterad verksamhet		
Rad	Kärnenergirelaterade verksamheter - Omsättningsbaserad	
1	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demon-stration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	NEJ
2	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppgraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	JA
3	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppgraderingar av dessa.	JA
Fossilgasrelaterade verksamheter - Omsättningsbaserad		
4	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
5	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
6	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA

Tabell 2 Mallar med avseende på kärnenergi- och fossilgasrelaterad verksamhet		
Rad	Kärnenergirelaterade verksamheter - Kapitalutgiftsbaserad	
1	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demon-stration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	JA
2	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppgraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	JA
3	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppgraderingar av dessa.	JA
Fossilgasrelaterade verksamheter - Kapitalutgiftsbaserad		
4	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
5	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
6	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA

Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (nämnare) - Omsättningsbaserad							
Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel (informationen ska anges i penningbelopp och i procent)					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%
1	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
2	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.1	0.0%	0.1	0.0%	-	-
3	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	16	0.0%	16	0.0%	-	-
4	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
5	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.0	0.0%	0.0	0.0%	-	-
6	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.0	0.0%	0.0	0.0%	-	-
7	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3 131	2.0%	3 034	2.0%	4	0.0%
8	Totalt för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3 147	2.0%	3 050	2.0%	4	0.0%

Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (nämnare) - Kapitalutgiftsbaserad							
Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel (informationen ska anges i penningbelopp och i procent)					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%
1	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.6	0.0%	0.6	0.0%	-	-
2	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2	0.0%	2	0.0%	-	-
3	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	19	0.0%	19	0.0%	-	-
4	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.0	0.0%	0.0	0.0%	-	-
5	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.1	0.0%	0.1	0.0%	-	-
6	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
7	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3 852	2.5%	3 662	2.4%	8	0.0%
8	Totalt för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3 874	2.5%	3 684	2.4%	8	0.0%

Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (täljare) - Omsättningsbaserad							
Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel (informationen ska anges i penningbelopp och i procent)					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%
1	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultat	-	-	-	-	-	-
2	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.1	0.0%	0.1	0.0%	-	-
3	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	16	0.5%	16	0.5%	-	-
4	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
5	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.0	0.0%	0.0	0.0%	-	-
6	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.0	0.0%	0.0	0.0%	-	-
7	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1-6, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3 131	99.5%	3 034	96.4%	4	0.1%
8	Totalt belopp och andel för taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3 147	100.0%	3 050	96.9%	4	0.1%

Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (täljare) - Kapitalutgiftsbaserad							
Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel (informationen ska anges i penningbelopp och i procent)					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%
1	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatet	0,6	0,0%	0,6	0,0%	-	-
2	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2	0,0%	2	0,0%	-	-
3	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	19	0,5%	19	0,5%	-	-
4	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0,0	0,0%	0,0	0,0%	-	-
5	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0,1	0,0%	0,1	0,0%	-	-
6	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
7	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1-6, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3 852	99,4%	3 662	94,5%	8	0,2%
8	Totalt belopp och andel för taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3 874	100,0%	3 684	95,1%	8	0,2%

Ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin - Omsättningsbaserad							
Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel (informationen ska anges i penningbelopp och i procent)					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%
1	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
2	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för de tillämpliga centrala resultatindikatorn	11	0.0%	-	-	-	-
3	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.2	0.0%	0.2	0.0%	-	-
4	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	36	0.0%	-	-	-	-
5	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	7	0.0%	1	0.0%	-	-
6	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0.2	0.0%	0.2	0.0%	-	-
7	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	17 473	11.3%	17 428	11.3%	19 009	12.3%
8	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som omfattas av men inte är förenliga med taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	17 527	11.3%	17 430	11.3%	19 009	12.3%

Ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin - Kapitalutgiftsbaserad							
Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel (informationen ska anges i penningbelopp och i procent)					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%	Belopp (mkr)	%
1	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
2	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnavaren för de tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
3	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-	-	-	-	-
4	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	13	0,0%	-	-	-	-
5	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2	0,0%	0,0	0,0%	-	-
6	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0,0	0,0%	0,0	0,0%	-	-
7	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin och som inte avses i raderna 1-6, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	17 850	11,5%	17 772	11,5%	19 873	12,8%
8	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som omfattas av men inte är förenliga med taxonomin, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	17 865	11,6%	17 773	11,5%	19 873	12,8%

Ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin - Omsättningsbaserad			
Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp (mkr)	Procent
1	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
2	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
3	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0,7	0,0%
4	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
5	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
6	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
7	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin och som inte avses raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	133 995	86,6%
8	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	133 996	86,6%

Ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin - Kapitalutgiftsbaserad			
Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp (mkr)	Procent
1	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
2	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
3	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0,6	0,0%
4	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
5	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
6	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	-	-
7	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin och som inte avses raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	132 931	85,9%
8	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	132 931	85,9%

Tabell 3 Försäkringsverksamhetsindikatorn för skadeförsäkring

Väsentligt bidrag till anpassning till klimatförändringar			Orsakar inte betydande skada (DNSH)						
Ekonomiska verksamheter (1)	Absoluta premier år -t (2)	Andel premier, år 1 (3)	Andel premier, år t-1 (4)	Begränsning av klimatförändringar (5)	Vatten och marina resurser (6)	Cirkulär ekonomi (7)	Föroreningar (8)	Biologisk mångfald och ekosystem (9)	Minimiskydd sätgärder (10)
	Valuta	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N
A.1 Skadeförsäkrings- och återförsäkringsrelaterad försäkringsverksamhet som är förenlig med taxonomikraven (miljömässigt hållbar)	0	0%	N/A						
A.1.1 Återförsäkrad	0	0%	N/A						
A.1.2 Som härrör från återförsäkringsverksamhet	0	0%	N/A						
A.1.2.1 Återförsäkrad (retrocession)	0	0%	N/A						
A.2 Skadeförsäkringsverksamhet och försäkringsverksamhet för återförsäkring som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (verksamheter som inte är förenliga med taxonomikraven)	0	0%	N/A						
B. Skadeförsäkrings- och återförsäkringsrelaterad försäkringsverksamhet som inte omfattas av taxonomin	688	100%	N/A						
Totalt (A1+A2+B)	688	100%	N/A						

Kvalitativa upplysningar

Tabell 1 Investeringar

Tabell 1 visar hur stor andel av Folksam Livs investeringar som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, taxonomiförenliga verksamheter. De resultatindikatorer som redovisas i tabellen utgår från koncernens balansräkning per 31 december 2023. Med koncernen avses i detta sammanhang företagen inom den försäkringsgrupp¹ som är föremål för grupp tillsyn enligt försäkringsrörelselagen, och som konsolideras i nämnda försäkringsgrupp. Detta innebär att till skillnad från den konsolidering som görs i den finansiella redovisningen ingår Folksam LO Tjänstepensionsförsäkring i koncernen endast som ett aktieinnehav. Tolkningen av koncernbegreppet utgår ifrån EU-kommissionens utkast till frågor och svar om hur reglerna om rapportering enligt Taxomin ska tolkas. Eftersom praxis är under utveckling kan dessa tolkningar komma att ändras framgent. I resultatindikatorerna ingår placeringstillgångar² och placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisk. Tillgångar hänförliga till centrala myndigheter, centralbanker, överstatliga emittenter samt derivat inkluderas dock inte i täljare respektive nämnare. För övriga tillgångsposter bedöms det, utifrån dessa tillgångars beskaffenhet, inte vara relevant att inkludera dessa i resultatindikatorerna. Därmed ingår inte övriga tillgångsposter såsom immateriella tillgångar, återförsäkrades andel av försäkringstekniska avsättningar, fordringar, materiella tillgångar, likvida medel samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter i resultatindikatorerna.

I tabellen redovisas även hur stor andel av Folksam Livs totala tillgångar som utgörs av tillgångar som omfattas av resultatindikatorerna. Med de totala tillgångarna avses totala tillgångar enligt koncernens balansräkning med avdrag för investeringar i statliga enheter.

Avseende innehav i värdepappersfonder har Folksam Livs utgångspunkt varit att utgå från fondernas underliggande tillgångar, i den mån information om dessa tillgångar varit tillgänglig.

¹ Folksam ömsesidig livförsäkring, Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), KPA AB och KPA Pensionsservice AB. Även Folksam Tjänstepension, Folksam LO Tjänstepension samt KPA Tjänstepensionsförsäkring ingår i försäkringsgruppen. Dessa konsolideras emellertid inte in i gruppen då tjänstepensionsföretagen tillhör annan finansiell sektor.

² I placeringstillgångar ingår även Folksam Livs direktägda fastigheter och fastighetsinnehav genom helägda dotterbolag samt innehav av fastigheter för eget bruk.

I tabellen särredovisas verksamhetens taxonomiförenlighet baserat på omsättning respektive kapitalutgifter (CAPEX).

Tabell 2 Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter

I tabell 2 finns mallar med information om Folksam Livs exponeringar som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, verksamheter som är kärnenergi- eller fossilgasrelaterade och hur dessa exponeringar förhåller sig till Taxomin. I mallarna särredovisas taxonomiförenlighet baserat på omsättning respektive kapitalutgifter (CAPEX).

Den första mallen Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter anger att Folksam Liv har exponeringar mot ovan nämnda verksamheter. De efterföljande mallarna visar i vilken utsträckning dessa ekonomiska verksamheter är förenliga med respektive omfattas av Taxomin.

Vad gäller exponeringar genom innehav i värdepappersfonder har Folksam Livs utgångspunkt varit densamma som redovisats ovan under rubriken Tabell 1 Investeringar.

Tabell 3 Skadeförsäkringsverksamhet

Ingen av Folksam Livs skadeförsäkringsprodukter omfattas av Taxomin eftersom moment som täcker klimatrelaterade risker saknas i dessa produkter.

Miljömål 3 till 6

För de fyra miljömål där endast omfattning behöver redovisas avseende räkenskapsår 2023 enligt övergångsregleringen saknas ännu data beträffande Folksam Livs portföljbolag. Vad gäller Folksam Livs fastighetsinnehav bedöms samtliga dessa omfattas av något av de två första miljömålen och därmed behöver inte rapportering avseende omfattning av ytterligare miljömål lämnas. Folksam Liv har därför inget ytterligare att redovisa i denna del.

Datakällor och begränsningar

Folksam Liv använder Morningstar Sustainability som leverantör av data för sin taxonomiredovisning. Morningstar Sustainability är internationellt etablerade och har lång erfarenhet av att leverera hållbarhetsrelaterad data.

Den data som Morningstar Sustainability tillhandahåller är i dagsläget begränsad och täcker endast cirka 50 procent av de bolag som är skyldiga att taxonomirapportera. Bland annat saknas data avseende taxonomilinjer för finansiella bolag, eftersom dessa enligt övergångsregleringen är skyldiga att rapportera detta först från och med 2024 (avseende 2023). För vissa innehav, där Sustainability inte har haft tillgång till data avseende taxonomilinjer, har Folksam Liv inhämtat sådan data direkt från motparten.

För innehav i resterande rapporteringsskyldiga bolag där data saknas, redovisas dessa innehav som att de inte är förenliga med Taxonomin³. I de fall data inte har funnits tillgänglig om huruvida en verksamhet omfattas av Taxonomin, redovisas detta som att verksamheten inte omfattas. Med hänsyn till att det är första året som Folksam Liv rapporterar taxonomilinjerings lämnas ingen jämförelse med tidigare år.

Uppllysningar avseende affärsstrategins överensstämmelse med Taxonomin

Ett av Folksam Livs mål är att erbjuda en konkurrenskraftig avkastning och samtidigt vara en ledande aktör inom ansvarsfull kapitalförvaltning. För att lyckas med detta arbetar Folksam Liv utifrån följande tre huvudprinciper:

- **Ansvarsfull riskstyrning** avser att hitta en bra balans mellan trygghet och möjlighet till avkastning.
- **Ansvarsfulla investeringar** handlar om valet av investeringar, där hållbarhet genomsyrar alla investeringsbeslut. Ett exempel är riktade investeringar i gröna och sociala obligationer.
- **Ansvarsfullt ägande** innebär ett aktivt arbete med hållbarhetsfrågor och ägarstyrning i de tillgångar Folksam Liv äger.

Som medgrundare till UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance är Folksam Livs långsiktiga målsättning att placeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast år 2050. Syftet med alliansen är att åstadkomma en verklig, positiv förändring bland företagen i världsekonomin. Därför ligger Folksam Livs fokus på att försöka påverka befintliga portföljbolag att ta ett större ansvar i klimatomställningen, snarare än att välja bort investeringar.

Folksam Livs arbete inom UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance utgår från den senaste forskningen inom området och är även en helt integrerad del i Folksam Livs affärsstrategi. Enligt affärsstrategin ska Folksam Liv arbeta mot följande tre fokusområden inom klimatområdet:

- **Reducera** avtryck. Folksam Liv arbetar kontinuerligt för att reducera klimatavtrycket från placeringsportföljerna. Till 2025 är ett av Folksam Livs delmål att klimatavtrycket från investeringar i aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent jämfört med 2019.
- **Stödja omställning**. Folksam Liv bedriver ett påverkansarbete i relation till sina portföljbolag i syfte att påverka dessa att ta ett större ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption. Folksam Liv har ett särskilt delmål till 2025 som innebär att minst hälften av de 86 största utsläpparna i Folksam Livs portföljer antar vetenskapligt förankrade klimatmål. Samtidigt görs även riktade investeringar i bolag och projekt som bedöms ha god möjlighet att bidra till omställning. Ett exempel är Folksam Livs investering i SSAB:s omställning mot fossilfri stålproduktion.
- **Klimatanpassning**. Folksam Liv ska hjälpa både kunder och samhället med klimatanpassning. Folksam Liv har under lång tid varit en stor investerare i gröna obligationer emitterade av svenska kommuner. Detta innebär att kundernas pengar bland annat är med och finansierar klimatanpassningsprojekt som syftar till att förebygga naturskador och extremväder.

Folksam Liv förvaltar breda placeringsportföljer, vilket bland annat ger en exponering mot tung industri, energibolag och andra tillgångar som ännu inte är taxonomilinjerade. Folksam Livs ambition att åstadkomma positiv förändring i denna typ av bolag resulterar i att Folksam Livs taxonomilinjerings i dagsläget är förhållandevis låg. Avsaknad av data är en annan faktor som bidrar till detta resultat. Folksam Livs förväntning är att taxonomilinjerings kommer att öka i takt med företagens arbete mot nettonollutsläpp senast år 2050 samt förbättrad tillgång till data.

³ I enlighet med EU-kommissionens utkast till frågor och svar om hur reglerna om rapportering enligt Taxonomiförordningen ska tolkas.

Bolagsstyrningsrapport

Folksam Liv är ett kundägt företag. Att det är kundägt innebär att det inte finns några aktieägare. Det är istället försäkringstagarna som är företagets ägare. Alla försäkringars grundidé är att dela risker. I Folksam Liv delas också vinsten. Överskottet går tillbaka till Folksam Livs kunder, dels via återinvestering i affären, dels via återbäring.

God företagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Förtroendet hos lagstiftare och i samhället för att företag agerar ansvarsfullt är avgörande för företagets frihet att förverkliga sina strategier för att skapa värde. En övergripande målsättning med Folksams företagsstyrning är att den ska överensstämma med företagets vision och etiska principer.

Förutom att verka för en god intern företagsstyrning agerar företagen inom Folksamgruppen aktivt genom extern bolagsstyrning. Folksam påverkar andra företag genom sina placeringar för att tillvarata kundernas gemensamma intressen i ägarfrågor. En aktiv bolagsstyrning, såväl internt som externt, ger en ökad avkastning och bidrar till en långsiktigt god utveckling.

Styrelsen ansvarar ytterst för Folksam Livs organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för den interna styrningen och kontrollen samt för att det finns policyer för det operativa arbetet kring detta.

Styrande regelverk

Styrelsen är ytterst ansvarig för regelefterlevnaden i Folksam Liv medan vd har det operativa ansvaret.

Externa regler

Bolagsstyrningen i Folksam Liv utgår från lagstiftning (främst försäkringsrörelselagen), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt olika rekommendationer såsom Svensk kod för bolagsstyrning och Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag.

Svensk kod för bolagsstyrning, senast reviderad den 1 januari 2020, vänder sig i första hand till företag noterade på en reglerad marknad i Sverige. Koden är i första hand skriven för aktieföretag, men är också relevant för företag som Folksam med ett spritt ägar- och allmänintresse. Folksam tillämpar koden från och med 2007 med en mindre avvikelse; företagets revisorer granskar inte företagets halvårs- eller niomånadersrapport. Avvikelse från kodens bestämmelser sker med hänsyn till att företaget inte är ett aktiemarknadsföretag.

Folksam Liv och dess dotterföretag bedriver både tjänstepensionsverksamhet, övrig livförsäkringsverksamhet och skadeförsäkringsverksamhet. För övrig livförsäkringsverksamhet tillämpas Solvens II-regelverket och för tjänstepensionsverksamhet tillämpas tjänstepensionsregleringen IORP II.

Interna regelverk

Utöver de externa regelverken finns interna styrande regelverk som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Styrande regelverk utgörs främst av policyer och riktlinjer. Företagsstyrningssystemet formaliseras främst genom företagsstyrningspolicyn och företagsstyrningsriktlinjerna. Därtill tillkommer ett antal andra interna styrdokument i form av strategidokument (planerande dokument) respektive andra interna regelverk. Exempel på planerande dokument är affärsplanen och planen för riskkontroll.

De interna styrande regelverken genomgår en årlig översyn och uppdateras löpande vid behov. Alla styrande regelverk har en utsedd regelverksägare och minst en regelverksspecialist.

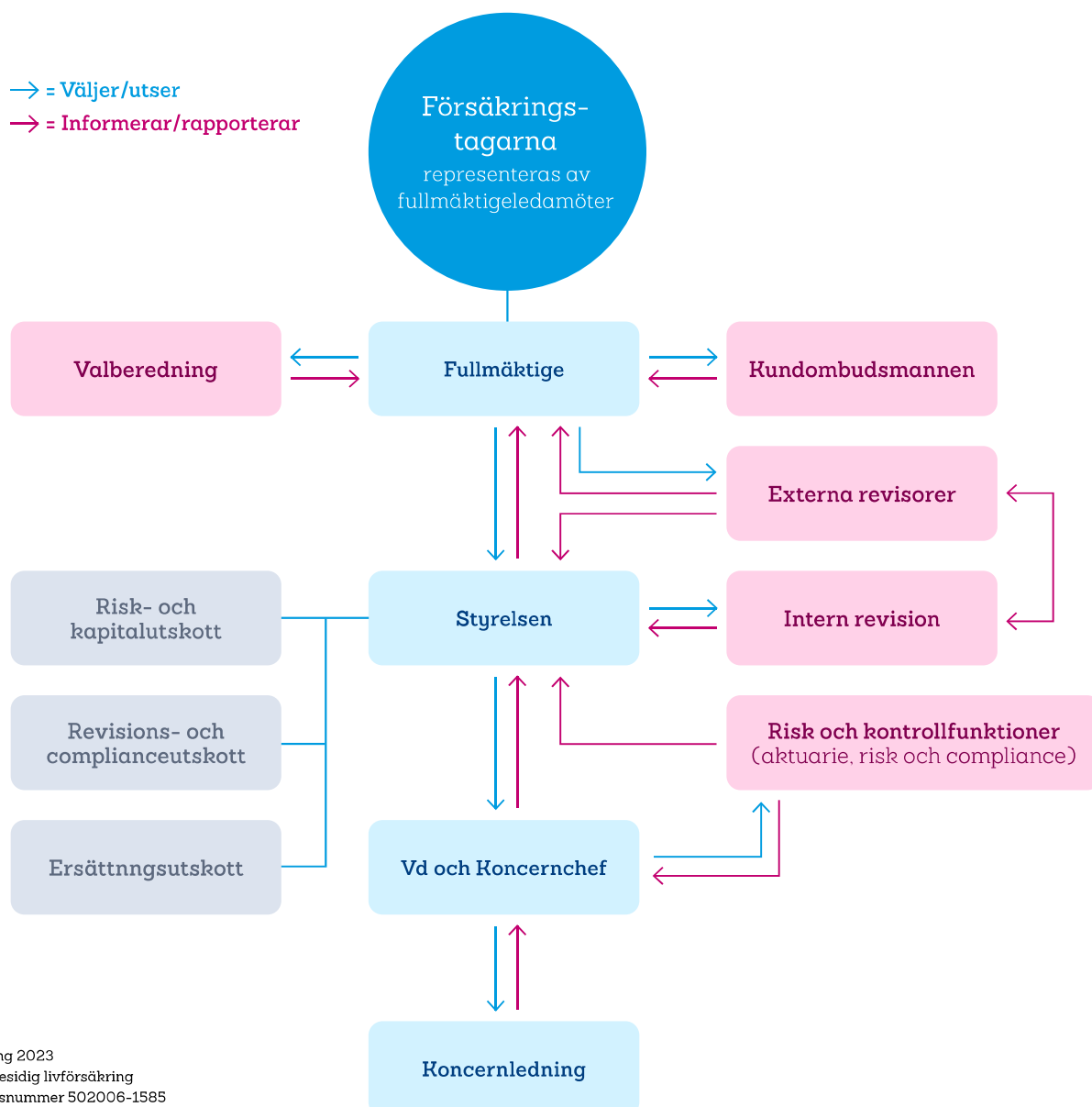
Exempel på interna regelverk

Bolagsordningen anger, tillsammans med lagstiftningen, verksamhetens ramar och ger en beskrivning av företaget och hur det ska styras. Fullmäktiges sammansättning och ansvar framgår av bolagsordningen. Fullmäktigemötet beslutar om ändring av bolagsordningen. Ett beslut att ändra bolagsordningen är, i enlighet med försäkringsrörelselagen, giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det.

I arbetsordning för styrelsen tydliggörs styrelsens och styrelseordförandens ansvar. Här finns även regler för styrelsens utskott, deras sammanträden och deras sammansättning. Styrelsen beslutar även om instruktion för vd. Styrelsen fastställer företagsstyrningspolicyn som omfattar områden som företagsstyrningssystem, strategi- och affärsplanering, riskhanteringssystem, internkontrollsystem, intressekonflikter, externrapportering, kontinuitet och säkerhet med flera. Bland de regelverk som fastställs av styrelsen ingår även etiska regler, konkurrenspolicy, försäkringspolicy, kapitalhanteringspolicy, ersättningspolicy med flera.

Struktur bolagsstyrning

Bilden nedan visar strukturen för de övergripande styrande organen i Folksam Liv; fullmäktige, styrelse och vd (tillika koncernchef). Eftersom Folksam Liv är ett kundägt företag finns det inte några aktieägare. På fullmäktigemötet företräds kunderna av fullmäktigeledamöter. Folksam Liv tillämpar därför kodens bestämmelser om aktieägare på fullmäktigeledamöterna.



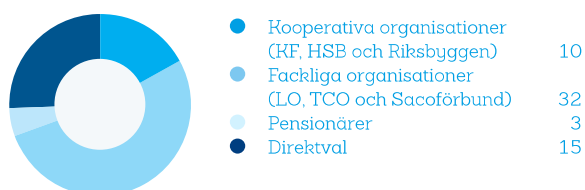
Fullmäktige

Folksam Livs högsta beslutande organ är fullmäktige. Enligt bolagsordningen är försäkringstagarna i Folksam Liv delägare. Försäkringstagarnas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på fullmäktigemötet genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Ledamöterna utses dels av de organisationer som företräder försäkringstagarna och dels genom direktval av försäkringstagarna (där valet genomförs av särskilt utsedd valanordnare). Försäkringstagarna representeras av 60 fullmäktigeledamöter och mandatfördelningen baseras på antal försäkringstagare, premievolyum och strategisk betydelse för respektive kundgrupp och finns reglerad i bolagsordningen.

Enligt bolagsordningen ska ordinarie fullmäktigemöte hållas årligen under andra kalenderkvartalet. Under 2023 hölls fullmäktigemötet den 18 april i Stockholm. Fullmäktige fastställer resultat- och balansräkningar, tar beslut om disposition av resultat samt beslutar om styrelseledamöterna och vd får ansvarsfrihet för verksamhetsårets förvaltning.

Fullmäktige beslutar om val av styrelseledamöter, styrelseordförande samt revisorer. Fullmäktige fastställer även arvoden för dessa. Principer för ersättning och anställningsvillkor för vd och övriga ledamöter i koncernledningen fastställs också av fullmäktige. Mer information finns på www.folksam.se.

Mandatfördelning Folksam Livs fullmäktige



Valberedning

Valberedningen är fullmäktiges organ med uppgift att bereda fullmäktiges beslut i val- och arvodesfrågor i enlighet med bolagsordningen. Valberedningen ska bestå av fem ledamöter som utses av ordinarie fullmäktigemöte för en mandatperiod på ett år. Valberedningens sammansättning och den process som ska tillämpas för arbetet regleras i en instruktion för valberedningen.

Valberedningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta förslag till val av fullmäktigeordförande, styrelseledamöter och styrelseordförande. Förslag ska även lämnas på val av revisorer, lekmannarevisorer och kundombudsman. Vidare ska förslag lämnas på ersättningar till fullmäktigeordförande, fullmäktigeledamöter, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter i styrelsens utskott, valanordnare, revisorer/revisionsbyrå och lekmannarevisorer.

Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Information om detta finns på www.folksam.se. Valberedning vald fram till och med 2024 års stämma består av Ella Niia (ordförande), Linda Lindwall, Mikael Sjöberg, Marie Tembo och Håkan Weberyd.

Styrelse

Fullmäktige utser styrelsen som ansvarar för Folksam Livs övergripande organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter inom de ramar som fullmäktige och externa regelverk ger. I ett kundägt företag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Folksam Livs styrelse har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande.

I valberedningens arbete med förslag till styrelseledamöter beaktas den samlade kompetens och erfarenhet som svarar upp mot företagets totala behov. För Folksam Liv ska styrelsen exempelvis ha kompetens inom områden som: försäkrings- och finansmarknad, affärsstrategier och affärsmodeller, företagsstyrning, finansiell analys, aktuariell analys, regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten samt kundkännedom. Valberedningen ska utöver kravet på mångsidighet och bredd i styrelsen eftersträva en jämn könsfördelning. Vid fullmäktigemötet valdes sex kvinnor samt sex män till Folksam Livs styrelse. Enligt koden ska majoriteten av de fullmäktigevalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen. Enligt valberedningen uppfyller samtliga ledamöter förutsättningar för sådant oberoende.

Styrelsen fastställer årligen dels en arbetsordning, dels en så kallad strategisk dagordning. Syftet med dessa handlingar är att skapa ett effektivt styrelsearbete genom att bland annat bestämma när under året olika ämnesområden ska behandlas.

Styrelsens övergripande uppgift är att för kundernas räkning förvalta företagets angelägenheter. Styrelsen ska bland annat se till att Folksam Livs organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och företagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Vidare ska styrelsen fortlöpande kontrollera företagets ekonomiska situation vilken regelbundet ska rapporteras till styrelsen. Det är styrelsen som utser företagets vd samt vice vd.

Styrelsens arbete

Under året hölls sju styrelsemöten. Styrelsens utskott; risk- och kapitalutskottet hade sju sammanträden, revisions- och complianceutskottet sju sammanträden och ersättningsutskottet fem sammanträden. Inför varje ordinarie sammanträde har styrelsen fått en skriftlig rapport av vd, vilken behandlat viktiga händelser i Folksam, men också i branschen i övrigt.

I enlighet med en strategisk dagordning har styrelsen under året bland annat behandlat följande: kontinuerligt följt upp förverkligandet av ett antal strategiska mål, egen risk- och solvensbedömning (ORSA), finansiella rapporter, kvartalsrapporter, affärsplan, budget och prognosrapporter, Solvens II-rapportering, genomgång av dotterföretagens verksamheter och ekonomi, omvärlds- och konkurrentanalyser, intressekonflikter, aktuarierapporter, compliancerapporter, riskrapporter, internrevisionsrapporter, fastställt ett återförsäkringsprogram, genomfört en årlig regelverksgenomgång av samtliga av styrelsen fastställda regelverk, fastställt ett belöningsprogram samt sammanträtt med den externa revisorn och lekmannarevisorerna.

På samtliga ordinarie styrelsemöten finns tid avsatt för fördjupning. Det kan dels utgöras av de fasta temaområden som styrelsen fastställt, dels av ad hoc anmälda fördjupningsfrågor under året. För att få tillfälle att diskutera strategiska och framåtblickande frågor mer ingående genomför styrelsen under året även ett seminarium. Temat för seminariet var "Framtidens informationshantering och Folksam varumärke". Seminariet inleddes med en grundläggande utbildning inom AI som hölls av en forskare från RISE. Övriga punkter på seminariet var "AI utifrån styrelseperspektivet", "Microsoft och Open AI", samt "Folksam strategi för informationsförsörjning". Dag två ägnades till Folksam varumärke ur ett strategiskt perspektiv. I september hölls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter i moderföretagen samt i försäkringsdotterföretagen inom Folksamgruppen. Utbildningen behandlade bland annat Folksam verksamhet, organisation och styrning samt betydelsefulla lagregler och det styrelseansvar som följer av dessa regler.

Under året hölls två möten för samtliga styrelseordföranden inom Folksam Liv-gruppen för att åstadkomma en bättre samverkan med dotterföretagen vad gäller egen risk- och solvensbedömning där föreslagna scenarier och efterföljande resultat diskuterades. Genomgång skedde även av de kapitalkvoter som under året rapporterats till Finansinspektionen. Ordförandena i risk- och kapitalutskott, för de företag som har detta, deltog också.

Enligt koden ska styrelsen årligen utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. En sådan utvärdering genomfördes i november i form av en webbenkät. Utvärderingen omfattar områden som "kunskap och kompetens" (dels avseende styrelsen som helhet, dels avseende de enskilda ledamöterna), "styrelsearbete och möten" samt "roller och samarbeten". Resultatet rapporterades och diskuterades på styrelsemötet i december. Rapporten delgavs även valberedningen.

Styrelsens arbetsfördelning

Styrelsen kan inte delegera sitt ansvar men den kan utse utskott som bereder frågor inom ett visst område. Utskottens sammansättning, ansvar och befogenheter med mera regleras i styrelsens arbetsordning.

Risk- och kapitalutskott

Utskottet bistår styrelsen i arbetet med riskhantering, solvenskrav och kapitalbehov och bidrar därigenom till att utveckla Folksam Liv och Liv-gruppens samlade hantering av dessa områden.

Utskottet bedömer löpande företagets och gruppens samlade riskbild samt utfallet av risktagandet, och inför styrelsens beslut:

- Lämnar rekommendationer och åtgärdsförslag för företagets och gruppens risk- och kapitalstyrning.
- Bedömer och lämnar förslag på processer, metoder och modeller gällande risk- och kapitalfrågor.
- Utvärderar företagets och gruppens egen risk- och solvensbedömning.
- Utvärderar alternativa scenarier relaterade till företagets och gruppens egen risk- och solvensbedömning.
- Bedömer förslag till återförsäkringsprogram.
- Bereder placeringspolicy, försäkringspolicy samt relevanta delar av företagsstyrningspolicy.
- Behandlar frågor som rör tilldelning av återbäring.

Utskottet består av tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är: Cecilia Hermansson (ordförande), Göran Arrius och Lars Ericson. Vid mötena närvarar även vd, chefen för Affärsområde Liv, Strategisk rådgivare Liv, chefen för Ekonomi och finans tillika CFO, ansvarig för riskhanteringsfunktion, ansvarig för aktuariefunktion, chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet, samt chefen för Internrevision.

Revisions- och complianceutskott

Utskottets huvudsyfte är att bistå styrelsen i att fullgöra dess skyldigheter och ansvar för den finansiella rapporteringen samt den interna styrningen och kontrollen i moderföretaget och i dotterföretagen.

På uppdrag av styrelsen har utskottet uppgift att:

- Säkerställa den finansiella rapporteringen.
- Bedöma den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhanteringen.
- Bedöma regelefterlevnaden.
- Utvärdera kvaliteten på intern- och externrevision inklusive övervakningar av externrevisionens opartiskhet.

Utskottet består av tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är: Britt Hansson (ordförande), Anna Almqvist och Robert Eriksson. Vid mötena närvarar även vd, chefen för Internrevision, chefen för Compliancefunktionen, chef Koncernstaben samt CFO. Även externrevisorn samt risk- och aktuariefunktionen deltar vid vissa möten.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottet är gemensamt för Folksam Liv och Folksam Sak med ledamöter från båda styrelserna. Utskottet bereder och lämnar förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och ledamöter i koncernledningen. Utskottet säkerställer att Folksam ersättningspolicy bereds och följs upp.

Principerna fastställs av styrelserna och godkänns därefter av respektive stämma. Utskottet lämnar, mot bakgrund av dessa principer, även förslag till respektive styrelse om avtal om lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor för vd och för ledamöterna i koncernledningen. Utskottet beslutar även om lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor för chefen för Internrevision. Vid somliga tillfällen konsulterar vd utskottet i frågor som rör annan personals lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor.

Ledamöter är: Ulf Andersson (ordförande i ersättningsutskottet och styrelseledamot i Folksam Sak), Lars Ericson (styrelseordförande i Folksam Liv) och Britta Lejon (styrelseledamot i Folksam Liv).

Styrelsens samlade kompetens

Styrelsen och styrelseledamöterna ska, såväl ur ett helhetsperspektiv som enskilt, uppfylla de kompetenskrav som ställs i gällande regelverk, samt ha kunskap och erfarenhet som är relevant utifrån verksamhetens karaktär och inriktning. För att säkerställa detta gör valberedningen varje år en lämplighetsprövning av styrelsen och styrelseledamöterna.



Område

- Försäkrings- och finansmarknad
- Affärsstrategier och affärsmodeller
- Företagsstyrning
- Finansiell analys
- Aktuariell analys
- Regler för den tillståndspliktiga verksamheten
- Kunskap eller erfarenhet för att leda verksamheten
- Kunskap om regelverk
- Kunskap om försäkringsmarknaden
- Kunskap om försäkringar

Styrelse Folksam Liv

Lars Ericsson

Styrelseordförande
Invald 2015. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Vd KF Stockholm. Styrelseordförande i Coop Butiker och Stormarknader AB. Ledamot i Kooperativa förbundets styrelse (KF). Ledamot i valberedningen för Atrium Ljungberg, i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv samt i Folksams ersättningsutskott. Ledamot i Folksam Tjänstepension AB.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseordförande i MedMera Bank. Ledamot i Folksams valberedning. Styrelseledamot för Coop Sverige, Ambulanssjukvården i Stockholm samt Folk tandvården i Stockholms län. Affärsområdes- och marknadschef i Swedbank och kommunalråd Tyresö kommun.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Britta Lejon

Vice ordförande
Invald 2019. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Ordförande fackförbundet ST samt i Public Service International. PSI. Vice ordförande i Trygghetsstiftelsen.

Urval av tidigare uppdrag

Riksdagsledamot. Ledamot i Arbetsmarknadsutskottet. Vice ordförande Justitieutskottet. Demokrati- och förvaltningsminister. Ungdomsminister samt Konsumentminister. Styrelseledamot i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag.

Utbildning

Kulturvetarlinjen Stockholms universitet. Studier i statsvetenskap, företagsekonomi och nationalekonomi Lunds universitet.

Anna Almqvist

Ledamot
Invald 2022. Född 1985.

Nuvarande uppdrag

Ekonom, LO.

Urval av tidigare uppdrag

Analytiker på Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Utredare på International business Leaders Forum (IBLF). Styrelseledamot i Svenska kommittén för United World Colleges (UWC).

Utbildning

Fil mag och Pol kand, båda med huvudområde nationalekonomi, Lunds universitet. Master of Science, London School of Economics and Political Science.

Jesper Andersson

Ledamot
Nyval 2022. Född 1977.

Nuvarande uppdrag

Vd på Löf, regionernas ömsesidiga försäkringsbolag. Styrelseledamot, MedMera bank.

Urval av tidigare uppdrag

CFO, Folksam. Affärsområdeschef Privat, Folksam. Vd Tre Kronor Försäkring. Styrelseledamot i Fonus. Familjens jurist, Folksam Fondförsäkring, Löf, Folksam Skadeförsäkring samt Svenska aktuarieföreningen.

Utbildning

Examen i matematisk statistik, Stockholms universitet.

Göran Arrius

Ledamot
Invald 2013. Född 1959.

Nuvarande uppdrag

Ordförande Saco. Styrelseordförande Akademikernas a-kassa (AEA). Ledamot i styrelsen för Folksam Tjänstepension AB. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande i Jusek. Ordförande i Saco-föreningen på SEB. Arbetstagarrepresentant i styrelsen för SEB. Styrelseledamot i Första AP-fonden. Styrelseordförande Folk och Försvar.

Utbildning

Examen Militärhögskolan. Officersexamen Kungliga Sjökrigsskolan.

Robert Eriksson

Ledamot
Invald 2020. Född 1967.

Nuvarande uppdrag

Ekonomichef på Svenska Kommunalarbetareförbundet. Ledamot i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv samt Folksam/Kommunals försäkringskommitté. Styrelseordförande i Romanco AB. Styrelseledamot i Arena Idé Kapital, Kommunalarbetaren i Sverige samt Fastighetsbolaget Polstjärnan.

Urval av tidigare uppdrag

Ekonomichef samt IT-ansvarig för GS-facket och dessförinnan Union to union. Internbanksansvarig Postnord.

Utbildning

Civilekonom, Stockholms universitet. Certifierad controller, FAR.

Britt Hansson

Ledamot
Invald 2015. Född 1966.

Nuvarande uppdrag

Vd och koncernchef för OK ekonomisk förening. Styrelseordförande i OK-Q8 AB. Styrelseledamot i bland annat KF och Fremia. Ordförande i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Skandinavisk direktör för HR, Integration, IT och Inköp på OKQ8. Finansdirektör OKQ8. Vd för OKQ8 Bank. Nordisk CFO Svenska McDonald's. Styrelseledamot OKQ8 Bank, Bra Bil, Apotek Produktion och Laboratorier, Petrolia samt Företagsekonomiska föreningen.

Utbildning

Civilekonomexamen Örebro universitet. Ledarskapsutbildning Ashridge Business School. Authentic Leadership Development Harvard Business School.

Cecilia Hermansson

Ledamot
Invald 2015. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Forskare, RTH. Konsult inom national- och företagsekonomi. Ledamot i styrelserna för Creades, HUI, Infostat, G-förvaltning och Entreprenörskapsforum. Medlem i Handels Ekonomiska råd. Ordförande i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Chefekonom, Swedbank. Tf departementsråd, Finansdepartementet. Makroekonom på Sida och svenska ambassaden, Nairobi. Ledamot i Finanspolitiska rådet. Ordförande i Klimatpolitiska rådet och Industrins ekonomiska råd, ledamot Medlingsinstitutets insynråd.

Utbildning

Docent och Ekonomie doktor, RTH. Civilekonom Handelshögskolan.

Johan Lindholm

Ledamot

Invald 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Byggnadsarbetareförbundet. Styrelseledamot LO. Styrelseordförande Riksbyggen. Ordförande Nordiska bygg- och träarbetarefederationen (NBTF) samt President i den europeiska motsvarigheten EBTF. Styrelseledamot världsfederationen Building and Wood Worker's international (BWI/BTI). Ordinarie ledamot i Socialdemokraternas partistyrrelse.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande Riksbyggen Bospar. Vice ordförande Byggnads A-kassa. Styrelseledamot i Byggnads solidaritetsfond, Polstjärnan fastighetsbolag samt i A-kassornas samorganisation.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Kerstin Wallentin

Ledamot

Invald 2021 Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Ordförande Konsumentföreningen Stockholm. Andre vice ordförande i KF samt i Coop Sverige AB. Styrelseledamot i Riksbyggen. Senior rådgivare/interimschef inom kommunikation, marknad och ledarskap. Executive coach Ståhl&Partners.

Urval av tidigare uppdrag

Avdelningschef Kommunikation/Marknad, Systembolaget. Marknad och kommunikationsdirektör, ATG. Ledarroller inom KF/COOP. Ledamot, SEEM.

Utbildning

Linjen för Personal och arbetslivsfrågor, Stockholms universitet.

Sineva Ribeiro

Ledamot

Nyval 2022. Född 1968.

Nuvarande uppdrag

Ordförande samt kanslichef, Vårdförbundet. Styrelseledamot TCO samt Union to Union. Vice ordförande SSN (Nordisk förening för sjuksköterskor)

Urval av tidigare uppdrag

Ledamot i Statens medicinskt etiska råd (SMER). Ledamot i EFN (Europafederationen för sjuksköterskor. Sjuksköterska, Sahlgrenska.

Utbildning

Specialist sjuksköterskeexamen inom kirurgisk omvårdnad, Göteborgs högskola.

Petter Skogar

Ledamot

Invald 2022. Född 1967.

Nuvarande uppdrag

Vd för Premia. Ordförande i Ciko. Styrelseledamot i Svensk Kooperation och Handelsrådet. Styrelseledamot i stiftelsen för kollektivavtalad vårdesäkring för KTP och TGL inom avtalsområde Premia-PTK. Huvudman för Konung Gustav V:s 90-årsfond.

Urval av tidigare uppdrag

Förbundsdirektör KFO. Förhandlingschef, SKR. Förhandlingschef Almega. Styrelseledamot Coompanion Sverige, Idéburna Skolors Riksförbund, Konsumentkooperationens pensionsstiftelse och tankesmedjan Global utmatning.

Utbildning

Master of Arts, University of Leeds. Fil kand nationalekonomi, Karlstad högskola. Studier i juridik, Lunds universitet.

Arbetstagarrepresentanter i styrelse**Anders Johansson**

Arbetstagarrepresentant sedan 2007.

Född 1960.

Utsedd av

Forena Folksam.

Anställd i Folksam sedan

1989.

Susanna Järnek

Arbetstagarrepresentant sedan 2012.

Född 1968.

Utsedd av

Akademikerföreningen inom Folksam.

Anställd i Folksam sedan

1999.

Jan Sandström

Arbetstagarrepresentant sedan 2023.

Född 1963.

Utsedd av

Handelsanställdas förbund.

Anställd i Folksam sedan

1990

Närvaro på styrelsemöten och styrelsens utskott 2023

Namn	Funktion i styrelsen	Styrelsemöten ¹⁾	Ersättningsutskott ²⁾	Revisions- & complianceutskott	Risk- & kapitalutskott
Lars Ericson	ordförande	7 av 7	5 av 5	-	7 av 7
Britta Lejon	vice ordf.	6 av 7	5 av 5	-	-
Anna Almqvist	ledamot	7 av 7	-	7 av 7	-
Jesper Andersson	ledamot	7 av 7	-	-	-
Göran Arrius	ledamot	6 av 7	-	-	7 av 7
Robert Eriksson	ledamot	6 av 7	-	7 av 7	-
Britt Hansson ⁴⁾	ledamot	7 av 7	-	7 av 7	-
Cecilia Hermansson ⁵⁾	ledamot	7 av 7	-	-	7 av 7
Johan Lindholm	ledamot	7 av 7	-	-	-
Sineva Ribeiro	ledamot	6 av 7	-	-	-
Petter Skogar	ledamot	6 av 7	-	-	-
Kerstin Wallentin	ledamot	6 av 7	-	-	-
Anders L Johansson	arbetstagarrepr.	7 av 7	-	-	-
Susanna Järnek	arbetstagarrepr.	7 av 7	-	-	-
Maria Bolin ⁷⁾	arbetstagarrepr.	2 av 2	-	-	-
Jan Sandström ³⁾	arbetstagarrepr.	5 av 5	-	-	-
Ulf Andersson ⁶⁾	-	-	5 av 5	-	-

¹⁾ Ordinarie möten och konstituerande möte. Därutöver har det hållits ett seminarium, två ORSA-möten (egen risk- och solvensbedömning) där enbart styrelseordförande och ordförande i Risk- och kapitalutskottet närvarar.

²⁾ Gemensamt utskott för Folksam Liv och Folksam Sak

³⁾ Valdes in vid stämman

⁴⁾ Ordförande i Revisions- och complianceutskottet

⁵⁾ Ordförande i Risk- och kapitalutskottet

⁶⁾ Styrelseledamot i Folksam Sak och ordförande i ersättningsutskottet

⁷⁾ Avgick vid stämman

Ersättning till styrelsens ledamöter

Stämman beslutar om styrelsens arvoden vilka består av dels ett årsarvode, dels ett sammanträdesarvode

Årsarvoden beslutade av stämman 2023:

Styrelseordförande	217 900 kr
Vice styrelseordförande	118 000 kr
Övriga styrelseledamöter	83 500 kr
Ordförande i Risk- och kapitalutskott	83 700 kr
Ledamöter i Risk- och kapitalutskott	51 700 kr
Ordförande i Revisions- och complianceutskott	83 700 kr
Ledamöter i Revisions- och complianceutskott	51 700 kr
Ledamöter i Ersättningsutskott	20 350 kr

Sammanträdesarvode beslutade av stämman 2023:

Samtliga ovan utom ledamöter i Ersättningsutskottet	8 700 kr
Ledamöter i Ersättningsutskottet (gemensamt med Folksam Sak) - arvodet avser Folksam Livs andel	4 350 kr

Se även not 49 (Medelantal anställda samt löner och ersättningar) för uppgift om årets totala arvodesutbetalningar.

Centrala funktioner

Inom Folksam följer risk- och kontrollorganisationen en modell med tre ansvarslinjer vilket beskrivs i not 2 "Upplysningar om risker" avsnitt "Risk- och kontrollorganisation".

Riskhanteringsfunktionen och Aktuariefunktionen inom Folksam Liv har organiserats i en gemensam sektion, medan Compliancefunktionen utgör en egen sektion. Dessa är skilda från motsvarande enheter och funktioner i Folksam Sal-gruppen och fristående från den operativa verksamheten. Funktionerna är underställda vd men är även ålagda att rapportera direkt till styrelsen.

Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen ansvarar bland annat för att utveckla och förvalta (normera) riskhanteringssystemet samt stödja första ansvarslinjen i att genomföra riskhantering effektivt. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för företagets riskhanteringsfunktion är Carola Fornelid.

Aktuariefunktion

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna de försäkringstekniska beräkningarna, vilket bland annat innebär att säkerställa lämpligheten i använda metoder och antaganden samt att validera kvaliteten i beräkningar och underliggande data. Aktuariefunktionen ansvarar också för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Aktuariefunktionen är normgivande på det aktuariella området och har en stödjande roll gentemot övriga aktuariella resurser i företaget. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för Aktuariefunktionen för Folksam Liv, samt ansvarig aktuarie för tjänstepensionsverksamheten i företaget, är Dan Nedergård.

Compliancefunktion

Compliancefunktionen ansvarar bland annat för att identifiera, övervaka och rapportera risker kopplat till externa eller interna regler för den tillståndspliktiga försäkringsverksamheten. Compliancefunktionen kontrollerar, följer upp och utvärderar regelefterlevnaden i verksamheten samt utgör ett stöd för verksamheten och företagets ledning i frågeställningar rörande efterlevnad och förändring av försäkringsrörelselagen och lagen om försäkringsdistribution. Compliancefunktionen ger också råd och stöd avseende etikfrågor. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Chef för Compliancefunktionen, tillika ansvarig för regelefterlevnaden i företaget, är Rebecka Vaxenbäck.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande verksamhet. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera systemet för intern kontroll och andra delar av företagsstyrningssystemet samt lämna råd och synpunkter på desamma i syfte att bidra till ökad effektivitet i riskhantering, intern kontroll samt ledningsprocesser.

Internrevisionen är direkt underställd och rapporterar till styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med intern kontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bland annat framgår av det internationella ramverket, International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i Policy för Internrevision. Joni Heinonen är internrevisionschef, tillika ansvarig för funktionen Internrevision, för Folksam Liv med dotterföretag.

Externa revisorer

Stämman utser en auktoriserad revisor alternativt ett registrerat revisionsföretag för granskning av årsredovisning och räkenskaper samt vd:s förvaltning. För granskning av företagets verksamhet och interna kontroll utses även tre lekmannarevisorer. Mandatperioden är för samtliga ett år. Stämman 2023 valde Ernst & Young AB som företagets revisionsbyrå. Huvudansvarig revisor är Daniel Eriksson. Därutöver valdes Hans Eklund, Lasse Thörn, Leif Hansson och Albert Ohlin till lekmannarevisorer.

Kundombudsmannen

En kund som är missnöjd med Folksams beslut i ett försäkrings-, sparande- eller skadeärende erbjuds ett kostnadsfritt omprövningsförfarande. Kundombudsmannen är fristående, ställer höga krav på kvalitet och har rätt att rekommendera ändringar i ärenden som anmälts för prövning. Kundombudsmannen har dessutom rätt att föreslå förbättringar i Folksams försäkrings-, sparande- och skadeverksamhet samt verka som intern remissinstans. Rapportering sker direkt till stämman. Stämman utser Kundombudsman för en period om tre år samt fastställer instruktion för denne. Björn Siljeholm är utsedd till Folksam Livs kundombudsman till och med stämman 2024.

Operativ organisation

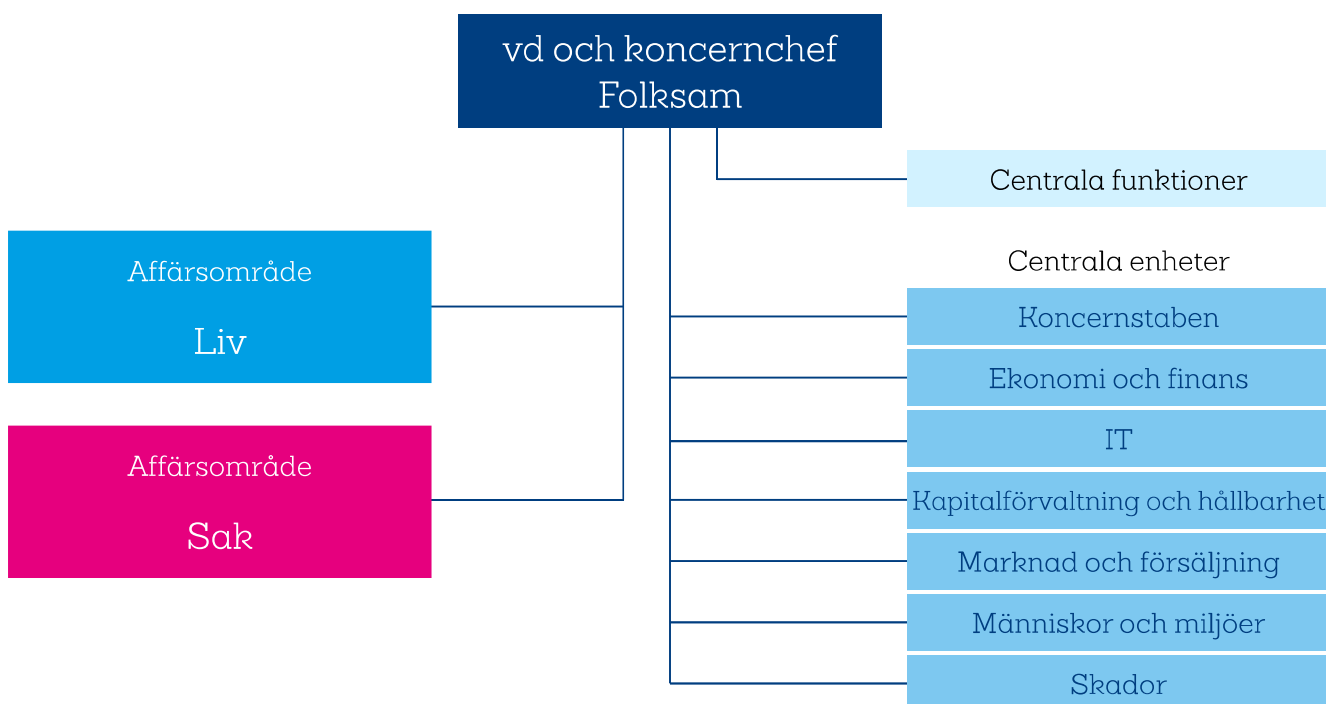
Folksam Liv-gruppen och Folksam Sak-gruppen har en gemensam operativ organisation. Moderföretagen Folksam Liv och Folksam Sak har en gemensam ledningsgrupp benämnd Koncernledningen. Vd utser de ledamöter som ingår i denna och som ansvarar för olika delar av verksamheten.

Till följd av den gemensamma operativa organisationen är vissa enheter och funktioner gemensamma med andra företag inom Folksamgruppen. Frågor rörande den gemensamma organisationen behandlas i Folksams Bolagsforum, vilket omfattar vd i de dotterföretag som är parter i Folksams Multipartsavtal (ett avtal avseende organisatorisk samverkan mellan företag inom Folksam Liv-gruppen och företag inom Folksam Sak-gruppen).

Folksam Liv har ett affärsområde, Affärsområde Liv. Affärsområdet ansvarar för att driva och utveckla den affär som avser försäkring riktad mot kollektivavtalsparterna på den svenska arbetsmarknaden, samt för att driva och utveckla den affär som avser partnersamarbete. Affärsområdet ansvarar även för att driva

och utveckla den affär som avser individuell försäkring riktad mot privatpersoner och företag. Affärsområdet ansvarar även för att utveckla, leverera och samordna administrativa tjänster inom den affär som avser försäkring riktad mot kollektivavtalsparterna på den svenska arbetsmarknaden. Chefen för affärsområdet disponerar över de samlade resurserna inom affärsområdet, samt svarar för processerna och har det yttersta ansvaret för ledningsarbetet inom affärsområdet. Affärsområdeschefen är ansvarig för den verksamhet som bedrivs inom affärsområdet och har ett resultat- och lönsamhetsansvar för företagets verksamhet, samt ägaransvar för dotterföretagen.

Därutöver finns sju centrala enheter. Den övergripande organisationen, med bland annat affärsområden och centrala enheter, fastställs i företagsstyrningspolicyn, medan ansvarsområden för dessa framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. För dotterföretagen finns dessutom ägardirektiv formulerade, vilka anger i vilken riktning ägaren önskar att respektive företag ska styras och ledas.



Förändringar i koncernledningen

- Ny skadedirektör från 2023 är Ragnhild Lindegren.
- Tidigare CFO Linn Edström-Larsson slutade på Folksam i maj. Ny CFO är Malin Ohlsson-Leijon.
- Anna-Karin Laurell slutade på Folksam vid årsskiftet. Tf chef för Marknad och försäljning är Michael Kjeller.

Folksamgruppen

koncernledning

Ylva Wessén

Vd och koncernchef
Född 1970.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseordförande i KPA AB samt i Svensk försäkring. Styrelseledamot, ledamot av Executive Committee och Vice Chair in Europe, ICMIF. Styrelseledamot i Sparbanken Skåne. Ledamot i Swedbanks valberedning.

Urval av tidigare uppdrag

Vice vd och chef Koncernstaben, Folksam. Chef för Governance, Risk och Compliance, Folksam. Bolagsjurist och försäkringsjurist, Folksam. Advokat, Lindhs DLA Nordic KB. Biträdande jurist, Hägglund & Ramm-Ericsson KB.

Utbildning

Jur kand, Stockholms Universitet.

Michael Kjeller

Vice vd och chef Kapitalförvaltning och hållbarhet
Född 1964.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i KPA AB.

Tidigare uppdrag

Olika befattningar inom Folksam sedan 1988, bland annat vd på KPA Kapitalförvaltning AB 2000–2001.

Utbildning

Fil kand i matematisk statistik/matematik, Uppsala universitet.

Malin Ohlsson-Leijon

CFO
Född 1970.

Övriga pågående uppdrag

Ledamot i KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Tidigare uppdrag

Styrelseordförande i Agria Djurförsäkring. Länsförsäkringar Fondliv och Länsförsäkringar Bank. Styrelseledamot i bland annat Svensk Försäkring, FAO och Länsförsäkringar Liv. CEO Länsförsäkringar AB.

Utbildning

Förvaltningslinjen, Linköping och Uppsala universitet.

Pernilla Glad

Chef Människor och miljöer
Född 1967.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse och i Premia.

Tidigare uppdrag

HR-direktör Region Stockholm. Personaldirektör Regeringskansliet. Senior Vice President HR Nasdaq samt chefstjänster inom HR på Tredje AP-Fonden, Hemsö Fastighet samt Vattenfall.

Utbildning

Fil-kandexamen personal- och arbetslivsfrågor, Stockholms universitet samt HR Executive Program på Handelshögskolan i Stockholm.

Anna-Karin Laurell

Slutade på Folksam vid årsskiftet
Chef Marknad och försäljning
Född 1963.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot Folksam. Min pension.

Tidigare uppdrag

Styrelseledamot i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, KPA AB och KPA Pensionsservice. Chef Ao Liv samt chef chef Ao Privat, Folksam. Vd för Bukowskis samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef SalusAnsvar. Kundservicechef Tre. Telefonbankschef Skandiabanken, Kundenhetschef Skandia, Ledamot ICA-banken och ICA-försäkring.

Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

Ragnhild Lindegren

Chef Skador
Född 1973.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot Stöldsnyddsföreningen.

Tidigare uppdrag

Chef Skadecenter Norden, If. Chef Kundservice Sverige, If. CIO, Nordax bank. Chef affärsutveckling BA Private, If.

Utbildning

Fil kand. Informatik.

Anders Lundsten

Chef IT och CIO
Född 1966.

Tidigare uppdrag

Group CIO på Vinggruppen. CIO på bland annat Clas Olsson, Dustin och DeLaval. Styrelsemedlem Dataföreningen Sverige.

Utbildning

Elektronik- och datateknik, KTH. Telefoningenjör, Tekniska högskolan Håssleholm.

Björn Nordin

Chef Koncernstaben
Född 1959.

Tidigare uppdrag

Chef Koncernjuridik, Bolagsjuridik, bolagsjurist och försäkringsjurist, samtliga i Folksam. Advokat, affärsjuridisk byrå. Hovrättsfiskal och tingsfiskal vid Svea hovrätt.

Utbildning

Jur kand, Uppsala universitet.

Folksamgruppen

koncernledning – fortsättning

Katrin Röcklinger

Chef Affärsområde Liv
Född 1975.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseordförande Folksam LO Tjänstepension AB. Styrelseledamot i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, Folksam Tjänstepension AB, KPA AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Tidigare uppdrag

Vd Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Bolagsjurist, Folksam och AFA Försäkring. Advokat, Baker & McKenzie Advokatbyrå. Styrelseordförande i Svenska Pensionsstiftelsers förening. Styrelseledamot i Konsumentföreningen Stockholm, Folksam Service AB och Grön Bostad AB.

Utbildning

Jur kand, Stockholms universitet.

Jens Wikström

Chef Affärsområde Sak
Född 1973.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot Riksbyggen.

Tidigare uppdrag

Strategisk Partner Personal Banking, chef Region norr och chef Storkundsenheten – samtliga på Nordea. Vd Skellefteå Industrihus. Ett flertal politiska uppdrag inom Skellefteå kommun samt inom Sparbanksstiftelsen Norrland och Swedbank

Utbildning

Examen Dataingenjör, Luleå Tekniska universitet.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2023

Målsättningen med Folksams arbete med intern kontroll finansiell rapportering, IKFR, är att bokslut- och myndighetsrapportering ska vara tillförlitlig och i överensstämmelse med lag och gällande redovisningsregler. Internkontrollarbetet baseras på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organisations of the Threadway Commission "COSO" och beskrivs nedan.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker identifieras och hanteras baserat på den kultur och de värderingar som styrelse och ledning etablerat.

Folksams kultur och värderingar har sin utgångspunkt i att företaget ägs av sina kunder och att målsättningen är att ha branschens mest nöjda kunder. Folksam eftersträvar både affärsmässighet samt ordning och reda. Med affärsmässighet avses bland annat att det ska finnas tydliga mål och strategier. Med ordning och reda avses att företaget ska ha god intern styrning och kontroll.

Kontrollmiljön utgörs även av tydliga ansvar och roller. Ansvar och roller i den finansiella rapporteringen fastställs i styrande regelverk, vidare finns det styrande regelverk som fastställer roller och ansvar i arbetet med riskhantering och internkontroll.

Internkontrollsystem

Folksam har ett företagsövergripande internkontrollsystem som säkerställer att metoder för att ta fram, införa och upprätthålla en väl avvägd och stabil kontrollstruktur i verksamheten finns. Intern kontroll i den finansiella rapporteringen är en del av Folksams internkontrollsystem och syftar till att säkerställa tillförlitlighet och reducera risken för materiella fel i den finansiella rapporteringen genom att identifiera risker och kontroller i väsentliga processer som påverkar bokslut- och myndighetsrapportering. Kontrollerna utvärderas regelbundet och resultatet analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Därutöver finns rutiner för att hantera de förbättringsmöjligheter som löpande framkommer i arbetet.

Riskbedömning

Årligen genomför alla affärsområden och enheter en självutvärdering av risker. Därutöver görs riskanalyser per process inom ramen för internkontrollsystemet. Risker för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen ska beaktas i analyserna. Det är chefen för respektive verksamhetsområde eller processägaren för en process som är ansvarig för att genomföra självutvärderingen. Självutvärdering innebär att identifiera risker, bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa, vilken påverkan risken kan få på verksamheten samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

Kontroller

Riskåtgärder och kontroller

Åtgärdsplaner görs för de risker som verksamheten vill hantera genom förebyggande aktiviteter. Åtgärderna kan till exempel innebära att införa eller förbättra kontroller som syftar till tillförlitlig finansiell rapportering. Kontroller för att hantera risker avseende den finansiella rapporteringen är till exempel analyser och prognoser, avstämningar av huvudbok mot försäkringssystem, bankkonton eller andra register och underlag. Andra kontroller som också påverkar den finansiella rapporteringen är de kontroller som utförs avseende försäkringsersättningar och driftskostnader, där det finns särskilda principer och rutiner såsom krav på dualitet, kontroll av större belopp samt slumpvisa utbetalningskontroller.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektivt och korrekt informationsutbyte krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och delar relevant information såväl inom och mellan affärsområden och enheter som till och från styrelse och ledning. Informationsgivning från styrelsen och ledningen till chefer och medarbetare sker bland annat genom de styrande regelverken samt genom andra ledningsgrupper i verksamheten.

De principer som företaget ska följa har fastställts i ett styrande regelverk för extern rapportering och det finns tillgängligt för alla via företagets intranät. Det finns även en regelverksgrupp inom Ekonomi och finans som bevakar och informerar om regelverksförändringar som påverkar den finansiella rapporteringen.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten om aktuella redovisningsfrågor samt intern styrning och kontroll via Revisions- och complianceutskottet. Utskottet har regelbundna möten med CFO, företagets externrevisorer samt kontrollfunktionerna risk, compliance och internrevision.

Uppföljning

Kontroller följs regelbundet upp inom ramen för Folksams internkontrollsystem. Uppföljning görs genom att verksamheten genomför självutvärderingar av nyckelkontroller.

Därutöver genomför de centrala funktionerna granskningar och andra aktiviteter för att utvärdera den interna styrningen och kontrollen.

Ett annat stöd i arbetet med att identifiera risker och väsentliga händelser är det företagsövergripande risk- och incidenthanteringsystemet. I systemet rapporteras oönskade händelser och verksamheten vidtar åtgärder för att förhindra att samma sak inträffar igen.

Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag

Folksam Livs fullmäktige har beslutat att, utöver Svensk kod för bolagsstyrning, även följa "Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag". Nedan följer en redovisning av hur vi följer och tillämpar principerna.

Syfte och medlemsnytta

Folksam Livs övergripande mål är att ha branschens mest nöjda kunder. En förutsättning för att nå målet är att Folksams verksamhet bedrivs utifrån principen att företaget ska finnas till under lång tid framöver och att skapa sparandelösningar som är till nytta för kunderna. Folksam Livs verksamhet granskas av lekmannarevisorerna ur ett medlemsperspektiv.

Folksam Liv har identifierat fem strategiska intressentgrupper som har störst påverkan på, och påverkas mest av, verksamheten och de beslut som fattas. Den största av dessa intressentgrupper är kunder/ägare. Folksam Liv har löpande dialog med alla intressenter inom ramen för den dagliga verksamheten och utöver det genomförs regelbundet mätningar för varje strategisk intressentgrupp. Resultatet från dialogerna är en viktig grund för utveckling av företagets fortsatta arbete. För mer information om hur dialogen sker, samt resultat, se Hållbarhetsrapporten sid 45.

Folksam Liv står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk. Några av dessa är FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen, FN:s Global Compact och Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). För närmare beskrivning och fler exempel, se Hållbarhetsrapporten sid 45.

Om en kund inte är nöjd med Folksams beslut i ett ärende finns möjlighet att be om omprövning av Folksams kundombudsman. Kundombudsmannen är fristående och gör en opartisk bedömning och kan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut.

Demokratiska processer

Försäkringstagarnas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på fullmäktige genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Ledamöterna utses dels av de organisationer som företräder försäkringstagarna och dels genom direktval av försäkringstagarna.

Försäkringskommittéer är de permanenta organ där Folksam och respektive organisation samarbetar för att lösa trygghetsfrågor för medlemmar. Genom arbetet i en försäkringskommitté skapas möjlighet till insyn och påverkan vad gäller Folksams produktutveckling och verksamheten i övrigt. Försäkringskommittén är rådgivande i frågor som behandlar de försäkringar eller tjänster som parterna har avtalat om, samt i försäkrings- och skadeärenden, när parterna kommit överens om detta.

Inflytande och påverkan kan även ske i andra former än i försäkringskommittén – då flera organisationer omfattas av samma eller lika försäkringslösningar kan utvecklingsarbetet ske i gemensamma arbetsgrupper.

Grundstrukturen i Folksams nuvarande parlamentariska modell tillkom 1958, men ses med jämna mellanrum över och justeras. De senaste översynerna genomfördes 2022 och 2023. Ambitionen vid alla översyner och justeringar har varit att säkerställa försäkringstagarnas inflytande på bästa möjliga sätt.

Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande

För ett ömsesidigt försäkringsbolag motsvarar kundernas försäkringspremier de kooperativa bolagens medlemsinsatser. I ett kundägt bolag går vinsten tillbaka till företagets ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller förbättrad service, tjänster och erbjudanden. Folksam Liv strävar efter att skapa värde för kunden i varje del av verksamheten.

Produktutveckling: Folksam Liv erbjuder produkter som bidrar till kundernas trygghet genom livets olika skeden. Kunderna ska uppleva att produkterna är enkla att förstå, lätta att förhålla sig till och att de känns viktiga. Folksam Liv utvecklar erbjudandet till kunderna i takt med hur kundbehoven förändras.

Försäljning och marknadsföring: Kontakten med kunderna påverkar deras nöjdhet. I försäljningssammanhang utgår Folksam Liv från varje kunds enskilda behov, upplyser dem om tänkbara alternativ och övertalar aldrig en kund att köpa något den inte behöver. Folksam Liv ska alltid ha ett rådgivande förhållningssätt. Folksams etiska riktlinjer styr det dagliga arbetet.

Service och rådgivning: Digitalisering och förändrade beteenden hos kunderna driver på behovet av nya och förändrade sätt att bedriva verksamheten. Kunderna vill i allt högre grad mötas när och där det passar dem – utveckling av det digitala kundmötet är därför prioriterat. Oavsett om kundmötet är digitalt eller bemannat ska det vara enkelt att få kontakt och få den hjälp som förväntas. Folksam Liv ger rådgivning inom försäkringar, pension och långsiktigt sparande.

Ansvarsfull kapitalförvaltning: Förvaltningen av kundernas pengar ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. För att nå god riskspridning fördelas investeringarna på olika tillgångsslag och marknader. Folksam Liv är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge kunderna en god avkastning.

En missnöjd kund kan lämna in ett klagomål till Folksam. Folksams klagomålshantering ger möjlighet att fånga upp problem, åtgärda dem och långsiktigt utveckla verksamhet och produkter. För kundnöjdhet samt kundernas inflytande, se även "Syfte och medlemsnytta" samt "Demokratiska processer" ovan.

Fullmäktige

Folksam Livs högsta beslutande organ är fullmäktige. Information om fullmäktige publiceras i god tid på www.folksam.se. Där finns även möjlighet att anmäla frågor till fullmäktigemötet. Försäkringstagare har möjlighet att närvara på fullmäktigemötet och anmälan för detta finns även det på webbplatsen. Fullmäktige beslutar om val av styrelseledamöter, styrelseordförande och revisorer. Valberedningens förslag till fullmäktigeordförande finns med i kallelsen till fullmäktige. För granskning av företagets verksamhet och interna kontroll ur ett kund- och ägarperspektiv, utses även fyra lekmannarevisorer, vilka avger sin rapport på fullmäktigemötet. Möteshandlingar publiceras på webbplatsen efter genomfört fullmäktigemöte.

Valberedningen

Valberedningen är fullmäktiges organ med uppgift att bereda fullmäktiges beslut i val- och arvodesfrågor i enlighet med bolagsordningen och med hänsyn till samtliga kundgrupper som finns representerade i fullmäktige. Valberedningens sammansättning och den process som ska tillämpas för arbetet regleras i en instruktion för valberedningen. Valberedningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta förslag till val av fullmäktigeordförande, styrelseledamöter och styrelseordförande. Förslag ska även lämnas på val av revisorer, lekmannarevisorer och kundombudsman. Vidare ska förslag lämnas på ersättningar till fullmäktigeordförande, fullmäktigeledamöter, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter i styrelsens utskott, valanordnare, revisorer/revisionsbyrå och lekmannarevisorer.

Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Information om detta finns på www.folksam.se. Där finns även möjlighet att lämna förslag till valberedningen.

Styrelsen

I ett kundägt företag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Folksam Livs styrelse har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande. Utöver det utses även arbetstagarrepresentanter. I valberedningens arbete med förslag till styrelseledamöter beaktas den samlade kompetens och erfarenhet som svarar upp mot företagets totala behov. Varje år hålls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter. För information om styrelseledamöter samt deras samlade kompetens, se sid 67.

Styrelsen gör en årlig utvärdering av styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. Resultatet rapporteras och diskuteras på styrelsemötet i december. Rapporten delges därefter även valberedningen.

Ersättning till ledande befattningshavare

Folksam Livs och Folksam Saks gemensamma ersättningsutskott bereder och lämnar förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och ledamöter i koncernledningen. Principerna fastställs av styrelserna och godkänns av respektive fullmäktige. Folksam delar inte ut bonusar eller förmånsbaserade pensioner till ledande befattningshavare.

Finansiella rapporter

Koncernen och moderföretaget

Förvaltningsberättelse	31	Årsredovisningens undertecknande	198
Hållbarhetsbilagor för årlig information	45	Definitioner och begrepp	199
Resultaträkning	79	Bolagsbenämningar	201
Rapport över totalresultat	81	Revisionsberättelse	202
Resultatanalys, moderföretaget	82		
Balansräkning	84		
Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen	87		
Rapport över förändringar i eget kapital, moderföretaget	89		

Noter

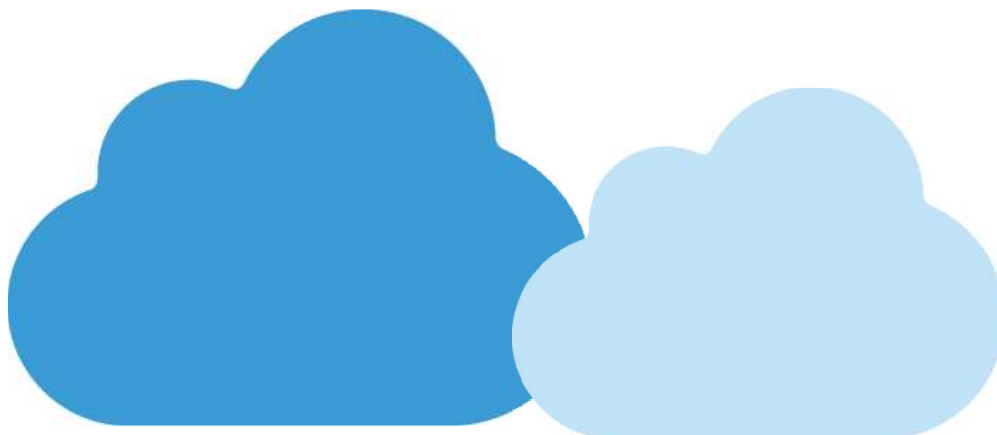
Not 1	Väsentliga redovisningsprinciper	90	Not 27	Fordringar avseende direkt försäkring	155
Not 2	Upplysningar om risker	94	Not 28	Övriga fordringar	155
Not 3	Premieinkomst	121	Not 29	Finansiella tillgångar och skulder	156
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	121		Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	168
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	122	Not 30	Förutbetalda anskaffningskostnader	170
Not 6	Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	122	Not 31	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	170
Not 7	Intäkter från avtal med kunder	122	Not 32	Ej intjänade premier och kvardröjande risker	170
Not 8	Utbetalda försäkringsersättningar	124	Not 33	Livförsäkringsavsättning	171
Not 9	Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter angiven återförsäkring)	124	Not 34	Oreglerade skador	173
Not 10	Driftskostnader	125	Not 35	Återbäring och rabatter	174
Not 11	Kapitalavkastning, kostnader	126	Not 36	Villkorad återbäring	174
Not 12	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	127	Not 37	Fondförsäkringsåtaganden	175
Not 13	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	128	Not 38	Pensioner och liknande förpliktelser	175
Not 14	Obeskattade reserver	132	Not 39	Skulder avseende direkt försäkring	180
Not 15	Skatter	133	Not 40	Skulder till kreditinstitut	180
Not 16	Andra immateriella tillgångar	136	Not 41	Övriga skulder	180
Not 17	Byggnader och mark	139	Not 42	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	180
Not 18	Aktier och andelar i koncernföretag	143	Not 43	Ställda säkerheter	181
Not 19	Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	147	Not 44	Eventualförpliktelser	182
Not 20	Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	149	Not 45	Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	183
Not 21	Aktier och andelar	150	Not 46	Leasing	183
Not 22	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	151	Not 47	Upplysningar om närstående	185
Not 23	Övriga lån	152	Not 48	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	190
Not 24	Utlåning till kreditinstitut	152	Not 49	Tvister	197
Not 25	Derivat	153	Not 50	Disposition av företagets vinst eller förlust	197
Not 26	Upplysning om kvittning	155	Not 51	Väsentliga händelser efter balansdagen	197

Resultaträkning

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2023	2022	2023	2022
Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelsen					
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst	3	733	769	733	769
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		0	0	0	0
Summa		733	769	733	769
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		17	-	17	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8				
Före avgiven återförsäkring		-769	-724	-769	-724
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		-92	-20	-92	-20
Återförsäkrares andel		0	-1	0	-1
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-65	-	-65	-
Driftskostnader	10, 7	-120	-109	-120	-109
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-295	-86	-295	-86
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst	3	6 343	14 652	6 067	14 427
Premier för avgiven återförsäkring		-11	-23	-11	-23
Summa		6 332	14 629	6 056	14 404
Intäkter från investeringsavtal	7	291	297	13	13
Kapitalavkastning, intäkter	4	3 323	18 785	3 273	19 377
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5				
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		28 728	29	160	-
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		7 321	2 005	7 357	-
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	6, 7	1 059	1 274	9	7
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8				
Före avgiven återförsäkring		-6 114	-8 022	-5 711	-7 467
Återförsäkrares andel		3	4	3	4
Förändring i avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		-213	62	-220	62
Återförsäkrares andel		1	-6	1	-6
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	9				
Livförsäkringsavsättning					
Före avgiven återförsäkring		-433	11 058	-433	11 058
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Villkorad återbäring		-59	71	-59	71
Fondförsäkringsåtagande		-28 193	34 185	-158	150

Resultaträkning forts.

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2023	2022	2023	2022
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-203	-21	-203	-21
Driftskostnader	10, 7	-1 467	-1 749	-777	-1 028
Kapitalavkastning, kostnader	11	-1 360	-5 591	-1 277	-5 367
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12				
livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		-	-33 987	-	-149
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		-1 042	-31 801	-312	-32 415
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)		0	0	-	-
Andel i intresseföretags resultat		-62	319	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 914	1 542	7 724	-1 308
Icke-teknisk redovisning					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-295	-86	-295	-86
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 914	1 542	7 724	-1 308
Kapitalavkastning, intäkter	4	240	658	121	609
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	532	-	271	-
Kapitalavkastning, kostnader	11	-59	-168	-48	-150
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12	-12	-1 075	-12	-733
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-17	-	-17	-
Övriga kostnader		-2	-4	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		8 302	867	7 745	-1 668
Bokslutsdispositioner	14	-	-	642	-10
Resultat före skatt		8 302	867	8 387	-1 678
Skatt på årets resultat	15	-1 347	-304	-888	-69
Årets resultat		6 956	563	7 500	-1 747
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		6 706	297	7 500	-1 747
Innehav utan bestämmande inflytande		250	266	-	-



Rapport över totalresultat

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2023	2022	2023	2022
Årets resultat		6 956	563	7 500	-1 747
Poster som inte kan omföras till årets resultat					
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		-228	842	-	-
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till årets resultat	15	18	-63	-	-
Del i intresseföretags skatt hänförligt till poster som inte kan återföras till årets resultat	15	0	0	-	-
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat					
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		-	-16	-	-
Övrigt totalresultat för året efter skatt		-209	763	-	-
Årets totalresultat		6 747	1 326	7 500	-1 747
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		6 506	1 035	7 500	-1 747
Innehav utan bestämmande inflytande		241	291	-	-



Resultatanalys

Moderföretaget	Livförsäkringsrörelsen							Skadeför- säkrings- rörelse
	Mkr	Totalt	Avgifts- bestämd tradition- ell för- säkring	Fond- försäkring	Gruppliv- försäkring	Sjukför- säkring	Premie- befrielse- försäkring	Mottagen återför- säkring
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)								
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	733	-	-	-	-	-	-	733
Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker	0	-	-	-	-	-	-	-
	733	-	-	-	-	-	-	733
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	6 067	4 818	0	1 069	109	70	2	-
Premier för avgiven återförsäkring	-11	0	-	-1	-5	-4	0	-
	6 056	4 818	0	1 068	104	65	2	-
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	17							17
Intäkter från investeringsavtal	13	5	8	-	-	-	-	-
Kapitalavkastning, intäkter	3 273	2 889	0	254	96	32	2	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	7 518	6 496	160	571	216	71	3	-
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	9	3	6	-	-	-	-	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)								
Utbetalda försäkringsersättningar								
Före avgiven återförsäkring	-6 479	-4 292	-1	-1 271	-95	-63	12	-769
Återförsäkrarens andel	3	-	-	-	2	1	-	0
Förändring i oreglerade skador								
Före avgiven återförsäkring	-312	-228	-	4	8	-6	1	-92
Återförsäkrarens andel	1	-	-	-	1	0	0	0
Förändring i Övriga/andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-650	-475	-158	-18	0	0	-	0
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-268	-17	-	-66	-85	-35	-	-65
Driftskostnader	-896	-603	-15	-114	-32	-4	-9	-120
Kapitalavkastning, kostnader	-1 277	-1 126	-	-100	-38	-13	-1	-
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-312	-275	-	-25	-9	-3	0	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-295	-	-	-	-	-	-	-295
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	7 724	7 195	1	304	168	46	10	-
Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring)	-132	-22	-	1	-38	-17	13	-70
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Livförsäkringsavsättningar	57 685	57 348	-	333	2	2	-	-
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	0	-	-	-	-	-	-	0
Oreglerade skador	2 473	566	-9	254	528	238	3	893
Återbäring och rabatter	3 051	-	-	1 774	809	206	-	261
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	63 209	57 915	-9	2 361	1 339	447	3	1 154

Resultatanalys forts.

Moderföretaget	Livförsäkringsrörelsen						Skadeför- säkrings- rörelse	
	Avgifts- bestämd traditionel I för- sättning	Fond- försäkring	Gruppliv- försäkring	Sjuk- försäkring	Premie- befrielse- försäkring	Mottagen återför- sättning	Sjukdom och olycksfall	
Mkr	Total							
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)								
Villkorad återbäring	507	507	-	-	-	-	-	
Fondförsäkringsåtaganden	1 256	-	1 256	-	-	-	-	
Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk	1 763	507	1 256	-	-	-	-	
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar								
Oreglerade skador	-28	-	-	-	-18	-7	0	
Konsolideringsfond	40 265	30 703	0	5 296	1 486	504	-	

Resultatanalysen gäller direkt försäkring av svenska risker.



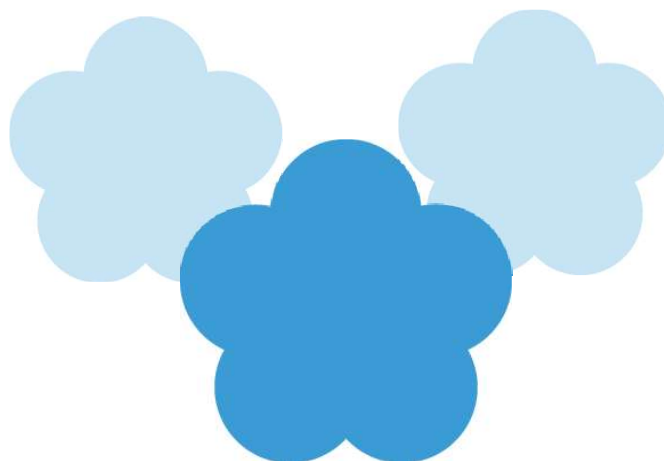
Balansräkning

Tillgångar		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	16	249	236	130	108
Summa		249	236	130	108
Placeringsstillgångar					
Byggnader och mark	17	10 217	10 790	5 421	5 677
Placeringar i koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i					
Aktier och andelar i koncernföretag	18	11	11	6 149	5 094
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag		-	-	50	1 087
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	19	1 671	1 524	997	596
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag		465	872	465	872
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	20	256	258	256	258
Summa		2 402	2 665	7 917	7 907
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	21	41 248	36 346	39 632	34 554
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22	55 852	55 775	52 785	53 216
Övriga lån	23	2 258	1 699	2 258	1 699
Utlåning till kreditinstitut	24	360	1 100	360	1 100
Derivat	25	2 013	770	2 013	770
Summa		101 730	95 690	97 048	91 340
Summa placeringstillgångar		114 350	109 145	110 385	104 923
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar		229 493	198 669	1 256	1 080
Summa		229 493	198 669	1 256	1 080
Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador	35	28	27	28	27
Summa		28	27	28	27

Balansräkning forts.

Tillgångar		Koncernen		Moderföretaget	
		Not	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Mkr					
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	27	4	4	2	2
Fordringar avseende återförsäkring		-	1	-	-
Aktuell skattefordran		69	215	60	201
Uppskjuten skattefordran	15	18	19	-	-
Övriga fordringar	28	1 060	589	632	278
Pensioner och liknande förpliktelser	39	-	5	-	-
Summa		1 152	832	693	480
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar		1	1	-	-
Kassa och bank ¹⁾		8 359	7 199	5 060	4 686
Övriga tillgångar ¹⁾	28, 42	1 151	1 104	-	-
Summa		9 510	8 304	5 060	4 686
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter		363	280	363	279
Förutbetalda anskaffningskostnader	31	81	140	-	-
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	32	256	238	16	15
Summa		700	658	378	294
Summa tillgångar		355 483	317 871	117 929	111 598

¹⁾ Omklassificering har skett av redovisningsmedel för 2022 mellan Kassa och bank och Övriga tillgångar.



Balansräkning forts.

Eget kapital, avsättningar och skulder		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital					
Konsolideringsfond		40 430	45 552	40 265	44 898
Andra fonder		884	1 117	130	108
Balanserad vinst/förlust		4 749	2 162	-	-
Årets resultat		6 706	297	7 500	-1 747
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna		52 770	49 128	47 895	43 259
Innehav utan bestämmande inflytande		1 746	1 505	-	-
Summa eget kapital		54 516	50 633	47 895	43 259
Obeskattade reserver	14	-	-	156	798
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker		0	0	0	0
Livförsäkringsavsättning	34	57 685	57 252	57 685	57 252
Oreglerade skador	35	2 600	2 283	2 473	2 161
Återbäring och rabatter	36	3 051	3 017	3 051	3 017
Summa		63 336	62 553	63 209	62 431
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)					
Villkorad återbäring	37	507	482	507	482
Fondförsäkringsåtaganden	38	229 772	198 784	1 256	1 080
Summa		230 279	199 265	1 763	1 561
Andra avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	39	85	-	-	-
Aktuell skatteskuld		217	92	9	-
Uppskjuten skatteskuld	15	868	717	695	421
Övriga avsättningar		7	17	-	-
Summa		1 177	825	704	421
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	40	307	33	51	24
Skulder avseende återförsäkring		6	12	0	12
Skulder till kreditinstitut	41	2 178	642	2 178	642
Derivat	25	350	1 092	350	1 092
Övriga skulder	42	2 998	2 416	1 373	1 022
Summa		5 839	4 194	3 952	2 791
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	43	335	400	251	336
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		355 483	317 871	117 929	111 598

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna									
	Bundet eget kapital					Balans -erad vinst eller Årets resultat	Eget kapital hänförligt till för- säkrings- tagarna	Innehav utan bestäm- mande infly- tande ³⁾	Totalt eget kapital	
	Konsolideringsfond	Andra fonder								
Mkr	Konso- liderings- fond	Eget kapital- andel i obeskattade reserver	Kapital - andels- fond	Fond för utveck- lings- utgifter ¹⁾	Omrä- knings- reserv ²⁾	förlust	Årets resultat			
Ingående balans										
2022-01-01	71 449	650	872	207	16	6 250	31 048	110 491	4 118	114 609
Vinstdisposition	28 968	-	-	-	-	2 079	-31 048	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-3 949	-	-	-	-	-	-	-3 949	-	-3 949
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	10	-	-	-	-10	-	-	-	-
Förändring i intresseföretags eget kapital	-	-	-39	-	-	39	-	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-	-58	-58
Beståndsöverlåtelse ⁴⁾	-48 467	-7	-224	-126	-	-6 625	-	-55 449	-2 846	-58 295
Utbetalning överskottsmedel	-3 000	-	-	-	-	-	-	-3 000	-	-3 000
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter	-110	-	-	122	-	-12	-	-	-	-
Återföring avsättning till fond för utvecklingsutgifter	7	-	-	-14	-	7	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	319	-	-	-319	297	297	266	563
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-16	753	-	737	26	763
Årets totalresultat	-	-	319	-	-16	434	297	1 035	291	1 326
Utgående balans										
2022-12-31	44 898	653	928	189	-	2 162	297	49 128	1 505	50 633



Rapport över förändringar i eget kapital forts.

Koncernen	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna									
	Bundet eget kapital									
Mkr	Konsolideringsfond		Andra fonder			Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna	Innehav utan bestämmande inflytande ³⁾	Totalt eget kapital
	Konso- liderings- fond	Eget kapital- andel i obeskattade reserver	Kapital - andels- fond	Fond för utveck- lings- utgifter ¹⁾	Omräk- nings- reserv ²⁾					
Ingående balans										
2023-01-01	44 898	653	928	189	-	2 162	297	49 128	1 505	50 633
Vinstdisposition	-1 747	-	-	-	-	2 044	-297	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-2 864	-	-	-	-	-	-	-2 864	-	-2 864
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-488	-	-	-	488	-	-	-	-
Förändring i intresseföretags eget kapital	-	-	-192	-	-	192	-	-	-	-
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter	-42	-	-	51	-	-9	-	-	-	-
Återföring avsättning till fond för utvecklingsutgifter	19	-	-	-30	-	10	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	-62	-	-	62	6 706	6 706	250	6 956
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-201	-	-201	-9	-209
Årets totalresultat	-	-	-62	-	-	-139	6 706	6 505	241	6 747
Utgående balans										
2023-12-31	40 265	165	674	210	-	4 749	6 706	52 770	1 746	54 516

¹⁾ Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

²⁾ Omräkningsreserver avser omräkning av utländska verksamheter.

³⁾ Innehav utan bestämmande inflytande avser andra ägare i vinstutdelande företag inom Folksam Liv-koncernen.

⁴⁾ Den 1 november 2022 genomfördes en beståndsöverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.

Folksam Liv är ett icke vinstutdelande försäkringsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning. Konsolideringsfonden får enligt bolagsordningen också utnyttjas för att tilldela återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Rapport över förändringar i eget kapital

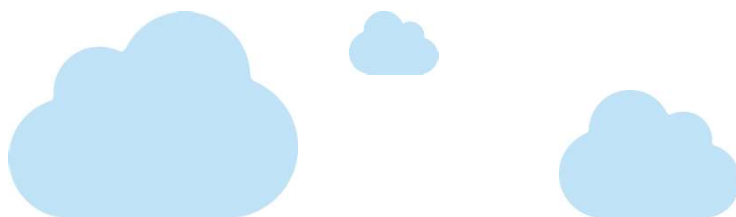
Moderföretaget	Bundet eget kapital			
	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter	Årets resultat	Totalt eget kapital
Mkr				
Ingående balans 2022-01-01	71 449	131	28 968	100 548
Föregående års vinstdisposition	28 968	-	-28 968	-
Tilldelad återbäring	-3 949	-	-	-3 949
Utbetalning överskottsmedel ¹⁾	-3 000	-	-	-3 000
Beståndsöverlåtelse ²⁾	-48 467	-126	-	-48 593
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter ³⁾	-110	110	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	7	-7	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-1 747	-1 747
Utgående balans 2022-12-31	44 898	108	-1 747	43 259
Ingående balans 2023-01-01	44 898	108	-1 747	43 259
Föregående års vinstdisposition	-1 747	-	1 747	-
Tilldelad återbäring	-2 864	-	-	-2 864
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter ³⁾	-42	42	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	19	-19	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	7 500	7 500
Utgående balans 2023-12-31	40 265	130	7 500	47 895

¹⁾ Fördelningen av överskott är reglerad i företagets konsolideringspolicy i de försäkringstekniska riktlinjerna. Då överskottet är preliminärt och inte garanterat, betraktas detta som riskkapital och ingår i företagets konsolideringsfond. Överskottet tilldelas i samband med utbetalning enligt de interna regelverk som finns och redovisas direkt mot eget kapital.

²⁾ Den 1 november 2022 genomfördes en beståndsöverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.

³⁾ Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

Folksam Liv är ett icke vinstutdelande försäkringsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning. Konsolideringsfonden får enligt bolagsordningen också utnyttjas för att tilldela återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.



Noter

Not 1. Väsentliga redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 1.1 Läsanvisningar
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
- 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
- 2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Livs finansiella rapporter
- 2.3 Väsentliga uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
- 2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisningen 2023
- 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt övriga regelverk för räkenskapsår 2024 eller senare
- 2.6 Koncernredovisning
- 2.7 Utländsk valuta
- 2.8 Försäkringsavtal

1 Allmän information

Årsredovisningen avser Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med organisationsnummer 502006-1585 med säte i Stockholm, adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Folksam Liv är ett ömsesidigt och därmed kundägt försäkringsföretag, i stället för att dela ut vinst till aktieägare går den tillbaka till kunderna.

1.1 Läsanvisningar

Övergripande redovisningsprinciper, väsentliga uppskattningar och bedömningar samt nya och förändrade redovisningsprinciper beskrivs nedan. Övriga väsentliga redovisningsprinciper såsom fastigheter, finansiella instrument, försäkringstekniska avsättningar samt pensioner och liknande förpliktelser beskrivs i anslutning till respektive not i syfte att ge ökad förståelse för respektive redovisningsområde.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernens och moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, och dess ändringsföreskrifter. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Både koncernen och moderbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av ÅRFL, RFR samt FFFS 2019:23. Detta innebär att samtliga EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt det är möjligt.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Livs finansiella rapporter

Folksam Livs funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontals kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisningen 2023.

2.3 Väsentliga uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna framgår i tabellen nedan och presenteras närmare i anslutning till respektive not enligt tabellens hänvisningar.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar	Not ¹⁾	
Fastigheter	2, 17	Upplysningar om risker, Byggnader och mark
Finansiella instrument	2, 29	Upplysningar om risker, Finansiella tillgångar och skulder
Försäkringstekniska avsättningar	2, 34, 35	Upplysningar om risker, Livförsäkringsavsättningar, Oreglerade skador
Pensioner och liknande förpliktelser	39	Pensioner och liknande förpliktelser

¹⁾ Hånslighetsanalyser framgår i not 2 Upplysningar om risker

2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisning 2023

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

2.4.1.1 Ändringar av IAS 1 Utformning av finansiella rapporter och IFRS Practice Statement 2 Making Materiality Judgement: Disclosures of Accounting Policies

Ändringarna i IAS 1 Utformning av finansiella rapporter syftar till att öka användbarheten av upplysningar om tillämpade redovisningsprinciper, genom att endast beskriva väsentliga principer i stället för betydande principer. Enligt IAS 1 är information om redovisningsprinciper väsentlig om den, när den övervägs tillsammans med annan information i företagets finansiella rapporter, rimligen kan förväntas påverka beslut som användarna fattar på grundval av dessa finansiella rapporter.

IAS 1 anger fem exempel när det är troligt att det bör övervägas om upplysningar om redovisningsprinciper är väsentlig:

- Företaget har ändrat en redovisningsprincip, med väsentliga effekter på informationen i de finansiella rapporterna
- Företaget har valt en princip i situationer när IFRS tillåter mer än en princip, exempelvis värdering till verkligt värde snarare än anskaffningsvärde för förvaltningsfastigheter
- Företaget har utarbetat en princip i enlighet med IAS 8, i brist på befintlig princip inom IFRS
- Redovisningsprinciper relaterat till områden för vilka företaget har gjort väsentliga bedömningar eller uppskattningar
- Redovisningen är komplex och användare av företagets finansiella rapporter skulle annars inte förstå de väsentliga transaktionerna, andra händelserna eller förhållandena

Väsentlighet kan därmed bero på såväl karaktär som omfattning på transaktionen. Sammanfattningsvis efterfrågas fler företagsspecifika upplysningar och färre irrelevanta upplysningar om tillämpade redovisningsprinciper. Viktigt är att oväsentlig information inte döljer väsentlig information. Ändringen är tillämplig från 1 januari 2023.

Med utgångspunkt från den vägledning som lämnats i IAS 1 har Folksam Liv gjort en bedömning av vad som bör betraktas som väsentlig information att lämna om tillämpade redovisningsprinciper. Information om poster som bedöms vara av väsentlig karaktär och omfattning samt föremål för väsentliga uppskattningar och bedömningar lämnas därmed i de finansiella rapporterna, övrig information som betraktas som oväsentlig har tagits bort.

Folksam Liv har även ändrat strukturen för presentation av informationen om tillämpade redovisningsprinciper. Endast generella, övergripande och ändrade redovisningsprinciper beskrivs i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper. Där lämnas även information om nya eller ändrade redovisningsregler. Övrig väsentlig information om tillämpade redovisningsprinciper beskrivs i anslutning till respektive not. Folksam Liv har bedömt att övriga nya och ändrade redovisningsstandarder och tolkningar från IASB för räkenskapsåret 2023 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.2 Nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen

Folksam Liv har bedömt att nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen för räkenskapsåret 2023 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.3 Ändringar i övriga regelverk

Folksam Liv har bedömt att ändringar i övriga regelverk för räkenskapsåret 2023 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt övriga regelverk för räkenskapsår 2024 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder i kraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2024 eller senare och har inte för tidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

Folksam Liv har bedömt att nya och ändrade redovisningsstandarder och tolkningar från IASB inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.5.2 Ändrade redovisningsföreskrifter från Finansinspektionen

Folksam Liv har bedömt att nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.5.3 Ändringar i övriga regelverk

Folksam Liv har bedömt att ändringar i övriga regelverk inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Koncernredovisning

I avsnitten 2.6.1–2.6.3 lämnas upplysningar om tillämpade konsolideringsprinciper i koncernredovisningen gällande för Folksam Livs innehav i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag samt övriga företag i vilka det finns ett ägarintresse i.

Där skillnader är förekommande, lämnas kompletterande information om hur innehaven redovisas i moderföretagets finansiella rapporter i *Not 18 Aktier och Andelar i koncernföretag*, *Not 19 Aktier och Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag samt Not 20 Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i*. Moderföretag och dotterföretag utgör tillsammans en "koncern" och i årsredovisningen används emellanåt begreppet "koncernföretag" för att syfta till dessa företag.

2.6.1 Hantering av dotterföretag i koncernredovisningen

Folksam Liv (moderföretaget) klassificerar som dotterföretag de företag som det (direkt och/eller indirekt) innehar mer än hälften av rösterna för. Vid bedömningen av om sådana förhållanden föreligger, beaktas även potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Folksam Liv konsoliderar normalt samtliga av sina dotterföretag då företaget genom sin rösträttsandel anses utöva ett bestämmande inflytande i dessa företag. Detta gäller så till vida att inte dotterföretagets ringa storlek bedöms vara utan väsentlig betydelse för koncernens resultat och ställning eller då särskilda skäl föreligger.

Dotterföretags finansiella rapporter konsolideras i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten, med vilket avses den tidpunkt som det bestämmande inflytandet först erhålls. Dotterföretag fortsätter att konsolideras fram till den tidpunkt när det bestämmande inflytandet upphör. Vid konsolidering av dotterföretag tillämpas förvärvsmetoden samt enhetssynen.

För delägda dotterföretag tillämpas två alternativ för att redovisa innehav utan bestämmande inflytande: att antingen redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella nettotillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

Aktier och andelar i dotterföretag som inte konsolideras redovisas i koncernredovisningen till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar, konsekvent med hur innehaven redovisas i moderföretagets finansiella rapporter. Folksam Liv har dotterföretag som är tjänstepensionsaktiebolag och som drivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär ett vinstutdelningsförbud. Dessa dotterföretag konsolideras inte, då villkoren enligt ÅRL 7 kap 5§ andra stycket punkt 1 anses vara uppfyllt med avseende på att hela överskottet i ej vinstutdelande tjänstepensionsaktiebolag tillfaller försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade i form av återbäring och således inte kan disponeras av moderföretaget Folksam Liv. Utöver Folksam Livs innehav i ej vinstutdelande tjänstepensionsaktiebolag, gäller även att dotterföretag som är under likvidation inte konsolideras (dotterföretag som tidigare konsoliderats upphör att göra det från den tidpunkt de trätt i likvidation, då Folksam Livs bestämmande inflytande i dotterföretaget därmed anses upphöra).

2.6.2 Hantering av intresseföretag och gemensamt styrda företag i koncernredovisningen

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen anses utöva ett betydande inflytande och där företaget vidare inte uppfyller villkoren på att utgöra antingen ett dotterföretag eller ett gemensamt styrt företag. Med ett betydande inflytande menas att Folksam Liv kan utöva ett inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen i intresseföretaget. Betydande inflytande erhålls vanligtvis då Folksam Liv innehar rösträttsandel på mellan 20 och 50 procent.

Gemensamt styrda företag är de företag i vilka koncernen tillsammans med andra anses utöva ett gemensamt bestämmande inflytande och där företaget vidare inte uppfyller villkoren på att utgöra antingen ett dotterföretag eller ett intresseföretag. Med ett gemensamt bestämmande inflytande menas att Folksam Liv samäger företaget tillsammans med någon annan (en eller flera parter) och med vilka de gemensamt kan utöva ett bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen i företaget. Gemensamt bestämmande inflytande erhålls vanligen via respektive ägares rösträttsandel och/eller via särskilda avtal som reglerar hur det gemensamma styret går till i företaget.

Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet respektive gemensamt bestämmande inflytandet erhålls i dessa företag redovisas andelar i intresseföretag samt gemensamt styrda företag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet respektive gemensamt bestämmande inflytandet upphör.

2.6.3 Hantering av innehav i övriga företag som det finns ett ägarintresse i

I koncernredovisningen gäller att de företag i vilka antingen moderföretaget Folksam Liv eller enskilt övriga koncernföretag innehar en direktägd kapitalandel som uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget, men där företaget i övrigt inte utövar inflytande i innehavet och där innehavet därmed inte uppfyller villkoren på att utgöra ett dotter-, intresse- eller gemensamt styrt företag enligt ovan kriterier, utgör de innehav som i koncernredovisningen upptas som "övriga företag som det finns ett ägarintresse i". Innehaven i dessa företag värderas i koncernredovisningen förenligt med de värderingsprinciper som också tillämpas för företagets övriga innehav i Aktier och andelar.

2.7 Utländsk valuta

2.7.1 Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av monetära och icke-monetära tillgångar och skulder utländsk valuta värderade till verkligt värde används balansdagens stängningskurser. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Valutakursförändringar omfattar såväl realiserade som orealiserade resultat och redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Värdeförändringar hänförliga till valutakursförändringar presenteras åtskilt från förändringar i verkligt värde exklusive valutakurseffekter.

2.7.2 Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av de valutakurser som förelagat vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital i en omräkningsreserv.

2.8 Försäkringsavtal

2.8.1 Hantering av försäkringsavtal

Försäkringsavtal med traditionell förvaltning och garanti, innehåller betydande inslag av diskretionära delar. Med diskretionära delar avses i detta fall ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade (återbäring). Dessa delar redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkringstagarna eller annan förmånsberättigad. Tilldelning av återbäring redovisas som minskning av eget kapital. Detta då Folksam Liv förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna, såväl när det gäller tidpunkt som belopp.

Samtliga fondförsäkringsavtal och avtal med villkorad återbäring uppdelas i redovisningen i en försäkringsdel och en investeringsdel. Uppdelningen ger en tydlig redovisning av hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. In- och utbetalningar för investeringsdel redovisas över balansräkningen som insättningar och uttag (inom försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk). Intäkter för investeringsdelen består främst av de avgifter som tas ut för förvaltning av avtalen samt de rabatter som erhålles från respektive fondbolag. Dessa intäkter redovisas i resultaträkningen som Intäkter från investeringsavtal respektive Övriga tekniska intäkter. Som försäkringsdel redovisas följande: Avtal med negativ risksumma delas upp - frigjord risksumma redovisas som premieinkomst och arvsvinst som en försäkringsersättning. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie redovisas som premieinkomst och tillskjuten risksumma som en försäkringsersättning. Mer information gällande företagets intäkter från dessa avtal framgår av Not 6 och Not 7.

Grupp, sjuk- och premiebefrielseförsäkring samt dödsfallsförsäkring redovisas i sin helhet som försäkringsavtal. För väsentliga redovisningsprinciper gällande försäkringstekniska avsättningar, se not 33 Ej intjänade premier och kvardröjande risker, not 34. Livförsäkringsavsättning, not 35. Oreglerade skador, not 36. Återbäring och rabatter. Gällande försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, se not 37. Villkorad återbäring samt not 38. Fondförsäkringsåtaganden.

2.8.2 Ändrade regelverk med påverkan på redovisning av försäkringsavtal

Med anledning av att redovisningsstandard IFRS 4 Försäkringsavtal har fasats ut 1 januari 2023, sker klassificering och redovisning av försäkringsavtal helt med utgångspunkt från ÅRFL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23). Folksam Livs bedömning är att förändringen inte ger någon påverkan på de finansiella rapporterna, förutom att avsnitt 2.8.1 är anpassad till angiven lag och föreskrifter samt att tidigare explicita hänvisningar lämnade till den tidigare standarden IFRS 4 fasats ut.

Not 2. Upplysningar om risker

Innehållsförteckning

- 1 Riskhantering, organisation och ansvar samt kapitalhantering
- 2 Försäkringsrisker
- 3 Finansiella risker
 - 3.1 Marknadsrisker
 - 3.2 Kreditrisker
 - 3.3 Finansiell koncentrationsrisk
 - 3.4 Likviditetsrisker
- 4 Operativa risker och affärsrisker

Denna not beskriver Folksam Livs riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker och affärsrisker. Risknoten för Folksam Liv-koncernen adresserar risker för de i koncernen konsoliderade företagen, se Ägarförhållanden och koncernstruktur i förvaltningsberättelsen. Övriga icke konsoliderade företag följer samma principer för riskhantering som Folksam-Liv koncernen men information om risker lämnas i respektive företags årsredovisning. Se årsredovisningar för Folksam Tjänstepension AB samt KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ). Årsredovisningarna finns på www.folksam.se samt www.kpa.se.

1 Riskhantering, organisation och ansvar samt kapitalhantering

Företagets riskhantering

Riskstrategi

Folksam Livs riskstrategi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte önskas men som är en oundviklig konsekvens av verksamheten, exempelvis operativa risker, ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska vidare enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Folksam Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagar-kollektivet. Eftersom syftet med företagets verksamhet är att garantera att företagets åtaganden uppfylls och att skapa värde för ägarna, dvs kunderna, är riskhantering en central komponent i Folksam Livs verksamhetsstyrning.

Riskhanteringssystem

Folksam Livs riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, mätas, övervakas, hanteras och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat.

Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, mätas, övervakas, hanteras och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat.

Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Liv kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam Livs riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, mäts, övervakas, hanteras och rapporteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering. Viktiga komponenter i riskaptitramverket är riskaptit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskaptiten uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget (gruppen) önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera.

Företagets (gruppens) riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskaptitramverket binder samman företagets (gruppens) processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskaptitramverkets utformning.

Egen risk- och solvensbedömning

Den samlade effekten som Folksam Livs övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalisering både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen vilka analyser som ska utföras och den rapport som sammanfattar resultaten av den egna risk- och solvensbedömningen.

Företaget har under 2023 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för perioden 2024 till 2028. Utöver ett basscenario analyseras ett utmanande scenario samt ett finansiellt stresstest. I det utmanande scenariot faller tillväxten, arbetslösheten ökar och räntorna fortsätter stiga. Sammanhängande effekter på affärsverksamheten samt avkastningen analyseras. I det finansiella stresstestet faller alla tillgångar samtidigt vid prognosperiodens början. Risktoleransen överskrids i båda fallen och åtgärder att vidta är identifierade. Företaget uppfyller dock samtliga legala krav på kapitalisering varför Folksam Liv bedöms vara tillräckligt kapitaliserat för att genomföra affärsplanen.

Även Folksam Liv-gruppen och de ingående dotterföretagen bedöms individuellt och sammantaget som finansiellt stabila och tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina strategier och affärsplaner under de kommande tre åren. Inget företag inom Folksam Liv-gruppen bedöms behöva kapitaltillskott under perioden 2024–2026.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt i förvaltningsberättelsen.

Riskhanteringsprocessen

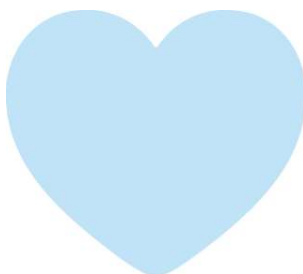
Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att kartlägga vilka händelser som kan inträffa med negativ inverkan på Folksam Liv och vad konsekvenserna blir om dessa inträffar. Alla materiella försäkringsrisker och finansiella risker mäts medan identifierade operativa risker och affärsrisker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras, kategoriseras och analyseras genom en bedömning av deras sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvens görs avseende kund- och varumärkespåverkan, ekonomisk påverkan och påverkan på regelefterlevnad.

Företagets riskaptitramverk är vägledande för beslut om hantering av risker och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras.

Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen stödjer första ansvarslinjen i dess arbete med riskhantering.

De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori. Enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet rapporterar kontinuerligt till vd och styrelse i enlighet med krav på innehåll och periodicitet som ställs i placeringspolicyn och placeringsriktlinjerna. Rapporteringens syfte är att utgöra underlag för bedömningar av och beslut om placeringsverksamheten. CFO rapporterar, minst fyra gånger per år, företagets ekonomiska ställning till vd och styrelse. Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets risk- eller kapitalposition.



Organisation och ansvar

Styrelsen i Folksam Liv har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Styrelsens ansvar

Styrelsen ansvarar innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskkapitit och risktolerans och säkerställer att riskkapititen och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut och dokumenteras.

Styrelsen för Folksam Liv har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därför fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse har vd inrättat kommittéer där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i dessa kommittéer.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, mäta/analysera, hantera, övervaka och rapportera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering. Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker.

Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering, intern kontroll och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering.

Riskhanteringsfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller försäkringsrisker ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner fastställs i styrande regelverk.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapital- och likviditetshandling i Folksam Liv. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av Folksam Liv avseende hantering av kapitalbas och likviditet.

Kapitalhanteringen är samordnad med Folksam Livs affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhantering. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav.

Med ändamålsenlig kapitalisering avses den storlek på kapitalbas och dess sammansättning som vid var tidpunkt möjliggör att klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten, genomföra beslutade strategier och affärsplaner och skapa god avkastning, i samtliga fall uppfyllande alla gällande regelverkskrav.

Folksam Livs ändamålsenliga kapitalisering regleras främst genom dess överskottshantering och riskaptitramverk.

Kapitalbas

Företagets kapitalbas består av kapitalposter av hög kvalitet, det vill säga nivå 1-kapital. I kapitalbasen ingår i huvudsak konsolideringsfond och en avstämningsreserv som består av balanserade vinstmedel och årets resultat, samt värderingsskillnader mellan balansräkningen som upprättas för solvensändamål respektive för finansiella rapporteringsändamål.

Kapitalkrav

Folksam Liv rapporterar, såväl externt som internt, kapitalkrav beräknade i enlighet med standardformeln i Solvens II. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav (ICR) enligt egen bedömning.

Risker i Folksam Liv

Folksam Livs risker delas in i fyra övergripande riskkategorier:

- Försäkringsrisker
- Finansiella risker
- Operativa risker
- Affärsrisker

Dessa riskkategorier är i sin tur indelade i olika underliggande riskkategorier och risker. I kommande avsnitt beskrivs Folksam Livs försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker samt affärsrisker.

2 Försäkringsrisker

Målet för Folksam Livs försäkringsverksamhet är att tillhandahålla ett brett utbud av produkter, som svarar mot våra kunders behov. Folksam Liv ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

Folksam Liv erbjuder såväl livförsäkring som skadeförsäkring. Livförsäkringen utgörs av både olika former av sparandeförsäkring (traditionell livförsäkring, traditionell livförsäkring med villkorad återbäring samt fondförsäkring) och av riskförsäkring (gruppliv- och tjänstegruppliv-försäkring samt sjuk- och premiebefrielseförsäkring).

Inom ramen för skadeförsäkringsverksamheten finns riskförsäkring i form av sjuk- och olycksfallsförsäkring. Folksam Liv mottar även viss återförsäkring från livförsäkringsföretag inom Folksam.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms, försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. Korrekt prissättning tryggar Folksam Livs långsiktiga lönsamhet. De försäkringstekniska avsättningarna måste vara tillräckliga och fördelningen av överskott skälig. Såväl risker som principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt.

Det breda produktutbudet exponerar Folksam Liv för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs. Försäkringstekniska avsättningar beräknas och överskott fördelas till försäkringsavtalen och över tid. Riskerna hanteras även genom fastställda teckningslimiter, produkt- och teckningsregler. Ett brett produktutbud och stora försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. I Folksam Liv är risken för minskad dödlighet bland försäkrade med traditionell livförsäkring den dominerande dödlighetsrisken. Om dödligheten överskattas vid tecknande av försäkring kan det leda till att för höga ersättningar utlovas. En överskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga, liksom att fördelningen av överskott blir felaktig. Det förekommer även risk för ökad dödlighet både bland vissa sparandeprodukter och riskprodukter.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är störst för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktillstånd.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är störst för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen. Sjuklighetsriskerna hanteras också genom individuell återförsäkring av höga sjukrisksummor.

Olycksfallsrisk

Med olycksfallsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades olycksfallstillstånd. Riskerna hanteras genom att inträffade olycksfall i bestånden följs upp.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Underskattade driftskostnader kan till exempel medföra förluster på grund av att för höga ersättningar utlovas eller att otillräckliga avsättningar beräknas. Även fördelning av överskott påverkas av belastning för driftskostnader. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Många försäkringsprodukter, främst produkter med sparandeinslag, innehåller optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller återköp samt att avsluta premiebetalningen. Med annullationsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att premiebetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas eller återköps.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Liv inte når sina mål på grund av att utnyttjandet av dessa optioner avviker från vad som är förväntat. Dessa optionsrisker regleras i första hand genom försäkringsvillkor och ändringsregelverk. Målet är att avgiftsstrukturen ska vara utformad så att lönsamheten kan bibehållas och finansiell stabilitet upprätthållas. Vidare bör det säkerställas att avsättningarna har aktuella antaganden om annullationer samt att annullationer inte medför att oskäligen andel av överskottet utbetalas så att kvarvarande/övriga kunder drabbas negativt.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

Folksam Liv har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Återförsäkringsprogrammet har störst påverkan på resultatet för riskförsäkring.

Koncentrationsrisk avser risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker inom och mellan verksamhetsgrenar. Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riske exponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. Koncentrationsrisk kan även uppstå om Folksam Liv är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud.

Folksam Livs försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning. Koncentrationsrisken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring. Försäkringar med risk för förhöjd dödlighet eller sjuklighet är geografiskt spridda över Sverige. De är även spridda på ett stort antal olika försäkringar. Koncentrationsrisken för försäkringar med förhöjd dödlighet och sjuklighet är därmed begränsad.

Katastrof- och koncentrationsriskerna utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda risker kan förändringar i lagar och externa regelverk samt inflationsökning också få betydelse för Folksam Livs möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning av och exponering mot försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Dessutom beräknas ett internt kapitalkrav. De största försäkringsriskerna Folksam Liv är exponerat för är ökad länglevnad (minskad dödlighet) samt ett ökat utnyttjande av optioner. Ca 30 procent av Folksam Livs försäkringstekniska avsättningar utgörs år 2023 av försäkringar med länglevnadsrisk, medan ca 46 procent utgörs av försäkringar med option att återköpa eller flytta försäringen.

Mätning av försäkringsrisker sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. Avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden samt indikerar graden av exponering för olika typer av försäkringsrisker.

Koncentration av risk analyseras under rubriken "Koncentrationer av försäkringsrisk". Avsnittet "Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar" belyser över/underskott 2023-12-31 i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av de senaste fem skadeåren.

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam Livs interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om bedömningar avseende tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Rapporten redogör även för de brister som aktuariefunktionen har identifierat i sitt arbete och innehåller rekommendationer om åtgärder.

Extern rapportering sker i form av den aktuariella resultatanalysen i den kompletterande rapporteringen till Finansinspektionen, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftsresultat. I Folksam Livs egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som Folksam Liv är, eller kommer att bli, exponerad för under perioden 2024-2028.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk

I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet, sjuklighet, driftskostnader eller utnyttjandet av optioner förändrades. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

Antagandena om framtida dödlighet för sparförsäkring baseras på aktuell erfarenhet inom Folksam Liv kompletterade med antagna framtida dödlighetsreduktioner. I känslighetsanalysen antas att dödlighetsreduktionerna ökas med 50 procent. En minskad dödlighet ger ökade avsättningar för sparandeförsäkringar.

Känsligheten för utnyttjande av optioner visas genom att de antaganden om andelen försäkringar som annulleras minskar (tidigare ökar) med 50 procent och andelen försäkringar som ändrar utbetalningstid minskar med 10 procent.

Antaganden för sannolikheten att sjukfall upphör har stor påverkan på avsättningarna för lång sjuk- och premiebefrielseförsäkring. Känsligheten i avsättningarna för en förändring av dessa antaganden illustreras genom att anta att de minskas med 10 procent.

Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet för sparförsäkring.

För sjuk- och olycksfallsprodukter som tillhör skadeförsäkring, där avsättningarna inte baseras på antaganden, visas hur avsättningarna påverkas av en genomsnittlig ökning av skadekostnader med 10 procent.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

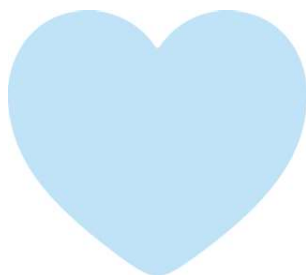
Tabellen omfattar enbart moderföretaget Folksam Liv. I den konsoliderade koncernredovisningen ingår även två dotterföretag med fondförsäkringsverksamhet, Folksam Fondförsäkring och Folksam LO Tjänstepension. I dessa företag finns viss dödlighetsrisk, men avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden. I Folksam Fondförsäkring finns dessutom en mycket begränsad verksamhet som exponeras för sjuklighetsrisk. De tillkommande försäkringsriskerna bedöms på koncernnivå ge en försumbar påverkan på de försäkringstekniska avsättningarna och därför ingår inte dessa företag i nedanstående tabell.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk

Mkr						
Moderföretaget 2023	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt		Effekt på eget kapital		
Försäkringstekniska avsättningar	64 972			-		-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	65 188			-216		-216
Optioner-annullation	65 646			-674		-674
Optioner-ändring av utbetalningstid	65 033			-61		61
Sjuklighet - avveckling	65 069			-97		-77
Kostnadsinflation	65 191			-219		-219
Skadeförsäkring - genomsnittlig skadekostnad	65 045			-73		-58

Moderföretaget 2022	Varav Tjänstepension			Varav Övrig liv		
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Försäkringstekniska avsättningar	4 844	-	-	59 148	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	4 850	-7	-7	59 333	-185	-185
Optioner-annullation	4 844	0	0	59 644	-496	-496
Optioner-ändring av utbetalningstid	4 843	1	1	59 200	-52	-52
Sjuklighet - avveckling	4 925	-81	-65	59 154	-6	-5
Kostnadsinflation	4 849	-5	-5	59 353	-205	-205
Skadeförsäkring - genomsnittlig skadekostnad	4 844	-	-	59 215	-67	-53

Folksam Livs solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. Till utgången av 2022 påverkades dessa beräkningar av övergångsbestämmelser gällande tjänstepensionsverksamhet. Dessa regler har gällt under åren 2016 -2022. Att övergångsbestämmelserna upphört innebär att från och med 1 januari 2023 görs ingen uppdelning mellan verksamhet hänförlig till tjänstepension och övrig liv.



Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk illustreras i nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp i olika beloppsintervall. I den konsoliderade koncernredovisningen ingår endast sjukfall i moderföretaget då sjukfall i det konsoliderade fondförsäkringsföretaget är av mycket begränsad omfattning.

Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall eller sjukfall, Mkr						
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp				
Moderföretaget 2023						
Dödsfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	4 480 029	686 701				
20-30 prisbasbelopp	29 409	42 838				
30-45 prisbasbelopp	35 543	72 555				
45-60 prisbasbelopp	22 934	68 703				
mer än 60 prisbasbelopp	869	4 064				
Summa	4 568 784	874 862				
Sjukfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	2 483 215	81 957				
20-30 prisbasbelopp	18	25				
30-45 prisbasbelopp	29	63				
45-60 prisbasbelopp	31	92				
mer än 60 prisbasbelopp	22	102				
Summa	2 483 315	82 239				
Moderföretaget 2022						
			Varav Tjänstepension	Varav Övrig livförsäkring		
Dödsfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	4 487 542	649 639	87 294	41 568	4 400 248	608 071
20-30 prisbasbelopp	27 739	38 358	62	80	27 677	38 277
30-45 prisbasbelopp	31 150	61 959	69	125	31 081	61 835
45-60 prisbasbelopp	23 958	70 372	15	38	23 943	70 334
mer än 60 prisbasbelopp	761	3 494	8	49	753	3 445
Summa	4 571 150	823 822	87 448	41 860	4 483 702	781 962
Sjukfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	2 397 332	91 172	83 141	2 634	2 314 191	88 537
20-30 prisbasbelopp	52	66	49	63	3	3
30-45 prisbasbelopp	35	67	33	63	2	4
45-60 prisbasbelopp	12	32	11	29	1	3
mer än 60 prisbasbelopp	3	15	3	15	-	-
Summa	2 397 434	91 352	83 237	2 804	2 314 197	88 548

Folksam Livs solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. Till utgången av 2022 påverkades dessa beräkningar av övergångsbestämmelser gällande tjänstepensionsverksamhet. Dessa regler har gällt under åren 2016-2022. Att övergångsbestämmelserna upphört innebär att från och med den 1 januari 2023 görs ingen uppdelning mellan verksamhet hänförlig till tjänstepension och övrig liv.

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tabellerna nedan visar ackumulerade över/underskott 2023-12-31 (före och efter återförsäkring) i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av varje skadeår för de senaste fem åren.

Avsättning för oreglerade skador (före återförsäkring) i tabellen utgör 83 procent av de totala avsättningarna för oreglerade skador i Folksam Liv.

Ingående verksamheter är gruppförsäkring, premiefrielseförsäkring samt sjukförsäkring.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget Folksam Liv. Skillnaden består av faktiska skadeanspråk i Folksam Fondförsäkring.

Diskonteringseffekter framgår längst ned i varje tabell.

Faktiska skadeanspråk, Mkr								
Moderföretaget	Alla tidigare år	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Före avgiven återförsäkring								
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (brutto)	-	2 282	2 254	2 233	2 079	1 998	2 278	13 124
Ett år senare	-	2 054	2 020	2 024	2 081	2 028	-	10 206
Två år senare	-	1 996	1 955	2 028	2 102	-	-	8 082
Tre år senare	-	1 956	1 946	2 044	-	-	-	5 946
Fyra år senare	-	1 938	1 968	-	-	-	-	3 906
Fem år senare	-	1 953	-	-	-	-	-	1 953
Uppskattad slutlig skadekostnad 2023-12-31								
	-	1 953	1 968	2 044	2 102	2 028	2 278	
Ackumulerade utbetalda försäkringsersättningar	-	1 899	1 900	1 950	1 934	1 766	1 465	10 915
Avsättning för oreglerade skador, exklusive skadebehandlingsreserv	499	54	69	94	168	262	814	1 958
Skadebehandlingsreserv	-	-	-	-	-	-	-	83
Ackumulerat över/underskott	-	329	285	189	-24	-30	-	-
Ackumulerat över/underskott i % av initial skadekostnad	-	14.4%	12.7%	8.5%	-1.1%	-1.5%	-	-
Diskonteringseffekt	-	-	-	-	-	-	-	-88
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador enligt denna tabell	-	-	-	-	-	-	-	2 041
Oreglerade skador för verksamhet som ej ingår i ovanstående tabell	-	-	-	-	-	-	-	432
Total avsättning för oreglerade skador enligt balansräkningen (brutto)								
	-	-	-	-	-	-	-	2 473
Andel som ingår i tabellen	-	-	-	-	-	-	-	83%



Faktiska skadeanspråk, Mkr								
Moderföretaget	Alla tidigare år	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Efter avgiven återförsäkring								
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (netto)	-	2 267	2 239	2 218	2 069	1 988	2 273	13 053
Ett år senare	-	2 042	2 012	2 018	2 076	2 018	-	10 166
Två år senare	-	1 990	1 950	2 023	2 101	-	-	8 065
Tre år senare	-	1 945	1 946	2 043	-	-	-	5 934
Fyra år senare	-	1 930	1 968	-	-	-	-	3 899
Fem år senare	-	1 943	-	-	-	-	-	1 943
Uppskattad slutlig skadekostnad 2023-12-31								
	-	1 943	1 968	2 043	2 101	2 018	2 273	
Ackumulerade utbetalda försäkringsersättningar	-	1 895	1 900	1 950	1 934	1 765	1 464	10 908
Avsättning för oreglerade skador, exklusive skadebehandlingsreserv	493	48	69	93	166	253	809	1 931
Skadebehandlingsreserv	-	-	-	-	-	-	-	83
Ackumulerat över/underskott	-	324	270	175	-32	-30	-	-
Ackumulerat över/underskott i % av initial skadekostnad	-	14.3%	12.1%	7.9%	-1.5%	-1.5%	-	-
Diskonteringseffekt	-	-	-	-	-	-	-	-87
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador enligt denna tabell	-	-	-	-	-	-	-	2 014
Oreglerade skador för verksamhet som ej ingår i ovanstående tabell	-	-	-	-	-	-	-	432
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (netto)								
	-	-	-	-	-	-	-	2 445
Andel som ingår i tabellen	-	-	-	-	-	-	-	82%

3 Finansiella risker

Finansiell risk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Den övervägande delen av Folksam Livs finansiella risker hänför sig till tillgångsförvaltningen även om exempelvis ränterisk och motpartsrisk föreligger för försäkringsverksamheten. Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning samt över tid förbättra tillgångsportföljens kvalitet ur ett hållbarhetsperspektiv. Folksam Liv lägger också stor vikt vid tryggheten i pensionssparandet. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på finansmarknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med marginal beslutad av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och den anger ramar och limiter för exponeringar samt vad verksamheten i övrigt ska förhålla sig till. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen angivit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för styrning och uppföljning av placeringsverksamheten.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, prognoser för försäkringsrörelsens utveckling samt möjlighet att använda tillgångarna för skuldtäckning. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt andra placeringar (såsom hedgefonder eller placeringar i syfte att uppnå en exponering mot råvaror och infrastruktur).

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Detta gäller även alternativa placeringar och placeringar i fastigheter.

Hantering av finansiella risker

Inom traditionell försäkring med avkastningsgaranti är utvecklingen på de finansiella marknaderna och avkastningen på placeringstillgångarna av stor betydelse, inte bara för försäkringstagarna/förmånstagarna, utan även för företaget som helhet. Avkastningsgarantin i försäkringarna bestäms utifrån förväntan om marknadsräntor på lång sikt så att garantin med betryggande säkerhet bedöms kunna infrias. Den förväntade avkastningen påverkar till viss del även val av återbäringsränta och därmed fördelningen av överskott.

Aktuariefunktionen ansvarar för att löpande avstämningar av garantinivåerna görs mot aktuella marknadsnoteringar, speciellt marknadsräntorna, för att säkerställa att framtida garantier är förenliga med avkastningsmålen. Aktuariefunktionen ansvarar vidare för att löpande följa fördelningen av överskott. Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringariktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapitalförvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker åtminstone två gånger per år i form av riskrapporter till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringariktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i Folksam Liv är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar, och företagsstrategiska innehav. I huvudsak används derivat för att skraddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha finansiella risker i åtagande som följer av försäkringsavtal, till exempel med ränteswappar för att förändra balansräkningens räntekänslighet.

Strategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Exempel på sådana placeringar är aktier i koncernföretag samt innehavet av aktier i Swedbank.

3.1 Marknadsrisker

Marknadsrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av svängningar i nivån eller volatiliteten när det gäller marknadspriserna för tillgångar, skulder och finansiella instrument. Marknadsrisk är en betydande risk för Folksam Liv och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, spreadrisk och valutarisk. Dessa risker mäts och följs upp med det regulatoriska kapitalkravet, men även med ett internt kapitalkrav (ICR), känslighetsanalyser och stresstest.



Aktiekursrisk

Aktiekursrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på marknadspriserna för aktier eller dessas volatilitet.

Aktiekursrisk uppstår huvudsakligen i placeringsverksamheten, hänförliga till balansräkningens rad för Aktier och andelar.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Känslighetsanalys visar effekten av förändringar i aktiepriser, dels på resultat före skatt dels för eget kapital med hänsyn till skatt, vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde med 10 procent.

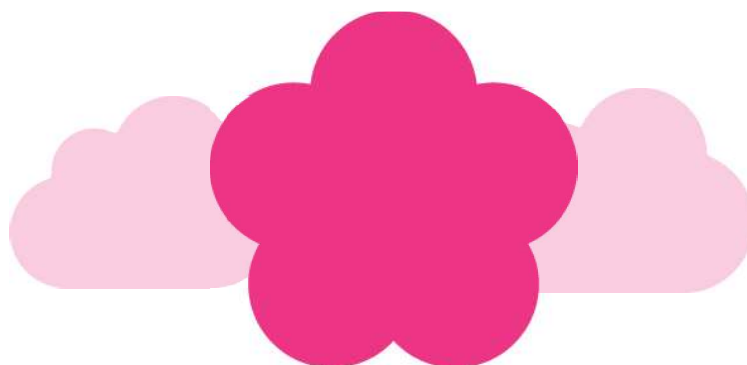
Värdering av tillgångar överensstämmer mellan redovisade värden i finansiella rapporter respektive regulatoriska kapitalkravsberäkningar, med undantag för aktier i koncernföretag, vilka ingår i känslighetsanalysen till verkliga värden.

Känslighetsanalys aktiekursrisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2023		2022		2023		2022	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Aktier	35 271	-3 522	31 196	-3 117	34 312	-3 426	29 911	-2 989
Investeringsfonder	4 609	-461	2 759	-276	3 599	-360	2 433	-243
Aktier i koncernföretag och intresseföretag ¹⁾	1 765	-177	2 934	-293	8 301	-830	11 766	-1 177
Övriga lån	596	-60	439	-44	596	-60	439	-44
Övrigt ²⁾	297	-62	575	-105	297	-62	575	-105
Nettopåverkan resultat före skatt		-4 281		-3 835		-4 738		-4 558
Nettopåverkan eget kapital		-3 658		-3 245		-4 020		-3 818

¹⁾ Avser aktieinnehav exklusive innehav i koncernföretag och intresseföretag som är fastighetsföretag, vilka omfattas av fastighetsprisrisk.

²⁾ Lån till intresseföretag, kapitalandelsbevis, derivat och andra investeringar.

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att mindre belopp som avser lån till intresseföretag, kapitalandelsbevis, derivat och andra investeringar har aggregerats till ny rad "Övrigt".



Fastighetsprisrisk

Fastighetsprisrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på marknadspriserna för fastigheter eller dessas volatilitet.

Fastighetsprisrisken uppstår genom företagets placeringar i förvaltnings- och rörelsefastigheter samt från och med 2023, innehav i dotterföretag som förvaltar fastigheter. För ytterligare information se not 17 Byggnader och mark, avsnitt fastställande av verkligt värde.

Känslighetsanalys av fastighetsprisrisk

Känslighetsanalys visar effekten av förändringar i fastighetspriser, dels på resultat före skatt dels för eget kapital med hänsyn till skatt, vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet.

Värdering av tillgångar överensstämmer mellan redovisade värden i finansiella rapporter respektive regulatoriska kapitalkravsberäkningar, med undantag för aktier i koncernföretag, vilka ingår i känslighetsanalysen till verkliga värden.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av fastigheter som ägs via dotterföretag, i moderföretaget ingår de som aktier i koncernföretag för att i koncernen klassificeras som förvaltningsfastigheter.

Känslighetsanalys fastighetsprisrisk	Moderföretaget			
	2023		2022	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Rörelsefastigheter ¹⁾	3 750	-375	3 923	-392
Förvaltningsfastigheter ¹⁾	1 671	-167	1 754	-175
Fastighetsfonder	271	-27	339	-34
Aktier och andelar i koncernföretag ²⁾	4 642	-464	-	-
Övriga lån	540	-54	481	-48
Nettopåverkan resultat före skatt	-	-1 087	-	-650
Nettopåverkan eget kapital	-	-923	-	-568

¹⁾ Upplysningar om koncentrationer på geografisk marknad fördelat på typ av fastighet som kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter samt bostäder lämnas i not 17 Byggnader och mark, avsnitt Geografisk marknad. Vidare lämnas upplysningar om väsentliga värderingsantagen och känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras, såsom hyresintäkter, drifts- och underhållskostnader samt direktavkastningskrav.

²⁾ Aktier och andelar i koncernföretag avser aktieinnehav i fastighetsföretag, i koncernens balansräkning klassificeras dessa som Byggnader och mark, för ytterligare upplysningar se not 17 Byggnader och mark.

Från och med 2023 inkluderas aktier och andelar i koncernföretag i fastighetsprisrisk. Avseende aktier och andelar i koncernföretag har förändring gjorts år 2023 med anledning av ändrad syn på genomlysning i kapitalkravsberäkningar. För 2022 lämnas inga jämförelsetal med anledning av att aktier och andelar i koncernföretag ingick i kapitalkravsberäkningar för aktiekursrisk och lån till koncernföretag ingick i spreadrisk.

Externa fastighetslån presenteras på rad Övriga lån, vilket påverkar jämförelsetal för 2022.

Ränterisk

Ränterisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar i de durationsberoende räntesatserna eller deras volatilitet.

Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. I de känslighetsanalyser företaget genomför, är det mest ofördelaktigt för Folksam Liv med fallande marknadsräntor eftersom den framtida kostnaden för att infria åtagandena ökar mer än vad värdet av räntebärande placeringar ökar. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat.

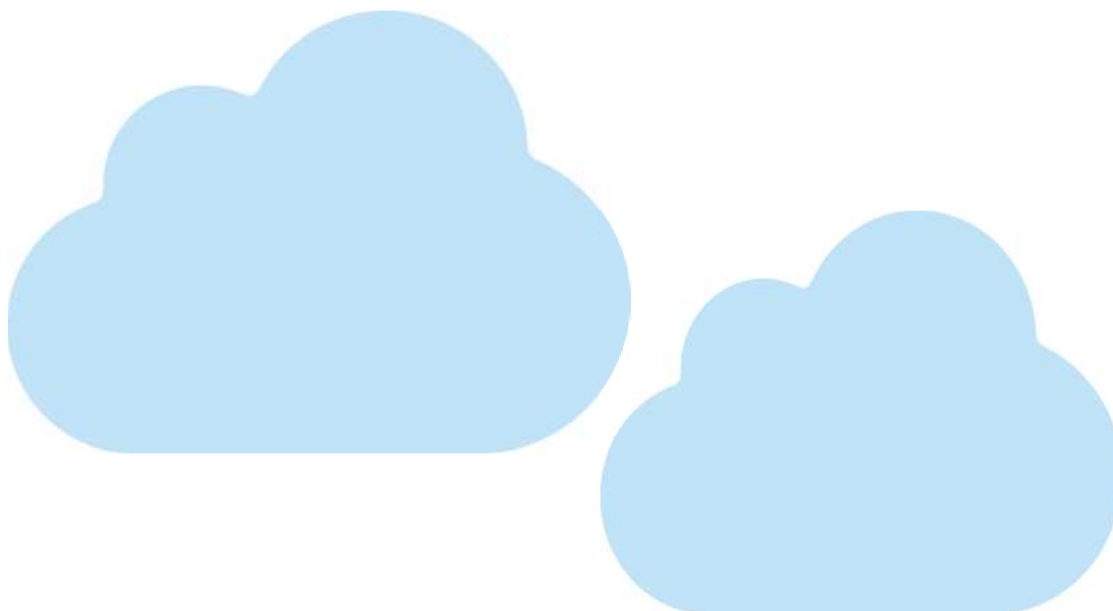
Känslighetsanalys av ränterisk

Känslighetsanalys visar effekten av ett ränteskifte av marknadsräntorna med -1 procentenhet, dels på resultat före skatt dels för eget kapital med hänsyn till skatt.

För tjänstepensionsverksamhetens åtaganden och övrig livverksamhetens åtaganden sker känslighetsanalys av ränterisken genom att tillämpa respektive diskonteringsränta som uppstår vid ränteförskjutning av marknadsräntorna.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av räntebärande investeringsfonder i dotterföretagen Folksam Fondförsäkring och Folksam LO Tjänstepension.

Känslighetsanalys ränterisk	Moderföretaget			
	2023		2022	
Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Minskning av marknadsräntan				
Räntebärande tillgångar	54 445	2 112	55 166	2 014
Försäkringstekniska avsättningar	64 972	-3 896	63 992	-2 913
Nettopåverkan resultat före skatt		-1 784		-899
Nettopåverkan eget kapital		-1 513		-686

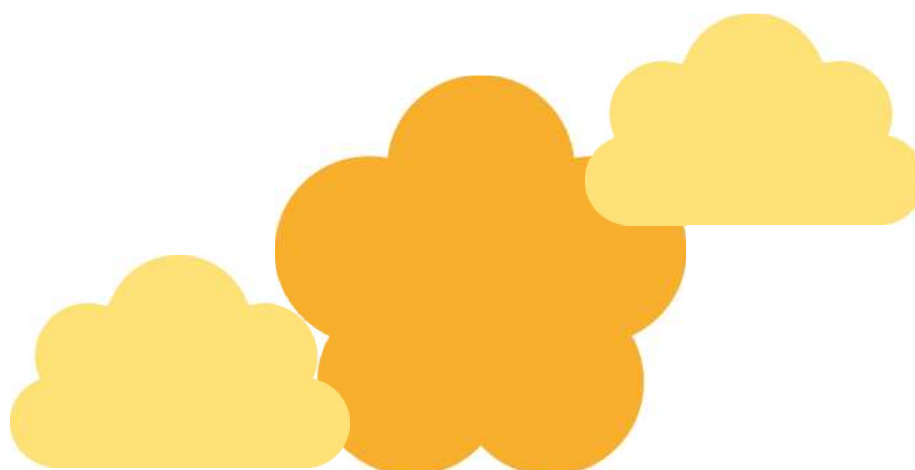


Räntebindingstider

Ränterisk uppstår huvudsakligen inom placeringsverksamheten och i försäkringsverksamheten, för den del av försäkringstekniska avsättningar som är kassaflödesuppdelad, se tabell nedan. Ränterisker uppkommer till följd av att placeringar löper med en annan räntebindingstid jämfört med den del av försäkringstekniska avsättningen som berörs av räntebinding. Ränterisken för företagets egna placeringar hanteras bland annat genom ränteswappar. Tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindingstid.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av Obligationer och andra räntebärande värdepapper i dotterföretagen Folksam Fondförsäkring och Folksam LO Tjänstepension. Vidare består skillnader av lån från moderföretaget till dotterföretag.

Räntebindingstider för tillgångar och skulder						
Ränteexponering, Mkr						
Moderföretaget 2023	< 1 år	> 1-3 år	> 3-5 år	> 5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 182	22 551	20 549	5 658	239	51 179
Lån till koncernföretag och intresseföretag	-	465	-	50	-	515
Övriga lån	1 478	142	-	639	-	2 258
Andra räntebärande finansiella instrument ¹⁾	5 419	-	-	-	-	5 419
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	9 079	23 158	20 549	6 347	239	59 372
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	7 712	11 341	7 124	22 329	8 274	56 780
Övriga skulder ³⁾	2 178	-	-	-	-	2 178
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	9 890	11 341	7 124	22 329	8 274	58 958
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	-811	11 817	13 425	-15 982	-8 035	414
Nominellt värde räntederivat	-4 773	2 660	1 126	987	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	-5 584	14 477	14 551	-14 995	-8 035	414



Räntebindingstider för tillgångar och skulder						
Ränteexponering, Mkr						
Moderföretag 2022	< 1 år	> 1-3 år	> 3-5 år	> 5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 206	23 960	15 018	6 283	182	51 650
Lån till koncernföretag och intresseföretag	-	-	-	1 959	-	1 959
Övriga lån	936	-	135	627	-	1 699
Andra räntebärande finansiella instrument ¹⁾	5 786	-	-	-	-	5 786
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	12 929	23 960	15 154	8 869	182	61 094
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	5 645	14 156	6 973	21 337	8 210	56 320
Övriga skulder ³⁾	642	-	-	-	-	642
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	6 287	14 156	6 973	21 337	8 210	56 962
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat						
Nominellt värde räntederivat	-12 261	6 519	4 479	1 263	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	-5 619	16 324	12 660	-11 205	-8 028	4 132

¹⁾ Avser Kassa och bank samt Utlåning kreditinstitut.

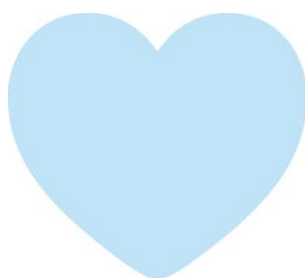
²⁾ Avser den del av livförsäkringstekniska avsättningar och oreglerade skador som är kassaflödesuppdelad.

³⁾ Avser Skulder till kreditinstitut.

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att Lån till koncernföretag och intresseföretag har separerats från Övriga lån, vilken avser externa lån, och mindre belopp avseende upplupna räntor har exkluderats. Mindre belopp avseende upplupna ränteintäkter samt i räntefonder har exkluderats ur Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Jämförelsetal har vidare ändrats på grund av att intervall för räntebinding mindre än 5 år har delats upp i ytterligare intervall mindre än ett år, ett till tre år och tre till fem år.

Folksam Livs solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. Till utgången av 2022 påverkades dessa beräkningar av övergångsbestämmelser gällande tjänstepensionsverksamhet. Dessa regler har gällt under åren 2016-2022. Att övergångsbestämmelserna upphört innebär att från och med 1 januari 2023 görs ingen uppdelning mellan verksamhet hänförlig till tjänstepension och övrig liv.



Duration

I tabellen nedan framgår uppgifter om genomsnittlig löptid (duration) för försäkringstekniska avsättningar per försäkringsgren, som komplettering till tabellen Räntebindningstider där upplysning om löptid framgår enbart för den del av försäkringstekniska avsättningar som är kassaflödesuppdelad och för vilken diskontering sker med marknadsräntor.

Den genomsnittliga durationen för försäkringstekniska avsättningar i moderföretaget uppgick till 8 (9) år. Uppgiften omfattar 90 (90) procent av de försäkringstekniska avsättningarna.

Duration har inte beräknats för skadeförsäkring, gruppliv och livförsäkring där avsättningar beräknas utan kassaflödesvärdering inklusive livförsäkring där försäkringstagaren bär placeringsrisk. Dessa avsättningar ligger under "Övrigt" i tabellen.

Motsvarande uppgifter lämnas inte för koncernen då skillnad i duration mot moderföretaget Folksam Liv bedöms vara marginell. På koncernnivå tillkommer via dotterföretagen Folksam Fondförsäkring och Folksam LO Tjänstepension primärt avsättningar för livförsäkring där försäkringstagaren bär placeringsrisk, som inte ingår vid beräkning av duration. Övriga försäkringstekniska avsättningar som tillkommer från dotterföretagen och som skulle påverka beräkningen av duration bedöms endast ge marginell påverkan.

Durationen per försäkringsgren framgår av nedanstående tabell.

Duration, Mkr	2023		2022			
	Avsättningar, brutto	Duration, år	Övrig livförsäkring		Tjänstepension	
Moderföretaget	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	56 363	8	54 694	9	1 022	9
Sjuk- och premiefrielseförsäkring	1 786	5	125	4	1 636	5
Mottagen återförsäkring premiefrielse	3	4	3	3	-	-
Övrigt	6 821	-	4 326	-	2 186	-
Summa	64 972	8	59 148	9	4 844	6

Folksam Livs solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. Till utgången av 2022 påverkades dessa beräkningar av övergångsbestämmelser gällande tjänstepensionsverksamhet. Dessa regler har gällt under åren 2016-2022. Att övergångsbestämmelserna upphört innebära att från och med 1 januari 2023 görs ingen uppdelning mellan verksamhet hänförlig till tjänstepension och övrig liv.



Valutarisk

Valutarisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på valutakurserna eller dessas volatilitet.

I de fall tillgångar eller skulder är denominerade i utländsk valuta, det vill säga en annan valuta än svenska kronor, uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå i placeringsverksamheten eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och valutaswappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader hänförs till dotterföretaget Folksam Fondförsäkring, fondförsäkringstillgångar är denominerade i såväl svensk som utländska valuta, emedan fondförsäkringsåtaganden är denominerade i svenska kronor. I dotterföretaget Folksam LO Tjänstepension är såväl företagets egna placeringar, fondförsäkringstillgångar och fondförsäkringsåtaganden denominerade i svenska kronor.

Valutaexponering

Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering, Mkr							
Moderföretaget 2023	CAD	CHF	EUR	GBP	JPY	USD	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	789	484	2 853	655	1 146	13 824	776
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	4 368	-	-	5 069	-
Övriga tillgångar	3	2	3 285	3	3	278	25
Summa tillgångar	792	485	10 506	658	1 150	19 172	801
Övriga skulder och avsättningar	-	-	1	-	-	1	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	792	485	10 505	658	1 150	19 170	801
Nominellt värde valutaterminer ¹⁾	-	-	-7 811	-42	-	-14 724	-424
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	792	485	2 695	616	1 150	4 446	377
Moderföretaget 2022							
	CAD	CHF	EUR	GBP	JPY	USD	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	780	469	2 628	686	1 099	12 150	842
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	1 241	-	-	4 892	-
Övriga tillgångar	7	6	1 997	10	6	450	25
Summa tillgångar	786	475	5 866	696	1 106	17 493	867
Övriga skulder och avsättningar	-	-	1	-	-	6	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	786	475	5 865	696	1 106	17 487	867
Nominellt värde valutaterminer	-	-	-4 326	-	-	-11 640	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	786	475	1 539	696	1 106	5 847	867

¹⁾ Avser valutaterminer FX Forwards med syfte att minska valutaexponering.

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att negativa marknadsvärden för derivat har exkluderats ur rad Övriga tillgångar och presenteras på rad Övriga skulder och avsättningar.

Känslighetsanalys för valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med 10 procent av företagets exponering i respektive valuta (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt och eget kapital efter skatt.

Känslighetsanalys - Valutarisk	Moderföretaget			
	2023		2022	
Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
CAD	792	-79	786	-79
CHF	485	-49	475	-48
EUR	2 695	-269	1 539	-154
GBP	616	-62	696	-70
JPY	1 150	-115	1 106	-111
USD	4 446	-445	5 847	-585
Övriga	377	-38	867	-87
Nettopåverkan resultat före skatt		-1 056		-1 132
Nettopåverkan eget kapital		-896		-952

Spreadrisk

Spreadrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för kreditspreaden över den riskfria räntan.

För företaget omfattar spreadrisk tillgångar som obligationer, ränteterminer, tillgångar i genomlysta fonder och lån som inte hänförs till aktiekursrisk eller fastighetsprisrisk.

Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Spreadrisken och aktuella spreadar mäts och följs upp i regulatoriska kapitalkravsberäkningar kompletterat med stresstest för hur en negativ utveckling av spreaden påverkar företagets resultat. Spreadrisken i Folksam Liv bedöms vara låg som en följd av värdepapprens höga kreditvärdighet.

Känslighetsanalys för spreadrisk

Känslighetsanalys visar effekten av en ökning av spreaden med 10 baspunkter dels på resultat före skatt dels för eget kapital med hänsyn till skatt.

Huvudsakliga skillnader består av Obligationer och andra räntebärande värdepapper i dotterföretaget Folksam Fondförsäkring och lån från moderföretag till dotterföretag som inte ingår i aktiekursrisk eller fastighetsprisrisk.

Känslighetsanalys Spreadrisk, Mkr	2023		2022	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	37 202	-123	34 973	-114
Lån till koncernföretag och intresseföretag	543	-1	1 706	-10
Övriga lån	1 050	-8	625	-7
Övriga finansiella tillgångar utan rating	-	-	109	-
Nettopåverkan resultat före skatt		-131		-130
Nettopåverkan eget kapital		-111		-111

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att Lån till koncernföretag och intresseföretag har separerats från Övriga lån vilken avser externa lån. Från och med 2023 inkluderas inte lån till koncernföretag som förvaltar fastigheter, förändring har gjorts år 2023 med anledning av ändrad syn på genomlysning i kapitalkravsberäkningar, jämförelsetal påverkas inte.

3.2 Kreditrisk

Kreditrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen till följd av svängningar i kreditvärdigheten hos emittenter, motparter och gäldenärer.

Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även i förekommande fall inom återförsäkring.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal. ISDA-avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA-avtal som kräver att den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod. OTC-derivat som är föremål för central clearing regleras via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum.

Kreditriskexponering

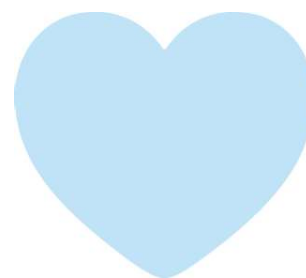
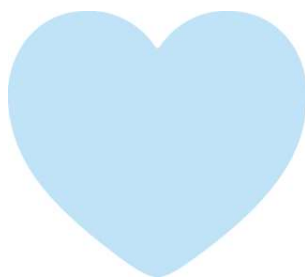
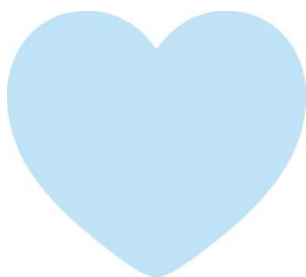
Den kreditriskexponering (före avdrag för förlustreserver och kvittning) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabell Kreditkvalitet. Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av Kassa och bank i dotterföretag. Vidare består skillnader av lån från moderföretaget till dotterföretag.

Säkerheter

Erhållna säkerheter är primärt hänförliga till derivat. Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not 26 Upplysning om kvittning, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Upplysning om kvittning återfinns under rubrik Finansiella instrument, dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i tabell Kreditkvalitet exkl. återförsäkring nedan och not Upplysning om kvittning.

Mindre belopp finns i form av erhållna borgensåtaganden avseende lån till intresseföretag och säkerheter i fastigheter avseende lån.



Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr												
Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning & förlusterreserveringar	
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating			
Moderföretaget 2023												
Tillgångsklass												
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	50	-	-	-	-	-	50	
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	465	-	-	-	-	-	465	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	45 111	1 820	2 358	1 317	-	-	574	-	-	-	51 179	
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	2 256	-	2	-	2 258	
Utlåning kreditinstitut	-	360	-	-	-	-	-	-	-	-	360	
Derivat	-	70	1 943	-	-	-	-	-	-	-	2 013	
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	335	-	251	-	-	-	586	
Kassa och bank	-	-	5 060	-	-	-	-	-	-	-	5 060	
Upplupna ränteintäkter	246	25	34	25	33	-	-	-	-	-	363	
Summa i balansräkningen	45 357	2 275	9 394	1 341	882	-	3 081	-	2	-	62 333	
Åtagande												
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	1 401	-	-	-	1 401	
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	1 401	-	-	-	1 401	
Summa	45 357	2 275	9 394	1 341	882	-	4 482	-	2	-	63 734	
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	1 467	-	55	-	251	-	-	-	1 773	
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk</i>	-	-	-	-	-	-	251	-	-	-	251	

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Uppllysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr												
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning & förlusterreserveringar	
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating			
Moderföretaget 2022												
Tillgångsklass												
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	1 086	-	-	-	-	-	-	1 086
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	872	-	-	-	-	-	-	872
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	48 162	1 770	633	441	-	-	643	-	-	-	-	51 650
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	1 697	-	2	-	-	1 699
Utlåning kreditinstitut	-	1 100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 100
Derivat	-	0	770	-	-	-	-	-	-	-	-	770
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	217	-	9	-	-	-	-	226
Kassa och bank	-	-	4 686	-	-	-	-	-	-	-	-	4 686
Upplupna ränteintäkter	218	17	7	6	31	-	-	-	-	-	-	279
Summa i balansräkningen	48 381	2 888	6 097	447	2 205	-	2 350	-	2	-	-	62 369
Åtagande												
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	1 540	-	-	-	-	1 540
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	1 540	-	-	-	-	1 540
Summa	48 381	2 888	6 097	447	2 205	-	3 890	-	2	-	-	63 909
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾	-	-	1 410	-	62	-	9	-	-	-	-	1 481
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	9

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Uppllysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Vid återförsäkring till pooler, captive och liknande arrangemang accepteras lägre eller ingen rating.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Skillnader består av återförsäkring i dotterföretaget Folksam Fondförsäkring.

Kreditkvalitet återförsäkrare, Mkr											
Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal Kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Moderföretaget 2023											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	-	26	2	-	-	-	-	-	-	-	28
Summa	-	26	2	-	-	-	-	-	-	-	28
Moderföretaget 2022											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	-	25	2	-	-	-	0	-	-	-	27
Summa	-	25	2	-	-	-	0	-	-	-	27

¹⁾ Avser oreglerade skador



3.3 Finansiell koncentrationsrisk

Finansiell koncentrationsrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som härrör från bristande diversifiering av tillgångsportföljen, exempelvis avseende tillgångsklasser, sektorer eller emittenter.

Företagets största koncentrationsrisk är exponeringen mot Swedbank. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsrisker vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Väsentliga koncentrationer, Mkr	Koncernen				
	Kredit- exponeringar	Varav säkerställda bostadsobligationer	Aktier	Derivat	Total
2023					
Swedbank	11 030	3 814	5 136	33	16 198
Handelsbanken	8 996	8 973	-	-	8 996
Nordea	4 831	4 598	-	-	4 831
Svenska Staten	4 759	-	-	-	4 759
Länsförsäkringar	4 330	4 330	-	-	4 330
Summa	33 946	21 715	5 136	33	39 115

Väsentliga koncentrationer, Mkr	Koncernen				
	Kredit- exponeringar	Varav säkerställda bostadsobligationer	Aktier	Derivat	Total
2022					
Swedbank	12 014	3 620	4 486	117	16 616
Handelsbanken	10 571	10 568	-	-	10 571
Svenska Staten	5 856	-	-	-	5 856
Nordea	5 851	5 842	-	-	5 851
SBAB	4 200	4 194	-	-	4 200
Summa	38 492	24 225	4 486	117	43 095

Väsentliga koncentrationer, Mkr	Moderföretaget				
	Kredit- exponeringar	Varav säkerställda bostadsobligationer	Aktier	Derivat	Total
2023					
Swedbank	6 580	3 814	5 136	33	11 748
Handelsbanken	8 996	8 973	-	-	8 996
Svenska Staten	4 759	-	-	-	4 759
Nordea	4 616	4 598	-	-	4 616
Länsförsäkringar	4 330	4 330	-	-	4 330
Summa	29 281	21 715	5 136	33	34 450

Väsentliga koncentrationer, Mkr	Moderföretaget				
	Kredit- exponeringar	Varav säkerställda bostadsobligationer	Aktier	Derivat	Total
2022					
Swedbank	8 396	3 620	4 486	117	12 998
Handelsbanken	10 571	10 568	-	-	10 571
Svenska Staten	5 856	-	-	-	5 856
Nordea	5 851	5 842	-	-	5 851
SBAB	4 200	4 194	-	-	4 200
Summa	34 874	24 225	4 486	117	39 477

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att väsentliga koncentrationer presenteras per motpart fördelat på kreditrelaterade exponeringar, aktier och derivat, vid bedömning av koncentrationer omfattas även stater och kommuner.

3.4 Likviditetsrisker

Likviditetsrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen till följd av att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad eller oönskad riske exponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att säkerställa att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper. Avseende försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, såsom fondförsäkring och villkorad återbäring, hanteras risken för att inte kunna genomföra finansiella transaktioner genom att tillgångarna placeras i fondandelar i de fonder som de försäkrade/försäkringstagarna erbjuds, eller i fonder med god likviditet som kan avyttras utan föregående avisering. Vid årsskiftet var andelen likvida tillgångar 56,5 (59,1) procent i förhållande till marknadsvärderade tillgångar i placeringsverksamheten. Vid beräkning av andelen likvida värdepapper gör Folksam dels en bedömning av den dagliga omsättningen i berörda marknader, samt dels en bedömning av hur stor del av berörda innehav som företaget kan sälja under ett halvårs tid utan att påverka marknaden. Minskningen av andelen likvida värdepapper på -2,6 procentenheter vid jämförelse med föregående år beror främst på att den dagliga omsättningen på räntemarknaden bedöms ha minskat, vilket gett påverkan.

För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet. Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på 1 och 12 månaders horisont baseras på tillgångar i relation till in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företagets försäkringstekniska avsättningar. Företagets och koncernens likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

I översikt för löptider fördelas återstående avtalade odiskonterade kassautflöden avseende finansiella skulder, det innebär att beloppen kan skilja sig åt jämfört med balansräkningen som utgår från diskonterade belopp. Kassautflöden där motparten kan välja när skulden betalas hänförs till den tidigaste tidpunkten då betalning kan krävas och presenteras som "På anmodan". För kassautflöden utan avtalad löptid eller för vilka betalningstidpunkt inte kan fastställas presenteras som "Utan löptid".

Uppgift om försäkringsåtagandenas genomsnittliga löptid framgår av ovan avsnitt 3.1 Marknadsrisker, Duration.

Likviditetsexponering Finansiella skulder, Koncernen 2023	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	230 279	-	-	-	-	230 279
Derivat	-	87	197	66	-	350
Andra finansiella skulder	2 178	2 325	-	-	-	4 503
Summa balansräkning	232 457	2 412	197	66	-	235 132
Kreditlöften	1 401	-	-	-	-	1 401
Summa utanför balansräkningen	1 401	-	-	-	-	1 401
Summa	233 858	2 412	197	66	-	236 533

Koncernen 2022						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	199 265	-	-	-	-	199 265
Derivat	-	220	677	195	-	1 092
Andra finansiella skulder	642	1 815	-	-	129	2 586
Summa balansräkning	199 907	2 035	677	195	129	202 943
Kreditlöften	1 540	-	-	-	-	1 540
Summa utanför balansräkningen	1 540	-	-	-	-	1 540
Summa	201 447	2 035	677	195	129	204 483

För upplysningar om förväntade löptider, se not 30 Förväntade återvinningstidpunkter.

Likviditetsexponering Finansiella skulder, Moderföretaget 2023	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	1 763	-	-	-	-	1 763
Derivat	-	87	197	66	-	350
Andra finansiella skulder	2 178	1 340	-	-	-	3 519
Summa balansräkning	3 941	1 427	197	66	-	5 631
Kreditlöften	1 401	-	-	-	-	1 401
Summa utanför balansräkningen	1 401	-	-	-	-	1 401
Summa	5 341	1 427	197	66	-	7 032

Moderföretaget 2022						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	1 561	-	-	-	-	1 561
Derivat	-	220	677	195	-	1 092
Andra finansiella skulder	642	888	-	-	129	1 658
Summa balansräkning	2 203	1 108	677	195	129	4 311
Kreditlöften	1 540	-	-	-	-	1 540
Summa utanför balansräkningen	1 540	-	-	-	-	1 540
Summa	3 743	1 108	677	195	129	5 851

För upplysningar om förväntade löptider, se not 30 Förväntade återvinningstidpunkter.

4 Operativ risk och affärsrisk

Operativ risk

Operativ risk avser förlust till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, orsakade av otillräckliga eller fallerande processer, medarbetare, system eller av externa händelser.

Affärsrisk

Affärsrisk avser förlust till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller av händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska och affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Hantering av operativ risk och affärsrisk

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för operativ risk och affärsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av operativ risk och affärsrisk sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare. Incidenterna kategoriseras och värderas och vidtagna åtgärder dokumenteras och följs upp. Till stöd för detta finns riktlinjer och instruktioner.

Kontinuitetsplanering

Om oönskade händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvenserna med hjälp av kontinuitetsplanering och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering för Folksam Liv tydliggörs i interna regelverk.

Not 3. Premieinkomst

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Skadeförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	645	714	645	714
Premier från tilldelad återbäring	89	55	89	55
Summa	733	769	733	769
Livförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	6 066	14 193	6 067	14 194
Premier från tilldelad återbäring	37	259	37	259
Frigjord risksumma ¹⁾	277	227	0	1
Premieskatt	-37	-27	-37	-27
Summa	6 343	14 652	6 067	14 427
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för individuell livförsäkring	4 736	9 761	4 736	9 761
Grupp-försäkringspremier	1 329	4 664	1 329	4 664
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Periodiska premier	5 968	12 128	5 968	12 128
Engångspremier	98	2 297	98	2 297
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för återbäringsberättigade avtal	5 889	14 259	5 889	14 259
Premier för ej återbäringsberättigade avtal	177	166	177	166

¹⁾ Som premie för avtal med investeringsdel redovisas frigjord risksumma som uppstår då hela eller delar av fondvärdet tillfaller företaget vid försäkrades dödsfall.

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Hysesintäkter från byggnader och mark ¹⁾	486	939	247	289
Erhållna utdelningar	1 141	2 616	1 240	2 303
Ränteintäkter mm	930	1 361	759	1 360
Valutakursvinst netto	406	2 445	406	2 445
Realisationsvinst netto				
Byggnader och mark	-	-	-	1 527
Aktier och andelar	599	12 082	742	12 061
Summa	3 563	19 443	3 394	19 985
Kapitalavkastning intäkter redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	3 323	18 785	3 273	19 377
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	121	609	121	609
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	119	49	-	-
Summa	240	658	121	609
Summa	3 563	19 443	3 394	19 985

¹⁾ Hysesintäkter från byggnader och mark inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd och lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19.

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Byggnader och mark	-	1 122	-	-
Lån till koncernföretag	15	-	51	-
Aktier och andelar	4 360	883	4 267	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 479	-	3 310	-
Fondförsäkringstillgångar	28 728	29	160	-
Summa	36 581	2 034	7 789	-
Värdeökning på övriga placeringstillgångar redovisade i Livförsäkringsrörelsen	36 049	2 034	7 518	-
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	271	-	271	-
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	261	-	-	-
Summa	36 581	2 034	7 789	-

Not 6. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Fondrabatt från fondförvaltare	859	1 039	6	6
Övrigt ¹⁾	200	234	3	1
Summa	1 059	1 274	9	7

¹⁾ Övriga intäkter inkluderar mindre belopp för erhållet statligt elstödet

Not 7. Intäkter från avtal med kunder

Noten nedan visar till största delen intäkter från avtal inom Folksam Liv-koncernens fondförsäkringsverksamhet och avser enbart en marginell del av försäkringsbeståndet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

Folksam Liv med dotterföretag har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift, flytt- och återköpsavgift samt övriga avgifter.

Redovisningsprinciper

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalets löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad.

För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapital tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital och redovisas som en förändring i försäkringstekniska avsättningar.

Provisioner

För fondverksamheten erhåller Folksam Liv-koncernen provision eller rabatt från respektive fondbolag. Rabatten beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförsäljningsavgift avses gällande förvaltningsavgifter med avdrag för schablonkostnader samt avdrag för kostnader för externa förvaltare. Förvaltningsavgifterna kan variera från fond till fond. Rabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell månad eller kvartal och beräknas dagligen. En viss del av provisionerna kan utbetalas till kunderna i form av rabatter.

Administrationsavgift

I fondförsäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. Kostnadstäckning sker bland annat genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar. Avgiftsuttag på inbetald premie sker proportionellt mot premiefördelningen till fonderna vid varje premieinbetalning. Avdrag sker månatligen eller årligen. Avdrag för fondförvaltarens avgifter sker enligt de regler som vid varje tidpunkt tillämpas av fondförvaltaren. Försäkringsavgift är en årlig avgift som tas ut månadsvis ur fondvärdet och består av ett fast belopp (0-600 kronor) och en viss procent (0,35 - 0,70 procent) av fondvärdet. Fondförsäkringsavgift är den avgift som fondbolagen tar ut för förvaltningen av fonderna. Avgiften varierar från fond till fond och är avdragen i den redovisade dagskursen för respektive fond. Fondbolagen kan också ta ut en prestationsbaserad avgift för sina fonder. Avgiften regleras löpande och avser ersättning för tjänster som har utförts under perioden och inte tjänster som ska utföras i framtiden.

Flytt- och återköpsavgift

Flyttavgifter tas ut i samband med utflytt från företagen inom Folksam Liv-koncernen och dras vid utflyttstillfället. Återköpsavgifter tas ut i samband med återköp av en försäkring och dras i samband med återköpstillfället. Avgifterna består av en administrativ avgift samt i vissa fall av en avgift som ska täcka kvarvarande anskaffningskostnader.

Övriga avgifter

Det finns även andra typer av avgifter som tas ut av fondvärdet, bland annat ändringsavgift och faktureringsavgift. Dessa avgifter tas ut i samband med att ändringen eller faktureringen sker.

Övriga intäkter

Det finns även andra typer av intäkter, bland annat intäkter för utbildning och andra administrativa tjänster såsom hantering av premier och pensionsutbetalningar. Dessa avgifter tas ut i samband med utförd tjänst.

Tabellen nedan visar intäkter per typ av tjänst:

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Typ av tjänst				
Provisioner	868	1 051	13	16
Administrationsavgift	286	292	13	13
Flytt- och återköpsavgifter	5	4	0	0
Övriga avgifter	0	0	0	0
Övriga intäkter	20	24	20	24
Summa	1 179	1 372	47	54



Not 8. Utbetalda försäkringsersättningar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Skadeförsäkringsrörelse				
Utbetalda försäkringsersättningar	-733	-696	-733	-696
Skadebehandlingskostnader	-36	-27	-36	-27
Summa	-769	-724	-769	-724
Livförsäkringsrörelse				
Utbetalda försäkringsersättningar	-4 012	-5 759	-4 013	-5 759
Arvsvinst ¹⁾	-257	-231	0	0
Annullationer och återköp	-1 664	-1 674	-1 664	-1 674
Skadebehandlingskostnader	-38	-36	-33	-34
Rabatter till försäkringstagarna	-143	-321	-	-
Återförsäkrares andel	3	4	3	4
Summa	-6 111	-8 018	-5 708	-7 463

¹⁾ Som utbetald försäkringsersättning för avtal med investeringsdel redovisas den arvsvinst som under räkenskapsåret tillförts försäkringar där återbetalningsskydd saknas.

Not 9. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Livförsäkringsrörelse				
Livförsäkringsavsättning				
Före avgiven återförsäkring ¹⁾	-433	11 058	-433	11 058
Summa	-433	11 058	-433	11 058
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk				
Villkorad återbäring				
Före avgiven återförsäkring	-59	71	-59	71
Fondförsäkringsåtagande				
Före avgiven återförsäkring	-28 193	34 185	-158	150
Summa	-28 251	34 255	-217	221

¹⁾ Effekt av ändrad diskonteringsränta, se även not 34 Livförsäkringsavsättning.

Not 10. Driftskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Specifikation av resultatposten driftskostnader i skadeförsäkringsrörelsen				
Anskaffningskostnader	-10	-10	-10	-10
Administrationskostnader	-110	-99	-110	-99
Summa	-120	-109	-120	-109
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-36	-27	-36	-27
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-2	-1	-2	-1
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-	-1	-	-1
Summa	-38	-29	-38	-29
Summa driftskostnader i skadeförsäkringsrörelsen	-158	-139	-158	-139
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag				
Personalkostnader ^{2) 3)}	-92	-80	-92	-80
Lokalkostnader	-3	-3	-3	-3
Avskrivningar	-3	-1	-3	-1
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-59	-55	-59	-55
Summa	-158	-139	-158	-139
Specifikation av resultatposten driftskostnader i livförsäkringsrörelsen				
Anskaffningskostnader ¹⁾	-407	-522	-262	-378
Förändring i Förutbetalda anskaffningskostnader	-59	-56	-	-
Administrationskostnader	-1 015	-1 181	-522	-659
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	14	9	7	9
Summa	-1 467	-1 749	-777	-1 028
¹⁾ varav provisioner i direktförsäkring	-120	-19	-120	-19
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-38	-36	-33	-34
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-49	-70	-46	-67
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-9	-10	-9	-10
Summa	-96	-115	-88	-111
Summa driftskostnader i livförsäkringsrörelsen	-1 563	-1 865	-865	-1 139
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag				
Personalkostnader ^{2) 3)}	-865	-1 034	-506	-654
Lokalkostnader	-47	-56	-18	-25
Av- och nedskrivningar	-40	-27	-17	-9
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-612	-748	-324	-452
Summa	-1 563	-1 865	-865	-1 139

Not 10. Driftskostnader forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Arvode och kostnadsersättning till revisorer				
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag ⁴⁾	-5	-6	-4	-5
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-0	-0	-	-
Andra uppdrag	-1	-1	-	-
Summa	-6	-7	-4	-5
Summa arvode och kostnadsersättning till revisorer	-6	-7	-4	-5

²⁾Personalkostnader för 2022 inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd för sjuklönekostnader relaterade till covid-19.

³⁾Folksam Liv erhöll 2022 återbäring inom kollektivaavtalet KTP2 från Folksam Sak via befintlig kostnadsfördelningsmodell. Återbäringen redovisas som kostnadsreduktion och påverkar koncernen med 60 miljoner kronor och moderföretaget med 38 miljoner kronor.

⁴⁾ Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränsats av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

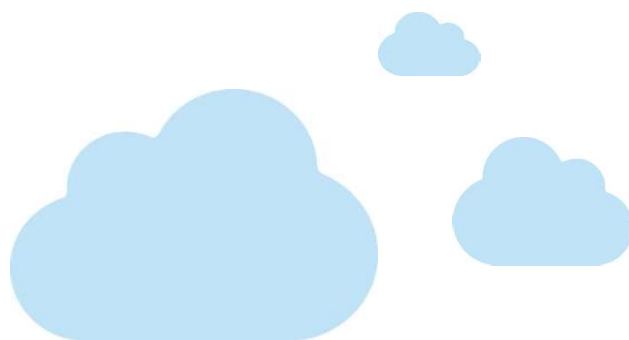
Not 11. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Driftskostnader för byggnader och mark	-149	-275	-80	-89
Kapitalförvaltningskostnader	-51	-71	-48	-69
Räntekostnader mm				
Övriga räntekostnader	-69	-58	-15	-21
Valutakursförluster, netto	-	0	-	-
Av- och nedskrivningar				
Aktier och andelar ¹⁾	-	-	-39	-
Realisationsförlust netto				
Aktier och andelar	-5	-14	-	-
Räntebärande värdepapper	-1 127	-4 900	-1 126	-4 900
Övriga finansiella kostnader	-18	-441	-17	-439
Summa	-1 419	-5 759	-1 324	-5 517
Kapitalavkastning kostnader redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	-1 360	-5 591	-1 277	-5 367
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelse	-48	-150	-48	-150
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	-11	-18	-	-
Summa	-59	-168	-48	-150
Summa	-1 419	-5 759	-1 324	-5 517

¹⁾För upplysning om belopp per tillgångsslag se not 18 Aktier och andelar i koncernföretag och not 19 Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag.

Not 12. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Byggnader och mark	-678	-161	-324	-1 132
Lån till koncernföretag	-	-15	-	-51
Aktier och andelar	-375	-27 759	-	-27 267
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-4 941	-	-4 698
Fondförsäkringstillgångar	-	-33 987	-	-149
Summa	-1 053	-66 863	-324	-33 297
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	-1 042	-65 787	-312	-32 564
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	-12	-733	-12	-733
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	-	-342	-	-
Summa	-1 053	-66 863	-324	-33 297



Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2023	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Obligatoriskt				
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	44	44	-	44
Aktier och andelar	14	5 614	5 628	-	5 628
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	2 619	2 619	-	2 619
Övriga lån ¹⁾	-	128	128	-	128
Utlåning till kreditinstitut	-	47	47	-	47
Derivat, netto	541	-	541	-	541
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-	28 728	28 728	-	28 728
Övriga fordringar	-	4	4	4	8
Kassa och bank	-	171	171	168	340
Summa	555	37 355	37 910	173	38 083
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ²⁾	-	-28 788	-28 788	-	-28 788
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-0	-0
Övriga skulder	-	-	-	-69	-69
Summa	-	-28 788	-28 788	-69	-28 858
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	555	8 567	9 122	103	9 225
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				173	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-58	

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värde på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringsstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Koncernen 2022	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Obligatoriskt				
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	37	37	-	37
Aktier och andelar	-8	-8 123	-8 131	-	-8 131
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-5 321	-5 321	-	-5 321
Övriga lån ¹⁾	-	306	306	-	306
Utlåning till kreditinstitut	-	-22	-22	-	-22
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-	-33 957	-33 957	-	-33 957
Övriga fordringar	-	1	1	2	2
Kassa och bank	-	95	95	33	127
Summa	-8	-46 985	-46 993	34	-46 959
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ²⁾	-	34 027	34 027	-	34 027
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-13	-13
Derivat, netto	-6 274	-	-6 274	-	-6 274
Övriga skulder	-	-	-	-11	-11
Summa	-6 274	34 027	27 754	-24	27 730
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-6 282	-12 958	-19 239	10	-19 229
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				34	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-19	

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.



Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretag 2023	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt					
	Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	90	90	-	90	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	44	44	-	44	
Aktier och andelar	0	5 837	5 838	-	5 838	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	2 445	2 445	-	2 445	
Övriga lån ¹⁾	-	128	128	-	128	
Utlåning till kreditinstitut	-	47	47	-	47	
Derivat, netto	541	-	541	-	541	
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-	160	160	-	160	
Övriga fordringar	-	4	4	2	6	
Kassa och bank	-	172	172	28	199	
Summa	542	8 927	9 469	29	9 498	
Finansiella skulder						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ²⁾	-	-221	-221	-	-221	
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-0	-0	
Övriga skulder	-	-	-	-24	-24	
Summa	-	-221	-221	-24	-245	
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	542	8 706	9 248	5	9 253	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				29		
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-13		

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretag 2022	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt					
	Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	6	6	-	6	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	37	37	-	37	
Aktier och andelar	-1	-8 197	-8 197	-	-8 197	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-5 083	-5 083	-	-5 083	
Övriga lån ¹⁾	-	306	306	-	306	
Utlåning till kreditinstitut	-	-22	-22	-	-22	
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-	-149	-149	-	-149	
Övriga fordringar	-	1	1	0	1	
Kassa och bank	-	95	95	7	102	
Summa	-1	-13 008	-13 008	7	-13 001	
Finansiella skulder						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ²⁾	-	219	219	-	219	
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-13	-13	
Derivat, netto	-6 274	-	-6 274	-	-6 274	
Övriga skulder	-	-	-	-8	-8	
Summa	-6 274	219	-6 055	-21	-6 075	
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-6 274	-12 789	-19 063	-13	-19 076	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				7		
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-15		

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringsstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.



Not 14. Obeskattade reserver

Moderföretaget		
Mkr	Periodiseringsfond	Totalt
Ingående balans 2022	788	788
Avsättning /Upplösning	10	10
Utgående balans 2022	798	798
Ingående balans 2023	798	798
Avsättning /Upplösning	-642	-642
Utgående balans 2023	156	156
Periodiseringsfond		
	2023	2022
Avsättning 2017	-	228
Avsättning 2018	-	294
Avsättning 2019	-	14
Avsättning 2020	52	158
Avsättning 2021	89	89
Avsättning 2022	14	14
Avsättning 2023	-	-
Summa	156	798



Not 15. Skatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-1 176	-651	-614	-388
varav avkastningsskatt	-1 100	-517	-566	-290
varav inkomstskatt	-31	-37	-2	0
varav kupongskatt	-45	-98	-45	-98
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-170	347	-274	319
Summa	-1 347	-304	-888	-69
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt				
Periodens skattekostnad	-1 097	-517	-564	-290
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	2	0	-2	0
Summa	-1 100	-517	-566	-290
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt				
Periodens skattekostnad	-31	-39	-2	-2
Kupongskatt	-45	-98	-45	-98
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	-1	2	0	2
Summa	-77	-135	-48	-98
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-323	390	-275	318
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	3	32	-	-
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	-13	-	-	-
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	32	-72	1	1
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	131	-3	-	-
Summa	-170	347	-274	319
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-77	-135	-48	-98
Uppskjuten skatt ¹⁾	-170	347	-274	319
Summa	-247	212	-322	221
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	8 302	867	8 387	-1 678
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-8 170	-343	-7 196	363
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	132	524	1 191	-1 315
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget, 20,6%	-27	-108	-245	271
Skatteeffekt kupongskatt	-45	-98	-45	-98
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter ²⁾	-180	377	-30	39
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser	6	34	0	2
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	-	7	-	7
Summa	-247	212	-322	221
Effektiv skatt	187,1%	-40,5%	27,0%	16,8%

¹⁾ Årets förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader har i moderföretaget redovisats över resultaträkningen. I koncernen har årets förändring av uppskjuten skatt redovisats med -170 (347) miljoner kronor över resultaträkningen och 18 (-63) miljoner kronor över övrigt totalresultat. Ej aktiverade underskottsavdrag uppgår till - (1) miljoner kronor i koncernen.

²⁾ Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter i koncernen avser till största delen resultat i kommanditbolag.

Not 15. Skatter forts.

Koncernen	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat		2023		2022		
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-228	18	-209	842	-63	779

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)				
Andra immateriella och materiella tillgångar	-7	-4	-2	-2
Byggnader och mark	195	209	129	113
Aktier och andelar ¹⁾	591	451	532	411
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-28	-136	-19	-92
Derivat	52	-9	52	-9
Övriga finansiella placeringstillgångar	4	1	4	1
Obeskattade reserver	52	185	-	-
Avsättning för pensionsförpliktelser utanför tryggandelag	-9	2	-	-
Övriga uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, netto	850	698	695	421
Uppskjuten skattefordran	18	19	-	-
Uppskjuten skatteskuld	868	717	695	421
	850	698	695	421

¹⁾ Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ingår i tillgångsslaget Aktier och andelar. Innehaven har samma skattemässiga hantering och med hänsyn till materialitet presenteras de inte på separata rader.

Redovisningsprinciper

Koncernens och moderföretagets skattekostnad för perioden utgörs av inkomstskatt (aktuell skatt, uppskjuten skatt) samt avkastningsskatt. Aktuell skatt och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital då tillhörande skatteeffekt redovisas på motsvarande sätt. Kostnaden för avkastningsskatten redovisas under raden Skatt på årets resultat. Folksam Liv är skattskyldig för inkomstskatt på sin verksamhet inom (riskprodukterna) grupplivförsäkring, sjukförsäkring samt premiebefrielseförsäkring. Verksamhet inom sparprodukter är avkastningsskattepliktig.

Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. I aktuell skatt ingår även källskatt på erhållna utdelningar.

I moderföretaget ligger resultat före bokslutsdispositioner och skatt per produkt till grund för inkomstskatteberäkningen. I samband med skattemässiga justeringar tillämpas fördelningsnycklar.

En tillämpbar nyckel är driftskostnadsnyckel som är en procentuell andel av driftkostnaderna som avser de inkomstbeskattade produkterna. Ytterligare en tillämpbar nyckel är kapitalavkastningsnyckeln som är en procentuell andel av kapitalavkastningen som avser inkomstbeskattade produkterna. I de fall det är möjligt att direkt härleda skattepliktiga justeringar till en specifik produkt tillämpas den metoden i första hand.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar redovisas på temporära skillnader som uppstår mellan redovisade respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott. Uppskjutna skattefordringar netto redovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om det finns legal kvittningsrätt, kan betalas med ett nettobelopp eller om tillgångarna realiserar samtidigt som skulderna regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade på balansdagen. Effekter av förändringar i gällande skattesatser resultatförs i den period förändringen lagstadsades.

Uppskjutna skattefordringar redovisas som Fordringar och uppskjutna skatteskulder redovisas som Avsättningar i balansräkningen. I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld medan i koncernredovisningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Kupongskatt

Kupongskatt är källskatt på erhållna utdelningar och klassificeras som inkomstskatt.

Avkastningsskatt

Folksam Liv betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på Folksam Livs resultat, utan är en slags schablonskatt på avkastningen som beräknas på nettotillgångarna som tillhör avkastningsbeskattade produkter. Dessa delas i sin tur upp på produkter som klassas som pensionsförsäkring och produkter som klassas som kapitalförsäkring. Skatten på dessa beräknas på olika sätt.

Underlaget för avkastningsskatt beräknas i två steg. Först beräknas ett kapitalunderlag och därefter ett skatteunderlag. Kapitalunderlaget är värdet av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Underlaget justeras för övervärden på indirekt ägda fastigheter och värdering för koncerninterna lån. Kapitalunderlaget för avkastningsskatt fördelas utifrån försäkringsprodukternas andel av eget kapital och försäkringstekniska avsättningar. Kapitalunderlag som hänför sig till inkomstbeskattade produkter avkastningsbeskattas inte. Till kapitalunderlaget för produkter klassade som kapitalförsäkring tillkommer värdet på premier om erhållits under beskattningsåret. Premier som erhållits under andra halvåret tas enbart upp med halva värdet. Skatteunderlag som avser produkter som klassas som pensionsförsäkring beräknas genom att kapitalunderlaget som avser dessa produkter multipliceras

med den genomsnittliga statslåneräntan för kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock lägst 0,5 procent av kapitalunderlaget.

Skatteunderlag som avser produkter som klassas som kapitalförsäkring beräknas genom att kapitalunderlaget som avser dessa produkter multipliceras med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret ökad med en procentenhet, dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget. Skatteunderlaget multipliceras sedan med skattesatsen som är 15 procent för produkter som klassas som pensionsförsäkring och 30 procent för produkter som klassas som kapitalförsäkring.

Beskattningsbart kapital räknas fram genom att använda verksamhetsgrenarnas andel av eget kapital och försäkringstekniska avsättningar då dessa poster är fördelade på verksamhetsgrenar. Tillgångsposterna har inte samma kompletta grenfördelning. Avkastningsbeskattade grenars procentuella andel av totala tillgångsmassan uppgick under 2023 till cirka 85 procent.

Avräkningsbar utländsk skatt

Folksam Liv har, enligt lag om avräkning av utländsk skatt, rätt till avräkning av utländsk skatt mot inkomstskatt och avkastningsskatt, vilket innebär att Folksam Liv får en reduktion av skattekostnaden. Överstiger den avräkningsbara skatten spärrbeloppet för det år den utländska inkomsten tas med i beskattningen, kan den överskjutande delen sparas (carry forward). Avräkning för carry forward-belopp kan medges fem beskattningsår efter det beskattningsår som den utländska inkomsten togs upp i beskattningen. Av försiktighetsskäl bokar Folksam Liv inte upp någon uppskjuten skattefordran på den framtida skatt som företaget kan avräkna eftersom det finns en osäkerhet om hela carry forward-beloppet kommer att kunna räknas av i framtiden.



Not 16. Andra immateriella tillgångar forts.

	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar
Koncernen, Mkr	2023			2022		
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	279	125	404	280	125	405
Beståndsöverlåtelse ¹⁾	-	-	-	-128	-	-128
Investeringar	54	-	54	127	-	127
Utrangeringar	-11	-	-11	0	-	-
Utgående balans	323	125	448	279	125	404
Ackumulerade av- och nedskrivningar						
Ingående balans	-51	-118	-168	-34	-112	-146
Beståndsöverlåtelse ¹⁾	-	-	-	2	-	2
Årets avskrivningar	-25	-5	-31	-19	-5	-25
Årets nedskrivningar	-11	-	-11	-	-	-
Utrangeringar	11	-	11	0	-	0
Utgående balans	-76	-123	-199	-51	-118	-168
Redovisade värden	247	2	249	229	7	236
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	-36	-5	-41	-19	-5	-25

Under 2023 har koncernen kostnadsfört 19 (18) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 89 (87) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling.

	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar
Moderföretaget, Mkr	2023			2022		
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	121	-	121	139	-	139
Beståndsöverlåtelse ¹⁾	-	-	-	-128	-	-128
Investeringar ²⁾	42	-	42	110	-	110
Utrangeringar ²⁾	-9	-	-9	0	-	-
Utgående balans	154	-	154	121	-	121
Ackumulerade av- och nedskrivningar						
Ingående balans	-13	-	-13	-9	-	-9
Beståndsöverlåtelse ¹⁾	-	-	-	2	-	2
Årets avskrivningar	-11	-	-11	-7	-	-7
Årets nedskrivningar ²⁾	-9	-	-9	-	-	-
Utrangeringar ²⁾	9	-	9	-	-	-
Utgående balans	-24	-	-24	-13	-	-13
Redovisade värden	130	-	130	108	-	108
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	19	-	19	7	-	7

Under 2023 har moderföretaget kostnadsfört 8 (10) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 34 (38) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

¹⁾ Den 1 november 2022 genomfördes en beståndsöverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.

²⁾ Under 2023 har 7,8 mkr aktiverats avseende en för året ny egenutvecklad immateriell tillgång. Under kvartal 4 har ny bedömning gjorts som resulterat i att tillgången skrivits ned med 100 procent och samtidigt utrangerats. Under året har 1,1 mkr avseende aktiverade kostnader för Tjänstepensionsregleringen skrivits ned vilket motsvarar 100 procent av dess aktiverade värde. Tillgången har därefter utrangerats.

Not 16. Andra immateriella tillgångar forts.

Avskrivningstider		
Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivnings metod
Internt upparbetat - IT-system	5 - 10 år	Linjär
Separat förvärvat - IT System	5 år	Linjär
Separat förvärvat - Övervärden kundavtal	10 år	Linjär
Internt upparbetat - Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Nedskrivningsprövning

Nedskrivningsprövning sker genom att jämföra det redovisade värdet med återvinningsvärdet.

Återvinningsvärdet motsvarar det högsta av tillgångens verkliga värde och dess nyttjandevärde. Nyttjandevärdet beräknas genom att diskontera framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till. Om det redovisade värdet är högre än återvinningsvärdet ska tillgången skrivas ned så att det motsvarar återvinningsvärdet. För Folksam Liv motsvarar återvinningsvärde nyttjandevärdet, då det inte är möjligt att få fram ett verkligt värde på egenutvecklade immateriella tillgångar eftersom det saknas ett tillförlitligt pris mellan marknadsaktörer under aktuella marknadsförhållanden vid värderingstidpunkten.

Immateriella tillgångar under användning

Vid varje bokslutstillfälle prövar Folksam Liv om det finns indikationer för nedskrivningsbehov avseende immateriella tillgångar som är under användning. Om det finns en eller flera indikationer på en värdeminskning jämförs tillgångens redovisade värde med återvinningsvärdet. Under 2023 har inga nedskrivningar genomförts.

Immateriella tillgångar under pågående utveckling

Vid varje bokslutstillfälle prövar Folksam Liv om det finns indikationer på nedskrivningsbehov för immateriella tillgångar som är under utveckling. Inom Folksam pågår ett arbete med att ta fram en ny modell för nedskrivningsprövningar av immateriella tillgångar under pågående utveckling. Under 2023 har de största tillgångarna inom Folksam-koncernen genomlysts för att under 2024 följas upp med den nya processen för samtliga tillgångar. Folksam Liv har gjort en nedskrivningsprövning av den pågående utvecklingen av riskförsäkringssystemet. Programmet startades under 2018 och planeras fortgå under kommande år, vissa produkter har redan tagits i bruk och resterande produkter är under utveckling. Folksam tillämpar samägande av immateriella tillgångar inom ramen för ett multipartsavtal.

Normalfallet är att immateriella tillgångar utvecklas och/eller köps in gemensamt av flera företag inom Folksam för framtida gemensamt nyttjande. Andelarna i detta samägandeförhållande för företagen baseras då på förväntad framtida nytta, vilket vart och ett av företagen i fråga erhåller och aktiverar. Det nya riskförsäkringssystemet har gemensamt utvecklats av Folksam Sak, Tre Kronor och Folksam Liv och kommer därmed nyttjas gemensamt. Det innebär att nedskrivningsprövningar har gjorts för hela utvecklingen och det framräknade nyttjandevärdet har därefter fördelas proportionerligt utifrån respektive företags andel av den immateriella tillgången.

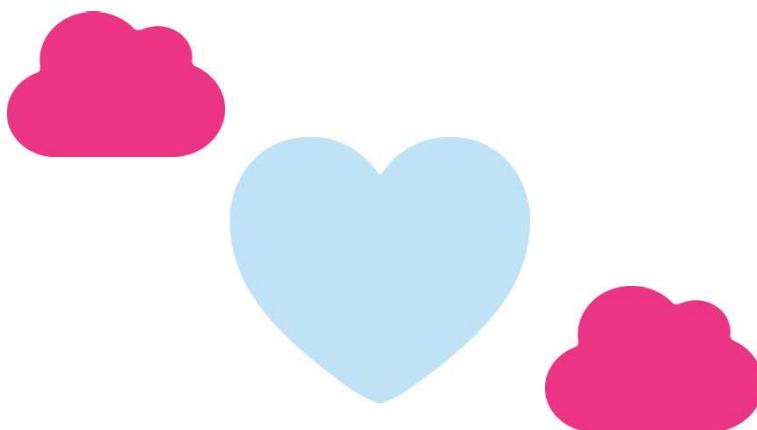
Nyttjandevärdet har beräknats genom att diskontera framtida kassaflöden som riskförsäkringssystemet väntas ge upphov till. Kassaflödena bygger på prognoser som i sin tur bygger på uppskattningar om framtida kostnader för att färdigställa och förvalta riskförsäkringssystemet samt en beräkning av förväntade framtida nyttor som riskförsäkringssystemet väntas skapa och ge förutsättningar för. Kostnader och nyttor har indexerats med 2 procent årligen. Prognosen för kostnaderna har en väl underbyggd modell som förfinats under de senaste åren när Folksam fått djupare kunskap om Folksams kravställningsförmåga, implementationstakt och planen framöver. Kvantifieringen av nyttorna har förbättrats avsevärt under det senaste året genom arbetet med Folksams strategi utifrån premievolymer, bestånd och definierade affärsflyttningar. Kassaflödena har diskonterats med en estimerad diskonteringsränta på 6 procent som är framräknad utifrån en vedertagen modell inom Folksam som bygger på CAP-M metoden, vilket refereras till i IFRS (IAS 36). Återvinningsvärdet uppgick till 337 miljoner kronor, vilket är den immateriella tillgångens nyttjandevärde. Det redovisade värdet per november 2023 uppgick till 95 miljoner kronor. Nedskrivningsprövningen påvisade inget behov av nedskrivning.

Känslighetsanalys

Tre olika scenarios för alternativkostnad har skapats för att se känsligheten i beräkningen. De olika scenarios bygger på ett aggressivt, neutralt eller försiktigt antagande. Dessutom ökades diskonteringsräntan med en procentenhet, vilket är en rimligt tänkbar ändring i ett viktigt antagande. Nyttjandevärdet om 337 miljoner kronor är beräknat på ett neutralt antagande. Känslighetsanalysen resulterade inte i några indikationer på nedskrivningsbehov.

Övriga immateriella tillgångar

För övriga immateriella tillgångar som är under utveckling har Folksam inte kunnat identifierat några indikationer på att nedskrivningsbehov skulle föreligga. Dessa tillgångar värde uppgår till 8 mkr.



Not 17. Byggnader och mark

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Marknadsvärde				
Redovisat värde vid årets ingång	10 790	24 382	5 677	7 274
Beståndsöverlåtelse	-	-14 732	-	-
Förvärv via företag	-	705	-	-
Investeringar	107	84	67	69
Avyttrade fastigheter	-	-	-	-1 911
Orealiserad värdeförändring ¹⁾	-680	351	-324	245
Redovisat värde vid årets utgång	10 217	10 790	5 420	5 677
Värden uppdelade på rörelse- och förvaltningsfastigheter				
Rörelsefastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	1 475	1 474	1 475	1 474
Investeringar	9	1	9	1
Anskaffningsvärde vid årets utgång	1 484	1 475	1 484	1 475
Redovisat värde vid årets utgång	3 750	3 923	3 750	3 923
Förvaltningsfastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	3 714	9 185	593	1 059
Beståndsöverlåtelse	-	-6 260	-	-
Förvärv av företag	-	705	-	-
Investeringar	98	84	59	68
Avyttrade fastigheter	-	-	-	-534
Anskaffningsvärde vid årets utgång	3 812	3 714	652	593
Redovisat värde vid årets utgång	6 467	6 867	1 670	1 754
Taxeringsvärden				
Byggnader	3 021	3 021	1 748	1 748
Mark	1 624	1 624	921	921
Summa	4 644	4 644	2 668	2 668

¹⁾ Orealiserade värdeförändringar bokförs i resultaträkningen i posterna orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

Klassificeringen av rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter

Klassificeringen av rörelse- respektive förvaltningsfastigheter har gjorts med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen av respektive fastighet, med yta som bas. För de fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 5 procent har

fastigheten klassificerats som rörelsefastighet. 18 (19) procent av den uthyrningsbara ytan (koncernen) används i Folksam verksamhet. Samtliga fastigheter har marknadsvärderats.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Påverkan på periodens resultat				
Hyresintäkter	504	963	265	313
Internhyror	-18	-24	-18	-24
Summa	486	939	247	289
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-149	-275	-80	-89
Summa	337	664	167	200

Not 17. Byggnader och mark forts.

Bedömt marknadsvärde

2023

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Drifts-överskott ²⁾	Direkt-avkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav ⁵⁾
Koncernen							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾ Kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter	49	32	2,9%	1 105	39 399	2,3-3,3%
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾ Kommersiella fastigheter	430	352	4,4%	7 957	67 860	3,0-7,2%
		45	29	4,1%	698	23 717	3,8-4,7%
		24	16	3,5%	458	41 209	4,7-4,9%
Summa		547	429	4,2%	10 217	54 982	2,3-7,2%

Moderföretaget

Stockholm med närförorter	Bostäder Kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter	49	32	2,9%	1 105	39 399	2,3-3,3%
		237	194	4,5%	4 316	74 750	3,0-4,5%
Summa		286	226	4,2%	5 421	63 196	2,3-4,5%

2022

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Drifts-överskott ²⁾	Direkt-avkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav ⁵⁾
Koncernen							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾ Kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter	42	26	2,2%	1 149	40 493	1,9-2,7%
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾ Kommersiella fastigheter	402	327	3,9%	8 399	80 814	2,5-6,8%
		43	27	3,6%	763	25 919	3,2-4,1%
		15	8	1,6%	479	43 099	3,9-4,0%
Summa		502	387	3,6%	10 790	62 422	1,9-6,8%

Moderföretaget

Stockholm med närförorter	Bostäder Kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter	42	26	2,2%	1 149	40 493	1,9-2,7%
		221	179	4,0%	4 528	78 571	2,5-3,9%
Summa		263	205	3,6%	5 677	66 005	1,9-3,9%

¹⁾ Hyreskontrakt per den 1 januari omräknat till helår.²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per den 1 januari.³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per den 1 januari i förhållande till marknadsvärde.⁴⁾ Marknadsvärde i kronor per kvm lokalarea (exklusive garage).⁵⁾ Vid värderingarna antaget direktavkastningskrav för bedömning av restvärde.⁶⁾ Vårdboende ingår i kategori bostäder.

Fastställande av verkligt värde

Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av RICS "The red book" och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samhällsbyggarna. Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmarna (hyror, vakans, drift -och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida

betalningsströmmarna och nuvärdet av beräknat restvärde. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalyser av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar, vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i värderingshierarkin.

Koncernen 2023					
Värderingsantaganden	Stockholm	Stockholm	Övriga Sverige	Övriga Sverige	
	Kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter	Bostäder (inkl vårdboende)	Kommersiellt	Bostäder	(inkl vårdboende)
Viktat inflationsantagande År 1	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%
Viktad kalkylränta restvärde	6.4%	5.1%	6.8%	6.2%	6.2%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	4.4%	3.1%	4.8%	4.2%	4.2%
Långsiktig vakansgrad	4.5%	0.4%	6.1%	2.8%	2.8%
Drift & Underhållskostnader År 1 (i genomsnitt)	395 kr/kvm	587 kr/kvm	481 kr/kvm	518 kr/kvm	518 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	136 kr/kvm	0 kr/kvm	2555 kr/kvm	0 kr/kvm	0 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	3479 kr/kvm	1776 kr/kvm	2776 kr/kvm	1517 kr/kvm	1517 kr/kvm

Koncernen 2022					
Värderingsantaganden	Stockholm	Stockholm	Övriga Sverige	Övriga Sverige	
	Kommersiella fastigheter och rörelsefastigheter	Bostäder (inkl vårdboende)	Kommersiellt	Bostäder	(inkl vårdboende)
Viktat inflationsantagande År 1	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%
Viktad kalkylränta restvärde	6.0%	4.8%	6.2%	5.8%	5.8%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	3.8%	2.6%	4.0%	3.6%	3.6%
Långsiktig vakansgrad	4.5%	0.4%	5.9%	2.6%	2.6%
Drift & Underhållskostnader År 1 (i genomsnitt)	428 kr/kvm	566 kr/kvm	476 kr/kvm	500 kr/kvm	500 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	91 kr/kvm	2678 kr/kvm	5669 kr/kvm	0 kr/kvm	0 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	3586 kr/kvm	1634 kr/kvm	2594 kr/kvm	1444 kr/kvm	1444 kr/kvm

Känslighetsanalys

Det uppskattade verkliga värdet skulle minska om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var lägre.
- Förväntade drifts- och underhållskostnader var högre.
- Direktavkastningskravet var högre.

Nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras.

Antaganden, Mkr	2023	2023	2022	2022
	Förändring	Effekter på	Förändring	Effekter på
Koncernen	antagande	verkligt värde	antagande	verkligt värde
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-529	-5%	-556
Förväntade drifts- och underhållskostnader	+5%	-104	+5%	-117
Direktavkastningskrav	+50 punkter	-709	+50 punkter	-918

Antaganden, Mkr	2023	2023	2022	2022
	Förändring	Effekter på	Förändring	Effekter på
Moderföretaget	antagande	verkligt värde	antagande	verkligt värde
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-298	-5%	-304
Förväntade drifts- och underhållskostnader	+5%	-56	+5%	-63
Direktavkastningskrav	+50 punkter	-400	+50 punkter	-519

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid klassificering och värdering av rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter

Vid klassificering av fastighet som rörelsefastighet eller förvaltningsfastighet görs bedömning utifrån syftet med innehavet, förvaltningsfastigheter innehas i placeringsverksamheten för att generera hyresintäkter och/eller värdeökning emedan rörelsefastigheter nyttjas av verksamheten. I de fall en fastighet används både inom placeringsverksamheten respektive för eget bruk görs bedömning med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen yta av respektive fastighet.

Såväl förvaltningsfastigheter som rörelsefastigheter värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Vid värdering till verkligt värde görs bedömning i samband med val av värderingsmetod och vilken indata som används, se ovan avsnitt "Fastställande av verkligt värde".

Noter

Not 18. Aktier och andelar i koncernföretag¹⁾

Mkr	Organisations-nummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägarandel ²⁾ %	Resultat ³⁾ 2023	Eget kapital 2023 ³⁾	Koncernen			Moderföretaget		
							Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Koncernföretag												
AB Hotelinvest ⁴⁾	556112-9171	Fastighetsbolag	1 000	100	-112	1 176	-	-	-	-	1 059	439
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	516401-8607	Fondförsäkringsbolag	40 000	100	228	2 594	-	-	-	-	2 150	2 150
Folksam Liv Övrig Specialplaceringar AB	559230-0841	Värdepappersholdingföretag	50 000	100	-325	961	-	-	-	-	961	999
Folksam LO Tjänstepension AB (publ) (Fd Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ))	516401-6619	Tjänstepensionsföretag	51 000	51	505	3 371	-	-	-	-	204	204
Folksam Tjänstepension AB (Fd Folksam Tjänste AB) ⁵⁾	559337-6741	Tjänstepensionsföretag	50	100	5 568	62 025	10	10	10	10	10	10
KPA AB ⁴⁾	556527-7182	Tjänstepensionsholdingföretag	300 000	60	6	237	-	-	-	-	360	360
KPA Pensionsservice AB	556569-1077	Pensionsadministrationsbolag	1 000	60	-2	164	-	-	-	-	-	-
KPA Tjänstepension AB (publ) ⁵⁾	502010-3502	Tjänstepensionsföretag	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) ⁵⁾	516401-6544	Tjänstepensionsföretag	72	60	30 299	164 990	1	-	-	-	-	-
Lysbomben Arkivet AB	556987-1048	Fastighetsbolag	50 000	100	-58	589	-	-	-	-	533	160
Niterka KB	969711-9965	Fastighetsbolag	99	99	-21	563	-	-	-	-	155	54
Niterka II KB	969712-1524	Fastighetsbolag	99	99	-14	648	-	-	-	-	147	162
Spelbomskan KB	916405-5411	Fastighetsbolag	99	99	-19	1 278	-	-	-	-	569	556
Summa bokfört värde							11	11	11	11	6 149	5 094
Summa verkligt värde							11	11	11	11	13 764	12 625

¹⁾ Säte för samtliga koncernföretag är Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾ Med ägarandel avses moderföretaget Folksam Livs kapitalandel i företagen i tabellen.

³⁾ Resultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknade enligt lagbegränsad IFRS samt justerat till koncernens redovisningsprinciper. För information om resultat och eget kapital i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag.

⁴⁾ Företaget är moderföretag till en koncern, som konsolideras in i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget Folksam Liv.

⁵⁾ Företaget är moderföretag till en koncern, som inte konsolideras på grund av att företaget drivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär ett vinstutdelningsförbud. Hela överskottet i ej konsoliderade koncernföretag med vinstutdelningsförbud tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

⁶⁾ Företaget fusionerades in i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) per 1 november 2023. KPA Tjänstepensionsförsäkring är därmed ett dotterföretag till KPA AB.

Not 18. Aktier och andelar i koncernföretag forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Ackumulerade anskaffningsvärden¹⁾				
Ingående balans	11	6	6 837	11 984
Beståndsöverlåtelse ²⁾	-	-	-	-10 085
Anskaffningar	-	-	-	406
Aktieägartillskott ³⁾	-	-	1 093	4 562
Resultatandelar	-	-	91	237
Uttaga medel	-	-	-90	-272
Nyemission	-	5	-	5
Utgående balans	11	11	7 931	6 837
Ackumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	-	-	-1 743	-1 841
Beståndsöverlåtelse	-	-	-	98
Årets nedskrivningar ⁴⁾	-	-	-39	-
Utgående balans	-	-	-1 782	-1 743
Summa bokfört värde	11	11	6 149	5 094
Summa verkligt värde			13 764	12 625

¹⁾ Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet.

²⁾ Per 1/11 2022 genomfördes en beståndsöverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.

³⁾ Samtliga koncerninterna fastighetslån har konverterats till aktieägartillskott 2023.

⁴⁾ Årets nedskrivningar är hänförlig till Folsam Liv Övriga Specialplaceringar AB som en följd av värdeminskningen på innehavet i Heimstaden Bostad AB.



Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Principerna för koncernredovisningen finns i not 1 Väsentliga Redovisningsprinciper avsnitt 2.6. Aktier i dotterföretag definieras i moderföretaget förenligt med koncernredovisningen och redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen. Om det verkliga värdet på balansdagen bedöms understiga anskaffningsvärdet, skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om värdet bedöms öka igen, återförs nedskrivningen (via resultaträkningen).

Redovisningsprinciper: tilläggsupplysningar om innehavens verkliga värde

I de tilläggsupplysningar som lämnas i ovan tabeller, beräknas uppgifter om innehavens verkliga värde utifrån olika principer beroende på företagets verksamhet och art. För fondförsäkringsföretag gäller det att detta värde beräknas utifrån ett MCEV värde (Market Consistent Embedded Value). Övriga företag värderas företrädesvis utifrån substansvärde. I några få fall värderas företag utifrån kassaflöden och utdelningar. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

Klassificering och överväganden

Folksam Livs samtliga ägarintressen i tjänstepensionsholdingföretag, försäkringsföretag samt tjänstepensionsföretag är innehav i koncernföretag som Folksam Liv bedömer vara av strategiskt väsentlig betydelse för Folksam Liv. Förutom dessa innehav bedömer Folksam Liv att operativt viktiga innehav bör anses vara av väsentlig betydelse. Innehav av operativt väsentlig betydelse innebär att verksamheten i ägarintresset i fråga utgörs av betydande sammanhängande verksamhet med den försäkringsverksamhet eller tjänstepensionsverksamhet som Folksam Liv med dotterföretag bedriver.

Tabellen ovan visar endast direktägda dotterföretag samt indirekta innehav som Folksam Liv bedömer vara av väsentlig betydelse. För mer information om indirektägda dotterföretag hänvisas till Folksam Livkoncernens Solvens- och verksamhetsrapport (SFCR) som finns på www.folksam.se. AB Hotelinvest, Folksam Fastighet Holding AB, Gyllenforsen Fastigheter KB är samtliga moderföretag i en fastighetskoncern, som konsolideras in i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget Folksam Liv.

Dessa innehav bedöms inte vara av strategisk eller operativt väsentlig betydelse för Folksam Liv utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagarna.

KPA AB är ett tjänstepensionsholdingföretag och är tillika moderföretag till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och KPA Pensionservice AB. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB är i sin tur ett moderföretag till ett antal fastighetsbolag. Folksam Tjänstepension AB samt KPA Tjänstepensionsförsäkring AB konsolideras inte in i koncernredovisningen för Folksam Liv på grund av att dessa företag bedrivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär ett vinstutdelningsförbud. Hela överskottet tillfaller försäkringstagarna och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för koncernföretag finns i not 45 Eventualförpliktelser samt not 46 Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 48 Upplýsningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och antaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.



Not 18. Aktier och andelar i koncernföretag forts.

Nedan tabell specificerar finansiell information i sammandrag i de verksamheter där det finns ett innehav utan bestämmande inflytande (minoritetsintresse) och som är av väsentlig betydelse. Uppgifterna syftar bland annat till att visa den andel som innehav utan bestämmande inflytande har i koncernens verksamhet.

Mkr	Folksam LO Tjänstepension (Fd Folksam LO Fondförsäkring ¹⁾		KPA AB ¹⁾	
	2023	2022	2023	2022
Resultaträkningsposter				
Premieinkomst	241	198	-	-
Intäkter från investeringsavtal	42	41	-	-
Kapitalavkastning, netto teknisk redovisning	21 560	-25 728	48	6
Övriga tekniska intäkter	552	723	193	211
Försäkringsersättningar	-343	-501	-	-
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	-21 232	25 857	-	-
Driftskostnader	-185	-138	-234	-200
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	636	453	7	17
Kapitalavkastning, netto icke-teknisk redovisning	251	-249	-	-
Övriga kostnader	-	-	-	-
Skatt	-382	-80	-2	-4
Årets resultat	505	124	6	14
Årets totalresultat	505	124	-16	78
Balansräkningsposter				
Immateriella tillgångar	13	15	78	86
Placeringstillgångar	3 053	2 447	1	1
Fondförsäkringstillgångar	175 109	149 892	-	-
Fordringar	130	69	257	218
Andra tillgångar	910	565	1 333	1 203
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	141	129	9	14
Summa tillgångar	179 356	153 117	1 678	1 522
Försäkringstekniska avsättningar	45	40	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	175 357	149 985	-	-
Andra avsättningar	147	97	22	11
Skulder	435	130	1 413	1 256
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	0	5	3
Summa skulder	175 985	150 252	1 441	1 270
Summa eget kapital	3 371	2 866	237	252
Innehav utan bestämmande inflytande - andel av årets totalresultat	247	61	-6	31
Innehav utan bestämmande inflytande - andel av eget kapital	1 652	1 404	95	101

¹⁾ Uppgifterna visar koncernmässiga värden beräknade enligt lagbegränsad IFRS samt justerat till koncernens redovisningsprinciper. För information om resultat- och balansräkning i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag.

Not 19. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag¹⁾

Mkr	Organisations-nummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägarandel ²⁾ %	Resultat 2023 ³⁾	Totalresultat 2023 ³⁾	Eget kapital 2023 ³⁾	Koncernen			Moderföretaget		
								Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Intresseföretag													
	556617-8512	Fastighetsbolag	300	30	-185	-185	3 789	1 137	764	642	193		
	556911-5479	Fastighetskoncern	375	37	-47	-47	-223	-84	-66	12	12		
	559161-0836	Fastighetskoncern	5 100	10	66	66	1 731	177	180	90	90		
	556796-2682	Fastighetskoncern	833 800	17	-16	-16	2 648	441	394	253	203		
								1 671	1 272	997	498		
								-	-	1 755	1 338		
Gemensamt styrda företag													
	556767-4121	Holdingföretag						-	252	-	98		
								-	252	-	98		
								-	-	-	234		
								1 671	1 524	997	596		
								-	-	1 755	1 572		

¹⁾ Säte för samtliga intresseföretag och gemensamt styrda företag är Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen i samtliga fall. Folksam Cruise Holding AB redovisas dock som ett gemensamt styrt företag då avtal finns upprättat mellan Folksam Liv och Folksam Sak varvid parterna får lika stort inflytande och därmed utövar gemensamt bestämmande inflytande över företaget. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾ Med ägarandel avses moderföretaget Folksam Livs kapitalandel i företagen i tabellen.

³⁾ Resultat, totalresultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknade enligt lagbegränsad IFRS samt justerat till koncernens redovisningsprinciper. För information om resultat- och balansräkning i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag. Koncernens andel av resultatet uppgår till -62 (319) miljoner kronor samt koncernens andel av totalresultatet uppgår till -62 (303) miljoner kronor.

⁴⁾ Företaget är moderföretag i en koncern, som ingår i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget Folksam Liv.

⁵⁾ Folksam har tecknat avtal om försäljning av samtliga aktier i Sicklaön Bygg Invest AB den 22 december 2023 med likviddag 12 januari 2024. I försäljningen ingår borgensförbindelser, se not 45 Eventualförpliktelser.

⁶⁾ Företaget trädde i frivillig likvidation 21 april 2023 och upplöstes 14 december 2023.

Not 19. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Ackumulerade anskaffningsvärden ¹⁾²⁾				
Ingående balans	1 524	1 792	696	1 005
Beståndsöverlåtelse ³⁾	-	-581	-	-359
Anskaffningar	-	-	-	-
Aktieägartillskott ⁴⁾	499	50	499	50
Likvidation	-252	-	-98	-
Resultatandelar	-62	319	-	-
Erhållna utdelningar	-39	-39	-	-
Valutakurseffekt	-	-16	-	-
Utgående balans	1 671	1 524	1 097	696
Ackumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	-	-	-100	-100
Årets nedskrivningar	-	-	-	-
Utgående balans	-	-	-100	-100
Summa bokfört värde	1 671	1 524	997	596
Summa verkligt värde			1 755	1 572

¹⁾ Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet.

²⁾ Gällande det bokförda värdet, är samtliga innehav i moderföretaget redovisade till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. I koncernredovisningen är innehaven redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

³⁾ Per 1/11 2022 genomfördes en beståndsöverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.

⁴⁾ Fastighetslån till Fastighets AB Kungsbrohus har konverterats till aktieägartillskott 2023.

Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Principerna för koncernredovisningen finns i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6. Aktier i intresse- och gemensamt styrda företag definieras i moderföretaget förenligt med koncernredovisningen och redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen. Om det verkliga värdet på balansdagen bedöms understiga anskaffningsvärdet, skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om värdet bedöms öka igen, återförs nedskrivningen (via resultaträkningen).

Redovisningsprinciper: tilläggsupplysningar om innehavens verkliga värde

I de tilläggsupplysningar som lämnas i ovan tabeller, beräknas uppgifter om innehavens verkliga värde utifrån olika principer beroende på företagets verksamhet och art. Se Not 18 för ytterligare upplysningar om principer tillämpade.

Klassificering och överväganden

Folksam Livs ägarintressen i intresseföretag och gemensamt styrda företag bedöms inte vara av strategisk eller operativt väsentlig betydelse för företaget utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagarna.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 45 Eventualförpliktelser samt not 46 Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 48 Upplysningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och antaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.

Not 20. Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i¹⁾

Mkr	Organisation s-nummer	Typ av verksamhet	Ägarandel ²⁾ %	Resultat 2023	Egget kapital 2023	Koncernen		Moderföretaget		
						Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	
	Övriga företag som det finns ett ägarintresse i ³⁾									
	AIPP Folksam Europe II KB	969778-3281	Alternativ Investeringsfond	24,39	-18	1 019	256	258	256	258
	Summa bokfört värde						256	258	256	258
	Summa anskaffningsvärde						226	209	226	209

¹⁾Säte för AIPP Folksam Europe II KB är Stockholm. Folksam Liv har inga röstandelar i företaget. Andelarna är onoterade.

²⁾Ägarandel för koncernen motsvarar ägarandel i de koncernföretag som konsolideras, vilket i detta fall består av moderföretaget Folksam Livs ägarandel. Se förtydligande fotnot 3 nedan.

³⁾Övriga företag som det finns ett ägarintresse i avser sådana innehav där konsoliderade företags ägarandel uppgår till minst 20 procent, men där ägarintresset förenligt med

ÄRL/ÄREL inte klassificeras som dotterföretag, intresseföretag eller gemensamt styrt företag

⁴⁾Utöver ovan uppgift om konsoliderande företag innehar även två icke-konsoliderande koncernföretag, Folksam Tjänstepension AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring, en direkt ägarandel, 24,39 (24,39) procent vardera, i företaget AIPP Folksam Europe II KB. I likhet med Folksam Liv innehar dessa koncernföretag inga röstandelar i företaget. För mer information avseende dessa företag hänvisas till respektive företags årsredovisning.

Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

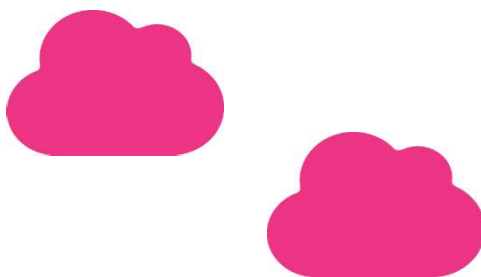
Folksam Liv äger 24,39 (24,39) procent av AIPP Folksam Europe II KB.

Med anledning av att Folksam Livs innehav uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget ska innehavet anses utgöra övrigt ägarintresse och redovisas som "Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i". Till skillnad från definitionen tillämpad i koncernredovisningen i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.3 gäller i moderföretagets redovisning att definitionen enbart tillämpas för de företag i vilka Folksam Liv innehar en direktägd kapitalandel som uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget och där innehavet i övrigt inte uppfyller villkoren på att utgöra en placering enligt kriterier i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.1–2.6.2, då varken bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande föreligger.

Till skillnad från aktier och andelar i koncernföretag och intresse- eller gemensamt styrda företag redovisas innehavet i AIPP Folksam Europe II KB till verkligt värde i enlighet med IFRS 9 Finansiella instrument. Detta innebär att innehavet upptas enligt samma värderingsprinciper i moderföretaget som på koncernnivå.

Not 21. Aktier och andelar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Bokfört värde	41 248	36 346	39 632	34 554
Anskaffningsvärde	23 944	22 667	22 322	21 152
Verkligt värde	41 248	36 346	39 632	34 554
varav:				
Noterade aktier	35 217	30 611	34 561	30 104
Onoterade aktier	6 031	5 735	5 071	4 450



Not 22. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	5 129	6 773	5 129	6 773
Svenska kommuner ¹⁾	5 221	5 132	5 221	5 132
Svenska bostadsinstitut	25 558	28 660	25 558	28 660
Svenska räntefonder ²⁾	4 778	4 484	1 668	1 715
Övriga svenska emittenter	3 832	4 983	3 832	4 983
Utländska stater	3 351	2 672	3 351	2 672
Övriga utländska emittenter	8 699	6 469	8 699	6 469
Summa	56 567	59 174	53 458	56 404
varav:				
Noterade	56 035	58 554	52 926	55 784
Onoterade	532	620	532	620
Verkligt värde				
Svenska staten	4 992	6 449	4 992	6 449
Svenska kommuner ¹⁾	5 170	4 872	5 170	4 872
Svenska bostadsinstitut	25 264	26 854	25 264	26 854
Svenska räntefonder	4 672	4 125	1 606	1 566
Övriga svenska emittenter	3 791	4 730	3 791	4 730
Utländska stater	3 310	2 583	3 310	2 583
Övriga utländska emittenter	8 651	6 163	8 651	6 163
Summa bokfört värde	55 852	55 775	52 785	53 216
varav:				
Noterade	55 277	55 131	52 211	52 572
Onoterade	574	643	574	643
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	964	909	964	909
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-2 253	-3 598	-2 210	-3 387

¹⁾Svenska kommuner har exkluderats från rad Övriga svenska emittenter och presenteras på egna rader, ändring har gjorts av jämförelsetal.

²⁾Nominella belopp



Not 23. Övriga lån

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Verkligt värde				
Efterställda aktieägarlån	637	625	637	625
Livförsäkringslån	2	2	2	2
Vinst - och kapitalandelslån	1 213	936	1 213	936
Övriga lån	406	135	406	135
Summa	2 258	1 699	2 258	1 699
Summa bokfört värde	2 258	1 699	2 258	1 699
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	2 121	1 617	2 121	1 617

Övriga lån omfattar lån till externa motparter utan säkerheter eller med säkerheter andra än fast egendom. Avtalen utgörs av enkla skuldebrev som inte är omsättningsbara.

Den 1 november 2022 genomfördes en beståndsöverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.

Not 24. Utlåning till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2023	2022	2023	2022
Verkligt värde				
Kreditinstitut Sverige	243	984	243	984
Kreditinstitut inom EU	117	116	117	116
Summa	360	1 100	360	1 100
Summa bokfört värde	360	1 100	360	1 100
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	360	1 100	360	1 100

Den 1 november 2022 genomfördes en beståndsöverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.



Not 25. Derivat

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll ¹⁾				
Verkligt värde				
Valutaterminer	1 943	770	1 943	770
Ränteterminer	1	-	1	-
Ränteswappar	69	-	69	-
Aktieterminer	0	0	0	0
Summa verkligt värde	2 013	770	2 013	770
Derivatinstrument med negativa värden ¹⁾				
Verkligt värde				
Valutaterminer	16	82	16	82
Ränteterminer	2	7	2	7
Ränteswappar	331	998	331	998
Aktieterminer	1	4	1	4
Summa verkligt värde	350	1 092	350	1 092
1) Summa anskaffningsvärde uppgår till noll				
Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid				
Derivatinstrument med positiva värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	0	0	0	0
Ränteterminer	318	-	318	-
Valutaterminer	23 710	11 835	23 710	11 835
Summa	24 028	11 835	24 028	11 835
1-5 år				
Ränteswappar	1 311	-	1 311	-
Summa	1 311	-	1 311	-
Över 5 år				
Ränteswappar	939	-	939	-
Summa	939	-	939	-

Not 25. Derivat forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Derivatinstrument med negativa värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	0	1	0	1
Ränteterminer	13 902	9 767	13 902	9 767
Valuteterminer	1 227	6 140	1 227	6 140
Ränteswappar	5 954	6 239	5 954	6 239
Summa	21 083	22 146	21 083	22 146
1-5 år				
Ränteswappar	4 471	10 998	4 471	10 998
Summa	4 471	10 998	4 471	10 998
Över 5 år				
Ränteswappar	946	1 263	946	1 263
Summa	946	1 263	946	1 263

Under året har avtal ingåtts avseende valutaterminer, ränteterminer, swappar samt aktieindexterminer. Valutaterminsavtalen har ingåtts med syfte att justera valutarisken i portföljen på ett effektivt sätt. Ränteterminsavtalen har ingåtts med syfte att justera ränteportföljens duration. Syftet med aktieindexterminerna har varit att justera aktieexponeringen på ett effektivt sätt.

Beskrivning av kreditrisker

Kreditrisk för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen. För ej standardiserade derivat regleras kreditrisken i ISDA-avtal och CSA-avtal.

Beskrivning av marknadsrisker

Med marknadsrisker för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser.



Not 26. Upplysning om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA avtal som kräver att den ena parten i derivatavtalet

ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod. OTC-derivat som är föremål för central clearing regleras via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum.

Mkr		Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen						
		Brutto-belopp	Kvittning i balans-räkningen	Redovisat belopp	Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd värdepapper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	Netto-belopp
Koncernen 2023								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	2 049	-	2 049	-123	-	-1 926	0
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	370	-	370	-123	-247	-	-
Koncernen 2022								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	771	-	771	-83	-	-642	46
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	1 070	-	1 070	-83	-706	-281	-
Moderföretaget 2023								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	2 049	-	2 049	-123	-	-1 926	0
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	370	-	370	-123	-247	-	-
Moderföretaget 2022								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	771	-	771	-83	-	-642	46
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	1 070	-	1 070	-83	-706	-281	-

Not 27. Fordringar avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Försäkringstagare	4	74	2	2
Försäkringsmäklare	-	-71	-	0
Summa	4	4	2	2

Not 28. Övriga fordringar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Fordringar på koncernföretag	66	66	64	70
Fordringar på övriga närstående företag	0	5	0	0
Hysesfordringar	1	1	1	1
Sålda ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	359	183	271	147
Övriga fordringar ¹⁾	634	334	296	59
Summa	1 060	589	632	278

¹⁾ 2022 inkluderar 3,2 mkr avseende fordringar kundföretag

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder

Värderingskategorier för finansiella instrument

Vid klassificering och värdering föreligger ett tydligt samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar, följande värderingskategorier tillämpas av Folksam:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen
- Obligatoriskt verkligt värde

- Innehav för handelsändamål
- Andra affärsmodeller

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:

- Upplupet anskaffningsvärde, huvudregel med undantag för:
- Verkligt värde via resultaträkningen
 - Obligatoriskt verkligt värde
 - Innehav för handelsändamål
 - Andra innehav obligatoriskt verkligt värde

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2023	Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	465	465	-	465	465	-	-	465
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	256	256	-	256	256	-	-	256
Aktier och andelar	17	41 231	41 248	-	41 248	41 248	35 217	-	6 031
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2	55 850	55 852	-	55 852	55 852	55 277	181	393
Övriga lån	-	2 258	2 258	-	2 258	2 258	-	-	2 258
Utlåning till kreditinstitut	-	360	360	-	360	360	360	-	-
Derivat	2 013	-	2 013	-	2 013	2 013	1	2 012	-
Fondförsäkringstillgångar	-	229 493	229 493	-	229 493	229 493	229 493	-	-
Övriga fordringar	23	369	393	545	937	937	392	-	-
Kassa och bank	-	3 592	3 592	4 767	8 359	8 359	3 592	-	-
Övriga tillgångar	-	-	-	1 151	1 151	1 151	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	14	349	363	-	363	363	317	14	33
Övriga upplupna intäkter	-	209	209	9	218	218	209	-	-
Summa finansiella tillgångar	2 069	334 433	336 502	6 471	342 973	342 973	324 859	2 207	9 436
Byggnader och mark ¹⁾	-	-	-	-	10 217	10 217	-	-	10 217
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	1 682	1 682	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	611	611	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	12 509	12 509	-	-	10 217
Summa tillgångar	2 069	334 433	336 502	6 471	355 483	355 483	324 859	2 207	19 653
Skulder									
Villkorad återbäring	-	507	507	-	507	507	-	507	-
Fondförsäkringsåtaganden	-	229 772	229 772	-	229 772	229 772	-	229 772	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 178	2 178	2 178	-	-	-
Derivat	350	-	350	-	350	350	3	347	-
Övriga skulder	128	-	128	2 210	2 338	2 338	128	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	140	140	140	-	-	-
Summa finansiella skulder	478	230 279	230 757	4 528	235 285	235 285	131	230 627	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	65 682	65 682	-	-	-
Summa skulder	478	230 279	230 757	4 528	300 967	300 967	131	230 627	-

¹⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till Not 17 Byggnader och mark.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2022	Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt		
	Innehav för handels- ändamål	Andra affärs- modeller	Summa	Upplupet anskaffnings- värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	872	872	-	872	872	-	-	872
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	258	258	-	258	258	-	-	258
Aktier och andelar	19	36 327	36 346	-	36 346	36 346	30 611	-	5 735
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2	55 773	55 775	-	55 775	55 775	55 131	211	432
Övriga lån	-	1 699	1 699	-	1 699	1 699	-	-	1 699
Utlåning till kreditinstitut	-	1 100	1 100	-	1 100	1 100	1 100	-	-
Derivat	770	-	770	-	770	770	-	770	-
Fondförsäkringstillgångar	-	198 669	198 669	-	198 669	198 669	198 669	-	-
Övriga fordringar	23	185	208	261	469	469	208	-	-
Kassa och bank ¹⁾	-	3 276	3 276	3 924	7 199	7 199	3 276	-	-
Övriga tillgångar ¹⁾	-	-	-	1 104	1 104	1 104	-	-	-
Upplupna ränteutgifter	12	268	280	-	280	280	237	12	31
Övriga upplupna intäkter	-	184	184	14	198	198	184	-	-
Summa finansiella tillgångar	826	298 611	299 437	5 303	304 740	304 740	289 417	993	9 027
Byggnader och mark ²⁾	-	-	-	-	10 790	10 790	-	-	10 790
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	1 535	1 535	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	807	807	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	13 131	13 131	-	-	10 790
Summa tillgångar	826	298 611	299 437	5 303	317 871	317 871	289 417	993	19 817
Skulder									
Villkorad återbäring	-	482	482	-	482	482	-	482	-
Fondförsäkringsåtaganden	-	198 784	198 784	-	198 784	198 784	-	198 784	-
Derivat	1 092	-	1 092	-	1 092	1 092	11	1 081	-
Övriga skulder	38	-	38	1 736	1 774	1 774	38	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	170	170	170	-	-	-
Summa finansiella skulder	1 129	199 265	200 395	2 548	202 943	202 943	49	200 346	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	64 295	64 295	-	-	-
Summa skulder	1 129	199 265	200 395	2 548	267 238	267 238	49	200 346	-

¹⁾ Omklassificering har skett av redovisningsmedel för 2022 mellan kassa och bank och övriga tillgångar.²⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till Not 17 Byggnader och mark.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2023	Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt		
	Innehav för handels- ändamål	Andra affärs- modeller	Summa	Upplupet anskaffnings- värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	50	50	-	50	50	-	-	50
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	465	465	-	465	465	-	-	465
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	256	256	-	256	256	-	-	256
Aktier och andelar	2	39 629	39 632	-	39 632	39 632	34 561	-	5 071
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	52 785	52 785	-	52 785	52 785	52 211	181	393
Övriga lån	-	2 258	2 258	-	2 258	2 258	-	-	2 258
Utlåning till kreditinstitut	-	360	360	-	360	360	360	-	-
Derivat	2 013	-	2 013	-	2 013	2 013	1	2 012	-
Fondförsäkringstillgångar	-	1 256	1 256	-	1 256	1 256	1 256	-	-
Övriga fordringar	-	280	280	306	586	586	280	-	-
Kassa och bank	-	3 592	3 592	1 467	5 060	5 060	3 592	-	-
Upplupna ränteintäkter	14	348	363	-	363	363	316	14	33
Övriga upplupna intäkter	-	0	0	-	0	0	0	-	-
Summa finansiella tillgångar	2 030	101 280	103 310	1 773	105 083	105 083	92 576	2 207	8 526
Byggnader och mark ¹⁾	-	-	-	-	5 421	5 421	-	-	5 421
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	7 146	15 519	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	280	280	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	12 846	21 219	-	-	5 421
Summa tillgångar	2 030	101 280	103 310	1 773	117 929	126 302	92 576	2 207	13 946
Skulder									
Villkorad återbäring	-	507	507	-	507	507	-	507	-
Fondförsäkringsåtaganden	-	1 256	1 256	-	1 256	1 256	-	1 256	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 178	2 178	2 178	-	-	-
Derivat	350	-	350	-	350	350	3	347	-
Övriga skulder	18	-	18	1 267	1 284	1 284	18	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	56	56	56	-	-	-
Summa finansiella skulder	367	1 763	2 130	3 501	5 631	5 631	20	2 110	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	64 248	64 248	-	-	-
Summa skulder	367	1 763	2 130	3 501	69 879	69 879	20	2 110	-

¹⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not 17 Byggnader och Mark.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2022	Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt		
	Innehav för handels- ändamål	Andra affärs- modeller	Summa	Upplupet anskaffnings- värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	1 086	1 086	-	1 086	1 086	-	-	1 086
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	872	872	-	872	872	-	-	872
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	258	258	-	258	258	-	-	258
Aktier och andelar	3	34 552	34 554	-	34 554	34 554	30 104	-	4 450
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	53 216	53 216	-	53 216	53 216	52 572	211	432
Övriga lån	-	1 699	1 699	-	1 699	1 699	-	-	1 699
Utlåning till kreditinstitut	-	1 100	1 100	-	1 100	1 100	1 100	-	-
Derivat	770	-	770	-	770	770	0	770	-
Fondförsäkringstillgångar	-	1 080	1 080	-	1 080	1 080	1 080	-	-
Övriga fordringar	7	148	155	71	226	226	155	-	-
Kassa och bank	-	3 276	3 276	1 410	4 686	4 686	3 276	-	-
Upplupna ränteintäkter	12	268	279	-	279	279	237	12	31
Övriga upplupna intäkter	-	0	0	-	0	0	0	-	-
Summa finansiella tillgångar	792	97 554	98 346	1 481	99 827	99 827	88 524	993	8 829
Byggnader och mark ¹⁾	-	-	-	-	5 677	5 677	-	-	5 677
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	5 690	14 197	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	404	404	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	11 770	20 278	-	-	5 677
Summa tillgångar	792	97 554	98 346	1 481	111 598	120 106	88 524	993	14 505
Skulder									
Villkorad återbäring	-	482	482	-	482	482	-	482	-
Fondförsäkringsåtaganden	-	1 080	1 080	-	1 080	1 080	-	1 080	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	642	642	642	-	-	-
Derivat	1 092	-	1 092	-	1 092	1 092	11	1 081	-
Övriga skulder	3	-	3	906	909	909	3	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	107	107	107	-	-	-
Summa finansiella skulder	1 094	1 561	2 656	1 656	4 311	4 311	14	2 642	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	63 229	63 229	-	-	-
Summa skulder	1 094	1 561	2 656	1 656	67 541	67 541	14	2 642	-

¹⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not 17 Byggnader och mark.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Redovisningsprinciper

Klassificering och värdering

Affärsmodell

De affärsmodeller som tillämpas för finansiella tillgångar har betydelse för klassificering och värdering. Affärsmodeller identifieras och fastställs på portföljnivå. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

För skuldinstrument görs bedömning utifrån avtalsvillkor om kontraktuella kassaflöden enbart avser kapitalbelopp och ränta. Om den finansiella tillgången har avtalsvillkor som inte uppfyller definition på kapitalbelopp och ränta, utan villkoren innebär att andra risker eller volatilitet ska beaktas, medför det att kriterier inte är uppfyllda för att kassaflödena enbart ska anses bestå av kapitalbelopp och ränta.

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat, den sistnämnda kategorin är inte aktuell för Folksam.

Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehåses för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument.

Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori Innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument, i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder. Denna kategori tillämpas inte av Folksam.

Efter att affärsmodeller har fastställts på portföljnivå görs gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument som utgörs av obligationer, lånefordringar och bankkonton, egetkapitalinstrument som avser aktier och andra egetkapitalinstrument samt derivatinstrument.

Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde och kreditförlustreserveringar

Finansiella tillgångar som klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och värdering till verkligt värde.

Finansiella tillgångar klassificerade i värderingskategorin Upplupet anskaffningsvärde, redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärde utgörs av nuvärdet av framtida betalningar, diskonterade med avtalets effektivränta. Värdet motsvarar det belopp till vilket den finansiella tillgången värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv. Effektivräntemetoden är den metod som används för att beräkna det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell tillgång och för fördelning och redovisning av ränteintäkter eller räntekostnader i resultatet under den relevanta perioden. Ränteintäkter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter.

Reserv för förväntade kreditförluster ska redovisas för tillgångens återstående löptid. Folksam utför inte beräkning av förväntade kreditförluster, posterna avser mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och värdering till verkligt värde, samtliga fordringar har kort löptid alternativt är betalbara vid anfordran.

Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen

Skuldinstrument som inte uppfyller kraven för att klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde, eller till verkligt värde via övrigt totalresultat, ska värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Skuldinstrument och egetkapitalinstrument klassificeras till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen om affärsmodellen innebär att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, vilket avser den huvudsakliga delen av företagets placeringstillgångar eftersom företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori Innehav för handel.

Vid första redovisningstillfället och för efterföljande värderingar, redovisas innehaven till verkligt värde med transaktionskostnader redovisade i resultaträkningen. Utdelningar, räntetäkter, realiserade och orealiserade valutakurseffekter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter. Orealiserade värdeförändringar, exklusive valutaefekter, presenteras på separata rader i resultaträkningen.

Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder värderas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, enligt motsvarande metod beskriven ovan för Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde, dock beaktas inte affärsmodell eller eventuell förlustreserv. Räntekostnader redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, kostnader.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet omfattar för Folksam finansiella skulder som innehas för handelsändamål, vilket alltid inkluderar derivat. Andra finansiella skulder till verkligt värde via resultatet avser fondförsäkringsåtaganden och villkorad återbäring, verkligt värde ska motsvara det verkliga värdet för placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

Finansiella garantiavtal

Finansiella garantier avser avtal som kräver att utställaren gör angivna betalningar för att ersätta innehavaren för en förlust som denne ådrar sig på grund av att en angiven låntagare inte fullgör betalning vid förfall, enligt de ursprungliga eller modifierade villkoren för ett skuldinstrument, som till exempel borgensförbindelser. Finansiella garantier, som inte är till förmån för dotter- och intresseföretag, redovisas till verkligt värde, initialt motsvarande mottagen premie och med efterföljande värdering motsvarande det högsta av mottagen periodiserad premie och förlustreserv. Posten tas upp på balansräkningens rad Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, vilket motsvaras av mottagen premie. Finansiella garantier utfärdade till förmån för dotter- och intresseföretag redovisas som en avsättning i balansräkning när det är sannolikt att det befintliga åtagandet kommer att regleras.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid klassificering och värdering av finansiella instrument

Vid klassificering av finansiella instrument görs bedömningar i samband med identifiering av tillämplade affärsmodeller. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

Klassificering av finansiella instrument påverkar hur värdering utförs. Huvuddelen av de finansiella instrumenten klassificeras och värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Vid värdering till verkligt värde görs bedömning i samband med val av värderingsmetod och vilken indata som används, redogörelse för detta lämnas i efterföljande avsnitt "Information om finansiella instruments verkliga värde".

Resultaträkning

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

Kapitalavkastning, intäkter omfattar avkastning på placeringstillgångar.

Valutakurseffekter

Valutakurseffekter omfattar såväl realiserade som orealiserade resultat, värdeförändringar hänförliga till valutakursförändringar presenteras åtskilt från förändringar i verkligt värde exklusive valutakurseffekter.

Realisationsresultat

Vid avyttring av placeringstillgångar värderade till verkligt värde motsvarar realisationsresultat skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar redovisas som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Orealiserade vinster och förluster

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde, exklusive orealiserade valutakursförändringar vilka redovisas i not 4 Kapitalavkastning, intäkter och not 11 Kapitalavkastning, kostnader. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under orealiserat resultat.

Information om finansiella instruments verkliga värden

Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Nivåindelning 1-3 – kategorisering av indata till värderingstekniker för att fastställa verkligt värde

I tabellerna "Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument" kategoriseras finansiella instrument värderade till verkligt värde utifrån hur transparent prissättning är.

Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: Noterade priser på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: Direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: Indata som inte är observerbara på marknaden.

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året.

Noterade och icke-noterade finansiella instrument

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället.

Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument: derivat, vissa innehav i s.k. alternativa placeringar såsom onoterade aktier och onoterade andelar i investeringsfonder, lån till alternativa investeringsfonder i form av kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis och placeringar som består av en kombination av instrument även benämnt investment combo.

Värdering till verkligt värde – tillgångsslag

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade andelar, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVs principer eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserad på tillgängliga marknadspriser. Utgångspunkt för värdering av onoterade innehav i enlighet med IPEVs principer baseras på hur en marknadsaktör skulle genomföra transaktionerna, värderingsmetoder kan avse t. ex. diskonterat kassaflöde, substansvärdeometoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond-i-fondförvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

För innehav i onoterade andelar som avser kreditfonder, utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå, utgår värdering utifrån underlag erhållet från fondförvaltaren eller annan extern part utsedd av fondförvaltaren. Underliggande tillgångar värderas till nominella belopp med tillägg för upplupen ränta och justerat för kreditförluster.

Med undantag för aktier som ingår i "Placeringar som består av en kombination av instrument som värderas som en sammanhängande oskiljbar enhet", se nedan, används värderingstekniker för att bestämma det verkliga värdet för aktier som inte är noterade på en aktiv marknad. Teknikerna som kan användas är främst diskonterade kassaflöden, substansvärdering vilket även kan anses motsvara erhållna NAV-kurser, eller värderingsmetoder baserat på nyligen genomförda transaktioner.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet till upplupet anskaffningsvärde, innehaven emitteras och återköps fortlöpande till nominella belopp, skillnad mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde är försumbar.

Placeringar som består av en kombination av instrument som värderas som en sammanhängande oskiljbar enhet

Placeringar som består av en kombination av instrument, benämnt investment combo, avser innehav som består av en kombination av olika egetkapitalinstrument eller en kombination av egetkapitalinstrument och lån. Vid handel och värdering hanteras dessa innehav som en sammanhängande oskiljbar enhet. Innehaven värderas antingen i enlighet med IPEVs principer (kombination av olika egetkapitalinstrument) eller med diskonterade kassaflöden (kombination av aktier och lån). I första hand ska värderingar vara baserade på tillgängliga marknadspriser.

Utgångspunkt för värdering av onoterade innehav i enlighet med IPEVs principer baseras på hur en marknadsaktör skulle genomföra transaktionerna. Värdering utgår från erhållen värdering (andel av NAV) från emittent, för vilken substansvärdering av emittenten utgör grund. Bedömning görs om justeringar behöver göras av erhållet NAV för att reflektera egenskaper hos innehavet som en marknadsaktör skulle prissätta.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs samt avseende Swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

Folksam Liv har innehav i valutaterminer, ränteswappar samt kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis vilka hänförs till värderingskategori 2. Finansiella skulder som hänförs till nivå 2 utgörs av fondförsäkringsåtaganden och villkorad återbäring.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Ränteswappar värderas med hjälp av yieldkurvor, med vilket avses avkastningskurvan för instrumentet med hänsyn till olika löptider.

Kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis avser lån till alternativa investeringsfonder, värdering baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren som följer värderingsprinciper enligt årsredovisningslagen (1995:1554).

Fonderna offentliggör substansvärdet per andel för kapitalandelsbevisen/vinstandelsbevisen och innehaven är noterade på Nordic Growth Market NGM i Stockholm för NDX-segmentet.

Fondförsäkringsåtaganden och villkorad återbäring utgör försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Avsättningarna värderas till verkligt värde utifrån de fonder som är kopplade till avtalen. Fondförsäkringsåtaganden och villkorad återbäring hänförs till nivå 2 i värderingshierarkin eftersom värderingen motsvarar värdet på fondförsäkringstillgångarna dvs värderingen utgår från indirekt observerbara marknadsdata.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs onoterade aktier och onoterade andelar i investeringsfonder, lån samt placeringar som består av en kombination av instrument även benämnt investment combo.

Aktier och andelar

Onoterade aktier

Med undantag för aktier som ingår i "Kombination av olika egetkapitalinstrument", se nedan, värderas innehaven antingen med hjälp av prognosticerade diskonterade kassaflöden med icke noterade indata som input, eller med värderingsmetoder baserat på nyligen genomförda transaktioner. Innehav i ekonomiska föreningar värderas till nominellt belopp.

Onoterade investeringsfonder

Folksam Livs innehav i onoterade investeringsfonder avser private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fonder och fastighetsfond-i-fonder samt kreditfonder. Fonderna exklusive kreditfonder värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgängligt.

För private equityfonder och private equity-fond-i-fonder baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Värderingen följer IPEVs principer (International Private Equity and Venture Capital) utfärdade av EVCA (European Venture Capital Association), som är en sammanslutning av riskkapitalföreningar som har gått samman och tagit fram värderingsprinciper för beräkning av verkliga värden. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kursätts. IPEVs värderingsmetoder inkluderar användning av diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering, som innebär att jämförelse görs av relativa värden för aktie och/eller företag s.k. multiplar (nyckeltal).

Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren och följer INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles). Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas.

Kombination av olika egetkapitalinstrument

Värdering utgår från erhållen värdering (andel av NAV) från emittent och utgår från senast kända kurs/NAV, för vilken substansvärdering av emittenten utgör grund. Emittentens värdering av de underliggande tillgångarna är föremål för extern kvartalsvis värdering av oberoende värderare och granskas kvartalsvis av externa revisorer. NAV beräknas som redovisat eget kapital enligt IFRS justerat för uppskjuten skatt, vilket reflekterar nettot av marknadsvärderade tillgångar med avdrag för skulder.

Bedömning görs om justeringar behöver göras av erhållet NAV för att reflektera egenskaper hos innehavet som en marknadsaktör skulle prissätta. Sådana justeringar kan beakta faktorer som marknadssentiment, räntemiljö och finansieringsrisk, operationella faktorer och nyligen genomförda transaktioner. Vid bedömning av marknadssentiment beaktas till exempel processen för värdering av underliggande tillgångar, vilka värderas av externa värderingsmän och följer etablerad praxis och god redovisningssed. Vidare utförs bedömning av emittentens finansiering och tillgång till densamma samt beaktande av emittentens kreditkvalitet, utifrån bedömningar av kreditvärderingsföretag. Bedömning kan vidare komma att beakta tidsfaktor avseende att värdet behöver kalibreras för händelser i perioden mellan erhållen värdering och bokslut. Centralt för bedömning är även att beakta nyligen genomförda transaktioner.

Lån

Samtliga lån hänförs till nivå 3. Lån som avser lån till alternativa investeringsfonder värderas med hjälp av NAV (verkligt värde) som erhålls från respektive fond. För jämförelseåret finns koncerninterna fastighetslån värderade utifrån diskonterade kassaflöden med icke noterade indata som input. I de fall det har förekommit nyligen genomförda transaktioner kan priset på dessa ligga till grund för beräkning av det verkliga värdet. För resterande lån bedöms det nominella beloppet motsvara det verkliga värdet.



Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Mkr	Aktier och andelar						Obligationer						Övriga finansiella placeringstillgångar					
	Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget			
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022		
Ingående balans	5 993	10 401	4 708	6 069	432	-	432	-	432	-	2 602	3 552	3 688	6 568				
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	-503	879	-127	897	0	0	0	0	0	0	170	275	245	296				
Beståndsoverförtelse	-	-7 201	-	-3 997	-	-285	-	-285	-	-285	-	-2 051	-	-3 823				
Anskaffningsvärde förvärv	951	2 134	900	1 960	-	717	-	717	-	717	486	838	486	838				
Försäljningslikvid ²⁾	-154	-221	-154	-221	-39	-	-39	-	-39	-	-475	-	-1 547	-122				
Andra erhållna betalningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-28	-11	-67	-68				
Utgående balans	6 287	5 993	5 327	4 708	393	432	393	432	393	432	2 755	2 602	2 805	3 688				
Varav realiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen. ¹⁾	-499	663	-123	680	0	0	0	0	0	0	139	162	139	126				

¹⁾ Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat.

²⁾ I Försäljningslikvid ingår lösen av lån som ersatts av aktieägartillskott.

I belopp för Aktier och andelar ingår Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i.

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder forts

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att bolaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det innebär bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde

Bokfört värde för finansiella tillgångar och skulder, klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, anses reflektera det verkliga värdet. Finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde avser betalningsmedel hänförliga till kassa och bank samt kortfristiga finansiella fordringar och skulder.

Totalavkastningstabell - Klassificerings- och värderingsskillnader

Totalavkastning beräknas tidsviktad per dag och presenteras enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. Företagets placeringsriktlinjer utgör grund för de tillgångar som omfattas av beräkning och av indelning i portföljgrupper.

I följande lämnas redogörelse för samband mellan de portföljgrupper som presenteras i totalavkastningstabellen, sid 36, respektive de benämningar som används i årsredovisningens balans- och resultaträkning.

Räntebärande placeringar

Räntebärande värdepapper omfattar balansräkningens tillgångsslag Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Not 22) exklusive sådana tillgångar som omklassificeras till portföljgrupp Alternativa placeringar. Vidare omfattas ränterelaterade derivat (Not 25), tillgångsslag Utlåning och Skulder till kreditinstitut samt likvida medel som ingår i tillgångsslaget Kassa och bank. Upplupna räntor inkluderas hänförliga till berörda tillgångsslag. Justering görs för värderingsskillnader mellan finansiella rapporter och beräkning av totalavkastning, det avser mindre belopp avseende prisskillnader och värdering av derivat.

Aktier

Aktier omfattar balansräkningens tillgångsslag Aktier och andelar (Not 21) exklusive sådana tillgångar som omklassificerats till portföljgrupp Alternativa placeringar. Vidare inkluderas aktiederivat (Not 25), restitutioner, likvida medel som ingår i tillgångsslaget Kassa och bank. Justering görs för värderingsskillnader mellan finansiella rapporter och beräkning av totalavkastning, skillnader avser mindre belopp avseende prisskillnader och värdering av derivat.

Alternativa placeringar

Alternativa placeringar omfattar tillgångar som omklassificerats från portföljgrupp räntebärande placeringar respektive Aktier. Tillgångar som har omklassificerats från portföljgruppen räntebärande placeringar respektive aktier avser onoterade aktier och investeringsfonder, vilka ingår i balansräkningens rader för Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt rad Aktier och andelar. Vidare ingår balansräkningens tillgångsslag Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag (Not 19). Lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag, Aktier i dotterföretag som inte förvaltar fastigheter (Not 19), Lån till koncernföretag samt Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i (Not 20). Lån inkluderas som ingår i balansräkningens rad Övriga lån samt Lån med säkerheter i fast egendom. Upplupna räntor inkluderas hänförliga till berörda tillgångsslag och likvida medel som ingår i tillgångsslaget Kassa och bank. Justering görs för värderingsskillnader mellan finansiella rapporter och beräkning av totalavkastning, skillnader avser marknadsvärdering av tillgångar hänförliga till aktier i dotter- och intresseföretag.

Fastigheter

Fastigheter omfattar balansräkningens tillgångsslag Byggnader och mark (Not 17) och dotterföretag som förvaltar fastigheter (Not 18). Vidare ingår lån till dotterföretag samt rörelseskulder hänförliga till fastigheter. Justering görs för värderingsskillnader mellan finansiella rapporter och beräkning av totalavkastning.

Strategiska placeringar

Strategiska innehav omfattar innehav i Folksam Fondförsäkring, Folksam LO Tjänstepension, KPA AB och Folksam Tjänstepension, innehaven ingår i balansräkningens tillgångsslag Aktier och andelar koncernföretag (Not 18). Värderingsskillnader avser marknadsvärdering av tillgångar hänförliga till aktier i dotter- och intresseföretag.

Totalavkastning

Vid beräkning av totalavkastning ingår resultaträkningens rader för Kapitalavkastning intäkter respektive kostnader

(Not 4 och Not 11), Orealiserade vinster och förluster (Not 5 och Not 12). Justering av kapitalavkastning i resultaträkningen görs för mindre belopp avseende:

- Kapitalavkastning som inte ingår i Totalavkastningstabell. Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna och ingår därför inte i totalavkastningstabell.
- Skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och totalavkastningstabell.
- Justeringar på grund av skillnad i värderingsprinciper mellan resultaträkningen och totalavkastningstabell. Justeringar avser avkastning på tillgångar som värderas till anskaffningsvärde i balansräkning men till marknadsvärde i totalavkastningstabell och avser främst aktier i dotterföretag.



Not 30. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Koncernen	2023			2022		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	4	245	249	2	234	236
Byggnader och mark	-	10 217	10 217	-	10 790	10 790
Aktier och andelar i koncernföretag	-	11	11	-	11	11
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	1 671	1 671	-	1 524	1 524
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag	465	-	465	-	872	872
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	256	256	-	258	258
Aktier och andelar	3 270	37 978	41 248	5 104	31 242	36 346
Obligationer och räntebärande värdepapper	1 641	54 211	55 852	4 894	50 881	55 775
Övriga lån	-	2 258	2 258	-	1 699	1 699
Utlåning till kreditinstitut	360	-	360	1 100	-	1 100
Derivat	1 944	69	2 013	770	-	770
Fondförsäkringstillgångar	6 324	223 170	229 493	5 417	193 252	198 669
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	5	23	28	4	23	27
Fordringar avseende direkt försäkring	4	-	4	4	-	4
Fordringar avseende återförsäkring	-	-	-	1	-	1
Aktuell skattefordran	69	-	69	215	-	215
Uppskjuten skattefordran	14	4	18	16	2	19
Övriga fordringar	1 060	-	1 060	589	-	589
Pensioner och liknande förpliktelser	-	-	-	-	5	5
Materiella tillgångar	-	1	1	-	1	1
Kassa och bank ¹⁾	8 359	-	8 359	7 199	-	7 199
Övriga tillgångar ¹⁾	1 151	-	1 151	1 104	-	1 104
Upplupna ränte- och hyresintäkter	363	-	363	280	-	280
Förutbetalda anskaffningskostnader	43	39	81	59	81	140
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	256	-	256	238	-	238
Summa tillgångar	25 330	330 152	355 483	26 996	290 875	317 871
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Livförsäkringsavsättning	8 960	48 725	57 685	6 923	50 329	57 252
Oreglerade skador	1 521	1 078	2 600	1 262	1 021	2 283
Återbäring och rabatter	192	2 859	3 051	189	2 828	3 017
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk						
Villkorad återbäring	507	-	507	482	-	482
Fondförsäkringsåtaganden	6 604	223 168	229 772	5 533	193 251	198 784
Andra avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	-	85	85	-	-	-
Aktuell skatteskuld	217	-	217	92	-	92
Uppskjuten skatteskuld	55	813	868	9	707	717
Övriga avsättningar	0	7	7	1	16	17
Skulder avseende direkt försäkring	307	-	307	33	-	33
Skulder avseende återförsäkring	6	-	6	12	-	12
Skulder till kreditinstitut	2 178	-	2 178	642	-	642
Derivat	87	263	350	220	872	1 092
Övriga skulder	2 998	-	2 998	2 416	-	2 416
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	335	-	335	400	-	400
Summa skulder och avsättningar	23 969	276 998	300 967	18 213	249 024	267 238

¹⁾ Omklassificering har skett av redovisningsmedel för 2022 mellan Kassa och bank och Övriga tillgångar

Not 30. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder forts.

Moderföretaget	2023			2022		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Mkr						
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	-	130	130	-	108	108
Byggnader och mark	-	5 421	5 421	-	5 677	5 677
Aktier och andelar i koncernföretag	-	6 149	6 149	-	5 094	5 094
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	50	50	-	1 087	1 087
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	997	997	-	596	596
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag	465	-	465	-	872	872
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	256	256	-	258	258
Aktier och andelar	3 256	36 376	39 632	5 088	29 466	34 554
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 639	51 146	52 785	4 892	48 324	53 216
Övriga lån	-	2 258	2 258	-	1 699	1 699
Utlåning till kreditinstitut	360	-	360	1 100	-	1 100
Derivat	1 944	69	2 013	770	-	770
Fondförsäkringstillgångar	1 256	-	1 256	1 080	-	1 080
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	5	23	28	4	23	27
Fordringar avseende direkt försäkring	2	-	2	2	-	2
Aktuell skattefordran	60	-	60	201	-	201
Övriga fordringar	632	-	632	278	-	278
Kassa och bank ¹⁾	5 060	-	5 060	4 686	-	4 686
Upplupna ränte- och hyresintäkter	363	-	363	279	-	279
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	-	16	15	-	15
Summa tillgångar	15 054	102 875	117 929	18 395	93 203	111 598
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Livförsäkringsavsättning	8 960	48 725	57 685	6 923	50 329	57 252
Oreglerade skador	1 395	1 078	2 473	1 141	1 020	2 161
Återbäring och rabatter	192	2 859	3 051	189	2 828	3 017
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk						
Villkorad återbäring	507	-	507	482	-	482
Fondförsäkringsåtaganden	1 256	-	1 256	1 080	-	1 080
Aktuell skatteskuld	9	-	9	-	-	-
Uppskjuten skatteskuld	-	695	695	-	421	421
Skulder avseende direkt försäkring	51	-	51	24	-	24
Skulder avseende återförsäkring	0	-	0	12	-	12
Skulder till kreditinstitut	2 178	-	2 178	642	-	642
Derivat	87	263	350	220	872	1 092
Övriga skulder	1 373	-	1 373	1 022	-	1 022
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	251	-	251	336	-	336
Summa skulder och avsättningar	16 259	53 620	69 879	12 070	55 470	67 541

¹⁾ Omklassificering har skett av redovisningsmedel för 2022 mellan Kassa och bank och Övriga tillgångar

Not 31. Förutbetalda anskaffningskostnader

Mkr	Koncernen	
	2023	2022
Ingående balans	140	208
Årets avskrivning	-59	-68
Utgående balans	81	140

Not 32. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Förutbetalda kostnader	37	40	16	15
Upplupna intäkter	218	198	0	0
Summa	256	238	16	15

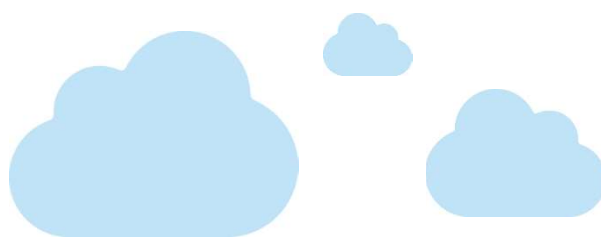
Not 33. Ej intjänade premier och kvardröjande risker

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Avsättning för ej intjänade premier				
Ingående balans brutto	0	0	0	0
Premieinkomst	733	769	733	769
Intjänade premier under året	-733	-769	-733	-769
Utgående balans brutto	0	0	0	0

Redovisningsprinciper

Avsättning för ej intjänade premier utgör värdet av företagets samlade ansvarighet för löpande försäkringar.

Beräkningarna av avsättningarna har gjorts enligt vedertagen metodik innebärande att man beaktar hur stor del av premien för varje enskild försäkring som hänför sig till tiden efter redovisningsperioden.



Not 34. Livförsäkringsavsättning

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Reservbildande sparprodukter				
Ingående balans	56 913	117 201	56 913	117 201
Beståndsöverlåtelse ¹⁾	-	-49 328	-	-49 328
Effekt av övergång till betryggande antaganden	18	-	18	-
Inbetalda premier	4 567	12 730	4 567	12 730
Utbetalda försäkringsersättningar	-4 162	-5 918	-4 162	-5 918
Intern flytt	22	21	22	21
Riskresultat	-61	-71	-61	-71
Förändring indexering av fribrev	-	-224	-	-224
Engångseffekt av ny metod för diskonteringsränta ²⁾	-713	-	-713	-
Uppräkning med diskonteringsränta	1 907	345	1 907	345
Effekt av ändrad diskonteringsränta ³⁾	1 942	-13 294	1 942	-13 294
Värdeförändring på placeringstillgångar	19	20	19	20
Belastning för administrationskostnad	-536	-1 163	-536	-1 163
Belastning för avkastningsskatt	-417	-360	-417	-360
Effekt av ändrade antaganden	-1 892	-3 763	-1 892	-3 763
Övrigt	-281	718	-281	718
Utgående balans	57 327	56 913	57 327	56 913
Riskprodukter med premiereserv				
Ingående balans	340	437	340	437
Premier som förbrukats	-1 370	-1 561	-1 370	-1 561
Inbetalda premier	1 372	1 583	1 372	1 583
Övrigt	17	-121	17	-121
Utgående balans	359	340	359	340
Utgående balans	57 685	57 252	57 685	57 252

¹⁾ Den 1 november 2022 genomfördes en beståndsöverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.

²⁾ I samband med upphörande av övergångsregler 2022-12-31 gällande för de försäkringsavtal som klassificerats som tjänstepensionsförsäkringar, kommer Folksam Liv efter den 2023-01-01 att uteslutande tillämpa betryggande antaganden vid beräkning av livförsäkringsavsättningen, inklusive det ränteantagande som tillämpas vid diskontering av försäkringstekniska avsättningar. I samband med detta byter Folksam Liv även det ränteantagande som tillämpas vid diskontering av försäkringstekniska avsättningar, vilket medför att tillämpade räntekurvor fortsättningsvis utgår från den räntekurva som används i Solvens II, men med justering för att beakta att räntekurvan som används i den finansiella rapporteringen är betryggande. Dessa förändringar hanteras som en ändrad uppskattning och bedömning och leder sammantaget till att de försäkringstekniska avsättningarna minskar med knappt 700 miljoner kronor samt påverkar resultatet positivt med motsvarande belopp.

³⁾ Under 2023 har marknadsräntorna sjunkit vilket resulterat i en ökad livavsättning i motsats till föregående år.

Redovisningsprinciper

Livförsäkringsavsättningar

Livförsäkringsavsättningar för traditionell livförsäkring med utjämnad återbäring beräknas som skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Samtliga förpliktelser och ingångna avtal vid rapporteringstillfället ska ingå i beräkningen. Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Utöver antagande om diskonteringsräntan görs antaganden även om dödlighet, driftskostnader, avkastningsskatt och utnyttjade optioner (se nedan avsnitt Väsentliga uppskattningar och bedömningar).

Livförsäkringsavsättningen för övrig traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning bestäms genom att värdet på försäkringarna räknas upp med den garantiränta som gäller vid beräkningstillfället.

För gruppförsäkring och sjukförsäkring motsvarar livförsäkringsavsättningen summan av ej intjänade premier samt i vissa fall nivå tillägg. Därutöver kan även andra avsättningar med syfte att täcka försäkringsrisker redovisas under posten Livförsäkringsavsättning.

Förlustprövning

Folksam Livs tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid beräkning av livförsäkringsavsättning för försäkring med avkastningsgaranti

Vid beräkning av livförsäkringsavsättning tillämpas betryggande antaganden för samtliga livförsäkringar.

Ränteantaganden

För traditionell försäkring med utjämnad återbäring diskonteras förväntade kassaflöden med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Folksam Liv utgår från den räntekurva som används i Solvens II, men med justering för att beakta att den räntekurva som används i den finansiella rapporteringen ska vara betryggande.

Dödlighetsantaganden

De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkningen av livförsäkringsavsättning motsvarar aktuell erfarenhet inom Folksam Liv, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten.

Driftskostnadsantaganden

Tillämpade driftskostnadsantaganden består av en kostnad som reducerar ränteantagandet, en kostnad som är proportionell mot kapitalvärdet på utbetalningarna och en kostnad som är proportionell mot inbetald premie.

Skattekostnadsantaganden

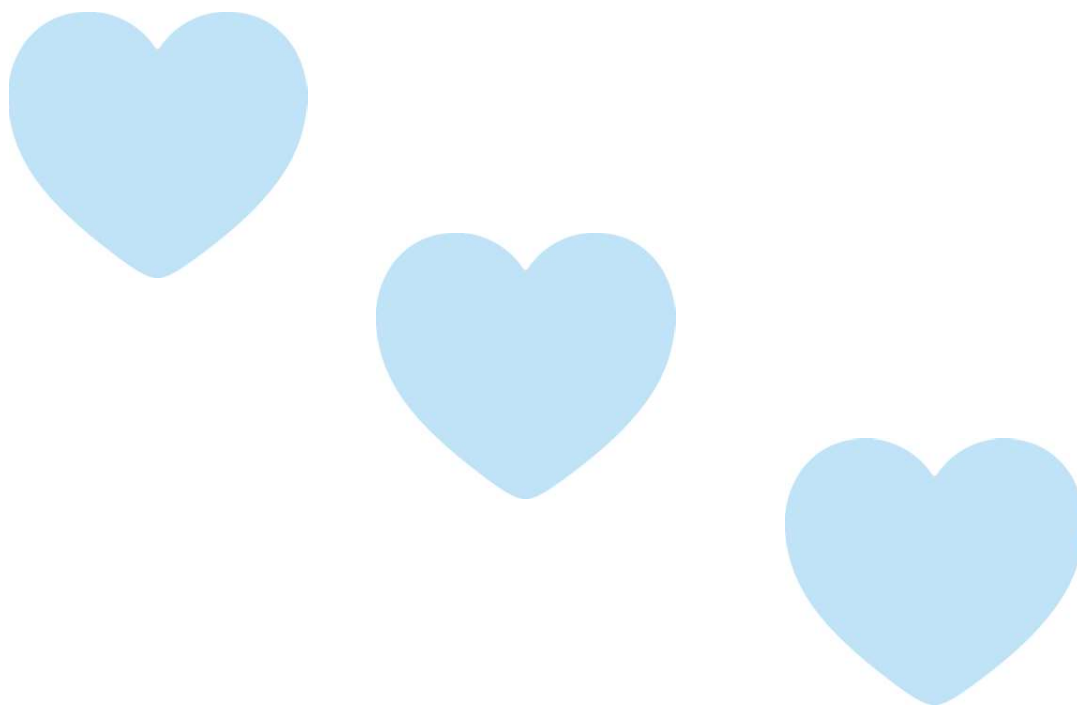
För att bestämma antagandet om statslåneränta vid beräkningen av avkastningsskatt används den statsobligationsränta som har en löptid närmast 10 år. För kapitalförsäkring gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 1,0 procentenhet, dock till minst 1,25 procent. För pensionsförsäkring är motsvarande golv 0,5 procent.

Optionsantaganden

De antaganden som tillämpas om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att återköpa, flytta, premieannullera och ändra utbetalningstiden baseras på försäkringstagarnas beteende i Folksam Liv. Antaganden om premieannullation avser enbart annullation av löpande premier, eftersom engångspremier i serie inte ingår i beräkningen av livförsäkringsavsättning.

Osäkerhet vid tillämpning av uppskattningar och bedömningar

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna innehåller flera bedömningar och antaganden, vilket kan medföra osäkerhet i beräkningen. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av livförsäkringsavsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.



Not 35. Oreglerade skador

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Ingående balans brutto	2 284	2 417	2 161	2 295
Beståndsoverlåtelse ¹⁾	-	-92	-	-92
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	2 572	2 229	2 572	2 228
Utbetalda försäkringsersättningar	-2 386	-2 421	-2 400	-2 419
Inlösta fondvärden för utbetalning	3 561	3 436	-	-
Utbetalningar under året	-3 556	-3 436	-	-
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	118	28	132	28
Effekt av ändrad marknadsränta	-4	-39	-4	-39
Övrigt	11	161	11	160
Utgående balans brutto	2 600	2 283	2 473	2 161
Återförsäkrars andel	-28	-27	-28	-27
Utgående balans netto	2 572	2 256	2 445	2 134

¹⁾ Den 1 november 2022 genomfördes en beståndsoverlåtelse av merparten av Folksam Livs tjänstepensionsbestånd till Folksam Tjänstepension AB.

Redovisningsprinciper

Avsättning för oreglerade skador görs främst för gruppförsäkring samt sjuk- och premiebefrielseförsäkring. Avsättning för oreglerade skador består av ersättningsreserver för kända, och okända, inträffade skador, sjukreserver samt skadebehandlingsreserv. I ersättningsreserverna ingår försäkringsbelopp, återköps/flyttbelopp och tilldelad återbäring.

Förlustprövning

Folksam Livs tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid beräkning av avsättning för oreglerade skador

Avsättningarna beräknas med vedertagna försäkringsmatematiska metoder. Vid beräkning av oreglerade skador tillämpas betryggande antaganden avseende diskonteringsräntan (se beskrivning av ränteantagande i ovan not 34). I övrigt tillämpas realistiska antaganden.

För gruppförsäkring tillämpas främst metoder som baseras på historik av utbetalda belopp. För individuell sjuk- och premiebefrielseförsäkring tillämpas olika metoder för olika delbestånd. Avsättning för oreglerade skador beräknas med hjälp av historik över kända skador, helårspremier eller kombinationer av kända skador och helårspremier. Val av metod styrs bland annat av tillgång till historik.

Beräkning av sjukreserver för kända skador baseras på antagande om sannolikhet för avveckling genom tillfrisknande och dödsfall. Sjukreserver diskonteras med ett antagande om aktuell betryggande ränta (per balansdag), enligt samma metod som tillämpas för livförsäkringsavsättningen, se not 34.

Avsättningar för återstående skaderegleringskostnader baseras på tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totala mängden skador som återstår att reglera.

Osäkerhet vid tillämpning av uppskattningar och bedömningar

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna innehåller flera bedömningar och antaganden, vilket kan medföra osäkerhet i beräkningen. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningen för oreglerade skador beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

Not 36. Återbäring och rabatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Ingående balans	3 017	3 539	3 017	3 539
Under perioden reglerad återbäring och rabatt	-217	-523	-217	-523
Årets avsättning för ej förfallen återbäring	251	1	251	1
Utgående balans	3 051	3 017	3 051	3 017

Redovisningsprinciper

Avsättning för tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna för riskförsäkring men vid bokslutstillfället ännu ej fördelats till betalning.

Not 37. Villkorad återbäring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Ingående balans	482	586	482	586
Inbetalningar	6	8	6	8
Utbetalningar	-21	-15	-21	-15
Värdeförändring på placeringstillgångar	61	-70	61	-70
Avgifter	-5	-6	-5	-6
Avkastningsskatt	-2	-1	-2	-1
Riskresultat	0	0	0	0
Intern flytt	-13	-21	-13	-21
Utgående balans	507	482	507	482

Redovisningsprinciper

Villkorad återbäring utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Såväl försäkringsdelen som investeringsdelen redovisas som villkorad återbäring. Avsättningen värderas till verkligt värde på de tillgångar som är kopplade till avtalen.



Not 38. Fondförsäkringsåtaganden

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Ingående balans	198 784	230 003	1 080	1 212
Inbetalningar	12 415	10 835	84	69
Utbetalningar	-4 167	-7 906	-50	-44
Värdeförändring på placeringstillgångar	28 728	-33 957	160	-149
Rabatter till försäkringstagarna	143	321	-	-
Avgifter	-286	-292	-8	-8
Avkastningsskatt	-535	-227	-2	-1
Riskresultat	-20	6	0	0
Intern flytt	-9	0	-9	-
Övriga förändringar	0	0	-	-
Utgående balans	229 772	198 784	1 256	1 080

Redovisningsprinciper

Fondförsäkringsåtaganden utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Såväl försäkringsdelen som investeringsdelen redovisas som fondförsäkringsåtagande. Avsättningarna värderas till verkligt värde på de fonder som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs med hjälp av

aktuella fondvärden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas försäkringstagaren på balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna i en specifik portfölj är lägre än förväntade rörliga kostnader, måste en avsättning för förluster för denna portfölj göras.

Not 39. Pensioner och liknande förpliktelser

Mkr	Koncernen	
	2023	2022
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	1 442	1 204
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	1 442	1 204
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	1 357	1 209
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i balansräkning (negativt värde=fordran)	85	-5
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i balansräkning		
Avsättningar till pensioner (negativt värde=fordran)	85	-5
Nettobeloppet i balansräkning (negativt värde=fordran)	85	-5
Förändring av nuvärdet för fonderade förpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	1 204	1 908
Utbetalda ersättningar	-55	-48
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	22	39
Räntekostnad	49	28
Omvärderingar:		
Aktuariella vinster och förluster avseende ändrade finansiella antaganden	222	-723
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	1 442	1 204

Nuvärdet av förpliktelsen fördelar sig på planerna / medlemmar enligt följande

Aktiva medlemmar	18%	18%
Fribrevsinnehavare	41%	40%
Pensionärer	41%	42%

Not 39. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen			
Mkr	2023	2022	
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde			
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	1 209	1 240	
Avgifter från arbetsgivaren	116	47	
Utbetalda ersättningar	-55	-54	
Ränteintäkt redovisad i resultatet	49	21	
Reduceringar och regleringar	-1	0	
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	39	-45	
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	1 357	1 209	

Förvaltningstillgångarna består av följande	2023	%	2022	%
Egetkapitalinstrument	475	35%	399	33%
Skuldinstrument	679	50%	604	50%
Fastigheter	27	2%	181	15%
Alternativa placeringar	176	13%	24	2%
Summa	1 357	100%	1 209	100%
Egetkapitalinstrument				
Sverige	190	14%	145	12%
Nordamerika	190	14%	169	14%
Europa exkl. Sverige	54	4%	36	3%
Japan	14	1%	12	1%
Asien exkl. Japan	14	1%	12	1%
Utvecklingsmarknader	14	1%	24	2%
Summa	475	35%	399	33%
varav:				
Noterade innehav	475		399	
Skuldinstrument				
Bostadsobligationer	312	23%	375	31%
Statsobligationer	231	17%	145	12%
Realränteobligationer	54	4%	48	4%
Företagsobligationer	41	3%	-	-
Kassa	41	3%	36	3%
Summa	679	50%	604	50%
varav:				
Noterade innehav	679		604	

Pensionsstiftelsens tillgångar utgör förvaltningstillgångar för pensioner och värderas till marknadsvärde. Pensionsstiftelsen investerar på sådant sätt att likviditeten för pensionsstiftelsen är säkrad. Investeringstiden är långsiktig och ska täcka ökning av pensionsförpliktelser. Den löptiden på pensionsförpliktelserna uppgår till cirka 15 (15) år.

Förvaltningstillgångar

Förvaltningen av Folksam:s tillgångar i pensionsstiftelsen har en fördelning där tillgångsfördelningen är cirka 50 (50) procent skuldinstrument, cirka 35 (33) procent eget kapitalinstrument och cirka 13 (15) procent fastigheter samt cirka 2 (2) procent alternativa placeringar. Alla fastigheter är belägna i Sverige.

Investeringsplaner beslutas av styrelsen för Pensionsstiftelsen och en gång per år görs en översyn av strategierna och tillgångsfördelningen.

Not 39. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Mkr	Koncernen	
	2023	2022
Kostnad redovisad i årets resultat		
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	23	39
Netto ränteintäkt/räntekostnad	0	7
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende förmånsbestämda planer	23	47
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende avgiftsbestämda planer	26	21
Total pensionskostnad i årets resultat	49	67
Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat		
Administrationskostnader	49	60
Kapitalavkastning intäkter	-50	-20
Kapitalavkastning kostnader	50	28
Summa	49	67
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	65	-90
Kostnad redovisad i övrigt totalresultat		
Aktuariella vinster (-) och förluster (+)	-243	952
Skillnad mellan faktisk avkastning och avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångarna	15	-110
Netto redovisat i övrigt totalresultat inklusive löneskatt	-228	842

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2023	2022
Diskonteringsränta	3.10%	4.10%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	3.10%	4.10%
Framtida löneökning	3.10%	3.40%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3.10%	3.40%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1.60%	1.90%
Avgångsintensitet	5.00%	5.00%
Livslängdsantaganden	DUS21 Tjänstemän	DUS14 Tjänstemän

Livslängd

Antagandena om livslängd följer Finansinspektionens trygghandgrunder (generationsödlighet). Tabellen nedan visar förväntad återstående livslängd för män och kvinnor i olika åldrar. Samma antaganden om livslängd används för Folksam samtliga pensionsplaner.

Förväntad återstående livslängd, år	Ålder	Man	Kvinna
	30	58	60
	50	37	39
	70	16	19

Aktuariella antaganden

Den aktuariella beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande antaganden.

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelser.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar beräknas baserat på den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

Folksam använder den förväntade inflationen på balansdagen. Denna bestäms som skillnaden mellan nominella och reala nollkupongsräntor – statsobligationer.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknig av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Koncernen		
Mkr	Ökning	Minskning
Känslighetsanalys		
Diskonteringsränta 1% förändring på pensionsskuld	-101	112
Framtida löneökning 1% förändring på pensionsskuld	37	-33

Känslighetsanalyserna baseras på en förändring i ett antaganden medan det andra antagandet är konstant.

Finansiering

Koncernen uppskattar att 65 (0) miljoner kronor blir betalda under 2024 till fonderade och ofonderade förmånsbestämda planer.

Fördelning mellan Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna

Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna på förmånsbestämda pensionsavsättningar enligt IAS 19. Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planen, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnaderna och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv- och Folksam-Sak koncernerna. Detta görs för att återspegla en så korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför procentuella fördelningen av den utgående pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna. Fördelningsnyckeln avseende ingående pensionsskuld baseras på ett vägt tal av historisk data medan fördelningsnyckeln avseende årets avsättning baseras på årets fördelade lönekostnader. Mer om pensionsplaner och pensionsåtaganden finns att läsa i not 49 Medelantal anställda.



Redovisningsprinciper

Förmånsbestämda pensionsplaner

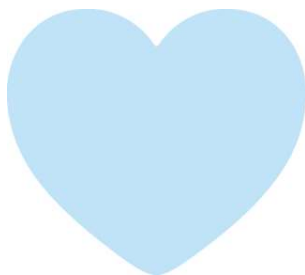
Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder: denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method.

Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i resultaträkningen. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter av tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan.

Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter: I, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller II, när företaget redovisar relaterade omstruktureringarkostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten hänförlig till koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer redovisas som upplupen kostnad. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas som upplupen kostnad. Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat.



Not 40. Skulder avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Försäkringstagare	307	32	51	24
Skulder försäkringsförmedlare	-	0	-	0
Summa	307	33	51	24

Not 41. Skulder till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Kreditinstitut Sverige	1 221	220	1 221	220
Kreditinstitut inom EU	957	422	957	422
Summa	2 178	642	2 178	642

Posten avser i sin helhet kontantsäkerheter hos kreditinstitut.

Not 42. Övriga skulder

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Skulder till koncernföretag	280	168	164	56
Skulder till övriga närstående företag	766	853	638	555
Leverantörsskulder	19	10	16	5
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	271	139	254	129
Skulder till kundföretag ¹⁾	892	-	-	-
Andra skatteskulder än aktuell och uppskjuten skatt	191	205	88	113
Övrigt	579	1 042	212	163
Summa	2 998	2 416	1 373	1 022

¹⁾ Omklassificering har skett från andra rader inom noten avseende Redovisningsmedel för år 2022.

Not 43. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Upplupna kostnader	146	204	62	140
Förutbetalda intäkter	189	197	189	197
Summa	335	400	251	336

Not 44. Ställda säkerheter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar				
Byggnader och mark	5 421	5 677	5 421	5 677
Aktier och andelar i koncernföretag	6 149	5 094	6 149	5 094
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	997	544	997	544
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	256	258	256	258
Lån till koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	515	704	515	704
Aktier och andelar	40 242	34 874	39 600	34 383
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	54 850	54 491	52 249	52 389
Övriga lån	2 258	1 699	2 258	1 699
Derivat	1 663	-311	1 663	-311
Kassa och bank	3 077	4 120	1 437	2 816
Upplupna räntor och hyresintäkter	359	263	359	263
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	229 493	198 669	1 256	1 080
Summa	345 280	306 083	112 160	104 597
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Aktier och andelar	960	1 285	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	539	773	539	773
Likvida medel	360	1 100	360	1 100
Summa	1 859	3 158	899	1 874
Summa ställda säkerheter	347 139	309 241	113 059	106 470

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Liv har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna, enligt Försäkringsrörelselagen, överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. Belopp för koncernen har ändrats till att upplysa om aggregerade värden för registerförda tillgångar i respektive juridisk person, vilket innebär att jämförelsetal har ändrats.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat. Pantsättning är ett krav från clearinginstitutet och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen för positioner i OTC-derivat avser reglering av orealiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal samt via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum för OTC-derivat som är föremål för central reglering. Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 45. Eventualförpliktelser

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	-	-	70	169
Övriga eventualförpliktelser	214	242	214	242
Summa	214	242	284	411
Varav till förmån för koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	-	70	169

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning.

Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.



Not 46. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej utbetalat lån	1 401	1 540	1 401	1 540
Redovisade åtagande för avtalat men ännu ej investerat riskkapital	2 460	2 581	2 460	2 581
Övriga åtaganden intresseföretag	75	100	75	100
Summa	3 936	4 222	3 936	4 222
Varav till förmån för koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	75	100	75	100

För upplysningar om åtaganden för operationella leasingavtal, se not 47 Leasing, avsnitt Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter (leasetagare).

Not 47. Leasing

Operationella leasingavtal - företaget är leasegivare

Operationella leasingavtal - leasegivare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. De underliggande tillgångarna som hyrs ut avser förvaltningsfastigheter, se balansräkning rad Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark. Upplysningar lämnas i not 17 Byggnader och mark om värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde, kriterier för klassificering, begränsningar och förpliktelser.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal

Leasingintäkter för lokaler omfattar avgifter som till sin substans är fasta, hit förs lokalhyra och variabla avgifter för fastighetsindex. Hyresintäkter inkluderar även variabla avgifter som inte beror på index, det avser tillägg för t.ex.

underhåll, el, vatten och avgift för fastighetsskatt, försäkringar och underhåll. Hyresintäkter inklusive tillägg aviseras i förskott och redovisas linjärt som hyresintäkt i resultaträkningen över kontraktperiodens längd. I not 4 Kapitalavkastning, intäkter, benämns leasingintäkter som Hyresintäkter från byggnader och mark. Lämnade rabatter uppgår till mindre belopp och kvittas därför mot hyresintäkter istället för att presenteras under Kapitalavkastning, kostnader.

Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter

Upplysning om driftskostnader för förvaltningsfastigheter lämnas i not 11 Kapitalavkastning, kostnader på rad Driftskostnader för byggnader och mark. Kostnaderna omfattar bl a fastighetsförvaltning, underhåll, hyresgäst Anpassningar och fastighetsskatt.

Periodens leasingintäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Förvaltningsfastigheter				
Leasingavgifter	286	755	64	129
varav variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	22	76	2	11

Löptidsanalys framtida leasingintäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Förvaltningsfastigheter				
Inom ett år	252	236	39	33
2 år	184	188	21	16
3 år	142	139	17	13
4 år	66	91	8	10
5 år	38	45	2	7
Senare än 5 år	381	380	3	5
Summa leasingavgifter exkl. variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	1 064	1 079	90	83

Not 47. Leasing forts.

Leasingavtal - företaget är leasetagare

Operationella leasingavtal - leasetagare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. En väsentlighetsbedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare. Uppgifter presenteras endast för tomrättsavtal.

Löptider leasingavtal - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomträter

Löptiden anses vara evig för hyresavtal för tomträter. Tomträttshavaren (leasetagaren) har inte rätt att säga upp avtalet. Fastighetsägare (leasegivare) får däremot säga upp avtalet vid bestämda tidpunkter. Betalning görs vanligtvis

kvartalsvis i förskott. Avgäld (leasingavgift) är oförändrad under bestämda perioder (avgäldsperioder), vanligtvis med en löptid på tio år men kan vara längre. Efter avgäldsperioden görs en omprövning av avgälden.

Leasingavgifter - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomträter

Leasingavgift motsvarar tomrättsavgäld och redovisas inom driftsnettot.

Redovisningsprinciper

Leasingavgifter för operationella leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden och ingår i not 10 Driftskostnader.

Leasingkostnader - leasetagare

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Förvaltningsfastigheter				
Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index)	1	5	0	3
Summa	1	5	0	3

Avtalade belopp

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Inom ett år	1	1	0	0
Längre än ett år är men högst 5 år	2	2	0	0
Senare än 5 år	543	543	90	90
Summa fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index eller ränta	545	545	90	90



Not 48. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Noten innehåller beskrivningar av transaktioner och utestående mellanhavanden inklusive åtaganden mellan Folksam Liv och närstående enligt definitionen i IAS 24. Upplysningar om närstående.

Folksam Liv betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

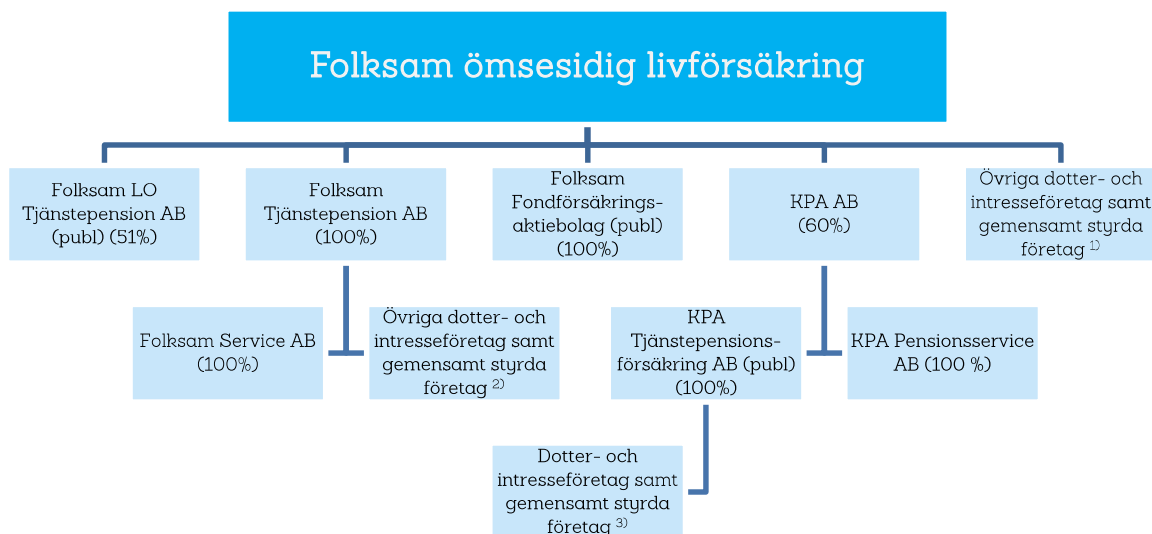
- Samtliga företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen samt Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension)¹⁾
- Nyckelpersoner i ledande ställning²⁾
- Nyckelpersoners nära familjemedlemmar
- Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Företag eller fysiska personer anses inte vara närstående enbart på grund av normala kund- eller affärskontakter på marknadsmässiga villkor. Som närstående räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag i Folksamgruppen. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

- 1) Se avsnittet ägarförhållanden och koncernstruktur i förvaltningsberättelsen för mer utförlig beskrivning av den juridiska bolagsstrukturen i varumärket KPA Pension.
- 2) Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysningar lämnas i not 49. Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner: Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Sak-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam ömsesidig sakförsäkring. Årsredovisningen finns på www.folksam.se



¹⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 18-19.

²⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 15-16 i årsredovisning för Folksam Tjänstepension AB.

³⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 16-17 i årsredovisning för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

Not 48. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur transaktioner, mellanhavanden samt åtaganden ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en affärsplan som bland annat beskriver nyttjandet av gemensamma resurser. Affärsplanen ska vara på tre års sikt och uppdateras årligen, eller då väsentliga behov uppstår. Vd ska regelbundet redovisa utfall gentemot affärsplanen för styrelsen. I samband med affärsplanen antar styrelsen även en budget för det kommande kalenderåret, inklusive fördelning av kostnader för gemensamma resurser.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en i huvudsak gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier, immateriella rättigheter m.m.). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorin Övriga dotter- och intresseföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak koncernerna är de gemensamma personalresurserna i form av tillikaanställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i samtliga bolag, med vissa undantag.

Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt Principer för kostnadsfördelning nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal. Kostnader för gemensamma inköp fördelas enligt de generella principer som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Principer för kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur.

Vidare ska respektive företag endast belastas med de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet.

Baserat på behoven i affärsplanen upprättas interna överenskommelser om kostnadsfördelning mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen.

Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning ska utföras. Fördelning av kostnader per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Fördelade kostnader och mottagna kostnader

Kostnader som fördelas mellan företagen inom Folksam består bland annat av personalkostnader, lokalkostnader, marknadsförings- och försäljningskostnader samt IT-kostnader såsom datautrustning, drift och utveckling av system. I det avlämnande företaget uppstår en koncernintern intäkt och i det mottagande företaget uppstår en koncernintern kostnad. Både intäkten och kostnaden redovisas under raden Driftskostnader i resultaträkningen. I samband med kostnadsfördelningen uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam.

Utöver driftskostnader fördelas skadehanteringskostnader och andra försäkringsadministrativa kostnader samt kapitalförvaltningskostnader.

Gemensam avisering och inbetalning av premier

Folksam Liv och Folksam Sak samt vissa dotterföretag till dessa meddelar, under det gemensamma varumärket Folksam, olycksfall-, liv-, spar- och sakförsäkringar, såväl individuella försäkringar som gruppförsäkringar. Som en del av det gemensamma varumärket sker gemensam avisering av försäkringarna och försäkringstagarnas premieinbetalningar för dessa försäkringar går till ett konto i Folksam Livs namn. Försäkringstagarnas konto belastas med ett uttag för försäkringarna antingen via OCR eller genom autogiro. Därefter fördelar Folksam Liv premierna till rätt försäkring och till rätt konto i rätt juridisk person. Betalning av premier sker således från försäkringstagare i något bolag i Folksamgruppen till ett konto i Folksam Livs namn, som ett led i en gemensam försäkringsadministration. Syftet med den gemensamma hanteringen är bland annat att underlätta för försäkringstagarna. I samband med premieinbetalningarna uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam, se avsnitt *Koncerninternna fordringar och skulder samt ränta*.

Not 48. Upplysningar om närstående forts.

Pensionsvalet

KPA Pensionservice administrerar val och förmedling av pensionspremier inom AKAP-KR, KAP-KL, PFA, PA-KFS och de kooperativa avtalen. Pensionsvalet hanterar även kapitalflyttar, värdebesked och övrig förmedlingsadministration så som fakturering. Pensionsvalet är ett så kallat särskilt företagsnamn inom KPA Pensionservice, som är oberoende och arbetar helt neutralt mot de olika försäkringsföretagen och tjänstepensionsföretagen.

Transaktioner mellan Pensionsvalet och Folksam Liv

Folksam Liv är valbart bolag inom AKAP-KR, KAP-KL, PFA, PA-KFS och de kooperativa avtalen. Transaktioner mellan Pensionsvalet och Folksam Liv är följande: Förmedling av premier, Fakturering vid återtag av premier, Transaktioner i samband med kapitalflyttar samt Fakturering för utfört uppdrag enligt avtal. Folksam Liv har administrativa kostnader mot KPA Pensionservice för de tjänster som Pensionsvalet utför åt företaget. De administrativa kostnaderna överensstämmer ej med motsvarande intäkter i KPA Pensionservice eftersom företagen har olika avdragsrätt för moms.

Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta

Ränta på mellanhavandet beräknas månadsvis och Folksam tillämpar STIBOR 1 vecka. Reglering av mellanhavanden sker dagligen, veckovis, månadsvis eller kvartalsvis beroende på rörelse och belopp. Vid behov kan även fordringarna regleras vid anfordran.

Koncerninterna lånefordringar konverteras till aktieägartillskott

Moderföretaget Folksam Liv har lämnat lån till direkt- och indirekt ägda fastighetsdotter- och intresseföretag i samband med fastighetsinvesteringar. Samtliga koncerninterna fastighetslån har konverterats till aktieägartillskott 2023.

Samtliga lån har varit amorteringsfria och haft marknadsmässig fast ränta om 3,45 procent. Belåningsgrad och storleken på ränta har varit olika beroende på fastighet. Räntan har erlagts kvartalsvis i efterskott. Räntan redovisas under raden Kapitalavkastning, intäkter i resultaträkningen samt under raden Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter i balansräkningen.

Återförsäkring

Återförsäkring för företagen inom Folksam sker huvudsakligen gentemot extern part. Folksam Liv har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Fondförsäkring har återförsäkrat sig hos Folksam Liv.

Återbäring

År 2022 betalade Folksam Liv ut återbäring till berörda arbetsgivare och försäkringstagare inom kollektivavtalad kooperativ förmånsbestämd tjänstepension, RTP 2. De berörda arbetsgivarna och försäkringstagarna inom Folksamgruppen var Folksam ömsesidig sakförsäkring som erhöll 179,0 miljoner kronor, samt KPA AB som erhöll 3,9 miljoner kronor. 2022 var den totalt utbetalda återbäringen inom Folksamgruppen 182,9 miljoner kronor.

Den återbäring som tilldelades Folksam ömsesidig sakförsäkring fördelades därefter vidare till övriga företag inom Folksam i enlighet med befintlig kostnadsfördelningsmodell. Det innebar att övriga företag inom Folksam Liv-koncernen indirekt erhöll 74,1 miljoner kronor i återbäring samt att övriga företag inom Folksam Sak-koncernen indirekt erhöll 5,9 miljoner kronor i återbäring, totalt fördelad återbäring till övriga företag inom Folksamgruppen uppgick därmed till 80 miljoner kronor.

Ingen tilldelning av återbäring har skett under 2023.

Övriga transaktioner

Övriga transaktioner mellan Folksam Liv och närstående består av aktieägartillskott i samband med investeringar. Transaktioner från närstående till Folksam Liv består av lämnade utdelningar eller lämnade resultatandelar.

Eventualförpliktelser

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser. Avtal har upprättats mellan Folksam Liv och Folksam Sak gällande fördelning av ansvar för borgensförpliktelse till förmån för intresseföretag samt övriga eventalförpliktelser. Garantier har upprättats mellan företagen. För mer information hänvisas till not 45 Eventualförpliktelser.

Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Avtalad, ännu ej investerad del i fastigheter redovisas under ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För mer information hänvisas till not 46 Ekonomisk arrangemang som inte redovisas i balansräkningen.

Likviditation av intresseföretaget Folksam Cruise Holding AB

Folksam Cruise Holding AB trädde i frivillig likvidation 21 april 2023 och upplöstes 14 december 2023. Företaget ägdes gemensamt av Folksam Liv (75%) samt Folksam Sak (25%) och ingick i företagets koncernredovisning som en joint venture som redovisades som andelar i intresseföretag.

Not 48. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan Folksam Liv och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen		Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2023, Tkr						
Fördelade kostnader	234 717	-	22 363	1 085	-	6 507
Mottagna kostnader	-583	-	-802 558	-	-	-
Administrativa kostnader	-3 873	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	40 112	43 780	133	3	-	18
Räntekostnader	-1 146	-	-7 092	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-1 092 534	-499 190	-	-	-	-
Likvidation	-	-98 276	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	34 000	26 106	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	89 600	-	-	-	-	-
Premier mottagen återförsäkring	1 580	-	-	-	-	-
Försäkringsersättningar mottagen återförsäkring	12 462	-	-	-	-	-
Provision/vinstandel mottagen återförsäkring	-7 029	-	-	-	-	-
Summa	-692 694	-527 580	-787 154	1 088	-	6 525

Upplysningar om Folksam Livs utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen		Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2023, Tkr						
Fordringar	63 535	-	-	95	-	535
Skulder	164 098	-	638 480	-	-	-
Fordringar mottagen återförsäkring	6 274	-	-	-	-	-
Lånefordringar	50 000	464 651	-	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	-	28 266	-	-	-	-
Oreglerade skador mottagen återförsäkring	2 536	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	70 186	-	-	-	-	-
Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	-	75 000	-	-	-	-
Summa	356 629	567 917	638 480	95	-	535

Not 48. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan Folksam Liv och närstående inom:

2022, Tkr	Folksam Liv-koncernen		Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
Fördelade kostnader	410 893	-	37 279	2 186	-	6 169
Mottagna kostnader	-6 300	-	-625 229	-451	-	-
Administrativa kostnader ¹⁾	-3 352	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	56 970	37 210	74	1	-	4
Räntekostnader	-131	-	-1 329	0	-	0
Lämnade aktieägartillskott	-121 509	-50 000	-	-	-	-
Förvärv	5 000	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	40 000	39 000	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	271 700	-	-	-	-	-
Premier mottagen återförsäkring	1 803	-	-	-	-	-
Försäkringsersättningar mottagen återförsäkring	-1 704	-	-	-	-	-
Provision/vinstandel mottagen återförsäkring	-58	-	-	-	-	-
Summa	653 312	26 210	-589 205	1 736	-	6 173

¹⁾ Siffrorna har justerats med hänsyn till avdragsrätt för moms.

Upplysningar om Folksam Livs utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

2022, Tkr	Folksam Liv-koncernen		Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
Fordringar	70 092	-	-	182	-	610
Skulder	56 427	-	555 040	-	-	-
Skulder mottagen återförsäkring	695	-	-	-	-	-
Lånefordringar	1 086 500	872 104	-	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	-	26 645	-	-	-	-
Oreglerade skador mottagen återförsäkring	3 274	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	169 409	-	-	-	-	-
Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	-	200 000	-	-	-	-
Summa	1 386 397	1 098 749	555 040	182	-	610

Not 49. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ^{1) 2)}

Medelantalet anställda uppgick i koncernen med 30 (754). Andelen män uppgick till 36 (46) procent och andelen kvinnor till 64 (54) procent.

I moderföretaget var medelantalet anställda 27 (724). Andelen män uppgick till 34 (46) procent och andelen kvinnor till 66 (54) procent.

¹⁾ Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att medarbetaren är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i Folksam Liv 399 (745) personer.

²⁾ Under 2023 har ett stort antal medarbetare i Folksam ömsesidig livförsäkring bytt hemvist till Folksam ömsesidig sakförsäkring.

	Koncernen				Moderföretag			
	2023		2022		2023		2022	
Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	28	24	30	22	9	8	9	8
Vd	3	2	3	2	1	-	1	-
Vice vd	-	1	-	1	-	1	-	1
Andra ledande befattningshavare	4	7	5	6	4	3	5	3
Summa	35	34	38	31	14	12	15	12

Löner, ersättningar och övriga förmåner	Koncernen		Moderföretag	
	2023	2022	2023	2022
Tkr				
Styrelse	-2 131	-5 411	-3 605	-3 476
Vd	-9 745	-9 406	-3 522	-3 365
Vice vd	-2 158	-1 916	-2 158	-1 916
Andra ledande befattningshavare	-11 508	-10 372	-10 734	-9 981
Summa	-25 542	-27 105	-20 019	-18 738
Tjänstemän	-523 461	-651 994	-263 393	-419 984
Summa	-549 003	-679 099	-283 412	-438 722
Sociala kostnader	-278 378	-377 973	-155 607	-263 372
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-4 011	-3 962	-1 545	-1 487
varav pensionskostnader vice vd, inklusive löneskatt	-862	-791	-862	-791
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	-4 313	-4 274	-3 861	-4 067
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt	-77 540	-138 063	-43 346	-102 685

Under 2023 har ett stort antal medarbetare i Folksam Ömsesidig Livförsäkring bytt hemvist till Folksam Ömsesidig Sakförsäkring.



Not 49. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningspolicy

Folksam har en gemensam ersättningspolicy vilken omfattar samtliga företag i Folksam. Folksams ersättningspolicy utgår från grundläggande värderingar i Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Liv når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Liv. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. För vd och ledamot i koncernledningen gäller dessutom "Ersättningsprinciper för verkställande direktör och ledamöter i Folksams koncernledning".

Folksam Liv har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom Folksam Liv utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

För ledande befattningshavare och chefen för internrevision utgår ingen rörlig ersättning.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är fastställd av Folksam Livs styrelse. Styrelsens beslut grundades på en riskanalys av hur ersättningar påverkar de risker företaget utsätts för och hur dessa risker hanteras.

Ersättningsutskottets sammansättning och mandatperiod

Ersättningsutskottet är gemensamt för Folksam Sak och Folksam Liv och består av tre ledamöter. Ledamöterna utses inom styrelserna i Folksam Sak och Folksam Liv för en period av ett år. Utskottet utser inom sig en ordförande.

Utskottet ska bereda styrelsens beslut om ersättning och andra anställningsvillkor för vd och koncernledningen. Utskottet ska också lämna bolagstämman förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och koncernledningen i övrigt i Folksam Sak och Folksam Liv.

Anställda som kan påverka Folksams risknivå

I Folksam Livs ersättningspolicy definieras vilka anställda som anses kunna påverka företagets risknivå. Denna grupp omfattar ledande befattningshavare; vd och koncernledning, samt vd i dotterföretag som står under Finansinspektionens tillsyn. Utöver dessa omfattas också chefen för Internrevision.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksams verksamhet utom vd, koncernledning, vd i dotterföretagen och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2023 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål: att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder samt att ha en lönsam tillväxt. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samtidigt som det finns en tröskel för driftkostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om driftkostnaderna inte överskrider en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 49. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott ¹⁾ , Tkr	Styrelse- arvode	Revisions och compliance- utskott	Ersättnin- gs- utskott	Risk och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ²⁾	Totalt
Moderföretaget, 2023							
Styrelsens ordförande							
Lars Ericson ordförande ³⁾	-324	-9	-41	-111	-1	-152	-638
Britta Lejon vice ordförande ³⁾	-192	-	-41	-	-1	-74	-308
Övriga styrelseledamöter							
Göran Arrius	-168	-	-	-111	0	-88	-366
Anna Almqvist	-176	-111	-	-	-1	-90	-378
Jesper Andersson	-168	-	-	-	-1	-53	-221
Britt Hansson	-168	-142	-	-	-1	-97	-407
Cecilia Hermansson	-194	-9	-	-142	-1	-108	-453
Kerstin Wallentin	-168	-	-	-	-1	-53	-221
Johan Lindholm	-176	-	-	-	-1	-56	-232
Petter Skogar	-168	-	-	-	-1	-53	-221
Sineva Ribeiro	-150	-	-	-	-1	-47	-198
Robert Eriksson	-150	-111	-	-	-1	-82	-344
Arbetstagarrepresentanter							
Anders Johansson, FTF	-176	-	-	-	-1	-56	-232
Jan Sandström, HKF ⁴⁾	-78	-	-	-	0	-25	-103
Susanna Järnek, Akademikerföreningen	-168	-	-	-	-1	-53	-221
Suppleanter							
Ann-Charlotte Tollqvist, Forena	-9	-	-	-	-	-	-
Maria Bolin, HKF ⁵⁾	-107	-	-	-	-	-	-
Ersättningsutskottet adjungerade							
Ulf Andersson, ordförande (Folksam Sak)	-	-	-41	-	-	-13	-54
Summa	-2 738	-380	-124	-363	-9	-1 099	-4 597

¹⁾ Under året utbetalda arvoden.

²⁾ Varav inga pensionskostnader.

³⁾ Gemensamt Ersättningsutskott med Folksam Sak, utbetalningen sker från Folksam Liv.

⁴⁾ Tidigare suppleant. Ordinarie från 2023-04

⁵⁾ Tidigare ordinarie. Suppleant från 2023-04

För uppgift om totala arvodesutbetalningar se Bolagsstyrningsrapporten.

Not 49. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott ¹⁾ , Tkr	Styrelse- arvode	Revisions och compliance- utskott	Ersättnings- utskott	Risk och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ²⁾	Totalt
Moderföretaget, 2022							
Styrelsens ordförande							
Lars Ericson ordförande ³⁾	-308	-	-40	-116	0	-146	-610
Johanna Jaara Åstrand vice ordförande ^{3) 5)}	-137	-	-23	-	0	-50	-211
Britta Lejon vice ordförande ^{3) 6)}	-163	-	-17	-	0	-57	-237
Övriga styrelseledamöter							
Göran Arrius	-180	-	-	-116	0	-93	-389
Anna Almqvist ⁴⁾	-76	-42	-	-	0	-37	-155
Jesper Andersson ⁴⁾	-59	-	-	-	0	-19	-78
Elisabeth Brandt Ygeman ⁵⁾	-96	-	-	-	0	-30	-126
Britt Hansson	-155	-138	-	-	0	-92	-385
Cecilia Hermansson	-180	-	-	-146	0	-103	-429
Kerstin Wallentin	-163	-	-	-	0	-51	-215
Lars-Inge Larsson ⁵⁾	-96	-66	-	-	0	-16	-178
Johan Lindholm	-163	-	-	-	0	-51	-215
Petter Skogar ⁴⁾	-76	-	-	-	0	-24	-100
Sineva Ribeiro ⁴⁾	-42	-	-	-	0	-13	-55
Mikael Åbom ⁵⁾	-96	-66	-	-	0	-51	-212
Robert Eriksson	-146	-42	-	-	0	-59	-248
Arbetstagarrepresentanter							
Anders Johansson, FTF	-163	-	-	-	0	-51	-215
Maria Bolin, HKF	-163	-	-	-	0	-51	-215
Susanna Järnek, Akademikerföreningen	-163	-	-	-	0	-51	-215
Suppleanter							
Ann-Charlotte Tollqvist, Forena	-	-	-	-	-	-	-
Jan Sandström, HKF	-	-	-	-	-	-	-
Ersättningsutskottet adjungerade							
Ulf Andersson, ordförande (Folksam Sak)	-	-	-40	-	-	-13	-53
Summa	-2 624	-353	-120	-378	-4	-1 059	-4 539

¹⁾ Under året utbetalda arvoden.

²⁾ Varav inga pensionskostnader.

³⁾ Gemensamt Ersättningsutskott med Folksam Sak, utbetalningen sker från Folksam Liv.

⁴⁾ Fr o m årsstämman 2022.

⁵⁾ T o m årsstämman 2022.

⁶⁾ Övergår från ordinarie ledamot till vice ordförande årsstämman 2022.

För uppgift om totala arvodesutbetalningar se Bolagsstyrningsrapporten.

Not 49. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar, ¹⁾	Pensionskostnad, ³⁾	Summa	Rörlig ersättning, ²⁾	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget 2023						
Koncernchef och vd						
Ylva Wessén	-3 474	-49	-1 545	-5 067	-	-1 545
Vice vd						
Michael Kjeller ⁴⁾	-2 115	-43	-862	-3 020	-	-862
Andra ledande befattningshavare, 10 personer⁵⁾						
	-10 488	-246	-3 861	-14 595	-	-3 861
Övriga tjänstemän⁶⁾						
Övriga anställda 387 personer varav 387 personer med rörlig ersättning	-259 235	-4 158	-43 346	-306 739	-1 935	-5 108
Summa	-275 312	-4 496	-49 615	-329 422	-1 935	-11 376
Moderföretaget 2022						
Koncernchef och vd						
Ylva Wessén	-3 321	-44	-1 487	-4 852	-	-1 487
Vice vd						
Michael Kjeller ⁴⁾	-1 883	-33	-791	-2 707	-	-791
Andra ledande befattningshavare, 8 personer⁵⁾						
	-9 770	-212	-4 067	-14 049	-	-4 067
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 735 personer varav 735 personer med rörlig ersättning	-414 210	-5 774	-102 685	-522 669	-6 584	-7 893
Summa	-429 184	-6 063	-109 031	-544 277	-6 584	-14 238

¹⁾ Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

²⁾ Rörlig ersättning avser Folksam's belöningsprogram.

³⁾ Pensionskostnader avser kostnader, inklusive särskild löneskatt, hänförligt till respektive år.

⁴⁾ Ersättningar och förmåner för koncernchef/vd, vice vd och övriga ledande befattningshavare delas lika mellan Folksam Sak och Folksam Liv. Enligt ovan redovisas den del som avser Folksam Liv.

⁵⁾ Med andra ledande befattningshavare avses de 10 (8) personer vilka tillsammans med vd och vice vd utgör koncernledningen.

⁶⁾ Under 2023 har ett stort antal medarbetare i Folksam Ömsesidig Livförsäkring bytt hemvist till Folksam Ömsesidig Sakförsäkring.

Not 49. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:23

Under 2023 har det utbetalats 5 511 (16 480) tusen kronor inklusive särskild löneskatt avseende utfall från belöningsprogrammet för 2022. För räkenskapsåret 2023 har det avsatts 2 944 (9 415) tusen kronor inklusive särskild löneskatt, för utbetalning under 2024. Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten utbetalning.

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 1 086 (2 454) tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 335 (1 606) tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 1 935 (4 381) tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. I avgångsvederlagen för 2023 ingår ingen tidigare anställd i ledande position, 2022 ingick det en tidigare anställd i ledande position.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättningar till styrelsen

Bolagsstämman beslutar om de arvoden som ska utgå till styrelsen i form av årsarvoden och sammanträdesarvoden. Valberedningen ska enligt sin instruktion föreslå bolagsstämman arvoden som utgår från Folksam Livs grundläggande värderingar och som medverkar till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt. För valberedningen är det ersättningsutskottet som föreslår bolagsstämman arvoden. Arvodensnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas förväntningar. I syfte att bidra till ett sunt risktagande ska i rimlig omfattning hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga arvoden. Arvodensnivåerna i kooperativa och folkrörelseägda företag ska därvid särskilt beaktas. Vid sidan av årsarvode och sammanträdesarvode kan förslag lämnas om att andra förmåner i begränsad omfattning ska utgå. Även sådana förslag ska vara i överensstämmelse med de angivna principerna.

Ersättningar till vd, vice vd och andra ledande befattningshavare

Principer för ersättning till vd, vice vd och andra ledande befattningshavare fastställs årligen av bolagsstämman. Ersättning utgörs av fast grundlön, övriga förmåner och pension.

Lönesättningen för vd, vice vd och andra ledande befattningshavare ska utgå från Folksam Livs grundläggande värderingar och ska medverka till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt samt bidra till ett sunt risktagande. Ersättningsnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas förväntningar. I rimlig omfattning ska hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga löner på motsvarande nivå. Vid sidan av lön och pension får andra anställningsförmåner förekomma i begränsad omfattning. Sådana förmåner är en del av den totala ersättningen och får därför endast utgå i överensstämmelse med ovanstående principer för lönesättning. Inga belöningsprogram eller rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. Enligt Folksam Livs gemensamma ersättningspolicy fastställer styrelsen, efter förslag från ersättningsutskottet, lönen för vd, vice vd och ledande befattningshavare. Ersättningen till vd, vice vd och ledande befattningshavare revideras en gång per år.

Pensionsförmåner för vd, vice vd och andra ledande befattningshavare

Pensionsåldern för vd är 65 år. Vd har en premiebaserad pensionsförmån motsvarande 35 procent av den årliga bruttolönen.

För vice vd och övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Samtliga ledande befattningshavare har en premiebaserad pensionsplan motsvarande 31 procent av den årliga bruttolönen. I anställningsavtal för ledande befattningshavare finns inskrivet att flytträtt av pensionen inte får utnyttjas om det kan antas att personen har kunskap om att en flytt i det enskilda fallet påverkar övriga försäkringstagare negativt.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för vd samt samtliga ledande befattningshavare med 12 månadslöner. För vd samt samtliga ledande befattningshavare gäller en uppsägningstid på 6 månader från företagets sida och från vd:s och samtliga ledande befattningshavares sida gäller en uppsägningstid på 6 månader.

Not 49. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Pensionsförmåner för personer som ansvarar för centrala funktioner

Pensionsförmåner utgår från den i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggspension, KTP.

Pensionsåtaganden moderföretaget

Folksam s pensionsplaner utgörs främst av pensionsförmåner som framgår i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggspension, KTP, för tjänstemän. Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. Den som är född den 30 juni 1978 eller tidigare omfattas av KTP avdelning 2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system. Detta kompletteras med KTP-K som är den premiebestämda delen inom KTP avdelning 2. Den som är född den 1 juli 1978 eller senare omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd.

För de medarbetare som omfattas av kollektivavtal mellan KFO och Hotell- och Restauranganställdas förbund samt Telefonrådgivare, TR, gäller en premiebestämd pensionsplan, GTP.

Pensionsplanerna för förmånsbestämda pensioner är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för förmånsbestämd pension för samtliga anställda inom Folksam. Folksam Sak har gett Konsumentkooperationens pensionsstiftelse i uppdrag att ombesörja utbetalning av pension.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Mkr	2023	2022
Pensionsåtagande tryggade i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse		
Verkligt värde på särskilt avskiljbara tillgångar	5 261	4 726
Pensionsåtaganden tryggade i Pensionsstiftelsen	-4 652	-4 213
Övervärde (inkl buffertkapital)	609	513
Specifikation av verkligt värde på särskilt avskilda tillgångar i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse		
Räntebärande värdepapper	2 631	2 363
Aktier	1 894	1 583
Fastigheter	631	700
Alternativa placeringar	105	80
Totalt värde på särskilt avskilda tillgångar	5 261	4 726
Kostnader för pensioner i egen regi		
Avsättning till Pensionsstiftelsen	-4	-71
Utbetalda pensioner	206	183
Gottgörelse för pensionsutbetalningar och administration	-206	-183
Särskild löneskatt på pensionskostnader, 24,26%	-1	-17
Avgår avkastning på särskilt avskilda tillgångar	-246	355
Nettokostnad för pensioner i egen regi	-251	267

Not 50. Tvister

Det förekommer inte några tvister som väsentligt kan påverka företagets eller Folksamkoncernernas finansiella ställning. Inom ramen för den ordinarie affärsverksamheten förekommer visserligen löpande ett antal försäkringstvister, men de flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka företagets eller Folksamkoncernernas finansiella ställning.

Not 51. Disposition av företagets vinst eller förlust

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att den för år 2023 redovisade vinsten 7 499 598 252,14 kronor överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren. Av redovisat resultat föreslås uttag ur (-) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning:

Konsolideringsfond, Mkr	
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	6 586
Fondförsäkring	0
Grupplivförsäkring	370
Sjukförsäkring	186
Premiefrielseförsäkring	76
Sjuk- och olycksfall	282
Årets avsättning/uttag konsolideringsfond	7 500

Not 52. Väsentliga händelser efter balansdagen

Folksam Liv avtalade i december 2023 om att avyttra samtliga sina aktier i Sicklaön Bygg Invest AB med byggrätter på Kvarnholmen i Nacka till Peab med likviddag 12 januari 2024.

Folksam Liv avtalade i december 2023 om att öka sin ägarandel i Tornet Bostadsproduktion AB genom att förvärva 25 procent av Peabs aktier med likviddag 12 januari 2024. Bolaget grundades år 2009 och har fram till nu ägts gemensamt av Folksam Liv, Folksam Tjäns-tepension, Fastighets AB Balder och Peab.

Efter affären är Folksambolagen och Balder ägare av Tornet. Bolaget äger och förvaltar cirka 2 300 hyreslägenheter och har cirka 600 hyreslägenheter i produktion i ett antal städer i Sverige, framför allt hyresrättsprojekt i attraktiva områden huvudsak i Stockholms-, Mälardals-, Göteborgs- och Öresundsregionen. Affären beräknas slutföras under det första kvartalet 2024.

Finansinspektionen (FI) har meddelat att man kommer att genomföra en undersökning av Folksamgruppens investeringar i Heimstaden Bostad AB. FI har meddelat att undersökningen fokuserar på efterlevnad av bestämmelser om aktsamhet i bland annat försäkringsrörelselagen.

I övrigt har inga fler väsentliga händelser ägt rum efter balansdagens slut.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk signering

Lars Ericsson

Lars Ericsson
Mar 20, 2024 5:39 PM CET

Styrelsens ordförande

Britta Lejon

Britta Lejon
Mar 20, 2024 5:14 PM CET

Anna Almqvist

Anna Almqvist
Mar 20, 2024 3:34 PM CET

Jesper Andersson
Mar 20, 2024 2:01 PM CET

Göran Arrius

Göran Arrius
Mar 20, 2024 1:26 PM CET

Robert Eriksson

Robert Eriksson
Mar 20, 2024 4:05 PM CET

Britt Hansson

Britt Hansson
Mar 20, 2024 1:23 PM CET

Cecilia Hermansson
Mar 20, 2024 5:06 PM CET

Johan Lindholm

Johan Lindholm
Mar 20, 2024 12:50 PM CET

Kerstin Wallentin

Kerstin Wallentin
Mar 20, 2024 12:54 PM CET

Sineva Ribeiro

Sineva Ribeiro
Mar 20, 2024 8:39 PM CET

Petter Skogar

Petter Skogar
Mar 20, 2024 7:51 PM CET

Anders Johansson

Anders Johansson
Mar 20, 2024 1:14 PM CET

Susanna Järnek

Susanna Järnek
Mar 20, 2024 1:01 PM CET

Jan Sandström
Mar 20, 2024 1:51 PM CET

Ylva Wessén

Ylva Wessén
Mar 20, 2024 12:39 PM CET

Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering Ernst & Young AB

Daniel Eriksson

Daniel Eriksson
Mar 21, 2024 7:41 AM CET

Auktoriserad revisor

Årsredovisning 2023
Folksam ömsesidig livförsäkring
Organisationsnummer 502006-1585

Definitioner och begrepp

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Duration

Löptid.

Försäkrad och Försäkringstagare

Försäkrad är den person som omfattas av försäkringen medan Försäkringstagare är den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkrings- eller tjänstepensionsföretag. I exempelvis kollektivavtalade tjänstepensionsförsäkringar finns en distinktion mellan Försäkrad och Försäkringstagare, då arbetstagaren som omfattas av avtalet utgör den Försäkrade medan arbetsgivaren utgör Försäkringstagaren.

Försäkringstekniska avsättningar

En skuldpost i balansräkningen i livförsäkringsföretagen som avser garanterade åtaganden gentemot försäkringstagarna.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

Kapitalandelsmetoden

Förvärv av andelar i ett intresseföretag (inte dotterföretag). Det förvärvande företags andel av kapitalet i det förvärvade företaget beräknas. Beräkningen görs på samma sätt som enligt förvärvsmetoden (som används vid förvärv av dotterföretag).

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, det vill säga räntebärande värdepapper, aktier och fondandelar.

Premieinkomster

Med premieinkomst avses vederlaget till försäkringsföretag för det försäkringsskydd som har börjat gälla under perioden. Premieinkomsten beräknas exklusive rabatter, kreditförluster på premiefordringar, premieskatter och övriga offentliga avgifter. Premieinkomsten uppges till bruttobelopp före avräkning av återförsäkrars andel.

Premieintäkter

Premieintäkter beräknas som summan av premieinkomsten och förändringen i premieansvaret efter avräkning av återförsäkrars andel. Med premieintäkter avses ersättningen till försäkringsföretag för företags försäkringsskydd för egen räkning som gäller under perioden.

Redovisningsmedel

Redovisningsmedel tillika klientmedel definieras som likvida medel tillhörande kund hos en redovisningsenhet (företaget). Vilket innebär att företaget, i sin verksamhet, tar emot medel för annans räkning. Ett mellanhavande mellan företaget och kundföretag. En redovisningsenhet som handhar redovisningsmedel måste för varje kund redovisa dels de transaktioner som har gjorts av dels för kvarvarande saldo knutet till kund. Redovisningsmedel hålls skild från företagets egen rörelse.

Fordran kundföretag definierar den fordran företaget har på annan part, kund. Företaget har åtagit sig att betala ut till tredje part i förskott. Fordran regleras mellan företaget och kundföretaget i efterskott.

Skuld kundföretag definierar den skuld företaget har till annan part. Skuld som ska betalas ut för annans räkning till tredje part

Solvens/Solvensgrad

Förmågan att lösa sina skulder eller stå för sina åtaganden till försäkringstagarna.

Solvens II

De regler för försäkringsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens) som arbetats fram inom EU. Reglerna började gälla den 1 januari 2016.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet (SCR) utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretagets övriga livförsäkringsverksamhet med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. I de fall försäkringsföretag inom Folksam Liv gruppen driver tjänstepensionsverksamhet, gäller under övergångsregleringen att solvensregler enligt Solvens II tillämpas för övrig livförsäkringsverksamhet medan Solvens I tillämpas för tjänstepensionsverksamhet. För Folksam Liv innebär detta att solvenskravet är SCR för företagets försäkringsverksamhet samt erforderlig solvensmarginal för dess tjänstepensionsverksamhet. Vid utgången av 2022 upphör övergångsreglerna, vilket innebär att efter det datumet ska Solvens II regleringen fullt ut tillämpas för all försäkringsverksamhet som drivs i försäkringsföretag. Solvenskravet är RKK för tjänstepensionsföretag inom gruppen.

Termin

Med termin menas ett avtal om köp av egendom vid en framtida tidpunkt till ett bestämt pris (som fastställdes i samband med upprättandet av kontraktet), eller alternativt rätt till kontantavräkning. Ibland används det engelska uttrycket futures även på svenska.

Totalavkastning

Totalavkastningen i procent är beräknad som kapitalavkastning i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Totalkostnadsprocent

Summan av försäkringsersättningar enligt skadeprocent och driftskostnader enligt driftskostnadsprocent i procent av premieintäkter.

Återbäringsränta

Återbäringsränta är den ränta med vilken överskott på premiebestämd traditionell försäkring fördelas till kunderna.

Bolagsbenämningar

Folksam och Folksamgruppen

Folksam och Folksamgruppen omfattar Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag och gemensamt styrda företag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag.

Folksam Sak-koncernen

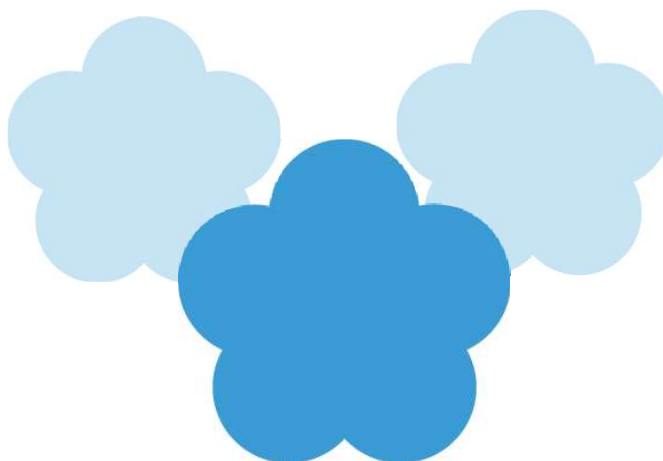
I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag och gemensamt styrda företag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.



Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Folksam Ömsesidig Livförsäkring, org nr 502006-1585

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Folksam Ömsesidig Livförsäkring för år 2023 med undantag för hållbarhetsrapporterna och bolagsstyrningsrapporten på sidorna 45-62 respektive 63-77. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 31-197 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten och bolagsstyrningsrapporten på sidorna 45-62 respektive 63-77. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Koncernens och moderbolagets livförsäkringsavsättningar specificeras i not 34 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not 34. Av not 2.6 framkommer att moderbolagets redovisningsprinciper avseende livförsäkringsavsättningar inte avviker mot koncernens redovisningsprinciper.

<i>Beskrivning av området</i>	<i>Hur detta område beaktades i revisionen</i>
<p>Per den 31 december 2023 uppgick försäkringstekniska avsättningar i koncernen (moderbolaget) till 63 336 (63 209) mkr, varav 57 685 (57 685) mkr avser livförsäkringsavsättning, 2 600 (2 473) mkr avser ore-glerade skador och 3 051 (3 051) mkr avser återbäring och rabatter. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 21 procent av totala skulder i koncernen och 90 procent av totala skulder i moderbolaget.</p> <p>Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbologa-gets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och död-lighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Balanspostens storlek i förhållande till totala skulder, samt att beräkningen kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har medfört att värdering av livförsäkringsavsätt-ningar varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.</p>	<p>Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärde-rat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräk-ningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår re- vision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de gransk-ningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedöm-ningar.</p>

Värdering av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Placeringstillgångar värderade till verkligt värde beskrivs i not 29 med ytterligare information om risker i not 2. Av not 2.6 framkommer att moderbolagets redovisningsprinciper avseende placeringstillgångar värderade till verkligt värde inte avviker mot koncernens redovisningsprinciper.

<i>Beskrivning av området</i>	<i>Hur detta område beaktades i revisionen</i>
<p>Koncernen och moderbolaget innehar placeringstillgångar som värd-eras till verkligt värde via resultaträkningen och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki.</p> <p>Placeringstillgångar i nivå 3 uppgår per den 31 december 2023 till 19 653 (13 946) mkr i koncernen (moderbolaget), vilket motsvarar 6 pro-cent av koncernens totala tillgångar och 12 procent av moderbola-gets totala tillgångar.</p> <p>Placeringstillgångarna utgörs av onoterade aktier och andelar, låne-fordringar samt byggnader och mark. Verkligt värde bestäms med hjälp av värderingsmodeller som bedöms vara lämpliga för respektive innehav. Vid modellvärderingen används antaganden och icke obser-verbara indata för beräkningar av verkligt värde vilket innebär att vär-deringen av placeringstillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar bedömningar av företagsledningen.</p> <p>Då det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden med väsentlig påverkande på redovisade belopp har värderingen av pla-ceringstillgångar klassificerade i nivå 3 varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision</p>	<p>Vi har tagit del av och utvärderat bedömningen av verkliga värden för placeringstillgångar klassificerade i nivå 3.</p> <p>Vi har skaffat oss förståelse för värderingsprocesserna och utvärderat nyckelkontroller, innefattande företagsledningen fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbase-rade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt utvärdering av vär-deringar utförda av externa specialister. Vi har bedömt metoderna i modellerna mot praxis och värderingsriktlinjer och testat indata. Vi har jämfört betydelsefulla antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt kontrollerat de beräkningar som ligger till grund för värderingen. Vidare har vi utvärderat de externa värderarnas kom-petens och objektivitet. I vår revision har vi använt våra interna vär-deringsspecialister för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rappor-terna avseende värdering av placeringstillgångar och företagsledning-ens bedömningar.</p>

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovis-ningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-30 samt 198-200. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansva-ret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med be- styrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovis-ningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oför-enlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna ge-nomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under re- visionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla vä-sentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna inform-ation, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en vä-sentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsfö-retag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en års-redovisning och koncernredovisning som inte innehåller några vä-sentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen an-svarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bo-lagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är till-lämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta

verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- ▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- ▶ inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Folksam Ömsesidig Livförsäkring för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionsd i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett tryggsamt sätt. Verkställande direktören ska sköta den

löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- ▶ företaget någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- ▶ på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen och bolagsordningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen och bolagsordningen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 63-77 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 45-62 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta inne-

bär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Folksam Ömsesidig Livförsäkrings revisor av bolagsstämman den 20 april 2023 och har varit bolagets revisor sedan 16 april 2020.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Daniel Eriksson
Daniel Eriksson
Mar 21, 2024 7:41 AM CET

Auktoriserad revisor

Revisorsyttrande enligt 2.7 Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag om bolagsstämmans riktlinjer avseende ersättningar till ledande befattningshavare har följts

Till fullmäktige i Folksam Ömsesidig Livförsäkring AB, org.nr 502006-1585

Vi har granskat om styrelsen och verkställande direktören för Folksam Ömsesidig Livförsäkring AB under år 2023 har följt de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som fastställts på bolagsstämman den 20 april 2023 respektive bolagsstämman den 21 april 2022.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att riktlinjerna följs och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att tillse att riktlinjerna följs.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att lämna ett yttrande, grundat på vår granskning, till bolagsstämman om huruvida riktlinjerna har följts. Vi har utfört granskningen enligt FAR:s rekommendation RevR 8 *Granskning av ersättningar till ledande befattningshavare i vissa publika aktieföretag*. Denna rekommendation kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför granskningen för att uppnå rimlig säkerhet att bolagsstämmans riktlinjer i allt väsentligt följts. Revisionsföretaget tillämpar International Standard on Quality Management 1, som kräver att företaget utformar, implementerar och hanterar ett system för kvalitetsstyrning inklusive riktlinjer eller rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar.

Vi är oberoende i förhållande till Folksam Ömsesidig Livförsäkring AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Granskningen har omfattat bolagets organisation för och dokumentation av ersättningsfrågor för ledande befattningshavare, de nya beslut om ersättningar som fattats samt ett urval av de utbetalningar som gjorts under räkenskapsåret till de ledande befattningshavarna. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska genomföras, bland annat genom att bedöma risken för att riktlinjerna inte i allt väsentligt följts. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevant för riktlinjernas efterlevnad i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll.

Vi anser att vår granskning ger oss rimlig grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande

Vi anser att styrelsen och den verkställande direktören för Folksam Ömsesidig Livförsäkring AB under 2023 följt de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som fastställdes på bolagsstämman den 20 april 2023 respektive bolagsstämman den 21 april 2022.

Stockholm, den dag som framgår av elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

Hans Eklund
Lekmannarevisor

Leif Hansson
Lekmannarevisor

Lasse Thörn
Lekmannarevisor

Albert Ohlin
Lekmannarevisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

DANIEL ERIKSSON

Auktoriserad revisor

Serienummer: 19730523xxxx

IP: 147.161.xxx.xxx

2024-03-20 15:46:02 UTC



LASSE THÖRN

Lekmannarevisor

Serienummer: 19600825xxxx

IP: 88.80.xxx.xxx

2024-03-20 15:47:08 UTC



LEIF CARL GUNNAR HANSSON

Lekmannarevisor

Serienummer: 19601009xxxx

IP: 88.80.xxx.xxx

2024-03-20 15:47:19 UTC



HANS EKLUND

Lekmannarevisor

Serienummer: 19541013xxxx

IP: 88.80.xxx.xxx

2024-03-20 15:48:55 UTC



ALBERT OHLIN

Lekmannarevisor

Serienummer: 19930303xxxx

IP: 94.191.xxx.xxx

2024-03-20 15:53:11 UTC



Penneo dokumentnyckel: UBKBP-M67ND-6APF5-F5D62-WP5C3-JLKSD

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Till fullmäktige i Folksam ömsesidig livförsäkring

Lekmannarevisorernas granskningsrapport

Vi har, som särskilda granskare ur ett medlemsperspektiv (kundperspektiv), granskat bolagets tillämpning av principerna enligt svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag ("Koden") och styrelsens redovisning i bolagsstyrningsrapporten för 2023 av hur Folksam följer och tillämpar principerna.

Det är styrelsen som har ansvaret för att principerna i Koden följs och att detta redovisas och förklaras i bolagsstyrningsrapporten. Vår granskning har en väsentligt mindre omfattning jämfört med en revision enligt International Standards on Auditing eller god revisionssed i Sverige.

Vår granskning av de åtta principerna i Koden har skett utifrån ett medlemsperspektiv (kundperspektiv) och enligt Svensk Kooperations vägledning för granskare ur ett medlemsperspektiv. Särskild vikt har lagts vid hur bolaget har tillämpat Kodens principer om syfte och medlemsnytta, demokratiska processer samt medlemmarnas (kundernas) deltagande i företagets värdeskapande.

En för framtida demokratiska processer betydelsefull fråga är den slutrapport från kommittén för en översyn av Folksams parlamentariska organisation som antogs på stämman 2023.

Vi anser att vår granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Vår granskning visar att bolaget i allt väsentligt har följt de åtta principerna i Koden och att styrelsens redovisning i bolagsstyrningsrapporten har upprättats enligt Koden.

Vi har vidare, som lekmannarevisorer, granskat bolagets verksamhet för år 2023. Granskningen har utförts enligt försäkringsrörelselagen och god revisionssed för denna typ av granskning. Det innebär att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Till grund för vår granskning har legat auktoriserade revisorernas granskningsrapporter samt internrevisionens rapporter. Vårt revisionsarbete har skett i nära samarbete med bolagets auktoriserade revisorer och internrevisionen. Vi har deltagit vid samtliga revisionsammans träden. Den genomförda granskningen ger oss rimlig grund för vår bedömning.

Vi bedömer

att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

Denna granskningsrapport är upprättad av Hans Eklund, Lasse Thörn, Leif Hansson och Albert Ohlin – av bolagsstämman i Folksam ömsesidig livförsäkring utsedda lekmannarevisorer.

Hans Eklund

Hans Eklund
Mar 20, 2024 3:29 PM CET

Östhammar
mars 2024

Lasse Thörn

Lasse Thörn
Mar 20, 2024 3:27 PM CET

Linköping
mars 2024

Leif Hansson

Leif Hansson
Mar 20, 2024 3:30 PM CET

Linköping
mars 2024

Albert Ohlin

Albert Ohlin
Mar 19, 2024 2:29 PM CET

Stockholm
mars 2024

Missiv

Fullmäktige	Folksam ömsesidig livförsäkring
Ärende	Nedsättning av konsolideringsfonden
Föredragande	Ingen föredragning
Förslag till beslut	Fullmäktige beslutar att ge styrelsen rätt att fram till nästa ordinarie fullmäktigemöte använda konsolideringsfonden för premierreducering och annan tilldelning av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.
Sammanfattning	<p>Användning och nedsättning av konsolideringsfonden kräver beslut av fullmäktige. För att skapa en effektiv och kontrollerad process som uppfyller formalia och som praktiskt kan tillämpas behöver styrelsen årligen få mandat från fullmäktige att besluta om att sätta ned konsolideringsfonden för premierreducering och annan tilldelning av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.</p> <p>Det är nu dags för fullmäktige att genomföra en årlig omprövning av mandatet.</p>

Instruktion för valberedningen

Folksam ömsesidig livförsäkring
Folksam ömsesidig sakförsäkring**Regelverksinformation**

Bolag	Folksam ömsesidig livförsäkring
	Folksam ömsesidig sakförsäkring
Beslutad av	Fullmäktige i respektive bolag
Regelverksägare	Chef Koncernstaben
Regelverksspecialist	Ansvarig bolagsjurist
Informationsklass	Intern

Ändringshistorik

<i>Fastställdedatum*</i>	<i>Ändring</i>
2018-04-19	Materiella ändringar
2019-04-11	Materiella ändringar
2020-04-16	Materiella ändringar
2022-04-21	Materiella ändringar
2023-04-20	Materiella ändringar
2024-04-18	Materiella ändringar

* Om ikraftträdandedatum är annat än fastställdedatum ska båda datumen anges

Instruktion för valberedningen i Folksam ömsesidig livförsäkring och Folksam ömsesidig sakförsäkring

1. Inledning

1.1 Valberedningens uppgift och syftet med denna instruktion m.m.

- 1.1.1 Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) har en gemensam valberedning. Valberedningen är respektive fullmäktiges organ med uppgift att bereda fullmäktiges beslut i val- och arvodesfrågor. I respektive bolagsordning anges vilka val- och arvodesfrågor som fullmäktige ska fatta beslut om.
- 1.1.2 Syftet med denna instruktion är att reglera valberedningens sammansättning och den process som valberedningen ska tillämpa för sitt arbete.
- 1.1.3 Delägare i Folksam Liv och Folksam Sak är försäkringstagarna. I bolagsordningarna och i denna instruktion benämns delägare och organisationer som företräder delägarnas intressen gemensamt för "Kundgrupper".

2. Valberedningens sammansättning och mandatperiod

2.1 Sammansättning

- 2.1.1 Valberedningen ska bestå av fem ledamöter, varav en ska utses till ordförande. Majoriteten av valberedningens ledamöter får inte vara styrelseledamöter. Verkställande direktören eller ledamot av Koncernledningen får inte vara ledamot av valberedningen. Styrelsens ordförande eller annan styrelseledamot får inte vara valberedningens ordförande.

2.2 Utseende av valberedningsledamöter och mandatperiod

- 2.2.1 Kundgrupperna Kooperativa sfären, LO, Saco och TCO har rätt att föreslå en valberedningskandidat vardera till fullmäktige. Därutöver ska en av fullmäktige utsedd nomineringskommitté föreslå en valberedningskandidat som företrädare för Kundgruppen Privat individuell affär i Folksam Liv respektive Folksam Sak.
- 2.2.2 Valberedningens ledamöter och ordföranden ska utses av respektive fullmäktige för tiden från och med dagen efter valet till och med nästa ordinarie fullmäktigemöte. Om en ledamot av valberedningen av något skäl avgår under pågående mandatperiod ska den Kundgrupp som föreslog den avgående ledamoten, eller i förekommande fall nomineringskommittén, utse en ersättare.

3. Valberedningens arbete

3.1 Svensk kod för bolagsstyrning och Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag

3.1.1 Valberedningens arbete ska, i tillämpliga delar, utgå från vad som vid var tid föreskrivs i Svensk kod för bolagsstyrning och Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag.

3.2 Förslag på styrelsekandidater till valberedningen

3.2.1 Fullmäktigeledamöter och de organisationer som företräder delägarnas intresse enligt respektive bolagsordning får lämna förslag till valberedningen på en eller flera styrelsekandidater. Valberedningen ska så snart som möjligt inför varje ordinarie fullmäktigemöte och senast den 1 februari meddela inom vilken tid och på vilket sätt förslagen ska lämnas. Om inte valberedningen beslutar annat ska förslagen lämnas senast den 1 mars.

3.2.2 Valberedningen kan även ta fram egna förslag på styrelsekandidater.

3.3 Förslag på styrelse, styrelseordförande och vice styrelseordförande till fullmäktige

3.3.1 Valberedningen ska med beaktande av bolagsordningarnas bestämmelser och med hänsyn till samtliga Kundgrupper som är representerade i respektive fullmäktige föreslå val av styrelseledamöter, styrelseordförande och vice styrelseordförande.

3.3.2 Valberedningen bör tillämpa följande principer vid framtagande av sitt förslag.

- i. De fyra organisationer som företräder delägarnas intressen enligt bolagsordningarna för Folksam Liv och Folksam Sak vilka, sammantaget för båda bolagen, har rätt att utse flest mandat i fullmäktige ska erbjudas rollerna som ordförande och vice ordförande i respektive bolag. Det innebär att de två organisationerna med flest mandat sammantaget erbjuds varsin ordförandepost i Folksam Liv eller Folksam Sak samt att de tredje och fjärde största organisationerna erbjuds varsin vice ordförandepost.
- ii. Respektive organisation får bara inneha en ordförande- eller vice ordförandepost.
- iii. Övriga ledamöter i styrelsen ska så långt möjligt spegla sammansättningen i respektive fullmäktige.

3.3.3 Valberedningen ska föreslå respektive fullmäktige styrelsekandidater som den bedömer har de insikter och den erfarenhet som krävs av dem som deltar i styrningen av ett försäkringsföretag och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift. Dessutom ska valberedningen föreslå en sammansättning av ledamöter som bedöms ha en tillräckligt samlad kompetens, som innebär att styrelseledamöterna tillsammans har nödvändiga kvalifikationer, kompetenser och yrkeserfarenheter inom relevanta verksamhetsområden.

- 3.3.4 Valberedningen ska sträva efter mångfald i styrelsens sammansättning, bland annat med hänsyn till ålder, kön och etnicitet.

3.4 Process för lämplighetsprövning av styrelsekandidater

- 3.4.1 Valberedningen ska fortlöpande och minst årligen lämplighetspröva respektive styrelse med utgångspunkt från de bedömningsfaktorer som hänvisas till i "Processbeskrivning för lämplighetsprövning av styrelsen i försäkringsföretag", bilaga 1 ("Processbeskrivningen") och bilaga 2 ("Bedömningsmatris"). Valberedningen ska dokumentera och motivera sina bedömningar i enlighet med vad som anges i Processbeskrivningen och även i övrigt följa och ansvara för att Processbeskrivningen tillämpas.
- 3.4.2 Valberedningen ska ansvara för att det finns erforderliga rutiner och bedömningsunderlag för att tillämpa Processbeskrivningen. Valberedningen har rätt att från Folksams operativa organisation begära och få det administrativa stöd och bistånd i övrigt som den bedömer krävs för att kunna uppfylla detta ansvar.

3.5 Förslag till fullmäktige på mötesordförande, ordförande och ledamöter till nomineringskommittén, revisorer, lekmannarevisorer samt kundombudsman

- 3.5.1 Vid ordinarie fullmäktigemöte ska valberedningen även lägga fram förslag på mötesordförande till fullmäktigemötet, ledamöter och ordförande till nomineringskommittén, revisorer, lekmannarevisorer samt kundombudsman.

3.6 Arvodesförslag till fullmäktige

- 3.6.1 Valberedningen ska lämna respektive fullmäktige förslag på arvoden som ska utgå till fullmäktiges ordförande, fullmäktigeledamöterna, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter och ordförandena i styrelsens utskott, ledamöter och ordföranden i nomineringskommittén, revisorer och lekmannarevisorer.
- 3.6.2 Ersättningsutskottet ska lämna respektive fullmäktige förslag på arvoden som ska utgå till ledamöterna i valberedningen.

3.7 Principer för styrelsearvoden och övriga arvoden

- 3.7.1 Valberedningens förslag till styrelsearvoden och övriga arvoden ska utgå från Folksams grundläggande värderingar och medverka till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt. Arvodesnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar.
- 3.7.2 I syfte att bidra till ett sunt risktagande ska i rimlig omfattning hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga arvoden. Arvodesnivåerna i kooperativa och folk- rörelseägda företag ska därvid särskilt beaktas.
- 3.7.3 Vid sidan av årsarvode och sammanträdesarvode kan förslag lämnas om att andra förmåner i begränsad omfattning ska utgå. Även sådana förslag ska vara i överensstämmelse med ovan angivna principer.

Bilaga 1 Processbeskrivning för lämplighetsprövning av styrelsen i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag

Bakgrund

Styrelsen i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska lämplighetsprövas av Finansinspektionen.

Försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska se till att den som ingår i företagets styrelse har de insikter och den erfarenhet som krävs av den som deltar i styrningen av ett företag samt även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska snarast anmäla ändringar till Finansinspektionen av vilka som ingår i företagets styrelse.

Vid anmälan till Finansinspektionen om förändringar i styrelsens sammansättning ska företaget även lämna uppgifter om styrelsens samlade kompetens. Styrelsen ska ha samlad kompetens inom minst följande områden:

- ✓ Försäkrings- respektive tjänstepensionsmarknaden och finansmarknaden
- ✓ Affärsstrategi och affärsmodeller
- ✓ Företagsstyrning
- ✓ Finansiell analys
- ✓ Aktuariell analys
- ✓ Tillämpliga regelverk

Företaget ska säkerställa att varje enskild styrelseledamot har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i styrningen av ett försäkrings- eller tjänstepensionsföretag, visar skötsamhet i ekonomiska angelägenheter och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. Företaget ska även pröva den föreslagna styrelsens samlade kompetens, dvs. att styrelseledamöterna tillsammans har nödvändiga kvalifikationer, kompetenser och yrkeserfarenheter inom relevanta verksamhetsområden. Företaget måste ha dokumenterade processer och rutiner som säkerställer denna prövning.

Syfte med processen

Syftet med processen för lämplighetsprövning av styrelserna i Folksam's försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag är att säkerställa dels att varje styrelseledamot har de insikter och den erfarenhet som krävs samt i övrigt är lämplig för sitt uppdrag, dels styrelsens samlade kompetens.

Lämplighetsprövning av övriga ledningspersoner och personer i centrala funktioner sker i annan process som ägs av Människor och Miljöer.

Roller och definitioner i processen

Administratör utgörs av medarbetare inom Koncernstyrning.

Folksam

Ansvarig Människor och Miljöer utgörs av medarbetare inom enheten Människor och Miljöer

Bedömningsmatrix är en sammanställning av de specifika krav som ställs på respektive ledamot och på styrelsens samlade kompetens utifrån lag och föreskrifter samt med hänsyn till bolagets verksamhet och komplexitet. Bedömningsmatrixen och bedömningarna som görs baserat på denna lagras i Folksams gemensamma kompetensportal Folksam Talent management (*Kompetensportalen*). Enheten Människor och miljöer ansvarar för förvaltningen av Kompetensportalen samt för att ge stöd i framtagandet av bedömningsmatrixerna och utfallet av bedömningarna. Bedömningsmatrixens huvudsakliga innehåll framgår av bilaga 2 till instruktion för valberedningen.

Valberedningen är bolagsstämman organ med uppgift att bereda fullmäktiges/stämman beslut i styrelseval- och arvodesfrågor.

Valberedningens sekreterare utgörs av medarbetare på Koncernstyrning/Bolagsjuridik.

Leverantör av bakgrundskontroller utgör den externa leverantör som Folksam vid var tid anlitar för bakgrundskontroller.

Processteg

Processen utgörs av totalt fem processteg. Nedan redovisas varje enskilt steg i processen. Under varje processteg ges en beskrivning av de aktiviteter som ska ske inom processteget.

Processteg 1: Förslag på lämpliga styrelsekandidater till valberedningen

Förslag på lämpliga styrelsekandidater ska lämnas till valberedningen, via Administratör, varje år.

Aktivitet 1.1 Ta fram tidsplan för årets process för lämplighetsprövning

- Administratör ska årligen ta fram en tidsplan för när de olika aktiviteterna i processen ska utföras.

Aktivitet 1.2 Informera om påbörjad process

- Avseende moderbolagen ska Administratör informera de organisationer som är representerade i fullmäktige och enskilda fullmäktigeledamöter om att processen för urval av kandidater till nästkommande stämma ska påbörjas.
- Avseende hel- och delägda dotterbolag ska Administratör informera såväl intern som extern ägaransvarig om att processen för urval av kandidater till nästkommande stämma ska påbörjas.
- Företrädare för Folksams lokala fackföreningar ska även kontaktas för att få kontaktuppgifter till utvalda arbetstagarrepresentanter i de aktuella styrelserna.

Företrädare för försäkringsrepresentanter ska meddelas av ägaransvarig.

Aktivitet 1.3: Kommunikation avseende förslag på styrelseledamöter

När förslag på styrelseledamöter har inkommit ska Administratör informera valberedningens sekreterare om förslagen.

Folksam

Aktivitet 1.4: Från varje föreslagen styrelsekandidat begära in underlag för lämplighetsprövningen

Administratör ska samla in följande underlag;

- Blankett för lämplighetsprövning
 - Vid omval - Folksams egen *Blankett för lämplighetsprövning vid omval av styrelseledamot* (ska fyllas i av ledamöter vid omval) alternativt
 - Vid nyval – Kandidaten ska registrera sig hos Finansinspektionen, därefter skickar Finansinspektionen en elektronisk blankett för ifyllnad alternativt
 - Vid nyval – Folksams egen blankett *Tillägg till processen för lämplighetsprövning* om nominerad kandidats och anhörigas uppdrag i andra noterade bolag
 - Formulär för självskattning vid nyval av ledamöter.
 - CV
 - Belastningsregisterutdrag vid nyval samt vid stickprov vid omval
 - Kreditupplysning vid omval
 - Samtyckesblankett avseende bakgrundskontroll vid nyval samt stickprov vid omval.
 - Samtycke till att Folksam får behandla kandidatens personuppgifter
- Administratör ska granska insamlade underlag och vid behov begära komplettering av dessa.

Ansvarig Människor och Miljöer samlar in underlag avseende självskattning vid omval (via FTM) av ledamöter

Aktivitet 1.5: Kandidater som ska bakgrundskontrolleras

Nya kandidater

Samtliga kandidater föreslagna för nyval ska bakgrundskontrolleras.

Kandidater för omval

Administratör ska välja ut kandidater föreslagna för omval för bakgrundskontroll genom stickprov. Denna bakgrundskontroll ska även omfatta kontroll hos relevanta domsagor (där kandidaten har sin hemvist samt i förekommande fall andra relevanta domsagor) för information om kandidaten är eller har varit part i mål vid någon av dessa domstolar.

Administratör ska genomföra stickprov genom att slumpvis utse minst en ledamot i styrelsen som ska bakgrundskontrolleras.

Processteg 2: Lämplighetsprövning

Aktivitet 2.1: Tillse att kontroller genomförs

Bakgrundskontroller som genomförs av Leverantör av bakgrundskontroller

- Administratör ska ge Leverantör av bakgrundskontroller i uppdrag att genomföra bakgrundskontroller av de kandidater som tagits fram under aktivitet 1.5. Denna bakgrundskontroll ska vid nyval även omfatta en sanktionskontroll i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter. Vid omval se punkt 1.5.

Bakgrundskontroller som genomförs av Administratör

Folksam

- Administratör ska genomföra kontroller av belastningsregisterutdrag av kandidater för nyval. Administratör ska vidare genomföra kontroll av kreditupplysning för samtliga kandidater för omval. Administratör ska vid beställningen bifoga;
 - o CV
 - o Blankett för samtycke

Intressekonflikter

Administratör ska tillse att det görs bedömningar av om föreslagna kandidater (gäller kandidater för nyval och kandidater för omval med nya uppdrag) kan ge upphov till eventuella intressekonflikter och, i förekommande fall, föreslå hur dessa ska hanteras ("IK-analys"). IK-analyserna ska genomföras av den del inom Folksams operativa organisation som vid var tid ansvarar för att utföra IK-analys avseende styrelsekandidater (för närvarande respektive styrelsessekreterare).

- Administratör ska som underlag för intressekonfliktanalysen bifoga CV och digital blankett från Finansinspektionen alternativt Folksams egen *Blankett för lämplighetsprövning vid omval av styrelseledamot* vid omval.

Blankett för lämplighetsprövning

Administratör ska kontrollera blankett för lämplighetsprövning, se 1.4, både avseende nyval och omval. Administratör ska meddela Valberedningens sekreterare om resultatet av kontrollen. Administratör ska vidarebefordra resultatet av nominerad kandidats och anhörigas uppdrag i andra noterade bolag, både avseende nyval och omval, till Kapitalförvaltning och Hållbarhet.

Aktivitet 2.2: Ta emot svar av kontroller och rapportera dessa

Bakgrundskontroller av Leverantör av bakgrundskontroller

- Administratör ska ta emot rapport om bakgrundskontroller från Leverantör av bakgrundskontroller.
- Administratör ska överlämna rapporter över samtliga aktiviteter som genomförs enligt avsnitt 2.1 till Valberedningens sekreterare. Administratören publicerar därefter dessa rapporter i styrelseportalen för åtkomst av valberedningens ledamöter för kompetensbedömning.

Intressekonflikter

- Administratör ska överlämna IK-analyserna till Valberedningens sekreterare.

Aktivitet 2.3: Bedöm kandidaternas lämplighet och styrelsens samlade kompetens

- Ansvarig Människor och Miljöer ska som underlag för valberedningens bedömning ta fram en Bedömningsmatris med styrelsekandidaternas självskattningar.
- Valberedningen ska bedöma om varje enskild kandidat har de insikter och den erfarenhet som krävs samt i övrigt är lämplig. Av bedömningen ska det framgå vilken kompetens respektive ledamot bedöms ha samt en motivering härtill. Vid bedömningen av varje enskild kandidats insikter och erfarenheter inom respektive kompetensområde ska särskild hänsyn tas till bolagets behov och till den specifika verksamheten som bolaget bedriver. För det fall att det ställs specifika krav med anledning av verksamheten i bolaget med avseende på olika områdena i bedömningsmatrisen ska detta således beaktas i kompetensbedömningen av respektive kandidat.

Folksam

- Valberedningen ska därefter bedöma den föreslagna styrelsens samlade kompetens. Bedömningen ska ske med stöd av Bedömningsmatrisen.
- Valberedningen ska vid sin bedömning ges tillgång till följande underlag;
 - o CV
 - o Formulär för självskattning vid nyval
 - o Elektronisk blankett för lämplighetsprövning, se under aktivitet 1.4. Sammanställning från Kapitalförvaltning och hållbarhet om nominerad (tillämpligt både avseende nyval och omval) kandidats och anhörigas uppdrag i andra noterade bolag när sådana uppdrag har identifierats
 - o Valberedningens bedömning och motivering samt bedömningsmatris från föregående år.
 - o Rappporter från Leverantör av bakgrundskontroller.
 - o Information om att belastningsregisterutdrag och kreditupplysning har kontrollerats samt utfallet av kontrollerna.

Aktivitet 2.4: Bedöm om föreslagen styrelsekandidat kan ge upphov till intressekonflikter och hur dessa i sådana fall ska hanteras

- Valberedningen ska med stöd av IK-analys ta ställning till huruvida styrelseuppdraget kan förenas med den föreslagna kandidatens övriga uppdrag utan att detta inverkar negativt på bolaget och dess styrelse. Om en intressekonflikt identifieras ska denna hanteras på ett adekvat sätt, exempelvis genom omprövning av styrelseuppdraget.

Aktivitet 2.5: Dokumentera resultatet av lämplighetsprövningen

- Valberedningens sekreterare ska protokollföra Valberedningens sammanträden.
- Valberedningens bedömning och motiveringar under aktivitet 2.3 ska dokumenteras i Kompetensportalen samt biläggas valberedningsprotokollet på lämpligt sätt.

Processteg 3: Förslag till ny styrelse

Aktivitet 3.1: Ta beslut om förslag till ny styrelse

- Valberedningen ska besluta om förslag till ny styrelse när den föreslagna styrelsen i sin helhet är lämplighetsprövad.

Aktivitet 3.2: Presentera förslag till styrelse

- Valberedningen ska presentera förslag till val av styrelse till stämman/fullmäktige.

Aktivitet 3.3: Upprätta sammanställning

- Administratör ska upprätta en sammanställning av styrelsesammansättningen i samtliga Folksambolag.
- Administratör ska senast 10 dagar innan moderbolagens styrelsemöten i augusti skicka sammanställningen i pptformat till gpr.registrator.se.

Processteg 4: Utbildning av styrelseledamöter

Folksam

- Ansvarig Människor och Miljöer ska utifrån valberedningens kompetensbedömning tillse att styrelseledamöterna kontinuerligt erhåller de utbildningar som krävs för att styrelsen ska kunna upprätthålla sin samlade kompetens.
- Administratör ska underrätta Ansvarig Människor och Miljöer vid start av ny lämplighetsprövning så att Ansvarig Människor och Miljöer kan tilldela erforderliga utbildningar till respektive ledamot.
- Ansvarig Människor och Miljöer ska ansvara för att hålla valberedningen informerad om utbildningsbehov för respektive styrelseledamot och ska på uppdrag av valberedningen även vid behov informera styrelseordföranden om eventuella utbildningsbehov för styrelsen.

Processteg 5: Anmälan till Finansinspektionen

Aktivitet 5.1: Lämna anmälan om lämplighetsprövning till Finansinspektionen

- Administratör ska färdigställa anmälan om förändring i styrelsens sammansättning till Finansinspektionen enligt Ansökan/anmälan – styrelsens samlade kompetens.
- Administratör ska granska kandidaternas anmälningar och vid behov komplettera dessa. Administratör ska vid behov överlämna anmälan till Valberedningens sekreterare för granskning.
- Administratör ska se till att anmälan undertecknas av behörig firmatecknare.
- Administratör ska ge in anmälan om förändring i styrelsens sammansättning till Finansinspektionen.

Aktivitet 5.2: Ta emot beslut från Finansinspektionen

- Administratör ska ta emot beslut från Finansinspektionen och informera Valberedningens sekreterare, styrelsesekreteraren samt vd i respektive bolag om beslutet.

Processteg 6: Arkivering

Aktivitet 6.1: Arkivera underlag

- Administratör ska arkivera samtliga bedömningsunderlag inklusive beslut från Finansinspektionen. Bedömningsunderlaget inklusive Finansinspektionens beslut ska arkiveras så länge som en styrelseledamot innehar uppdraget och därefter för bevisändamål i ytterligare 10 år. Om en bedömning inte resulterar i att en kandidat får ett styrelseuppdrag ska nämnda underlag arkiveras i två år efter att nomineringsprocessen avslutades.

Om en person inte är lämplig för uppdraget

Det kan under processens gång eller under en pågående mandatperiod visa sig att en person av någon anledning inte är lämplig för uppdraget. Exempelvis genom att personen inte har de insikter och den erfarenhet som krävs, att det vid genomförda bakgrundskontroller framkommit uppgifter om att personen inte i övrigt är lämplig eller att personen inte godkänns vid Finansinspektionens ledningsprövning.

Om det vid genomförda bakgrundskontroller framkommer uppgifter om bristande lämplighet ska valberedningen omgående informeras. Valberedningen ska ta ställning till hur avvikelserna ska beaktas vid lämplighetsprövningen. Detsamma gäller om intressekonflikter identifierats.

Folksam

Om en sådan situation uppstår under processens gång och bristerna inte kan åtgärdas ska valberedningen genast avsluta processen för den kandidaten. I stället ska valberedningen återgå till startläget i processen och därefter genomföra samtliga processteg och de aktiviteter som sker inom processtegen för att ta fram förslag på en ny styrelseledamot, dock med erforderlig anpassning av processens tidsplan.

Om en sådan situation uppstår gällande en styrelseledamot under en pågående mandatperiod ska valberedningen ta ställning till om ledamoten kan kvarstå i sitt uppdrag eller inte.

Anmälan till Finansinspektionen om styrelseledamot ersatts på grund av bristande lämplighet

Försäkringsföretaget ska snarast anmäla ändringar till Finansinspektionen av vilka som ingår i företagens styrelse, se processteg 5.

I samband med en sådan anmälan till Finansinspektionen ska försäkringsföretaget underrätta inspektionen om någon av de personer som har ersatts inte längre har ansetts uppfylla lämplighetskraven, se aktivitet 5.1.

Behov av ny styrelse vid annan tid än inför årsstämman

Vid behov av ny styrelse vid annan tid än inför årsstämman ska den beskrivna processen tillämpas, dock med erforderlig anpassning av processen.

Försäkrings- och arbetstagarrepresentanter

Vid lämplighetsprövning av försäkringstagarrepresentanter ska ovanstående process tillämpas.

Vid lämplighetsprövning av arbetstagarrepresentanter tillämpas ovanstående process med undantag av aktiviteterna 1.2 – 1.3. Förslag på arbetstagarrepresentanter ska lämnas av Folksams lokala fackföreningar. Lämplighetsprövningen av arbetstagarrepresentanterna ska av företrädare från dessa föreningar.

Bedömningsmatris styrelseledamöter Folksam Liv XX styrelseledamöter varav omval (XX), nyval (XX)	Styrelseledamot			Styrelseledamot			Styrelseledamot			Styrelseledamot			Lägsta nivå för omval	Lägsta nivå för nyval	Minst två i styrelsen ska ha nivå
	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering			
01a. Finansmarknad (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	2	3
01b. Försäkringsmarknad (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	2	4
01c. Bolagets produkter (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	2	3
01d. Bolagets kunder (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	3	2	4
01e. Bolagets distribution och distributionskanaler (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	2	2	3
02a. Affärsstrategi och affärsmodeller (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet, Förtroendeuppdrag	4	4	Yrkeseferarenhet, Utbildning	4	4	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	4
02b. Bolagets affärsstrategi och affärsmodell (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet, Förtroendeuppdrag	2	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	2	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	4
03a. Företagsstyrning (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet, Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	5
03a. Bolagets företagsstyrning (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet	3	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	5
03b. Intern styrning och kontroll i försäkringsverksamhet (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	4
03b. Bolagets interna styrning och kontroll (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	4
03c. Centrala funktioner och internkontroll (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	1	2	Yrkeseferarenhet, Förtroendeuppdrag	1	2	Yrkeseferarenhet, Förtroendeuppdrag	3	2	4
03c. Bolagets centrala funktioner och internkontroll (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	4
03d. Riskhantering, riskkontroll och riskrapportering (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	3	Yrkeseferarenhet	3	3	Yrkeseferarenhet	3	2	4
03d. Bolagets riskhanteringssystem (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	3	Yrkeseferarenhet	3	3	Yrkeseferarenhet	3	2	4
03e. Bolagets risker (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	3	Yrkeseferarenhet	3	3	Yrkeseferarenhet	3	2	4
03f. Outsourcing av verksamhet (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	2	2	3
04a. Ekonomisk styrning och finansiell rapportering (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	5	5	Yrkeseferarenhet, Förtroendeuppdrag	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	2	4
04b. Redovisning och revision (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet, Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeseferarenhet	3	3	Yrkeseferarenhet	3	2	4
05. Aktuariell information och aktuariell analys (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	3
06. Regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	2	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	2	2	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	3
07. Praktisk erfarenhet (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet, Utbildning	5	5	Yrkeseferarenhet, Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	4
08. Regelverk för försäkringsdistribution (FLIV)	3	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	4	4	Yrkeseferarenhet	2	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	2	3	Yrkeseferarenhet, Utbildning	3	2	3
09. Försäkringsmarknadens roll och funktion (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet, Utbildning	5	5	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	2	3
10. Försäkringskunskap (FLIV)	4	4	Yrkeseferarenhet, Utbildning	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	4	4	Yrkeseferarenhet	3	2	3
	3,6	3,6		4,4	4,4		2,8	3,1		2,8	3,1				

Informationsklass: Intern

	Styrelseledamot			Styrelseledamot			Styrelseledamot			Styrelseledamot			Minst två i styrelsen ska ha nivå		
	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering	Lägsta nivå för omval	Lägsta nivå för nyval	Lägsta nivå ska ha nivå
01a. Finansmarknad (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	2	3
01b. Försäkringsmarknad (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	2	4
01c. Bolagets produkter (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	2	3
01d. Bolagets kunder (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	3	2	4
01e. Bolagets distribution och distributionskanaler (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	2	2	3
02a. Affärsstrategi och affärsmodeller (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Förtroendeuppdrag Yrkeserfarenhet,	4	4	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	4	4	Yrkeserfarenhet	3	2	4
02b. Bolagets affärsstrategi och affärsmodell (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Förtroendeuppdrag Yrkeserfarenhet,	2	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	2	2	Yrkeserfarenhet	3	2	4
03a. Företagsstyrning (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	3	3	Yrkeserfarenhet	3	2	5
03a. Bolagets företagsstyrning (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	3	3	Yrkeserfarenhet	3	2	5
03b. Intern styrning och kontroll i försäkringsverksamhet (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	1	2	Yrkeserfarenhet	3	2	4
03b. Bolagets interna styrning och kontroll (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	1	2	Yrkeserfarenhet	3	2	4
03c. Centrala funktioner och internkontroll (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Förtroendeuppdrag, Utbildning,	1	2	Förtroendeuppdrag	3	2	4
03c. Bolagets centrala funktioner och internkontroll (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3	2	4
03d. Riskhantering, riskkontroll och riskrapportering (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	2	4
03d. Bolagets riskhanteringssystem (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	2	4
03e. Bolagets risker (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	2	4
03f. Outsourcing av verksamhet (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	2	2	3
04a. Ekonomisk styrning och finansiell rapportering (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	5	5	Förtroendeuppdrag	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	2	4
04b. Redovisning och revision (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	2	4
05. Aktuariell information och aktuariell analys (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3	2	3
06. Regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	2	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	2	2	Yrkeserfarenhet	3	2	3
07. Praktisk erfarenhet (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet, Utbildning	5	5	Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	3	3	Yrkeserfarenhet	3	2	4
08. Regelverk för försäkringsdistribution (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning	4	4	Yrkeserfarenhet	2	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning,	2	3	Yrkeserfarenhet	3	2	3
09. Försäkringsmarknadens roll och funktion (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet, Utbildning	5	5	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	2	3
10. Försäkringskunskap (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet, Utbildning	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	2	3
	3,6	3,6		4,4	4,4		2,8	3,1		2,8	3,1				

	Styrelseledamot			Styrelseledamot			Styrelseledamot			Styrelseledamot			Förslag på styrelsen som helhet	Lägsta nivå för omval	Lägsta nivå för nyval	Minst två i styrelsen ska ha nivå
	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering	Självskattning	VB	Motivering				
01a. Finansmarknad (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4,4	3	2	3
01b. Försäkringsmarknad (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4,6	3	2	4
01c. Bolagets produkter (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4,6	3	2	3
01d. Bolagets kunder (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	4,6	3	2	4
01e. Bolagets distribution och distributionskanaler (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	4,2	2	2	3
02a. Affärsstrategi och affärsmodeller (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Förtroendeuppdrag	4	4	Yrkeserfarenhet, Utbildning	4	4	Yrkeserfarenhet	4,4	3	2	4
02b. Bolagets affärsstrategi och affärsmodell (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Förtroendeuppdrag	2	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	2	2	Yrkeserfarenhet	4	3	2	4
03a. Företagsstyrning (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3	3	Yrkeserfarenhet	4,4	3	2	5
03a. Bolagets företagsstyrning (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	5	5	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3	3	Yrkeserfarenhet	4,2	3	2	5
03b. Intern styrning och kontroll i försäkringsverksamhet (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeserfarenhet	3,4	3	2	4
03b. Bolagets interna styrning och kontroll (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeserfarenhet	3,6	3	2	4
03c. Centrala funktioner och internkontroll (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Förtroendeuppdrag	1	2	Förtroendeuppdrag	3,4	3	2	4
03c. Bolagets centrala funktioner och internkontroll (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3,4	3	2	4
03d. Riskhantering, riskkontroll och riskrapportering (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3,4	3	2	4
03d. Bolagets riskhanteringssystem (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3,6	3	2	4
03e. Bolagets risker (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	4	3	2	4
03f. Outsourcing av verksamhet (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3,2	2	2	3
04a. Ekonomisk styrning och finansiell rapportering (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	5	5	Förtroendeuppdrag	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4,2	3	2	4
04b. Redovisning och revision (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeserfarenhet	3	3	Yrkeserfarenhet	3,6	3	2	4
05. Aktuariell information och aktuariell analys (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	1	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3,4	3	2	3
06. Regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	2	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	2	2	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3,2	3	2	3
07. Praktisk erfarenhet (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet, Utbildning	5	5	Förtroendeuppdrag	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning	4,4	3	2	4
08. Regelverk för försäkringsdistribution (FLIV)	3	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning	4	4	Yrkeserfarenhet	2	3	Yrkeserfarenhet, Utbildning	2	3	Yrkeserfarenhet	3,4	3	2	3
09. Försäkringsmarknadens roll och funktion (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet, Utbildning	5	5	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4,6	3	2	3
10. Försäkringskunskap (FLIV)	4	4	Yrkeserfarenhet, Utbildning	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4	4	Yrkeserfarenhet	4,4	3	2	3
	3,6	3,6		4,4	4,4		2,8	3,1		2,8	3,1		3,9			

Försäkrings- och finansmarknad	01a. Finansmarknad (FLIV)	Kunskap om och förståelse för finansiella frågor relaterade till finansmarknaden i stort. Detta för att förstå tillgångshantering, finansiella instrument och investeringar.
Försäkrings- och finansmarknad	01b. Försäkringsmarknad (FLIV)	Allmän kunskap om den försäkringsmarknad inom vilken bolaget verkar.
Försäkrings- och finansmarknad	01c. Bolagets produkter (FLIV)	Kunskap om försäkringsmarknaden med avseende på bolagets produkter.
Försäkrings- och finansmarknad	01d. Bolagets kunder (FLIV)	Kunskap om försäkringsmarknaden med avseende på bolagets kunder.
Försäkrings- och finansmarknad	01e. Bolagets distribution och distributionskanaler (FLIV)	Kunskap om försäkringsmarknaden med avseende på bolagets distribution och distributionskanaler.
Affärsstrategier och affärsmodeller	02a. Affärsstrategi och affärsmodeller (FLIV)	Kunskap om affärsstrategi och affärsmodeller i allmänhet.
Affärsstrategier och affärsmodeller	02b. Bolagets affärsstrategi och affärsmodell (FLIV)	Kunskap om bolagets nuvarande affärsstrategi och affärsmodell för att kunna arbeta med frågor som behandlar bolagets nuläge och utveckling de närmaste åren, innefattande bolagets vision, strategier, affärsidé. Detta för att kunna ta ställning till viktiga vägval och prioriteringar för bolaget.
Företagsstyrning	03a. Företagsstyrning (FLIV)	Kunskap, erfarenhet och förståelse för styrelsearbete i företag och organisationer i allmänhet.
Företagsstyrning	03a. Bolagets företagsstyrning (FLIV)	Kunskap om hur ansvaret för bolagets förvaltning är fördelat mellan olika bolagsrättsliga funktioner och organ (ägare, stämma, styrelse, vd), samt förståelse för den företagsstyrning som krävs och är lämplig för bolaget.
Företagsstyrning	03b. Intern styrning och kontroll i försäkringsverksamhet (FLIV)	Kunskap om de särskilda krav som uppställs för intern styrning och kontroll i försäkringsverksamhet. Innefattar även kunskap om kraven på lämplighetsprövning av ledande befattningshavare.
Företagsstyrning	03b. Bolagets interna styrning och kontroll (FLIV)	Kunskap om organisation av bolagets interna styrning och kontrollverksamhet.
Företagsstyrning	03c. Centrala funktioner och internkontroll (FLIV)	Kunskap, erfarenhet och förståelse för centrala funktioner och internkontrollsystem i försäkringsverksamhet. Omfattar även kunskap om kraven på lämplighetsprövning av nyckelpersoner.
Företagsstyrning	03c. Bolagets centrala funktioner och internkontroll (FLIV)	Kunskap, erfarenhet och förståelse för bolagets centrala funktioner och processer i bolagets internkontrollsystem för att ledamoten ska kunna utmana och efterfråga information och rapportering.
Företagsstyrning	03d. Riskhantering, riskkontroll och riskrapportering (FLIV)	Kunskap om riskhantering, riskkontroll och riskrapportering i allmänhet.
Företagsstyrning	03d. Bolagets riskhanteringssystem (FLIV)	Kunskap om bolagets riskhantering, riskkontroll och riskrapportering för att kunna förstå bolagets riskhanteringssystem.
Företagsstyrning	03e. Bolagets risker (FLIV)	Kunskap om vilka risker bolaget är exponerat för.
Företagsstyrning	03f. Outsourcing av verksamhet (FLIV)	Kunskaper om under vilka förutsättningar som försäkringsbolag kan lägga ut verksamhet på en tredje man (outsourcing).
Finansiell analys	04a. Ekonomisk styrning och finansiell rapportering (FLIV)	Kunskap och förmåga att förstå bolagets ekonomiska information. Förmåga att identifiera nyckelfrågor och sätta upp lämpliga kontroller samt vidta nödvändiga åtgärder baserat på informationen.
Finansiell analys	04b. Redovisning och revision (FLIV)	Kunskap om redovisning eller revision (redovisnings- eller revisionskompetens) för att förstå och säkerställa tillförlitligheten i bolagets redovisning, hållbarhetsredovisning (CSR), kommunikation och rapportering i finansiella frågor.
Aktuariell analys	05. Aktuariell information och aktuariell analys (FLIV)	Förmåga att tillgodogöra sig aktuariell information och aktuariella analyser av Ⓐ. företagens prissättning, försäkringsutfästelser och garantikonstruktioner, Ⓩ. överskottshantering och tillhörande nyckeltal samt ⓑ. bolagets tillgångar, skulder och kapitalkrav i relevanta regelverk och tillhörande nyckeltal.
Regelverk	06. Regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten (FLIV)	Kunskap om regelverk som är av betydelse för försäkringsbolag och dess tillståndspliktiga verksamhet. Detta för att förstå och hantera de regulatoriska riskerna i bolaget och bolagets förmåga att anpassa sig till förändringar i regelverken.
Regelverk	07. Praktisk erfarenhet (FLIV)	Kunskap eller praktisk erfarenhet för att kunna leda företaget på ett sunt och ansvarsfullt sätt.
Regelverk	08. Regelverk för försäkringsdistribution (FLIV)	Kunskap om lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, förordningen (2018:1231) om försäkringsdistribution föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen som är tillämpliga för verksamhet med försäkringsdistribution, och EU-förordningar och riktlinjer som är tillämpliga för verksamhet med försäkringsdistribution.
Regelverk	09. Försäkringsmarknadens roll och funktion (FLIV)	Kunskap om försäkringsmarknadens roll och funktion.
Regelverk	10. Försäkringskunskap (FLIV)	Krav på kunskap om de försäkringar som bolaget distribuerar.

Kompetensnivåer

1= Mycket låg/Ingen kunskap.

2= Känna till. Ledamoten ska känna till och komma ihåg begrepp, definitioner och faktauppgifter. Viss kunskap eller erfarenhet.

3=Förstå. Ledamoten ska förstå och kunna förklara olika samband och sammanhang.

4= Kunna/Tillämpa. Ledamoten ska kunna använda informationen och dra slutsatser. God kunskap och erfarenhet med förmåga att förstå, utmana och efterfråga rapportering.

5= Utveckla/lära ut. Djup kunskap

Instruktion för nomineringskommittén

Folksam ömsesidig livförsäkring
Folksam ömsesidig sakförsäkring

Bolag: Folksam ömsesidig livförsäkring och Folksam ömsesidig sakförsäkring
Beslutad av: Fullmäktige¹ i respektive bolag
Fastställt: 2024-04-18
Regelverksägare: Chefen för Koncernstaben
Regelverksspecialist: Chef Bolagsjuridik
Informationsklass: Öppen

Instruktion för nomineringskommittén i Folksam ömsesidig livförsäkring och Folksam ömsesidig sakförsäkring

Fastställd av fullmäktige i Folksam ömsesidig livförsäkring respektive Folksam ömsesidig sakförsäkring den 18 april 2024.

1. Bakgrund

Av bolagsordningarna för Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) framgår att delägarnas, det vill säga försäkringstagarnas, rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt på fullmäktige utövas genom 60 särskilt utsedda fullmäktigeledamöter. Till dessa fullmäktigeledamöter utses också ett antal suppleanter.

Majoriteten av fullmäktigeledamöterna och suppleanterna utses av *organisationer som företräder delägarnas intressen* (nedan "Organisationerna"). Övriga fullmäktigeledamöter och suppleanter från kundgrupperna Privat individuell affär och Företagsaffär utses genom ett *direktval* efter nominering av en av fullmäktige utsedd nomineringskommitté. I Folksam Liv ska 15 fullmäktigeledamöter och fyra suppleanter utses genom direktval och i Folksam Sak ska 17 fullmäktigeledamöter och fyra suppleanter utses genom direktval.

Direktvalda ledamöter ska utses för en mandatperiod på tre år och ska avse tiden från och med den 1 februari till och med den 31 januari. Direktvalet regleras närmare i denna instruktion.

2. Syftet med direktvalet

Syftet med direktvalet är att försäkringstagare som har individuella försäkringar och/eller företagsförsäkringar, och som därmed inte kan hänföras till Organisationerna, ska ha representanter i fullmäktige och där få sina intressen företrädda.

3. Nomineringskommittén

Direktvalet ska genomföras under ansvar av en särskild av respektive fullmäktige årligen utsedd gemensam nomineringskommitté, bestående av minst två och högst fem ledamöter. Respektive fullmäktige ska även utse en av ledamöterna till ordförande för kommittén. Kommittén ska vidare utse en sekreterare, inom eller utom kommittén. Vid förtida avgång eller frånfalle för ledamot i nomineringskommittén ska övriga ledamöter utse en ersättare för återstående tid av ledamotens mandatperiod, det vill säga fram till nästkommande fullmäktigemöte.

Ledamöterna i nomineringskommittén och dess ordförande ska utses efter förslag av Folksam Livs och Folksam Saks valberedning. Valberedningen ska därvid bedöma om de föreslagna ledamöterna har för uppdraget erforderlig kompetens och är oberoende i förhållande till Organisationerna och Folksam. Med oberoende menas att en ledamot i nomineringskommittén inte får vara styrelseledamot, styrelsesuppleant eller anställd i någon av Organisationerna eller i Folksam och inte heller vara verksam som ombud för någon av Organisationerna eller för Folksam.

Nomineringskommittén ska ansvara för genomförandet av direktvalet. Nomineringskommittén ska därvid tillförsäkra sig om att direktvalet sker på ett korrekt sätt i enlighet med respektive bolagsordnings bestämmelser och denna instruktion samt direktvalets syfte (p. 2 ovan).

Nomineringskommittén har rätt att från Folksams operativa organisation begära och få det administrativa stöd och bistånd i övrigt som nomineringskommittén bedömer krävs för att kunna uppfylla detta ansvar, vilket även innefattar bistånd med kommunikation och därmed sammanhängande frågor.

Ledamöterna i nomineringskommittén har rätt till skälig ersättning för sitt arbete. Arvodet ska fastställas av respektive fullmäktige efter förslag av valberedningen.

4. Krav för att utses till ledamot i fullmäktige genom direktval

Grundläggande krav

Enligt respektive bolagsordning ska fullmäktigeledamot och suppleant vara försäkringstagare eller försäkrad i Folksam Liv respektive Folksam Sak eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, en av försäkringstagaren utsedd företrädare. Till fullmäktigeledamot eller suppleant får inte väljas styrelseledamot, styrelsesuppleant eller anställd i bolaget eller den som är verksam som ombud för bolaget. Den som utsetts till fullmäktigeledamot eller suppleant får inte samtidigt inneha motsvarande uppdrag i annat bolag inom Folksam Liv-koncernen eller Folksam Sak-koncernen.

Vidare ska den som utses till fullmäktigeledamot genom direktvalet:

- vara myndig
- ha tillräcklig insikt och erfarenhet för att fullgöra de uppgifter som ankommer på en fullmäktigeledamot samt i övrigt vara lämplig
- känna ansvar för sin roll som representant för de försäkringstagare som har individuella försäkringar och/eller företagsförsäkringar
- ha ett intresse för, och gärna erfarenhet av, arbete som förtroendevald, till exempel genom styrelse- eller ledningsarbete
- vara intresserad av hur ett kundägt försäkringsbolag fungerar och drivs
- vilja bidra till att stärka fullmäktige i Folksam Liv respektive Folksam Sak

5. Genomförande av direktvalet

5.1 Allmänt

Cirka en tredjedel av de fullmäktigeledamöter som enligt respektive bolagsordning ska utses genom direktvalet, ska varje år bli föremål för val i enlighet med denna instruktion. Direktvalet ska därmed ske enligt ett rullande treårsschema, se närmare beskrivning i tabellen nedan.

Tabell 1: Schema för det årliga direktvalet

Antal ledamöter (L) och suppleanter (S) från Privat individuell affär	År 1	År 2	År 3	År 1...osv
Folksam Liv	5 L 1 S	4 L 1 S	4 L 1 S	5 L 1 S
Folksam Sak	5 L 1 S	5 L 1 S	5 L 1 S	5 L 1 S

Antal ledamöter (L) och suppleanter (S) från Företagsaffär	År 1	År 2	År 3	År 1...osv
Folksam Liv	1 L 1 S	1 L 0 S	0 L 0 S	1 L 1 S
Folksam Sak	1 L 1 S	1 L 0 S	0 L 0 S	1 L 1 S

Första gången fullmäktigeledamöter utses genom direktvalet enligt denna instruktion ska dock övergångsregler tillämpas enligt punkt 7 nedan.

5.2 Förslag på kandidater

Kandidater som föreslås ska vara försäkringstagare eller försäkrade i Folksam Liv respektive Folksam Sak. En försäkringstagare eller försäkrad får föreslå sig själv. Förslagsperioden ska vara den 1 september – 15 november. Förslagen ska lämnas på Folksams webbplats. Förslagen ska innehålla kontaktuppgifter och annan information som är nödvändig för att nomineringskommittén ska kunna bedöma om föreslagna kandidater uppfyller Kraven.

Efter att förslagsperioden har gått ut ska nomineringskommittén gå igenom samtliga förslag för att säkerställa att de föreslagna kandidaterna uppfyller kraven enligt punkten 4 ovan ("Kraven"). Nomineringskommittén ska sedan bland de kandidater som uppfyller Kraven göra ett urval och nominera lämpliga kandidater som ska vara möjliga att rösta på, dock högst 50 kandidater per bolag.

Nomineringskommittén ska ta hänsyn till lämplighet och erfarenhet hos kandidaterna vid urvalet till nomineringar samt sträva efter mångfald, bland annat med hänsyn till ålder, kön och etnicitet. För föreslagna kandidater som nomineras ska samtycke till att bli nominerad inhämtas.

Om antalet föreslagna kandidater som bedöms lämpliga att nominera är färre än det antal fullmäktigeledamöter som enligt respektive bolagsordning ska utses genom direktvalet ska nomineringskommittén själv föreslå ytterligare kandidater som uppfyller Kraven och som bedöms lämpliga att nominera. Även om det finns tillräckligt många förslag på sådana kandidater får nomineringskommittén själv

föreslå kandidater. Nomineringskommittén ska därvid sträva efter mångfald bland de kandidater som föreslås, bland annat med hänsyn till ålder, kön och etnicitet.

När nomineringskommittén avslutat sitt arbete ska en sammanställning tas fram på de kandidater som kommittén väljer att nominera. Sammanställningen med de nominerade kandidaterna, med en kort presentation av dessa, ska publiceras på Folksams webbplats, en för Folksam Liv och en för Folksam Sak.

5.3 Röstningsförfarande

Alla försäkringstagare i Folksam Liv respektive Folksam Sak är röstberättigade. Val ska ske på Folksams webbplats under perioden 15 december – 15 januari. Varje röstberättigad får rösta på högst 15 kandidater i Folksam Liv (varav två från Företagsaffär) respektive 17 kandidater i Folksam Sak Liv (varav två från Företagsaffär) och kan avge endast en röst per kandidat. Överlåtelse av röst och röstning genom ombud är inte tillåten.

Efter att valperioden har löpt ut ska rösterna snarast räknas och resultatet av omröstningen sammanställas. De 13 kandidater i Folksam Liv respektive de 15 kandidater i Folksam Sak från Privat individuell affär som erhållit flest röster utses till fullmäktigeledamöter och de tre kandidater i respektive bolag som därefter fått flest röster utses till suppleanter. De två kandidater i Folksam Liv respektive Folksam Sak från Företagsaffär som erhållit flest röster utses till fullmäktigeledamöter och den kandidat i respektive bolag som därefter fått flest röster utses till suppleant. Om nominerade kandidater fått samma röstetal avgör nomineringskommittén vem av kandidaterna som ska utses. Om inte ett tillräckligt stort antal av de nominerade kandidaterna erhåller röster, ska nomineringskommittén utse erforderligt antal ytterligare ledamöter bland de nominerade.

Sammanställningen av resultatet ska ske vid ett slutmöte med nomineringskommittén, som ska äga rum under perioden 16 januari – 27 januari, varje år. Mötet, inklusive resultatet, ska protokollföras och protokollet ska justeras av ordföranden i nomineringskommittén. Resultatet ska publiceras på Folksams webbplats.

5.4 Mandatperiod

Mandatperioden för en fullmäktigeledamot som utses genom direktval är tre år, om inte förtida avgång sker på begäran av ledamoten eller, i förekommande fall, beslutas av nomineringskommittén på grund av att ledamoten inte längre uppfyller Kraven.

Mandattiden löper från avslutandet av det första ordinarie fullmäktigemötet efter valet till och med det tredje ordinarie fullmäktigemötet, med undantag för år 2024 när övergångsregler ska tillämpas enligt punkt 7 nedan. Den som tidigare har utsetts till fullmäktigeledamot genom direktvalet kan väljas om på nytt för en ny mandatperiod.

Om antalet direktvalda fullmäktigeledamöter eller suppleanter, till följd av en direktvald fullmäktigeledamots eller suppleants förtida avgång, understiger det antal som anges i Folksam Livs respektive Folksam Saks bolagsordning för Kundgrupperna Privat individuell affär och Företagsaffär, ska nomineringskommittén utse en ersättare för återstående tid av ledamotens eller suppleantens mandatperiod. Nomineringskommittén ska då anses som en sådan organisation som företräder delägarnas intressen i enlighet med försäkringsrörelselagen.

6. Förslag till valberedningskandidat

Utöver att ansvara för genomförandet av direktvalet, ska nomineringskommittén föreslå en lämplig kandidat till valberedningen i Folksam Liv och Folksam Sak. Valberedningskandidaten ska företräda kundgruppen Privat individuell affär. Ledamot i nomineringskommittén kan även föreslås som kandidat till valberedningen.

7. Övergångsregler för genomförande av direktvalet 2024

Första året fullmäktigeledamöter utses genom direktvalet enligt denna instruktion ska, i stället för det som står i punkt 5, Tabell 1, ”År 1” ovan, samtliga 15 ledamöter och fyra suppleanter i Folksam Liv respektive 17 ledamöter och fyra suppleanter i Folksam Sak utses samtidigt. Dock ska deras mandatperioder skilja sig åt, på sätt som beskrivs i tabell 2 nedan. De olika mandatperioderna ska fördelas utifrån antalet röster så att de kandidater som får flest röster tilldelas den längsta mandatperioden, och så vidare. Vid lika röstetal får nomineringskommittén besluta om de olika mandatperioderna.

Tabell 2: Mandatperioder vid direktvalet 2024

Mandatperioder för angivet antal ledamöter (L) och suppleanter (S) från Privat individuell affär som väljs 2024	1 år	2 år	3 år
Folksam Liv	5 L 1 S	4 L 1 S	4 L 1 S
Folksam Sak	5 L 1 S	5 L 1 S	5 L 1 S

Mandatperioder för angivet antal ledamöter (L) och suppleanter (S) från Företagsaffär som väljs 2024	1 år	2 år	3 år
Folksam Liv	1 L 1 S	1 L 0 S	0 L 0 S
Folksam Sak	1 L 1 S	1 L 0 S	0 L 0 S

Vad som står i Tabell 1 ska därmed börja tillämpas vid genomförande av direktvalet andra året, 2025.

BOLAGSORDNING

Folksam ömsesidig livförsäkring

Organisationsnummer; 502006-1585

§ 1

Försäkringsbolagets firma är Folksam ömsesidig livförsäkring.

§ 2

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att meddela följande slag av försäkring:

Direkt livförsäkring

- Såväl individuell som kollektiv livförsäkring, där utbetalningen av försäkringsbelopp är beroende av en persons eller flera personers liv och sådan direkt försäkring som meddelas som tillägg till sådan livförsäkring (klass 1a och 1b).
- Försäkring med anknytning till fonder vilka förvaltas av fondförvaltare som har rätt att utöva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder (klass III).
- Olycksfalls- och sjukförsäkring som gäller för längre tid än fem år, under obestämd tid eller till dess den försäkrade uppnått en viss ålder och som inte får sägas upp av försäkringsbolaget eller får sägas upp endast under särskilda förhållanden som anges i försäkringsavtalet (IV).

Direkt skadeförsäkring

- Olycksfalls- och sjukförsäkring som meddelas för en tid av längst fem år eller mot en premie, som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder (grupp a).

Indirekt försäkring

- Samtliga livförsäkringsklasser och sådan olycksfalls- och sjukförsäkring som meddelas för en tid av längst fem år eller mot en premie, som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder.

Den indirekta försäkringsrörelsen ska begränsas så att den sammanlagda försäkringssumman för indirekt försäkring i varje försäkringsgren inte överstiger en fjärdedel av den sammanlagda försäkringssumman för direkt försäkring i försäkringsgrenen. Försäkringssumman för livränteförsäkring anses härvid lika med de årliga beloppen av livräntorna.

Bolaget får bedriva såväl direkt som indirekt försäkringsrörelse inom och utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Bolaget har också till föremål att förmedla andra finansiella företagstjänster som har ett naturligt samband med försäkringsrörelsen. Bolaget får slutligen också bedriva annan med bolagets försäkringsrörelse förenlig verksamhet, innefattande bland annat förvaltning av stiftelser med anknytning till bolaget.

Delägare och fullmäktige

§ 3

Delägare i bolaget är försäkringstagarna. Återförsäkringstagare anses dock inte på grund av återförsäkringen såsom delägare.

§ 4

Delägarnas rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt på fullmäktigemötet utövas genom sextio särskilt valda fullmäktigeledamöter.

Till fullmäktigeledamot eller suppleant får inte väljas styrelseledamot, styrelsesuppleant eller anställd i bolaget eller den som är verksam som ombud för bolaget. Den som utsetts till fullmäktigeledamot eller suppleant får inte samtidigt inneha samma uppdrag i annat bolag inom Folksam Liv-koncernen eller Folksam Sak-koncernen.

Följande delägare respektive organisationer som företräder delägarnas intresse ("Kundgrupper") har rätt att utse fullmäktigeledamöter och suppleanter enligt den fördelning som anges nedan. Mandatfördelningen ska ses över årligen inför fullmäktigemötet. Vid större förändringar i försäkringsbestånden ska mandatfördelningen anpassas genom ändring av bolagsordningen om legala krav motiverar en sådan ändring.

Kundgrupper	Antal ordinarie ledamöter	Antal suppleanter
<i>Organisationer som företräder delägarnas intressen</i>		
Kooperativa sfären	10	2
LO	17	3
TCO	6	1
Saco	9	2
PRO, SPF och SKPF	3 (en var)	3 (en var)
<i>Delägare</i>		
Privat individuell affär	13	3
Företagsaffär	2	1
Totalt	60	15

§ 5

Organisationer som företräder delägarnas intressen enligt tabellen ovan ska utse fullmäktigeledamöter och suppleanter för en mandatperiod på ett år. Mandattiden ska avse tiden från och med den 1 oktober till och med den 30 september.

Delägare enligt tabellen ovan ska utse fullmäktigeledamöter och suppleanter genom direktval efter nominering av en av fullmäktige utsedd nomineringskommitté. Till fullmäktigeledamot eller suppleant genom direktval får endast väljas den som är försäkringstagare eller försäkrad i bolaget eller, om försäkringstagaren är juridisk person, en företrädare för försäkringstagaren.

Direktvalda ledamöter ska utses för en mandatperiod på tre år och ska avse tiden från och med den 1 februari år 1 till och med den 31 januari år 3.

Fullmäktige ska fastställa en särskild instruktion för nomineringskommittén som närmare ska reglera direktvalet.

§ 6

Fullmäktige är beslutsför om minst hälften av fullmäktigeledamöterna är närvarande. Fullmäktigeledamöterna har en röst vardera. Fullmäktiges beslut utgörs, om inte annat föreskrivs i lag, av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Vid val anses den som har fått flest röster vara vald. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning.

Omröstning sker öppet; dock ska slutna omröstning tillämpas på yrkande av ledamot.

Styrelsen får besluta att fullmäktigeledamöterna ska kunna utöva sin rösträtt per post före fullmäktigemötet.

§ 7

Kallelse till fullmäktigemötet ska ske genom e-post eller brev till fullmäktigeledamöterna, dock alltid med beaktande av vad som föreskrivs i lag. Är fullmäktigeledamot förhindrad att delta vid fullmäktigemötet ska detta utan dröjsmål delges styrelsen för inkallande av vederbörande suppleant. Kallelse till fullmäktigemötet ska utfärdas tidigast fyra veckor och senast två veckor före fullmäktigemötet.

Om styrelsen har beslutat om poströstning enligt § 6 tredje stycket ska det av kallelsen framgå hur fullmäktigeledamöterna ska kunna utöva sin rösträtt. Det huvudsakliga innehållet i varje framlagt förslag ska anges i kallelsen, om förslaget inte rör en fråga av mindre betydelse för bolaget. Vidare ska de framlagda förslagen innehålla två likvärdigt presenterade svarsalternativ med rubrikerna Ja och Nej.

Delägare saknar rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt på fullmäktigemötet. De har dock rätt att närvara på fullmäktigemötet om det finns plats i lokalen och i annat fall på distans. För att närvara ska delägaren anmäla detta till bolaget senast den dag som bolaget anger. Denna dag får inte infalla tidigare än fem vardagar före fullmäktigemötet.

Utomstående får, i mån av utrymme, närvara eller på annat sätt följa ordinarie fullmäktigemöte, efter beslut av fullmäktige.

§ 8

Ordinarie fullmäktigemöte ska hållas i Stockholm en gång årligen inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår. Följande ärenden ska förekomma till behandling:

1. val av ordförande vid fullmäktige;
2. justering av röstlängden;
3. val av minst en justeringsman att jämte ordföranden underteckna fullmäktiges protokoll;
4. fråga huruvida fullmäktigemötet blivit behörigen utlyst;
5. föredragning av styrelsens och verkställande direktörens förvaltningsberättelse och övriga redovisningshandlingar;
6. föredragning av revisorernas berättelse;
7. fastställande av resultaträkning och balansräkning samt koncernresultaträkning och koncernbalansräkning;
8. fråga om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktören för den tid redovisningen omfattar;
9. fråga om dispositioner i anledning av uppkommen vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen;
10. bestämmande av arvoden åt styrelseledamöterna, uppdelat mellan styrelsens ordförande och övriga ledamöter, samt arvode för arbete i styrelsens utskott;
11. bestämmande av arvode åt revisorerna;
12. val av styrelseledamöter, styrelsens ordförande, vice ordförande och valberedningens ledamöter samt revisorer och, om revisionsbolag inte utses, en revisorssuppleant;
13. val av ledamöter till nomineringskommittén;
14. bestämmande av arvode åt ledamöter i valberedningen och nomineringskommittén; och
15. övriga frågor, vilka i behörig ordning hänskjutits till fullmäktiges prövning.

Förslag från fullmäktigeledamot på ärende till ordinarie fullmäktigemöte ska, för att ärendet ska tas med i kallelsen till fullmäktigemötet, vara styrelsen skriftligen tillhanda senast två veckor innan det styrelsesammanträde som hålls närmast före fullmäktigemötet.

Styrelse

§ 9

Styrelsen ska bestå av minst åtta och högst tolv styrelseledamöter.

Utöver ovan angivna ledamöter kan i styrelsen ingå ytterligare ledamöter och suppleanter enligt gällande lagstiftning om styrelserepresentation för anställda.

Mer än hälften av samtliga styrelseledamöter, inräknat ledamöter utsedda enligt lagstiftning om styrelserepresentation för anställda, ska vara personer som varken är anställda i bolaget eller är anställda eller styrelseledamöter i företag som ingår i samma koncern som bolaget.

På förslag av valberedningen väljs ledamöterna av fullmäktige för tiden till och med nästföljande ordinarie fullmäktigemöte hållits. Fullmäktigeledamöterna får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Valberedningen har också mandat att göra egna nomineringar. Om styrelsens ordförande lämnar sitt uppdrag under mandattiden ska styrelsen inom sig välja ordförande för tiden fram till dess en ny ordförande valts av fullmäktige. Motsvarande ska gälla om vice ordföranden lämnar sitt uppdrag under mandattiden.

Styrelsen är beslutsför om fler än hälften av hela antalet styrelseledamöter är närvarande. Som styrelsens beslut gäller den mening för vilken vid sammanträdet hälften av de närvarande röstar eller vid lika röstetal den mening som biträdes av ordföranden. Är styrelsen inte fulltalig är ett beslut endast giltigt om minst hälften av hela antalet styrelseledamöter är eniga om det.

Bolagets firma tecknas, förutom av styrelsen, av den eller dem inom eller utom styrelsen som styrelsen utser.

§ 10

Styrelsen ska ha sitt säte i Stockholm.

Revisorer

§ 11

För granskning av årsredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses på ordinarie fullmäktigemöte för tiden intill dess nästföljande ordinarie fullmäktigemöte hållits en revisor och en revisorssuppleant. Revisorn och revisorssuppleanten ska vara auktoriserade revisorer. Till revisor kan även ett registrerat revisionsbolag utses. Revisorssuppleant ska inte utses om registrerat revisionsbolag utses.

Lekmannarevisorer, tillika särskilda granskare ur ett medlemsperspektiv

§ 12

För granskning av bolagets verksamhet och interna kontroll utses på ordinarie fullmäktigemöte, för tiden intill dess nästföljande ordinarie fullmäktigemöte hållits, minst en och högst fem lekmannarevisorer. Lekmannarevisorerna utses också till särskilda granskare ur ett medlemsperspektiv enligt Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag.

Disposition av årets resultat

§ 13

Bolagets årsvinst ska avsättas till konsolideringsfonden.

Konsolideringsfonden får, efter beslut av fullmäktige, sättas ned för att täcka förluster.

I den mån konsolideringsfonden inte behövs för förlusttäckning eller i övrigt för bolagets konsolidering kan fullmäktige besluta att sätta ner konsolideringsfonden för att tilldela försäkringstagare och andra ersättningsberättigade återbäring.

Likvidation

§ 14

Beslutar fullmäktige att bolaget ska träda i likvidation, ska fullmäktige även utse tre likvidatorer och två suppleanter för dessa.

Om bolaget träder i likvidation ska, sedan alla kända skulder blivit betalda, bolagets tillgångar fördelas mellan försäkringstagarna. Fördelningen ska utgå från varje försäkrings bidrag till behållna tillgångar.

(Denna bolagsordning fastställdes vid ordinarie fullmäktigemöte den 18 april 2024)

Kundombudsmannen

Verksamhetsåret 2023

Rapport från Kundombudsmannen

Moderbolagen i Folksamkoncernerna är kundägda och det är därför extra viktigt att lyssna på kunderna. Kundombudsmannen, som nu har funnits i 56 år, har under det gångna året deltagit i olika utbildningsinsatser och policymöten och därigenom återfört erfarenheter från kontakterna med kunderna till Folksam och dotterbolagen. Vi har också genererat trygghet till kunderna genom att erbjuda dem kostnadsfria konsultationer och omprövningar.

Kundombudsmannens arbete under 2023

Under 2023 konsulterade drygt 7 000 kunder Kundombudsmannen. Möjligheten att kunna kontakta en oberoende instans och ställa frågor samt stämna av tveksamheter uppskattas av kunderna. Kundombudsmannens huvudsakliga arbetsuppgift är att erbjuda kunder, som inte är nöjda med Folsams och dotterbolagens beslut, en opartisk prövning av deras ärenden. Under 2023 avgjordes 2 042 ärenden vilket är en ökning av antalet avgjorda ärenden med 25 procent jämfört med 2022. Varför antalet ärenden ökar så markant är lite svårt att sja om. Sämre ekonomi i hushållen är nog ett skäl. Vi ser att antalet ärenden mot Folksam i Allmänna reklamationsnämnden (som också är ett kostnadsfritt förfarande) ökar medan antalet stämningar inför allmän domstol minskar. Av under året avgjorda ärenden ledde cirka 17 procent till någon form av ändring till kundens förmån. Ändringsfrekvensen visar att Kundombudsmannen är oberoende och att kunderna kan hysa förtroende för verksamheten.

20 ärenden avgjordes i försäkringskommitté och 3 av dessa ärenden ändrades till kundens fördel.

Till Kundombudsmannen inkommer många olika typer av klagomål. Ett vanligt klagomål rör, som alltid, värdet på förlorad egendom. I sådana ärenden inhämtar Folksam inte sällan utlåtanden från utomstående värderingsmän, vilket får anses utgöra en extra trygghet för kunden.

Inom övrig sak har antalet avslutade ärenden ökat med 28 procent jämfört med föregående år. Reseärenden har ökat i och med ökat resande. Djurskador har ökat under flera år nu vilket är rimligt med tanke på ett ökande försäkringsbestånd. Djurskadornas ökning kan nog även delvis förklaras av att det är många nya handläggare.

Antalet avslutade motorskador har ökat med 30 procent jämfört med föregående år. Merparten av ärendena avser ”teknikärenden” såsom motor- och vagnskador. Ett ökande antal ärenden avser att kunden har flera vagnskador på sin bil som, enligt kunden, ska ha uppstått vid ett och samma tillfälle innebärande en självrisk i stället för flera.

I andra hand kommer s.k. vållandefrågor.

Avseende personförsäkringar har antalet avgjorda ärenden även de ökat i antal jämfört med föregående år. Sambandsbedömningar är alltså den största ”posten”, det vill säga att det inte är klart mera sannolikt att aktuella besvär har ett direkt samband med (orsakas av) en kroppsskada som den försäkrade har fått vid anmäld olycksfallsskada. Efter sambandsbedömningar kommer olycksfallsbegreppet och bedömning av medicinsk invaliditet som många gånger även innehåller sambandsproblematik, det vill säga bedömning av den skadebetingade medicinska invaliditeten.

Klagomål avseende ärr, visandedag och diagnosersättning är fortfarande ganska få.

Klagomål avseende sparande har ökat med 26 procent jämfört med föregående år och ärendetyperna är varierande.

Antalet ärenden som kunderna önskar överpröva i Försäkringskommitté har också ökat.

Erfarenheter ger verksamhetsförbättringar

En viktig del av Kundombudsmannens arbete är att återkoppla erfarenheter från verksamheten till Folksam. Under 2023 deltog Kundombudsmannen i Folsams interna arbete på olika sätt, bland annat genom policyarbete och deltagande vid introduktion av nyanställda samt i diskussioner med olika avdelningar.

Bra resultat

En sammanfattning av året 2023 är att verksamheten i Folksam och dotterbolagen har fungerat bra. Antalet klagomål till Kundombudsmannen som avgjorts under året har dock ökat markant jämfört med föregående år.

Folksam Skador skriver i sin skaderapport för 2023 att skadevolymen år för året landade på över 1 miljon skador (1 117 014). Det är en ökning på 5 procent jämfört med 2022. Vi hade ökning hos nästan alla våra processer, men Sak (+8 procent), Person (+7 procent) och Reseskador (+10 procent) hade större ökning. Inom Sak hade vi största ökningen på Byggskador p.g.a. översvämningar, skyfall och skador p.g.a. köld. Höga elpriser i början av året vilket gjorde att många stängde av eller drog ner värme i hus och fritidshus. Inom Person hade vi stora ökning hos Olycksfall (+7 procent), Barnsjuk (+10 procent) och Inkomst (+33 procent). Fortsatt ökning avseende reseskador två år efter pandemin, men fortfarande lägre volym i jämförelse med

2019 (året innan pandemin).

Det är att märka att då Kundombudsmannens uppgift är att, om kund så önskar, överpröva Folksams slutliga beslut i ett försäkrings- eller skadeärende, så avspeglas skadetyper och inflöden senare hos oss än hos bolagen. Enligt min mening har Kundombudsmannen uppfyllt sina åtaganden enligt den instruktion som reglerar vår verksamhet.

Slutligen vill jag tacka för att jag fått förtroendet att ha varit Folksams Kundombudsman 2023 och avlämnar härmed min rapport till Folksams

Björn Siljeholm
Kundombudsman

fullmäktige.

Detta blir min sista rapport till fullmäktige då jag nu går i pension efter fem år som Kundombudsman.

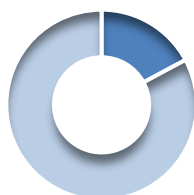
Statistik 2023

Under 2023 avslutades 2 042 ärenden hos Kundombudsmannen. 17 procent av ärendena ledde till en ändring, helt eller delvis, av försäkringsbolagets beslut. Följande bolag ingår i statistiken:

- Folksam ömsesidig sakförsäkring
- Folksam ömsesidig livförsäkring
- Tre Kronor Försäkring AB
- KPA Tjänstepensionsförsäkring AB
- Folksam Fondförsäkringsaktiebolag
- Folksam LO Tjänstepensionsförsäkring AB
- Folksam Tjänstepension AB

Total ändringsprocent

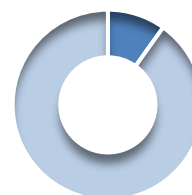
2 042 avslutade
ärenden varav 17
procent ändrade



■ Ändrade ■ Ej ändrade

Person

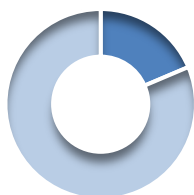
550 avslutade ärenden
varav 9 procent ändrade



■ Ändrade ■ Ej ändrade

Motor

301 avslutade ärenden
varav 18 procent
ändrade



■ Ändrade ■ Ej ändrade

Sparande

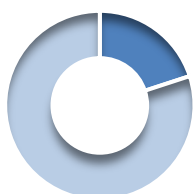
29 avslutade ärenden
varav 34 procent ändrade



■ Ändrade ■ Ej ändrade

Övrig Sak

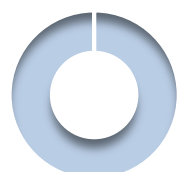
1 162 avslutade
ärenden
varav 20 procent
ändrade



■ Ändrade ■ Ej ändrade

Försäkringskommittéer

20 avslutade ärenden
varav 15 procent ändrades



■ Ändrade ■ Ej ändrade



Ersättningsprinciper för verkställande direktör och för ledamöterna i Folksams koncernledning

Regelverksinformation

Företag

Folksam ömsesidig livförsäkring
Folksam ömsesidig sakförsäkring

Beslutad av
Regelverksägare
Regelverksspecialist
Informationsklass

Bolagsstämmorna i respektive bolag
Enhetschef Människor och miljöer
Sektionschef Arbetsgivarstöd
Intern

Ersättningsprinciper för verkställande direktör och ledamöter i Folksam koncernledning

Innehåll

1. Inledning	3
1.1. Bakgrund och syfte.....	3
2. Övergripande principer.....	3
2.1. Kollektivavtal	3
2.2. Endast fast lön.....	3
2.3. Lönesättning.....	3
2.4. Pensionsförmåner	3
2.5. Övriga förmåner	4
2.6. Uppsägningstid och avgångsvederlag	4
2.7. Intressekonflikter	4
3. Fastställandeuppgifter och ändringshistorik.....	4

Ersättningsprinciper för verkställande direktör och ledamöter i Folksam koncernledning

1. Inledning

1.1. Bakgrund och syfte

Syftet med detta regelverk är att beskriva principer för ersättningar till VD och koncernledningen inom Folksam. Med Folksam avses i denna policy Folksam ömsesidig livförsäkring ("Folksam Liv") och Folksam ömsesidig sakförsäkring ("Folksam Sak").

2. Övergripande principer

Principer för ersättning och andra anställningsvillkor för verkställande direktör samt för ledamöterna i Folksam koncernledning utgår från Folksam grundläggande värderingar samt med stöd av Folksam ersättningspolicy. Utformning av avtal om ersättning och andra anställningsvillkor för Folksam verkställande direktör samt för ledamöterna i Folksam koncernledning har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade ledande befattningshavare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam når sina mål och strategier på kort och lång sikt.

Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam.

2.1. Kollektivavtal

Enhets- och affärsområdeschef ska inte omfattas av kollektivavtal.

2.2. Endast fast lön

För att minimera osunt risktagande ska endast fast ersättning utgå. Inga incitamentsprogram, bonus, tantiem eller annan rörlig ersättning får förekomma.

2.3. Lönesättning

Lönerna för verkställande direktör samt för ledamöterna i Folksam koncernledning ska vara marknadsmässiga, men inte löneledande. I rimlig omfattning ska hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga löner på motsvarande nivå. Lönesättningen ska medverka till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt samt med ett sunt risktagande.

Lönen ska fastställas individuellt och vara differentierad, den ska grundas på svårighetsgrad och ansvar i befattningen samt medarbetarens kompetens, erfarenhet och prestation.

2.4. Pensionsförmåner

Tjänstepensionen ska vara premiebaserad och tecknas i Folksam och endast grundas på den fasta lönen exklusive förmåner.

Ersättningsprinciper för verkställande direktör och ledamöter i Folksams koncernledning

Pensionsförmånerna ska vara marknadsmässiga men inte marknadsledande och ska omfatta ålders-, familje- och sjukpension.

Flytträtt regleras utifrån villkoren i respektive försäkringsprodukt samt att flytträtten inte får utnyttjas av den som kan antas ha kunskap om att en flytt i det enskilda fallet påverkar övriga försäkringstagare negativt.

2.5. Övriga förmåner

Vid sidan av lön och pension får andra anställningsförmåner i begränsad omfattning utgå. Sådana förmåner är förmåner som utges till samtliga anställda såsom lunchförmån, friskvårdsbidrag och Folksams personalförsäkringar. Utöver detta finns tjänstebilsförmån och parkeringsförmån. Sådana förmåner är en del av den totala ersättningen och får därför endast utgå i överensstämmelse med ovan angivna principer för lönesättningen.

2.6. Uppsägningstid och avgångsvederlag

Uppsägningstiden ska från Folksams sida inte överstiga sex månader och från den anställdes egen sida inte överstiga sex månader. Vid uppsägning från Folksams sida ska, utöver lön under uppsägningstiden, ett avgångsvederlag om högst tolv månadslöner utbetalas. Avgångsvederlaget beräknas på den månadslön som gällde vid uppsägningstidpunkten. Inkomst från ny anställning eller egen verksamhet ska avräknas från avgångsvederlaget.

Folksam har rätt att med omedelbar verkan avskeda den anställda om denne grovt åsidosatt sina åligganden enligt lag eller sitt anställningsavtal. För det fall Folksam häver anställningsavtalet på denna grund utgår ej någon uppsägningslön eller avgångsvederlag.

2.7. Intressekonflikter

För att undvika olika former av intressekonflikter bör sådana i rimlig omfattning beaktas och regleras i det enskilda anställningsavtalet.

3. Fastställandeuppgifter och ändringshistorik

Ikraftträdandedatum	Ändring
2022-05-05	Redaktionella ändringar
2023-04-20	Materiella respektive redaktionella ändringar
2024-04-18	Inga ändringar

Ersättningsprinciper för verkställande direktör och ledamöter i Folksam koncernledning

Företag	Antagandedatum
Folksam ömsesidig livförsäkring	2024-04-18
Folksam ömsesidig sakförsäkring	2024-04-18

Valberedningens förslag till fullmäktige för Folksam ömsesidig livförsäkring - personval

Torsdagen den 18 april 2024
Folksamhuset vid Skanstull, Bohusgatan 14, Stockholm

Utgångspunkter för valberedningens arbete

Valberedningen ska föreslå fullmäktige val av ledamöter samt ordförande i styrelsen. Valberedningen ska sträva efter att styrelsen ska få en lämplig sammansättning med hänsyn till ålder och kön. Varje enskild styrelseledamot ska ha de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i styrningen av ett försäkringsföretag och även i övrigt vara lämplig för en sådan uppgift.

Försäkringsföretaget ska även pröva den föreslagna styrelsens samlade kompetens, det vill säga att styrelseledamöterna tillsammans har nödvändiga kvalifikationer, kompetenser och yrkeserfarenheter (begreppet yrkeserfarenhet omfattar också det arbete respektive ledamot utfört i sin roll som styrelseledamot) inom relevanta verksamhetsområden. Valberedningen svarar för att föreslå en styrelse som uppfyller dessa krav.

Valberedningen ska också föreslå fullmäktige val av nomineringskommitté med ansvar för direktval av fullmäktigeledamöter, revisorer och lekmannarevisorer.

Styrelseledamöter och revisorer

Valberedningen har sammanträtt och intervjuat verkställande direktören, styrelseordförande samt ett urval av nuvarande ledamöter.

Styrelsens revisions- och complianceutskott har rekommenderat valberedningen att föreslå fullmäktigemötet 2024 att Ernst & Young AB ska väljas fram till fullmäktigemötet 2025.

Valberedningen konstaterar att en ledamot i Folksam Livs styrelse inte också får vara fullmäktigeledamot eller suppleant till sådan. Valberedningen uttalar som sin mening att styrelsen bör innehålla det antal fullmäktigevalda ledamöter som bolagsordningen maximalt anger, det vill säga tolv.

Valberedningen har genomfört lämplighetsbedömningar av de föreslagna styrelseledamöterna och även bedömt styrelsens samlade kompetens. Som underlag för dessa bedömningar har valberedningen tagit del av respektive styrelsekandidats meritförteckning (CV), självskattning av insikter och erfarenhet samt genomförda bakgrundskontroller.

Valberedningen har vidare tagit del av en redogörelse för de styrelseutbildningar som flera styrelsekandidater har genomfört samt tagit del av styrelsens egen styrelseutvärdering och styrelsenärvarolista. Valberedningen har också tagit hänsyn till vad som har framkommit vid de intervjuer som redovisats ovan med verkställande direktören, styrelseordförande samt nuvarande styrelseledamöter. För att få en mer fördjupad och anpassad bedömning, har bedömningen gjorts med stöd av en matris där olika kompetensområden bedöms var för sig och sammantaget. I lämplighetsbedömningarna ingår även att ta ställning till om ett styrelseuppdrag medför intressekonflikter.

Valberedningens förslag motiveras av en strävan att styrelsens sammansättning ska präglas av mångsidighet och bredd, såväl avseende kompetens som erfarenhet. Vidare har en jämn könsfördelning eftersträvat.

Folksam Liv tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning och Svensk kod för styrning av kooperativa och kundägda företag, vilket valberedningen har beaktat i sitt arbete. Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska majoriteten av de fullmäktigevalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Enligt valberedningen uppfyller samtliga föreslagna ledamöter förutsättningarna för sådant oberoende.

Med dessa utgångspunkter beslutas att följande förslag ska lämnas till fullmäktige.

Valberedningens förslag på personval

Styrelse att väljas för tiden till och med 2025 års fullmäktigemöte

En kort presentation av de 12 ledamöterna framgår av bilaga.

Ledamöter	Titel	Omval/nyval
Lars Ericson, ordf.	Vd Konsumentföreningen Stockholm	Omval
Göran Arrius, vice ordf.	Ordförande Saco	Omval
Anna Almqvist	Ekonom, LO	Omval
Britt Hansson	Vd och koncernchef OK ekonomisk förening	Omval
Cecilia Hermansson	Forskare och lärare KTH	Omval
Jesper Andersson	Vd Löf, regionernas ömsesidiga försäkringsbolag	Omval
Johan Lindholm	Ordförande Byggnadsarbetareförbundet	Omval
Kerstin Wallentin	Ordförande Konsumentföreningen Stockholm	Omval
Robert Eriksson	Ekonomichef Svenska kommunalarbetareförbundet	Omval
Sineva Ribeiro	Ordförande Vårdförbundet	Omval
Johanna Jaara Åstrand	Förbundsordförande Sveriges lärare	Nyval
Eva Eriksson	Förbundsordförande SPF Seniorerna	Nyval

Revisorer att väljas för tiden till och med 2025 års fullmäktigemöte

Revisorer

Ernst & Young, omval

Lekmannarevisorer, gemensamma för Folksam Liv och Folksam Sak

Hans Eklund, omval

Lasse Thörn, omval

Leif Hansson, omval

Albert Ohlin, omval

Folksam's Kundombudsman

Den nuvarande kundombudsmannens, Björn Siljeholm, förordnande löper till och med 2025 års fullmäktige. Björn Siljeholm ska gå i pension varför han nu väljer att avsluta sitt mandat i förtid.

Valberedningen föreslår att Marcus Kitti förordnas som ny kundombudsman.

Nomineringskommitté

Valberedningen föreslår att Dag Klackenbergs (omval) väljs till ordförande för nomineringskommittén. Till ledamöter föreslås Catarina Fritz och Håkan Weberyd, båda omval.

Informationsklass: Öppen



Valberedningens förslag på årets fullmäktigerepresentanter

Valberedningen föreslår att Elisabeth Brandt Ygeman väljs till ordförande på Folksam Livs fullmäktigemöte. Till sekreterare föreslås Emily Almhagen Rosenvinge och till justerare föreslås Nina Zebergs.

Valberedningens förslag till fullmäktige för Folksam ömsesidig livförsäkring - arvoden

Torsdagen den 18 april 2024
Folksamhuset vid Skanstull, Bohusgatan 14, Stockholm

Utgångspunkter för valberedningens arbete

Valberedningen ska lämna fullmäktige förslag på arvoden som ska utgå till ordförande vid fullmäktigemötet, fullmäktigeledamöterna, styrelsens ordförande och vice ordförande, ledamöter i styrelsen, personalrepresentanter i styrelsen och deras suppleanter, lekmannarevisorer, valanordnare samt till ledamöter i styrelsens olika utskott.

Särskilt om ersättning för löneavdrag

Vid stämman den 20 april 2023 framfördes förslag att om att fullmäktigeledamöter ska ersättas för löneavdrag i sin helhet och att skrivningen ”med motsvarande mellanskillnaden mellan löneavdraget och erhållen ersättning från Folksam” ska utgå.

Stämman i Folksam Liv och Folksam Sak beslutade att hänvisa frågan om ändring av ersättning för löneavdrag till styrelsen för beredning samt att styrelsen vid sin beredning också tar ställning till om frågan även är relevant i relation till andra kategorier av arvodesberättigade (dvs styrelseledamöter, lekmannarevisorer med flera). Styrelserna i Folksam Liv och Folksam Sak överlämnade frågans beredning till valberedningen.

Valberedningen anser att en förändring i ersättningsmodellen innebärande att fullmäktigeledamöter ska ersättas i sin helhet för löneavdrag är skälig och ändamålsenlig.

Vad avser ersättningsmodell för andra kategorier av arvodesberättigade konstateras att rätt till ersättning för inkomstförlust enligt den nuvarande modell som gäller för fullmäktigeledamöter inte gäller för andra kategorier av arvodesberättigade. Det föreligger inte heller skäl att förändra ersättningsmodellen för dessa kategorier av arvodesberättigade. Den ersättningsmodell med årsarvode och i förekommande fall inläsnings- och mötesarvode samt den ersättningsnivå som är beslutad är anpassad för att lämna skälig ersättning för det arbete som uppdragen innebär varför det inte finns anledning att även lämna förslag om rätt till ersättning för inkomstförlust.

Sammantaget anser valberedningen det inte finns skäl att lämna förslag om rätt till ersättning för inkomstförlust för andra kategorier av arvodesberättigade än fullmäktigeledamöter. Valberedningen lämnar därmed förslag om rätt till ersättning för inkomst till fullmäktigeledamöter i enlighet med vad som anges nedan under rubriken *Arvode till ordförande på fullmäktigemötet och fullmäktigeledamöter*.

Valberedningens förslag på arvoden

Enligt sina instruktioner ska valberedningen lämna förslag till fullmäktige om arvoden till styrelseledamöter och revisorer med flera. Valberedningen lämnar förslag enligt följande.

Arvoden till styrelseledamöter och revisorer

Styrelse och revisorer	Årsarvode		Inläsnings och mötesarvode	
	Nuvarande	Nytt	Nuvarande	Nytt ¹⁾
Styrelseordförande	217 900	224 400	8 700	9 000
Vice ordförande	118 000	121 500	8 700	9 000
Ordinarie ledamot	83 500	86 000	8 700	9 000
Ordinarie personalrepresentant	83 500	86 000	8 700	9 000
Suppleant personalrepresentant	-	-	8 700	9 000
Lekmannarevisorer <i>Folksam Livs andel 50%</i>	36 350	37 450	-	-
Revisorer	Skälig ersättning enl. faktura		-	-

¹⁾ Mötesarvode ska utgå för samtliga möten/sammanträden som ledamöterna kallas till.

Resersättning (traktamente, måltider och resa) föreslås också utgå till styrelse- och utskottsledamöter enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning föreslås lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Arvoden till styrelsens utskottsledamöter

Informationsklass: Öppen



Styrelsen har inom sig utsett ledamöter till ett revisions- och complianceutskott, ett risk- och kapitalutskott samt ett med Folksam Sak gemensamt ersättningsutskott.

Revisions- och complianceutskottet	Årsarvode		Inläsnings och mötesarvode	
	Nuvarande	Nytt	Nuvarande	Nytt
Ordförande	83 700	86 200	8 700	9 000
Ledamot	51 700	53 300	8 700	9 000

Risk- och kapitalutskottet	Årsarvode		Inläsnings och mötesarvode	
	Nuvarande	Nytt	Nuvarande	Nytt
Ordförande	83 700	86 200	8 700	9 000
Ledamot	51 700	53 300	8 700	9 000

Ersättningsutskottet <i>Avser Folksam Livs andel (50%)</i>	Årsarvode		Inläsnings och mötesarvode	
	Nuvarande	Nytt	Nuvarande	Nytt
Ledamot	20 350	20 950	4 350	4 500

Arvode till nomineringskommittén

Nomineringskommittén <i>Avser Folksam Livs andel (50%)</i>	Årsarvode		Mötesarvode	
	Nuvarande	Nytt	Nuvarande	Nytt
Ordförande	20 300	20 900	2 100	4 500
Ledamot	12 550	12 950	2 100	4 500

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) föreslås också utgå till ledamöterna i Nomineringskommittén enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning föreslås lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Arvodena till ordförande på fullmäktigemötet och fullmäktigeledamöterna

Fullmäktigerepresentanter	Årsarvode		Mötesarvode	
	Nuvarande	Nytt	Nuvarande	Nytt
Ordförande	-	-	11 300	11 650
Fullmäktigeledamot	4 600	4 750	4 600	4 750
Fullmäktigesuppleant	-	-	4 600	4 750

Fullmäktigeledamöter föreslås också ges rätt till ersättning för löneavdrag med anledning av deltagande på fullmäktigemöte, under förutsättning att det finns stöd för ett sådant ersättningskrav genom intyg eller annan dokumentation.

Reseersättning (traktamente, måltider och resa) föreslås också utgå till fullmäktigeledamöterna enligt reglerna för Folksams anställda, vilket innebär att ersättning föreslås lämnas mot uppvisande av faktura och genom visat behov av logi.

Missiv

Fullmäktige	Folksam ömsesidig livförsäkring
Ärende	Val av valberedningens ledamöter samt bestämmande av arvode till dessa
Föredragande	Ingen föredragning
Förslag till beslut	<p>Fullmäktige beslutar om val av följande valberedningsledamöter: Ella Niia, ordförande, (omval), Mikael Sjöberg (omval), Mari Ternbo (omval), Anders Dahlquist-Sjöberg (nyval) och Dag Klackenberg (nyval).</p> <p>Fullmäktige beslutar även enligt Ersättningsutskottets förslag om en höjning av Folksam Livs årsarvode till valberedningens ordförande till 43 100 kronor samt för övriga ledamöter till 26 650 kronor. Sammanträdesarvodet beslutas för samtliga höjas till 4 500 kronor.</p>
Sammanfattning	<p>Val av valberedningens ledamöter</p> <p>Valberedningen är fullmäktiges organ med uppgift att bereda fullmäktiges beslut i val- och arvodesfrågor.</p> <p>Folksam Liv och Folksam Sak har en gemensam valberedning, som består av fem ledamöter. Kundgrupperna Kooperativa sfären, LO, Saco och TCO föreslås ha rätt att nominera en valberedningskandidat vardera. Därutöver har den av fullmäktige utsedda nomineringskommittén rätt att nominera en valberedningskandidat som företrädare för Kundgruppen Privat individuell affär.</p> <p>Kooperativa sfären, LO, TCO, Saco och nomineringskommittén har lämnat följande förslag till valberedningskandidater.</p> <p>Kooperativa sfären Anders Dahlquist-Sjöberg (nyval)</p> <p>LO Ordförande: Ella Niia (omval)</p> <p>TCO Mikael Sjöberg (omval)</p> <p>Saco Mari Ternbo (omval)</p> <p>Företrädare för Kundgruppen Privat individuell affär Dag Klackenberg (nyval)</p>

Bestämmande av arvode till valberedningens ledamöter

Ersättningsutskottet ska lämna arvodesförslag för valberedningens ledamöter till Folksam Livs och Folksam Saks fullmäktigemöte 2024 i enlighet med instruktion för ersättningsutskottets arbete.

Ersättningsutskottet föreslår att arvoden för valberedningens ledamöter 2024, med eventuell samordning med övriga utskott, utges enligt nedan;

Valberedningens ordförande:

Årsarvode; 86 200 kronor

Sammanträdesarvode; 9 000 kronor

Valberedningens ledamöter:

Årsarvode; 53 300 kronor

Sammanträdesarvode; 9 000 kronor

Varav Folksam Livs andel:

Valberedningens ordförande;

Årsarvode; 43 100 kronor (från 41 850 kronor)

Sammanträdesarvode; 4 500 kronor (från 4 350 kronor)

Valberedningens ledamöter;

Årsarvode; 26 650 kronor (från 25 850 kronor)

Sammanträdesarvode; 4 500 kronor (från 4 350 kronor)